รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

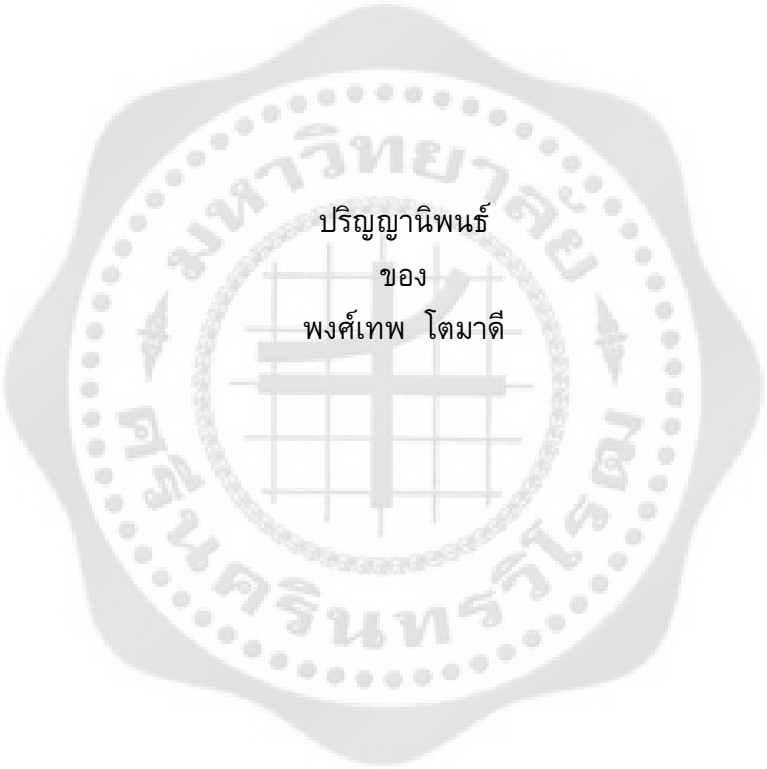

ปริญญานิพนธ์

ของ

พงศ์เทพ โตมาดี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่
ตุลาคม 2559

รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

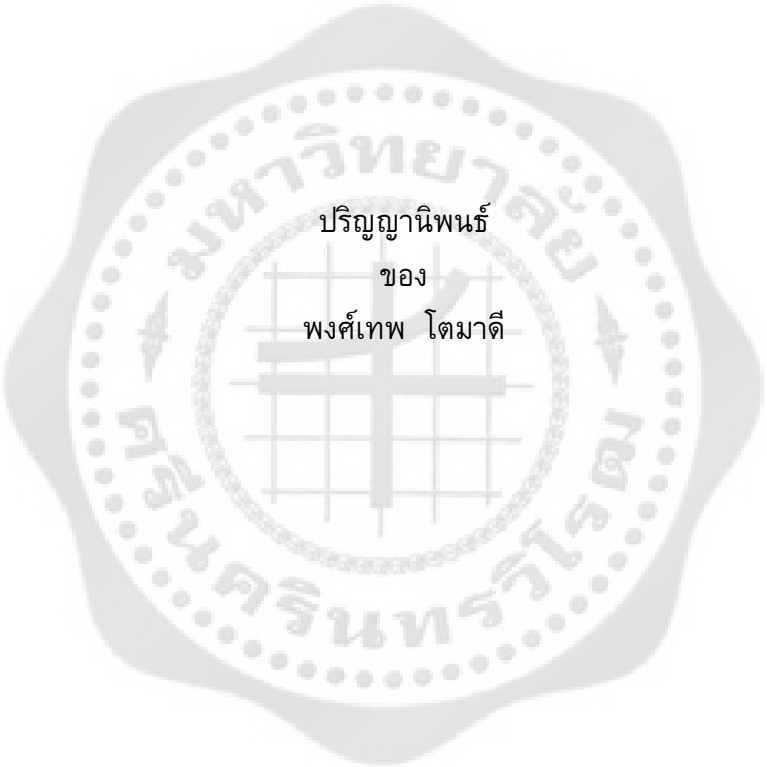

ปริญญานิพนธ์

ของ

พงศ์เทพ โตมาดี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่
ตุลาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

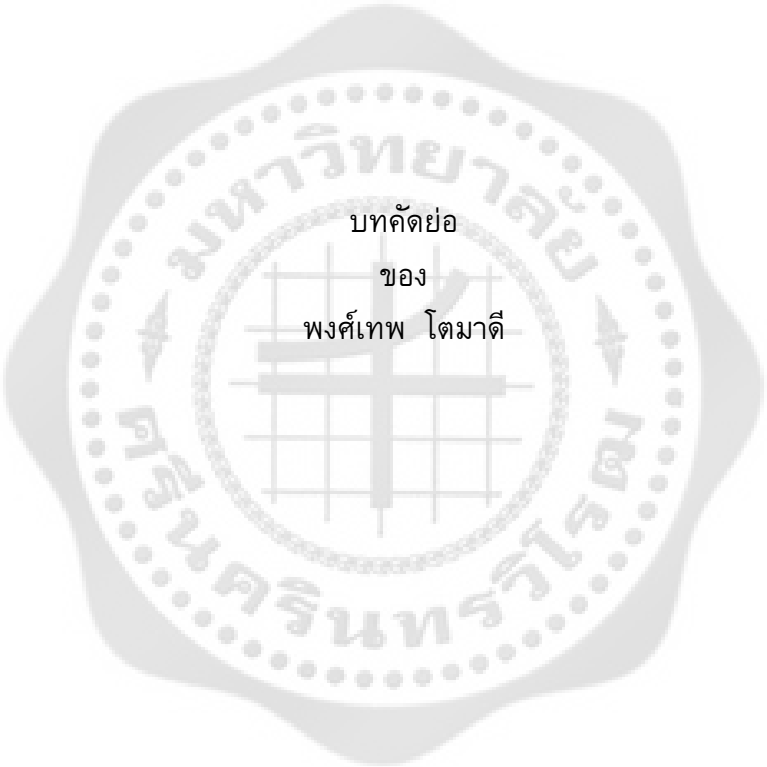

บทคัดย่อ

ของ

พงศ์เทพ โตมาดี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่
ตุลาคม 2559

พงศ์เทพ โตมาดี. (2559). **รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล.

ปัจจุบัน แรงงานต่างด้าวได้เข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลทั้งที่เข้าเมือง ถูกหรือผิดกฎหมายประมาณ 300,000 คน ซึ่งไม่สามารถใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารได้กอปรกับความต้องการเรียนรู้ภาษาไทยของแรงงานต่างด้าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ด้วยการวิจัยโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1.สร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล 2. ประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1. สร้างรูปแบบ ได้วิจัยตามกระบวนการเทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques) กับผู้เชี่ยวชาญ 21 คน และ 2. ประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษา จำนวน 84 คน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาที่มีต่อรูปแบบ สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t – test F - test และการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe Method) ระดับนัยสำคัญที่ .01 และ .05

ผลการวิจัยพบว่า ขั้นตอนการสร้างรูปแบบ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นโดยรวมสอดคล้องกันระดับมากที่สุด และขั้นตอนประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่ามีความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่ม คือ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบมีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.70, S.D.=0.32) สูงกว่าผู้จัดการศึกษา ที่มีความคิดเห็นโดยรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.42, S.D.= 0.37) และเมื่อพิจารณาทุกองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนองค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน และองค์ประกอบที่ 5 บทบาท หน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปได้ว่าผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล พบว่า มีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติโดยรวมของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนผู้จัดการศึกษามีความเห็นอยู่ในระดับมาก

MODEL OF BASIC EDUCATION FOR MIGRANT WORKERS IN THE BANGKOK AND VICINITY

AN ABSTRACT

BY

PONGTHEP TOMADEE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the

Doctor of Educational Degree in Adult Education

At Srinakharinwirot University

October 2016

Pongthep Tomadee. (2016). **Model of Basic Education for Migrant Workers in Bangkok and Vicinity.** Dissertation, Ed.D. (Adult Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Ed.D. (Adult Education) Lecturer. Dr.Gumpanat Boriboon, Asst.prof. Dr.Chanoknart Boonwatthanakul.

There are approximately three hundred thousand legal and illegally migrant workers currently working in the Bangkok and vicinity who cannot effectrvely communicate in Thai. The demand among migrant workers in terms of Thai language learning inspired this research on a model of basic education for migrant workers in the Bangkok and vicinity. The research objectives were 1) the construct in of a the model of basic education for migrant workers in the Bangkok vicinity and 2) evaluate the model of basic education for migrant workers in the Bangkok vicinity. The research methodology consisted of two steps. The first step was to construct a model using Delphi Techniques with twenty one experts. The second step was to evaluate a model of basic education for migrant workers by surveying the opinions of eighty four education facilitators. The opinion of education facilitators towards the model was compared with those of the experts. The data analysis is performed using median, interquartile range, percentiles, mean, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe's method of paired comparisons, which were at a statististically signify can levels of .01 of 0.5 respectively.

The results also showed that, in the model construction step, the experts had the highest level of overall agreement. In the evaluation step, there was mean difference between the opinion of experts and education facilitators. The expert opinion revealed the highest overall suitability of the model ($\overline{X}$ = 4.70, S.D. = 0.32),that was higher than that of education facilitators indicating a high level of suitability ($\overline{X}$ =4.42, S.D.=0.37). In terms of Comparing the factors, the first in terms of the second factor factor was the laws and Charter of United Nations was statistically insignificant. On the other hand, the differences were statistically significant at a level of 0.1 level in the 2nd factor: philosophy, theory and guideline, the 3rd factor was the target and the curriculum, the 4th factor: learning instruction and the 5th factor: role of education institution and supportive determinant for basic education for migrant workers. The results of evaluation of the model for basic education for migrant workers in Bangkok and vicinity revealed that opinions of the exerts were at that there was the highest overall possibility of implementing the model, whil the opinions of education facilitator's opinion showed a high level of possibility.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร. กัมปนาท บริบูรณ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร. ศักรินทร์ ชนประชา ดร. วิรุฬห์ นิลโมจน์ ดร. คมกฤช จันทร์ขจร ดร. ปิยพงษ์ ไสยโสภณ และ ดร. เปรมใจ วังศิริไพศาล ที่ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่รับเป็นผู้เชี่ยวชาญ เข้าร่วมสนทนากลุ่ม และให้สัมภาษณ์ ตอบแบบสอบถาม รวมทั้ง ผู้อำนวยการ ครูผู้สอน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขต / อำเภอ และอาสาสมัครองค์กรเอกชน ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้มีความหลากหลาย และเป็นที่ยอมรับของสังคม

ขอขอบพระคุณ ดร. วิรุฬห์ นิลโมจน์ ประธาน และอาจารย์ ดร. มิ่งขวัญ คงเจริญ กรรมการ ในการสอบปริญญานิพนธ์ และได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คอบครัวโตมาดี ชัยวีระ คุณแม่ทองห่อ ฤกษ์อุโฆษ และเพื่อน พี่ น้อง ที่ได้ให้กำลังใจ สนับสนุนและช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยความรักและห่วงใย จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าหรือคุณประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ บิดา มารดา อาจารย์ ผู้บังคับบัญชา ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จ

พงศ์เทพ โตมาดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
กรอบแนวคิดของการวิจัย	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
ตอนที่ 1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	15
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	15
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545	16
การจัดการศึกษาเพื่อปวงชน	19
อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ	20
กรอบปฏิบัติการเบเลม	21
กฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	28
ตอนที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	29
ประเทศไทยกับการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย	29
แนวคิดการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	36
นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี	36
รูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545	38
หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย	57
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556	71
แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา).....	77
การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	82
การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ	84
หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	84
การเทียบโอนผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	87
ตอนที่ 3 การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่	105
ความหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	105
ความหมายการเรียนรู้และแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่	107
ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่	108
หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่	110
กระบวนการสอนเพื่อการเรียนรู้หนังสือ	111
ทฤษฎีการสอน	112
หลักการสอนผู้ใหญ่	116
ลักษณะการเรียนรู้และวิธีการจัดการสอน	119
วิธีทางการศึกษาผู้ใหญ่	120
ร่างรูปแบบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	127
ตอนที่ 4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย.....	146
ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	150

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	161
ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบ	161
รอบที่ 1 การสร้างรูปแบบ	161
ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	162
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	162
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ	162
การรวบรวมข้อมูล	163
การวิเคราะห์ข้อมูล	163
รอบที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	163
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	163
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ	163
การรวบรวมข้อมูล	166
การวิเคราะห์ข้อมูล	166
รอบที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	167
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	167
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ	167
การรวบรวมข้อมูล	167
การวิเคราะห์ข้อมูล	168
ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติ	168
การสำรวจความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษา	168
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	168
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ	170
การเก็บรวบรวมข้อมูล	170
การวิเคราะห์ข้อมูล	171

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	175
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนสร้างรูปแบบ	177
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้เชี่ยวชาญ	177
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขต กรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques) ในรอบที่ 1	178
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขต กรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ในรอบที่ 2 และรอบที่ 3	193
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ	228
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษาที่มีต่อความเหมะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขต ปริมณฑล ไปปฏิบัติ	230
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนประเมินรูปแบบ	230
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการนำไปปฏิบัติของผู้จัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและ เขตปริมณฑล ที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล.....	232
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับ แรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	266
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล...	267
ตอนที่ 4 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล...	321

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	341
วัตถุประสงค์	341
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	341
วิธีดำเนินการวิจัย	342
การวิเคราะห์ข้อมูล	342
ผลการวิจัย	343
รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	346
อภิปรายผลการวิจัย	363
ข้อเสนอแนะการวิจัย	369
บรรณานุกรม	370
ภาคผนวก	378
ภาคผนวก ก	379
ภาคผนวก ข	385
ประวัติผู้วิจัย	484

บัญชีตาราง

ตาราง **หน้า**

1 ข้อมูลจำนวนนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ที่เข้ารับบริการการศึกษา จำแนกชนเผ่า และต่างด้าว..... 33

2 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551..... 51

3 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย..... 60

4 สรุปหลักสูตรการจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ 93

5 บทบาทของครูในการสอน..... 115

6 การเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และวิธีการสอน..... 119

7 ร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล..... 132

8 จำนวนผู้เชี่ยวชาญช่วงการลดลงของความคลาดเคลื่อนและขนาดความคลาดเคลื่อนที่ลดลง..... 147

9 การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล..... 164

10 การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล..... 166

11 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นรายจังหวัด..... 169

12 กลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นผู้จัดการศึกษา ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล..... 169

13 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล..... 173

14 จำนวนและร้อยละของผู้เชี่ยวชาญ (N = 21) 177

15 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบที่ 1 กฎหมายและกฎบัตรสหประชาชาติ ของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลรอบที่ 2 และรอบที่ 3.... 194

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

16 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษาของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลรอบที่ 2 และรอบที่ 3..... 196

17 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร ของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลรอบที่ 2 และรอบที่ 3 199

18 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน ของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลรอบที่ 2 และรอบที่ 3..... 214

19 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบที่ 5 บทบาท หน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าว ของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลรอบที่ 2 และรอบที่ 3..... 224

20 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล (N = 84)..... 230

21 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อการนำรูปแบบไปปฏิบัติในองค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ..... 232

22 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อการนำรูปแบบไปปฏิบัติในองค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา 234

23 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อการนำรูปแบบไปปฏิบัติในองค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร..... 237

24 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อการนำรูปแบบไปปฏิบัติในองค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน..... 254

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

25 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อการนำรูปแบบไปปฏิบัติในองค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าว..... 263

26 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อองค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ..... 268

27 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อองค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา..... 270

28 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อองค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร..... 274

29 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อองค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน..... 293

30 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อองค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว..... 304

31 สรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล..... 309

32 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาที่มีต่อองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล..... 311

บัญชีตาราง (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

33 เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามประเภทของสถานภาพโดยรวม และรายองค์ประกอบ..... 313

34 เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายองค์ประกอบ..... 314

35 เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายองค์ประกอบ..... 315

36 การทดสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามวุฒิการศึกษา องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ เป็นรายคู่..... 316

37 การทดสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามวุฒิการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา เป็นรายคู่..... 317

38 การทดสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามวุฒิการศึกษา องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมายและหลักสูตร เป็นรายคู่..... 317

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

39 การทดสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามวุฒิการศึกษา องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน เป็นรายคู่..... 318

40 การทดสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามวุฒิการศึกษา องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว เป็นรายคู่..... 318

41 การทดสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมขององค์ประกอบ เป็นรายคู่..... 319

42 เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามประสบการณ์โดยรวมและรายองค์ประกอบ..... 320

43 การทดสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามประสบการณ์ องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา เป็นรายคู่..... 321

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ **หน้า**

1 กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล..... 13
2 ร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล..... 145
3 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล..... 174
4 รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล..... 366
5 ขั้นตอนและกระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล..... 367

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะองค์สมาชิกสภากองทุนการศึกษาเพื่อผู้ลี้ภัย ในงานประชุมสัมมนา ณ กรุงเจนีวา ประเทศวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2545 ความว่า"...การจัดการศึกษาให้แก่ผู้ลี้ภัยมิใช่เรื่องที่สามารถทำได้ง่าย ๆ เพราะสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน การจัดการศึกษา จึงต้องเป็นลักษณะที่ออกแบบเฉพาะเพื่อให้เหมาะสมสำหรับกลุ่มแต่ละกลุ่ม หรือแต่ละบุคคล การจัดการศึกษาเป็นงานที่ยิ่งใหญ่เกินกว่าจะมีใครสามารถทำคนเดียวตามลำพังได้ เป็นงานที่ต้องใช้ความพยายามอย่างเป็นจริงเป็นจังที่สุด พร้อมทั้งความมุ่งมั่นที่มีความตั้งใจจริงจากทุกฝ่าย และสิ่งเหล่านี้จะเป็นจริงได้ต้องอาศัยน้ำใจที่โอบอ้อมอารีและจิตใจที่เอื้ออาทรต่อผู้อื่น ข้าพเจ้าเคยได้ยินทูลกระหม่อมพ่อและสมเด็จแม่ตรัสว่าจงให้โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง จงเลือกทำในสิ่งที่ดีที่สุด หรือให้ความเอื้ออำนวยอย่างดีที่สุดแก่ทุก ๆ คนโดยไม่คำนึงว่าเป็นคนเผ่าพันธุ์ใด ศาสนาใดและมีสถานะทางสังคม และเศรษฐกิจอย่างไร ขอให้เราได้ร่วมมือกันเพื่อช่วยกันสรรค์สร้างโลกใบนี้ให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม..." (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. 2545: 3).

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (ราชกิจจานุเบกษา,2550: 8) มาตรา 30 วรรคสอง ได้กำหนดไว้ว่า " การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่อง ถิ่นกำเนิดเชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ " อีกทั้งประเทศไทยเป็นสมาชิกองค์การยูเนสโก และได้ร่วมลงนามให้สัตยาบัน รับรองอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.ม.ป.ป.: 11-17). ในอนุสัญญาดังกล่าวข้อ 5(ฉ) ว่าด้วย "สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (5) สิทธิในการได้รับการศึกษาและการฝึกอบรม" บนพื้นฐานของความเชื่อว่าการเลือกปฏิบัติระหว่างมนุษย์ที่มีความแตกต่าง ด้านเชื้อชาติ สีผิว และเผ่าพันธุ์กำเนิด เป็นอุปสรรคประการหนึ่งต่อความสัมพันธ์ฉันมิตรและสันติภาพระหว่างชาติ รวมถึงปฏิบัติดังกล่าวก่อให้เกิดความไม่สงบสุขและสวัสดิภาพในหมู่ชน รวมถึงความสมานฉันท์ระหว่างผู้ที่อาศัยใกล้เคียงข้างกันแม้แต่ภายในประเทศ

ปี พ.ศ.2518 ผลการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในลาว เวียดนาม และกัมพูชา ทำให้มีชาวอินโดจีนเกือบ 800,000 คน ได้อพยพเข้ามาในประเทศไทยเพื่อหาที่พักพิง รัฐบาลไทยในสมัยนั้นจึงได้มีมติ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2518 ให้จัดตั้งศูนย์ดำเนินการเกี่ยวกับผู้อพยพ โดยมอบให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลัก ซึ่งรัฐบาลไทยได้ให้ที่พำนักชั่วคราวระหว่างดำเนินกรรมวิธี

ส่งไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม จำนวน 705,114 คน และเดินทางกลับมาตุภูมิตามความสมัครใจ จำนวน 53,085 คน ต่อมาสถานการณ์ในอินโดจีนคลี่คลายลง แต่เกิดปัญหาการสู้รบในประเทศพม่า นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2521 ด้วยความขัดแย้งด้านการเมืองกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้เกิดการสู้รบระหว่างทหารของรัฐบาลกับชนกลุ่มน้อยและได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ จนเคลื่อนเข้าประชิดชายแดนไทย ในปี พ.ศ.2527 รัฐบาลไทย จึงได้อนุญาตให้ผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่า (ชาวกะเหรี่ยงเป็นกลุ่มแรก) เข้ามาพักพิงในพื้นที่พักพิงชั่วคราว ปัจจุบันมีจำนวน 9 แห่ง ใน 4 จังหวัด ได้แก่จังหวัดแม่ฮ่องสอน 4 แห่ง ตาก 3 แห่ง กาญจนบุรี 1 แห่งและราชบุรี 1 แห่ง ในการนี้ได้เดินทางไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศที่สาม เพียง 20,878 คน คิดเป็นร้อยละ14 ของจำนวนทั้งหมดและยังอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงอีกประมาณ 140,000 คน จนถึงปัจจุบัน ที่หลบหนีเข้ามาพักอาศัยกับญาติโดยไม่เข้าไปในพื้นที่รองรับ ประกอบกับภาคเอกชนประเทศไทยมีความต้องการแรงงานทำการเกษตร การประมง ในสถานประกอบการ และทำงานบ้าน จึงเป็นสาเหตุให้มีแรงงานไร้ฝีมือจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาขายแรงงานเป็นจำนวนมากทั้งที่เข้ามาโดยถูกกฎหมายและหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ในจำนวนนี้มีบุคคลต่างด้าวที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยที่ติดตามบิดามารดาผู้ปกครองเข้ามาขายแรงงานในประเทศไทย และมีบุตรที่เกิดในประเทศไทยระหว่างการทำงานไม่ต่ำกว่า ปีละ 5,000 คน ปัจจุบันมีบุคคลดังกล่าวไม่น้อยกว่า 100,000 คน (กรมการปกครอง. 2555)

ในประเทศไทย การเข้าเมืองของชาวตะวันตกและผู้ที่อพยพมาจากประเทศเพื่อนบ้านของไทยเพื่อนำเข้ามาใช้แรงงานสถานการณ์โลกเหล่านี้ ประกอบกับสถานการณ์ในประเทศไทยเองที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง รวมทั้งการตื่นตัวในเรื่องของสิทธิมนุษยชนที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ไม่อาจถูกกดทับไว้ดังเช่นในอดีต กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นกลุ่มชาวมลายูมุสลิม กลุ่มคนไทยเชื้อสายมอญ ได้มีการต่อสู้เพื่อเรียกร้องให้รัฐเคารพอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการแสดงออกทางวัฒนธรรมของตนเองมากยิ่งขึ้น (ฐิติมดี อาพัทธนานนท์. 2556:104-118)

จากการศึกษาพบว่า ผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายในระยะแรกเป็นกลุ่มที่หลบหนีภัยจากการสู้รบและรับจ้างทำงานตามตะเข็บแนวชายแดน ต่อมาได้มีการหลบหนีเข้ามาทำงานและพักอาศัยในเขตเมืองมากขึ้นจนก่อให้เกิดปัญหาในสังคม ทั้งในด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง ซึ่งขยายตัวมากขึ้น ทำให้รัฐบาลไทยได้กำหนดนโยบายและมาตรการที่เกี่ยวเนื่องจากการหลบหนีเข้าเมืองและปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย (กรมการจัดหางาน. 2556: 7) ได้กล่าวถึงสถานการณ์แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลไทยได้กำหนดนโยบายการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวด้วยมาตรการส่งเสริมให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน โดยพิจารณาทั้งในระดับชาติและระดับทวิภาคี ที่ผ่านมารัฐบาลได้เข้ามาจัดการแรงงานต่างด้าวผ่านนโยบายและข้อยกเว้นทางกฎหมาย เพื่อให้คนต่างชาติ

เหล่านี้สามารถอยู่อาศัยและทำงานได้ชั่วคราว โดยกำหนดสถานะทางกฎหมายที่รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยและทำงานในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว

ในปี พ.ศ. 2547 ให้มีการจ้างแรงงานต่างด้าวโดยถูกกฎหมาย โดยการเจรจา (MOU) กับประเทศเพื่อนบ้าน คือ พม่า ลาวและกัมพูชา และในปี พ.ศ. 2552 – 2555 รัฐบาลไทยได้มีนโยบายการจัดการแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ โดยให้แรงงานต่างด้าวที่ทำงานในประเทศไทยทั้งหมด ไม่ว่าจะเคยขออนุญาตทำงานหรือไม่ รวมทั้งครอบครัวและผู้ติดตามจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวและพิสูจน์สัญชาติ เพื่อนำไปสู่กระบวนการทำให้ถูกกฎหมายและผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวทำงานอยู่ในประเทศไทยได้ นอกจากนี้ยังมีการให้สิทธิการรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าว โดยกระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการกำหนดให้แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานต้องถูกบังคับให้เข้าสู่ระบบประกันสุขภาพทุกคน

จากการรายงานข้อมูลของกรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว พบว่า จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายและผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตทำงานในประเทศไทย (กรมการจัดหางาน. 2556 : 9) ดังนี้ จำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองถูกกฎหมายและผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตทำงาน ในประเทศไทย พ.ศ. 2554 จำนวน 1,960,650 คน พ.ศ. 2555 จำนวน 1,133,851 คน และ พ.ศ. 2557 จำนวน 1,183,835 คน และเมื่อจำแนกเป็นจังหวัดพบว่า กรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ประกอบด้วยจังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร มีจำนวนแรงงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองถูกกฎหมายและผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตทำงาน พ.ศ. 2554 จำนวน 884,829 คน พ.ศ. 2555 จำนวน 344,334 คน และ พ.ศ. 2556 จำนวน 329,320 คน ทั้งนี้ ยังมีแรงงานที่ไม่ขออนุญาตทำงานหรือแรงงานนอกระบบและผู้ติดตามเข้ามากับแรงงานต่างด้าว เช่น บิดา มารดา คู่สมรส และบุตรหลาน ที่กระจายอยู่ตามชุมชนใกล้สถานประกอบการทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร ภาคการประมงและการประมงต่อเนื่อง เป็นจำนวนมากซึ่งเป็นกลุ่มประชากรแฝงที่อยู่ในเขตพื้นที่ชุมชมต่างๆ ดังนั้นกลุ่มแรงงานที่ได้รับอนุญาตทำงานซึ่งเป็นแรงงานหลักที่มีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงควรได้รับการคุ้มครองให้ได้รับการศึกษา และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (ราชกิจจานุเบกษา. 2550: 8)ได้ให้ความ เสมอภาคในกฎหมาย ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลเพราะความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ตลอดจนสถานของบุคคล พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (สำนักนิติการ. 2548: 16 - 22) ให้ความสำคัญต่อการเข้าถึงและได้รับโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย และมติ ครม.เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 ได้เอื้ออำนวยและขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งเดิมเคยจำกัดไว้ให้เฉพาะบางกลุ่ม บางระดับการศึกษา เป็นเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถเข้าเรียนได้ โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา ยกเว้นกลุ่มที่หลบหนีภัยจากการสู้รบจัดให้เรียนได้ในพื้นที่ศูนย์พักพิง ซึ่งเป็น

การจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานของแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในวัยเรียนตามโรงเรียนที่มีความพร้อม หรือตามศูนย์เรียนที่องค์กรเอกชน มูลนิธิ หรืออาสาสมัครจัดการเรียนการสอนส่วนกลุ่มผู้ใช้แรงงานอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกันโดยเฉพาะด้านคุณภาพชีวิตที่ส่งผลโดยตรงต่อการดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการรู้หนังสือ ฟัง พูด อ่าน เขียนและคิดคำนวณ รวมถึงการจัดการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพในรูปแบบต่างๆ เป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กลุ่มแรงงานต่างด้าว ทั้งนี้จะต้องไม่ครอบงำด้านภาษาและวัฒนธรรมของชาติพันธุ์กลุ่มแรงงานต่างด้าว และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขโดยไม่สูญเสียเอกลักษณ์

ดังนั้น เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทย ทั้งที่เข้าเมืองถูกหรือผิดกฎหมายและผู้ติดตามมากับแรงงานต่างด้าวประมาณ 1,300,000 คน ด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการรู้หนังสือ ฟัง พูด อ่าน เขียนและคิดคำนวณด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน จากรูปแบบที่หลากหลายโดยเฉพาะรูปแบบการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม ซึ่งครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่วัยแรงงานที่ไม่มีสัญชาติไทยซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งการจัดการศึกษาใน 2 ลักษณะ(พิศุทธ์ วีระจิตต์. 2556: 38-39) คือ

1. การจัดการศึกษาให้แก่เด็กต่างด้าว หรือเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสิทธิที่กฎหมายกำหนด ด้วยการเข้ารับการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ได้รับการพัฒนาตามวัย แต่ยังพบปัญหาการจัดการศึกษาในหลายๆ ด้าน ได้แก่ ปัญหาการเคลื่อนย้ายของแรงงาน ปัญหาการให้บริการและการเข้าถึงระบบการศึกษา ปัญหาด้านความเชื่อ เจตคติและความเข้าใจในนโยบายการจัดการศึกษาแก่ลูกหลานแรงงานต่างด้าว และยังพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน ที่มีทัศนคติในเชิงลบต่อการจัดการศึกษาให้บุตรหลานเรียนร่วมกับลูกหลานแรงงานต่างด้าว ปัญหาผู้บริหาร ครู ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ และระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย หลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ.2548 ระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ ระเบียบเกี่ยวกับทะเบียนทางการศึกษา ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน รวมถึงหลักฐานทางทะเบียนราษฎร์ แม้ว่าในปัจจุบันมีกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยสิทธิของบุคคลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ.2554 กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยสิทธิขององค์กรชุมชน และองค์การเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ.2555 แต่ยังไม่สามารถเอื้อให้ผู้ขอจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน จากปัญหาดังกล่าวมีหลายหน่วยงานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามมติ ค.ร.ม. เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 เช่น การเรียนร่วมกับเด็กไทยปกติในระบบโรงเรียน จัดร่วมกับภาคีเครือข่ายองค์กรเอกชนจัดเป็นห้องเรียนสาขาของโรงเรียน และส่งเสริมให้องค์กรเอกชนจัดเป็นศูนย์การเรียนในชุมชนของแรงงานต่างด้าว โดยจัดการเรียนการสอนสองภาษา คือภาษาไทยกับภาษาชาติพันธุ์

2. การจัดการศึกษาให้แก่เยาวชน ผู้ใหญ่วัยแรงงาน ที่เป็นแรงงานต่างด้าวให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือการศึกษาตามอัธยาศัย ให้แรงงานต่างด้าวได้มีการพัฒนาทักษะชีวิต การพัฒนาฝีมือทักษะวิชาชีพ ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้ในสังคม ชุมชนอย่างปกติสุข ซึ่งการจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มนี้ส่วนใหญ่จัดในรูปแบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยองค์กรเอกชน องค์กรศาสนา กลุ่มชาติพันธุ์ เป็นผู้ดำเนินการจัดกาสรเรียนการสอนโดยสอนให้รู้หนังสือ ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดเลขเป็น เป็นการสอนในลักษณะองภาษา ซึ่งในปัจจุบันสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เท่าที่ควร

จากการศึกษาเอกสารและประสบการณ์จากการปฏิบัติงานด้านส่งเสริมการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาอัธยาศัย การจัดการศึกษาให้แก่เด็กด้อยโอกาสโดยเฉพาะการจัดการศึกษาให้แก่เด็กต่างด้าวเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยพบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาซึ่งประมวลได้ 3 ด้าน (พิศุทธ์ วีระจิตต์. 2556: 64 - 68) ประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา พบว่า การบริหารและการจัดการศึกษายังมีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษาให้แก่เด็กต่างด้าว บุตรหลานของแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในวัยการศึกษาภาคบังคับ อีกประการหนึ่งคือการออกกลางคันของเด็กต่างด้าวอยู่ในระดับสูงมาก และการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นต่ำ และยังไม่สามารถจัดการศึกษาให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเด็กควรได้รับสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด

2. ด้านรูปแบบการจัดการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษาทั้งสามรูปแบบยังขาดการเชื่อมโยงให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน แม้ว่าจะกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน กล่าวคือ การจัดการศึกษาทั้งสามรูปแบบยังไม่ผสมผสานกันไม่เชื่อมโยงกัน ขาดความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอนต่อผู้เรียนที่เป็นเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว ดังนี้

2.1 การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ยังไม่เอื้ออำนวยในการเข้ารับการศึกษาขาดความเสมอภาคทางการเรียนรู้ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยขาดการเตรียมความพร้อมในด้านการฟังพูด การสื่อสาร ระดับขั้นพื้นฐานไม่มีความเสมอภาคในการเข้าถึงการบริการทางการศึกษา ขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

2.2 การจัดการศึกษานอกระบบ พบว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกระบบ ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการจัดการศึกษาให้แก่เด็กต่างด้าว และแรงงานต่างด้าว ซึ่งไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

2.3 การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่า หน่วยงานภาคีเครือข่ายไม่สามารถให้บริการทางการศึกษาแก่กลุ่มแรงงานต่างด้าว เนื่องจากเป็นบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการเข้ารับบริการทางการศึกษาในการเรียนรู้ ตามที่กลุ่มแรงงานต่างด้าวสนใจและต้องการเรียนรู้ รวมถึงขาดการประชาสัมพันธ์ที่มีคุณภาพ

3. ด้านผู้เรียน พบว่า เด็กต่างด้าวมีปัญหาการออกกลางคัน ไม่สามารถเรียนจบในระดับการการศึกษาภาคบังคับ เนื่องจากการย้ายถิ่นของผู้ปกครอง และเด็กบางกลุ่มปฏิเสธการเข้าเรียนร่วมกับเด็กไทย เนื่องจากการสื่อสารไม่เข้าใจกัน และเด็กที่มีอายุมากกว่าเด็กในกลุ่มห้องเรียนเดียวกัน การมีทัศนคติที่ไม่ดีของผู้ปกครอง ชุมชน ของนักเรียนไทย เนื่องจากเด็กไม่มีสัญชาติไทย ส่วนกลุ่มแรงงานต่างด้าวไม่สามารถเข้ารับบริการทางการศึกษาได้ เนื่องจากภาระงานที่ทำ ไม่มีเวลาเรียน และย้ายที่ทำงานหรือต้องกลับประเทศต้นทางตามกฎหมายว่าด้วยการเข้ามาใช้แรงงาน ทำให้ไม่ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

สรุป จากปัญหา 3 ด้าน ที่พบคือ ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ผู้บริหาร ครู ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในข้อระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และกระบวนการจัดการศึกษาให้แก่เด็กต่างด้าว และแรงงานต่างด้าว ด้านรูปแบบการจัดการศึกษา ยังไม่ผสมผสานไปในแนวทางเดียวกันทั้งสามระบบ ขาดความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงการเข้าถึงระบบการศึกษา และด้านตัวผู้เรียน ผู้เรียนเป็นต่างด้าว ต่างชาติพันธุ์ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร การสื่อสารไม่เข้าใจกันจึงทำให้ขาดโอกาสและสูญเสียโอกาสทางการศึกษา

ผู้วิจัย ได้พบเห็นถึงการขาดความเสมอภาคและการขาดโอกาสทางการศึกษาของกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่มีความต้องการรับบริการทางการศึกษาทั้งสามระบบ การจัดการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่สามารถเอื้ออำนวยและยืดหยุ่นในการจัดการศึกษา ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ไม่สามารถได้รับการพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เพื่อเป็นแนวทางให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้บริการทางการศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มีรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้กลุ่มแรงงานต่างด้าวได้รับการพัฒนา สามารถยกระดับความเป็นอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

2. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เพื่อให้บริการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความสำคัญดังนี้

1. ได้ทราบความต้องการรับบริการการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

2. ได้รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

3. เสนอรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ต่อหน่วยงานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวทั้งภาครัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1.พื้นที่ ผู้วิจัยศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

2.เนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยมีองค์ประกอบการจัดการศึกษา ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมายและหลักสูตร องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน และองค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว

3.ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ

3.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองถูกและผิดกฎหมาย ที่ได้รับอนุญาตหรือผ่อนผันให้จดทะเบียนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 1,000 คน เพื่อสำรวจความต้องการในการรับบริการทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 ผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา ด้านบริหารการศึกษา ด้านการศึกษาในระบบ ด้านการศึกษานอกระบบ และด้านการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับเชี่ยวชาญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในระดับ 9 หรือระดับชำนาญการพิเศษ หรือผู้บริหารสถานศึกษาตั้งแต่ระดับชำนาญการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่มีประสบการณ์เฉพาะด้าน ที่มีผลงานด้านวิชาการ ด้านการเขียนตำรา บทความ หรือผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 21 คน

3.3 ผู้จัดการศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 84 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และผู้จัดการศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ใน 5 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ 2) องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา 3) องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร 4) องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน และ 5) องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย เป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ในขั้นตอนการสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1.การร่างรูปแบบ และ 2. การศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การร่างรูปแบบ ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งใน และต่างประเทศ แนวคิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และรูปแบบการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่สัญชาติไทยที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาสังเคราะห์เพื่อจัดทำร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย กลุ่มเป้าหมาย โครงสร้าง วิธีการจัดการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การเทียบโอนผลการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียน การจบหลักสูตร เอกสารหลักฐาน การบริหารจัดการ และอื่นๆ ที่ศึกษาเพิ่มเติม โดยนำเสนอร่างรูปแบบการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้กับ

แรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับภาษาให้มีความเหมาะสมและมีความสมบูรณ์

2. การศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำไปศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 21 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา ด้านบริหารการศึกษา ด้านการศึกษาในระบบ ด้านการศึกษานอกระบบ และด้านการศึกษาตามอัธยาศัย ตามกระบวนการเทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques) เก็บรวบรวมข้อมูล 3 รอบ คือ รอบที่ 1 เป็นการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ เพื่อนำผลจากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ มาจัดทำเป็นแบบสอบถาม รอบที่ 2 นำแบบสอบถามจากรอบที่ 1 โดยกำหนดตำแหน่งค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระบุตำแหน่งของผู้ตอบ ดังนี้

รอบที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยนำร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มาจัดทำเป็นประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21คน

ผู้วิจัยจัดทำประเด็นคำถามเพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม ประเด็นสนทนากลุ่ม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ชื่อ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ แลประสบการณ์ในการทำงาน และตอนที่ 2 ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม จากร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่ได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับกระบวนการและวิธีการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงกับ หลักการ จุดหมาย กลุ่มเป้าหมายโครงสร้าง วิธีการจัดการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การเทียบโอนผลการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียน การจบหลักสูตร เอกสารหลักฐาน การบริหารจัดการ และอื่นๆ ที่ศึกษาเพิ่มเติมโดยการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญใช้ค่าสถิติและร้อยละ และข้อมูลการสนทนากลุ่ม นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

รอบที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในรอบที่ 1 จากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดทำเป็นแบบสอบถาม และนำไปเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มเดิม จำนวน 21 คน มาพัฒนาเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) และเพิ่มช่องระบุเหตุผลในส่วนท้ายของแต่ละข้อคำถาม

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่มในรอบที่ 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเป็นไปได้ ของข้อคำถามในแบบสอบถาม โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) จะต้องได้ค่า IOC $\geq$ 0.5 และนำไปปรับปรุงแก้ไข

เกี่ยวกับภาษา เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้น (ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าเหมาะสม ถ้าต่ำกว่า 0.5 จะต้องปรับปรุงแก้ไข)

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติ

การประเมินรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษา ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลไปปฏิบัติ และนำไปเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. การสำรวจความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษา ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้อำนวยการ ครูผู้สอน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขต/อำเภอ และอาสาสมัครองค์กรเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 84 คน ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มาคำนวณหาค่าสถิติ ร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ซึ่งระดับความคิดเห็นต่อความเหมาะสมขององค์ประกอบการพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยนำมาคำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ด้วยโปรแกรมสำเร็จ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มาคำนวณหาค่าความถี่ และร้อยละ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษา

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้จัดการศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลดำเนินการเปรียบเทียบโดยรวมทุกองค์ประกอบ รายด้าน รายข้อ พร้อมด้วยปัจจัยและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในฐานะผู้กำหนดรูปแบบ กับความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษาในฐานะผู้ปฏิบัติ ว่าสามารถนำรูปแบบดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ได้มากน้อยเพียงใด โดยเลือกข้อคำถามที่ผู้ตอบสามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับมาก (3.50 ขึ้นไป) และนำไปปรับปรุงเป็นรูปแบบต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว หมายถึง แนวคิดที่พัฒนามาจากการดำเนินการวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ และได้รับการประเมินจากผู้จัดการศึกษา ว่าสามารถนำไปสู่การพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบการจัดการศึกษาประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน และ องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ลักษณะของการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว ให้มีทักษะความรู้ขั้นพื้นฐานจากการจัดการศึกษานอกระบบ เริ่มจากการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนการคิดคำนวณเบื้องต้น การสื่อสาร รวมถึงมีความสามารถในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำให้มีความรู้พื้นฐาน ที่จะนำไปใช้เรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับ และระดับประกาศฯยบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการประเมินความเหมะสมตามองค์ประกอบของรูปแบบ โดยจำแนกตามเนื้อหาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ที่สามารถนำไปปฏิบัติตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษา โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ที่ค่าเฉลี่ย 3.50 – 5.00 หรือค่ามัธยฐาน 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.50 ทั้งโดยรวมทุกองค์ประกอบ รายองค์ประกอบ รายด้าน และรายข้อ จากการประเมินตามมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของ ลิเคิร์ท (Likert Scale)

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง กลุ่มนักวิชาการที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความเข้าใจด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา ด้านบริหารการศึกษา ด้านการศึกษาในระบบ ด้านการศึกษานอกระบบ ด้านการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับเชี่ยวชาญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในระดับ 9 หรือระดับชำนาญการพิเศษ หรือผู้บริหารสถานศึกษาตั้งแต่ระดับชำนาญการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่มีประสบการณ์เฉพาะด้าน ที่มีผลงานด้านวิชาการ ด้านการเขียนตำรา บทความ หรือผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้จัดการศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ และครูผู้สอน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ / เขต อาสาสมัครองค์กรเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

แรงงานต่างด้าว หมายถึง แรงงานต่างด้าวสัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ทั้งที่เข้าเมืองถูกและผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตหรือผ่อนผันให้จดทะเบียนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

กรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล หมายถึง การแบ่งเขตพื้นที่การปกครองเป็นจังหวัด ตามประกาศตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

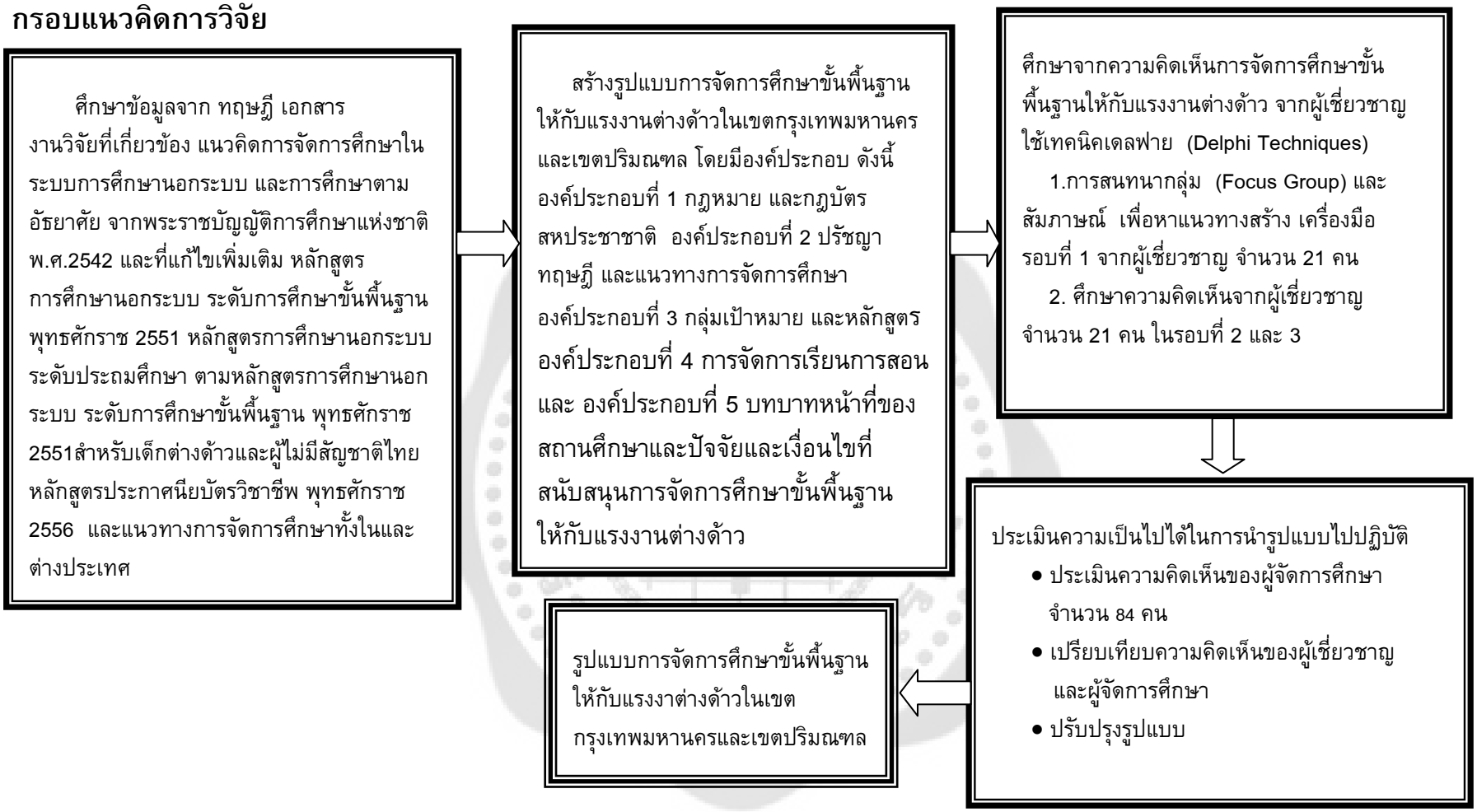

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปการศึกษาเป็น 5 ตอน ดังหัวข้อ ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545
3. การจัดการศึกษาเพื่อปวงชน
4. อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ
5. กรอบปฏิบัติการเบเลม
6. กฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ตอนที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ประเทศไทยกับการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย
2. แนวคิดการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี
4. รูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
5. หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557
6. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
7. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย
8. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
9. แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)
10. การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
11. การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
12. หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน
13. การเทียบโอนผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตอนที่ 3 การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

1. ความหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. ความหมายการเรียนรู้และแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
3. ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
4. หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
5. กระบวนการสอนเพื่อการเรียนรู้หนังสือ
6. ทฤษฎีการสอน
7. หลักการสอนผู้ใหญ่
8. ลักษณะการเรียนรู้และวิธีการจัดการสอน
9. วิธีทางการศึกษาผู้ใหญ่
10. ร่างรูปแบบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ตอนที่ 4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แก่แรงงานต่างด้าว ซึ่งประกอบด้วย 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 2) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 3) การจัดการศึกษาเพื่อปวงชน 4) อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ 5) กรอบปฏิบัติการเบเล็ม และ 6) กฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญบัญญัติไว้หลายมาตราที่เป็นแนวทางและเอื้อต่อการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน โดยได้คำนึงถึงเชื้อชาติและถิ่นกำเนิด ดังนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (ราชกิจจานุเบกษา. 2550: 3 - 25).

มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพร่างกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะ

ทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการเริ่มการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษา โดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

การจัดการศากษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 50 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ

การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมือง หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา 82 รัฐต้องส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรี และความร่วมมือกับนานาประเทศ และพึงถือหลักในการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค ตลอดจนต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี รวมทั้งตามพันธกรณีที่ได้กระทำไว้กับนานาประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (สำนักนิติการ.2548: 16 - 22) ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ดังนี้

มาตรา 4 กำหนดว่า "การศึกษาตลอดชีวิต" หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสาน ระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

(1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน

(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

(3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 14 บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีสิทธิ ได้รับสิทธิประโยชน์ตามควรแก่กรณี ดังต่อไปนี้

(1) การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ

(2) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด

(3) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ...การจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้ สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 61 ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาที่โดยบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

สรุป จากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545 สรุปได้ดังนี้ บุคคลมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีสิทธิ เสรีภาพ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุของความแตกต่างในเรื่องของถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการด้านร่างกายหรือสุขภาพ สถานะแห่งบุคคล ย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันและได้รับโอกาสทางการศึกษาด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้ รัฐและองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้วยการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการที่ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ถือผู้เรียนมีความสำคัญ ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติ โดยเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการได้ตามความเหมาะสมกับระดับการศึกษา เช่นความรู้ที่มีความสัมพันธ์กับตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ชาติ สังคมโลก ประวัติศาสตร์ของสังคม การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปวัฒธรรม ทักษะด้านคิดคำนวณ ภาษาที่ใช้ในทางการ ภาษาแม่ ชาติพันธุ์ และภาษาอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการติดต่อสื่อสารรวมถึงทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ และประยุกต์ความรู้ต่างๆ จากประสบการณ์ของผู้เรียนเพื่อให้สามารถทำได้ คิดเป็น ทำเป็น จนเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยผู้จัดการเรียนรู้สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ในการพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีคุณภาพ โดยรัฐสนับสนุนจัดสรรเงินอุดหนุนให้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นในการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย

3. การจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All : EFA)

การประชุมระดับโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ที่องค์การยูเนสโกและประเทศสมาชิก 155 ประเทศ จัดขึ้นเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ.2533 ณ หาดจอมเทียน จังหวัดชลบุรี ที่ประชุมได้ประกาศปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (World Declaration on Education for All) หรือ “ปฏิญญาจอมเทียน” (Jomtien Declaration) สาระสำคัญที่ระบุไว้ตอนหนึ่งว่า มนุษย์ทุกคนไม่ว่าเด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ พึงมีโอกาสได้รับการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ การเรียนรู้ขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ทักษะสำหรับการเรียนรู้ที่จำเป็น ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติ อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอด เพื่อพัฒนาตนเองอย่างเต็มความสามารถ เพื่อดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพอย่างมีศักดิ์ศรี มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมได้อย่างเต็มที่ ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตน และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ตลอดจนสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปได้ สำหรับขอบข่ายและวิธีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศตามสภาพวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปตามกาลสมัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543: ก).

เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2543 เป็นปีที่ครบรอบทศวรรษของการประกาศปฏิญญาดังกล่าว องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้จัดประชุมระดับโลกขึ้นที่กรุงดาการ์ ประเทศเซเนกัล และให้สมาชิกทั่วโลกประเมินผลการศึกษาเพื่อปวงชนของปี ค.ศ.2000 (Education for All the Year 2000 Assessment, EFA 2000) พบว่า ประเทศสมาชิกยังไม่สามารถจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายได้ จึงได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายด้านการศึกษาเพื่อปวงชนขึ้น 6 ประเด็น เพื่อเป็นพันธกิจในการจัดการศึกษาระหว่างปี 2545 - 2559 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547: 11). ดังนี้

1. ขยายและปรับปรุงการศึกษา และการดูแลเด็กเล็กก่อนวัยเรียน โดยเฉพาะเด็กที่เปราะบางและด้อยโอกาส

2. รับรองว่า ภายในปี ค.ศ.2015 เด็กทั้งหมด โดยเฉพาะเด็กผู้หญิง เด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบากและเด็กที่เป็นชนกลุ่มน้อยทางเชื้อชาติ สามารถเข้าถึงและเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพ

3. รับรองว่าความต้องการการเรียนของเยาวชนและผู้ใหญ่ทั้งหมด ได้รับการตอบสนองด้วยโครงการทักษะการเรียนรู้และชีวิตอย่างเท่าเทียมกัน

4. พัฒนาอัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ให้เพิ่มขึ้นร้อยละ 50 ภายในปี ค.ศ.2015 โดยเฉพาะสตรี แมะพัฒนาการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานและต่อเนื่องสำหรับผู้ใหญ่ทั้งหมดให้เท่าเทียมกัน

5. ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ภายในปี ค.ศ.2005 และทำให้เกิดความเท่าเทียมทางเพศในการศึกษาภายในปี ค.ศ.2015 โดยเน้นการเข้าถึงการศึกษาของเด็กผู้หญิงและทำให้เกิดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ

6. พัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกด้านและรับรองความเป็นเลิศทั้งหมด เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่ชัดเจนและสามารถวัดได้ โดยเฉพาะในเรื่องการรู้หนังสือ การคำนวณตัวเลขและทักษะที่จำเป็นต่อชีวิต

สรุป ตลอดระยะเวลาของการดำเนินการส่งเสริมและขยายโอกาสทางการศึกษาให้ประชากรทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นับตั้งแต่ปี 2533 ที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกของยูเนสโกและได้ร่วมรับรองปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาปวงชน เพื่อดำเนินการให้เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ควรมีโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกคน และสามารถดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอด สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มความสามารถและเมื่อปี 2543ครบรอบทศวรรษของการประกาศปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ได้จัดประชุม เพื่อประเมินผลการจัดการศึกษา ณ กรุงดาการ์ ประเทศเซเนกัล พบว่า ประเทศสมาชิกยังไม่สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนที่อยู่ในวัยเรียนเป็นจำนวนมาก จึงได้กำหนดกรอบในการจัดการศึกษา ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2545 – 2559) โดยมีหลักการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ให้ความสำคัญกับผู้เรียน เพื่อให้ทุกคนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ที่มีเป้าหมายในการปฏิบัติร่วมกันคือขยายกลุ่มการจัดการศึกษาตั้งแต่เด็กก่อนวัยเรียนในกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและกำหนดให้ปี พ.ศ. 2558 เด็กทุกคน ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงและเข้าเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ รองรับความต้องการเรียนของเยาวชนและผู้ใหญ่ด้วยการเรียนรู้ ลดอัตราการไม่รู้หนังสือของผู้ใหญ่ลงสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลดการเหลื่อมล้ำทางเพศ ให้ความเท่าเทียมกันทางเพศ พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะเรื่องการรู้หนังสือ การคิดคำนวณและทักษะชีวิต

4. อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination)

อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ศูนย์สิทธิมนุษยชน. 2554: 31) กฎบัตรสหประชาชาติตั้งอยู่บนหลักการของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของมนุษย์ทั้งมวล ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนความเคารพและนับถือในสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพของมนุษย์โดยไม่มีการจำแนกความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา และปฏิญญาสากล ว่า ด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Universal Declaration of Human Rights : UDHR) ประกาศว่ามนุษย์ทั้งมวลเกิดขึ้นมาอิสระและเสมอภาคในศักดิ์ศรีและสิทธิ และทุกคนมีความชอบธรรมที่จะมีสิทธิ์และเสรีภาพ ซึ่งได้ระบุไว้ในปฏิญญาฯ โดยไม่มีการจำแนกความแตกต่างใดๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว และชาติกำเนิด ดังนั้น ปฏิญญาสหประชาชาติ ว่าด้วย การขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ได้เน้นถึงความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ที่มีอยู่ทั่วโลกในทุกรูปแบบ ทุกแง่มุม และเสริมสร้างความเข้าใจและเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์

หลักการซึ่งปรากฏอยู่ในปฏิญญาสหประชาชาติ ว่าด้วย การขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ และได้วางมาตรการที่เป็นรูปธรรม กล่าวไว้ในข้อ 5 พันธกรณีพื้นฐานของอนุสัญญา “รัฐภาคีจะห้ามและขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบและจะประกันสิทธิของทุกคนให้มีความเสมอภาคกันตามกฎหมาย โดยไม่จำแนกตามตามเชื้อชาติ สีผิว หรือชาติ หรือเผ่าพันธุ์กำเนิด โดยให้การใช้สิทธิ” ดังนี้

(ฉ) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

(1) สิทธิในการมีงานทำ ในการเลือกงานอย่างเสรี ในการมีสภาพในการทำงาน ที่เหมาะสมน่าพอใจ ในการได้รับการตุ้มครองจากสภาพการตกงาน ในการได้รับค่าจ้างที่เท่าเทียมกันกับงานที่ทำในระดับเดียวกัน ในการได้รับผลตอบแทนที่ยุติธรรมและน่าพอใจ

(2) สิทธิในการจัดตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงาน

(3) สิทธิในการมีที่อยู่อาศัย

(4) สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุข การดูแลทางการแพทย์ การประกันสังคม และการบริการทางสังคม

(5) สิทธิในการได้รับการศึกษาและการฝึกอบรม

(6) สิทธิในการเข้าร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างเท่าเทียมกัน

(ช) สิทธิในการเข้าถึงสถานที่หรือบริการใดๆ ที่มีไว้สำหรับสาธารณชน เช่น การเดินทางขนส่ง โรงแรม ร้านอาหาร ร้านกาแฟ โรงละคร และสวนสาธารณ

สรุป กฎบัตรสหประชาชาติ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ในทุกรูปแบบ ได้ระบุไว้ว่า มนุษย์ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพโดยไม่มีการคำนึงถึงความแตกต่างกันระหว่าง เชื้อชาติ ชาติกำเนิด เพศ ภาษา ศาสนา และสีผิวพึงได้รับโอกาสและมีสิทธิในการเข้าถึงการมีงานทำ ที่อยู่อาศัย การศึกษา การฝึกอบรม วัฒนธรรม สถานที่สาธารณชน รวมถึงการเข้าถึงการรับบริการทางสาธารณสุข การประกันสังคม เป็นต้น

5. กรอบปฏิบัติการเบเล็ม (Belem Framework for Action)

การประชุมด้านการศึกษาผู้ใหญ่ ครั้งที่ 6 ของสมาชิกองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2552 ณ เมืองเบเล็ม รัฐพาราสหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล ได้ร่วมกันกำหนดกรอบปฏิบัติการเบเล็ม (Belem Framework for Action) เพื่อรับรองการนิยามความหมายของการศึกษาผู้ใหญ่ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้การศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษาตลอดชีวิต (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. 2553: 25 – 57) สรุปได้ ดังต่อไปนี้

การขับเคลื่อนการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่เป็นวาระสำคัญ เนื่องจากการรู้หนังสือเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุดสำหรับการสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับเยาวชนหนุ่มสาวและผู้ใหญ่ทุกคน โดยเฉพาะเรื่องการรู้หนังสือที่สามารถช่วยให้ประชาชนโดยเฉพาะสตรี สามารถจัดการกับสังคมที่ซับซ้อน ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ การเมือง รวมถึงสภาพแวดล้อมรอบตัว ทั้งนี้ ตามเป้าหมาย

การศึกษาเพื่อปวงชน(Education for All : EFA) มีความปรารถนาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน ตลอดจนความเสมอภาคทางเพศ และได้รับรองการนิยามความหมายของการศึกษาผู้ใหญ่ซึ่งได้กำหนดไว้ครั้งแรกในคำรับรองการพัฒนาการศึกษาผู้ใหญ่ไนโรบี ปี พ.ศ. 2519 (Nairobi Recommendation on the Development of Adult Education of 1976) และพัฒนาเพิ่มเติมในปฏิญญาฮัมบูร์ก พ.ศ. 2540 (Humbrug Declaration of 1997) กล่าวคือ " การศึกษาผู้ใหญ่ หมายถึง ตัวกระบวนการเรียนรู้ที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องทั้งหมด ทั้งในระบบหรือในลักษณะที่ประชาชนในฐานะผู้ใหญ่ในสังคมที่เขาอยู่ ได้ช่วยพัฒนาความสามารถ เพิ่มพูนความรู้ พัฒนาคุณสมบัติต่าง ๆ ในเชิงวิชาการหรือเชิงมืออาชีพ หรือเปลี่ยนแปลงพวกเขาไปในทิศทางใหม่ ๆ เพื่อบรรลุความต้องการของตนเองและสังคม" และสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมได้เสนอและรับรองกรอบปฏิบัติการเบเล็ม (Belem Framework for Action) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Towards Lifelong Learning)

การเรียนรู้ตลอดชีวิต "จากแรกเกิดถึงวันตาย"เป็นปรัชญากรษบแนวคิด และหลักการจัดการศึกษาของทุกรูปแบบบนพื้นฐานคุณค่าของการเรียนร่วม โดยบูรณาการทั้งการเรียนรู้ในระบบ นอกระบบ และการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ภายใต้ 4 เสาหลักแห่งการเรียนรู้ (Four Pillars of Learning) ได้แก่ การเรียนเพื่อรู้ (Learning to know) การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง (Learning to do) การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกัน (Learning to live together) และการเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to be) และ ด้วยเนื้อหาที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความรู้ทั่วไป อาชีพ การรู้หนังสือสำหรับครอบครัว ครอบครัวศึกษา หน้าที่พลเมือง และอื่นๆ ตามความต้องการของแต่ละประเทศ เป็นการช่วยให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ สมรรถนะและค่านิยมที่จำเป็น การใช้สิทธิความเสมอภาค ความเป็นธรรม เพื่อลดช่องว่างของความยากจน ความเป็นธรรมในสังคม และการรู้จักให้อภัยต่อกัน ซึ่งกำหนดในการปฏิบัติการตามกรอบปฏิบัติการเบเล็ม ประกอบด้วย ด้านการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ ด้านนโยบาย ด้านธรรมาภิบาล ด้านการเงิน ด้านการมีส่วนร่วม การบูรณาการ ความเสมอภาค และด้านคุณภาพ

ด้านการรู้หนังสือของผู้ใหญ่

การรู้หนังสือเป็นพื้นฐานจำเป็นที่ทำให้คนหนุ่มสาวและผู้ใหญ่มีโอกาสเรียนรู้ทุกขั้นตอนตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง การรู้หนังสือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานทางการศึกษาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของประชากรทุกคนในการพัฒนาตนเอง สังคม เศรษฐกิจและการเมือง ทั้งนี้ เพื่อให้การรู้หนังสือบรรลุเป้าหมายจะต้องประกอบด้วย ข้อมูลของจำนวนผู้รู้หนังสือ การระดมทรัพยากรทั้งภายในและภายนอก ความเชี่ยวชาญในการดำเนินโครงการส่งเสริมการรู้หนังสือในอัตราที่เพิ่มขึ้นอย่างมีคุณภาพ ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ให้ตรงตามความต้องการ

ด้านนโยบาย

นโยบายและมาตรการทางกฎหมายสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่ ต้องครอบคลุม บูรณาการกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเชื่อมโยงทุกองค์ประกอบของการเรียนรู้และการศึกษา ด้วยการจัดทำแผนงบประมาณค่าใช้จ่าย มีกฎหมายรองรับต่อกระบวนการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ ทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค มีกลไกในการประสานงานในรูปแบบองค์คณะบุคคลเพื่อการยอมรับ ความน่าเชื่อถือและการเทียบหน่วยการเรียนรู้ทุกรูปแบบ โดยการสร้างกรอบการเทียบโอนต่าง ๆ สำหรับการศึกษาเทียบเท่า

ด้านธรรมาภิบาล

จัดทำนโยบายการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ให้เกิดประสิทธิผล มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ จากผู้แทนการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่ด้อยโอกาสด้วยการสร้างกลไกในการพัฒนา การดำเนินงานและการประเมินนโยบายและโครงการการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ สำหรับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ชุมชน องค์กรของผู้เรียนและของนักการศึกษาผู้ใหญ่ ทุกระดับ

ด้านการเงิน

การเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่เป็นการลงทุนทางการเงิน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้และการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้มีคุณภาพ โดยการแสวงหาเงินทุนจากผลผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติในเรื่องการศึกษา ขยายทรัพยากรทางการศึกษาด้วยการหาทุนทั้งในและต่างประเทศ ด้วยการสร้างแรงจูงใจในการสนับสนุนเงินทุน เช่น การยกเว้นภาษีทางการศึกษา เงินกองทุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น

ด้านการมีส่วนร่วม การเรียนร่วม และความเสมอภาค

การศึกษาแบบการเรียนร่วมเป็นรากฐานสู่ความสำเร็จของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม และเศรษฐกิจ การให้การศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพ ให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ และมีศักดิ์ศรี ไม่มีการแบ่งแยกในเรื่องอายุเพศ ชาติพันธุ์ สถานภาพของผู้อพยพ ภาษา ศาสนา ความพิการ ความเป็นชนบท การมีอัตลักษณ์ทางเพศหรือความเบี่ยงเบนทางเพศ ความยากจน การย้ายถิ่นหรือการถูกจองจำ ด้วยการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกเพื่อการเข้าถึงการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่อย่างเท่าเทียมกัน ด้วยการจัดกิจกรรมโครงการวิถีทางการเข้าถึงของกลุ่มผู้ด้อยโอกาส จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน การเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสตรีด้านการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ ตามความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นหลักสูตรเพื่อชีวิตสนับสนุนการพัฒนาการเขียนและการรู้หนังสือ ภาษาชาติพันธุ์ ด้วยวิธีการและสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สร้างแรงจูงใจด้วยการให้ทุนการศึกษา เรียนฟรียกเว้นการเก็บเงินค่าเล่าเรียน และการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ต้องขังทุกระดับอย่างเหมาะสม รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียในตลาดแรงงานผู้เรียนและนักการศึกษา

ด้านคุณภาพ

คุณภาพการเรียนและการศึกษาเป็นแนวคิดและแนวปฏิบัติในลักษณะแบบองค์รวม หลากหลายมิติและการพัฒนาที่ต่อเนื่อง การรักษาวัฒนธรรมคุณภาพของการเรียนรู้ผู้ใหญ่ต้องคำนึงถึงเนื้อหาและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับผู้เรียน ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความจำเป็นต้องมีการประเมิน การสำรวจสมรรถนะและความรู้ที่หลากหลาย ความเป็นมืออาชีพของนักการศึกษา การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แบบและการทำให้บุคคลและชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเหล่านี้ จะต้องดำเนินการ พัฒนาเกณฑ์คุณภาพของหลักสูตร สื่อการเรียน วิธีการสอนในโครงการต่าง ๆ ของการศึกษาผู้ใหญ่โดยให้ความสำคัญกับการวัดผลการเรียนและผลกระทบที่เกิดขึ้นยอมรับความหลากหลายของผู้จัดที่มีเป็นจำนวนมาก พัฒนาการฝึกอบรม การสร้างสมรรถนะ สภาพการจ้างงานและความเป็นมืออาชีพของนักการศึกษาผู้ใหญ่ เช่น การสร้างภาคีเครือข่ายกับสถาบันทางการศึกษา สมาคมครู และองค์กรต่าง ๆ ในภาคประชาสังคม กำหนดมาตรฐานที่จะประเมินผลการเรียนของผู้ใหญ่ในระดับต่างๆ อย่างละเอียดตามตัวชี้วัดเชิงคุณภาพที่เที่ยงตรง

ด้านการติดตามการดำเนินงานตามกรอบปฏิบัติการเบเล็ม

การรวบรวมสรรพกำลังเพื่อทำให้การเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่เข้มแข็ง ทั้งในประเทศต่างประเทศเพื่อติดตามการตรวจสอบ และมาตรการต่าง ๆ ต้องยอมรับถึงความจำเป็นที่ต้องมีข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพที่เชื่อถือได้ ตามนโยบายสำหรับการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ด้วยการจัดทำกระบวนการเพื่อพัฒนาชุดตัวชี้วัด ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบสำหรับการรู้หนังสือ และการศึกษาผู้ใหญ่ อย่างต่อเนื่อง รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและความก้าวหน้าของโครงการการศึกษาผู้ใหญ่อย่างสม่ำเสมอ โดยไม่แยกเพศและปัจจัยอื่น เพื่อประเมินการเปลี่ยนแปลงเป็นครั้งคราว และการดำเนินงานการศึกษาเพื่อปวงชน ในด้านการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ การศึกษาผู้ใหญ่และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ประเด็นปัญหาและความท้าทายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ในกรอบปฏิบัติการเบเล็ม

จากการศึกษาประเด็นปัญหาและความท้าทายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ในกรอบปฏิบัติการเบเล็ม สรุปได้ดังนี้

1. การเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่มีบทบาทสำคัญในการสนองตอบต่อความท้าทายทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองและสังคมในปัจจุบันมีความไม่เสมอภาคเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางจนกลายเป็นลักษณะเด่น ประชากรโลกส่วนใหญ่ยากจนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตชนบท และความไม่สมดุลทางด้านภูมิศาสตร์เป็นเหตุให้ประชากรหนุ่มสาวแพร่กระจายอยู่ในเขตเมือง และประชากรผู้สูงอายุขยายตัวอยู่ในชนบท ทำให้เกิดการไหลทะลักของคนที่ย้ายถิ่นฐานเป็นจำนวนมากบั่นทอนสมรรถนะของคนที่ทำให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ในสังคมไม่มีประสิทธิผล ในขณะเดียวกันประชากรวัยหนุ่มสาวที่แยกตัวออกจาก สังคม เศรษฐกิจ การเมือง เพิ่มจำนวนมากขึ้น พวกเขารู้สึกไม่มีหลักพึ่งพิงในสังคมอีกต่อไป

2. การเปลี่ยนโครงสร้างทางการผลิตและตลาดแรงงาน ทำให้เกิดความไม่มั่นคงและความวิตกกังวลในชีวิตประจำวัน มีความยากลำบากในการสร้างความเข้าใจกันและกัน จนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน ในขณะเดียวกัน เศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัฒน์และเศรษฐกิจฐานความรู้ได้บีบบังคับจึงต้องปรับทักษะและสมรรถนะต่าง ๆ ให้นำมาใช้กับสภาพแวดล้อมของการทำงานใหม่ ๆ รูปแบบต่าง ๆ ขององค์กรทางสังคม และช่องทางมากมายในการสื่อสารประเด็นเหล่านี้รวมถึงความต้องการการเรียนรู้ของกลุ่มรวมถึงมุมมองเกี่ยวกับพื้นฐานของระบบ และปรัชญาทางการศึกษา

3. ในหลายประเทศ การรู้หนังสือของผู้ใหญ่ยังคงเป็นความท้าทายที่สำคัญ กล่าวคือ ผู้ใหญ่ ยังขาดทักษะการรู้หนังสือพื้นฐาน การจัดโครงการส่งเสริมการรู้หนังสือและทักษะชีวิตที่มีประสิทธิผลยังไม่เพียงพอ ในทวีปยุโรปพบว่า เกือบหนึ่งในสามของกำลังแรงงานมีการศึกษาเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเท่านั้น ขณะที่สองในสามของงานใหม่ ๆ ต้องการคุณสมบัติของแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือสูงกว่า หลายประเทศประชากรส่วนใหญ่ยังไม่เคยเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ที่เกิดจากการขาดความสัมพันธ์ทางสังคมของหลักสูตรการศึกษา ขาดการฝึกอบรมนักการศึกษา ขาดสื่อและวิธีการทางนวัตกรรม รวมถึงอุปสรรคทุกประเภทได้บ่อนทำลายความสามารถของระบบการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมทางสังคม

4. ความพยายามร่วมกันในระดับนานาชาติเพื่อให้บรรลุผลเป้าหมาย 6 ประการของการศึกษาเพื่อปวงชนในปี พ.ศ. 2543 ด้วยความร่วมมือของรัฐบาลกับหน่วยงานสหประชาชาติ องค์กรประชาสังคม และภาคเอกชนได้เพิ่มแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ สำหรับการจัดการประถมศึกษาที่เป็นสากล (Universal Primary Education) ผ่านโครงการการศึกษาเพื่อปวงชนอย่างเร่งด่วน (EFA Fast Track Initiative) ทศวรรษแห่งการรู้หนังสือของสหประชาชาติ (พ.ศ.2546 – 2555) (The United Nations Literacy Decade: UNLD) ที่ให้การสนับสนุนเพื่อบรรลุเป้าหมายการรู้หนังสือของการศึกษาเพื่อปวงชน ด้วยการสนับสนุนส่งเสริมและการสร้างความตระหนักอย่างกว้างขวางทั่วโลก การริเริ่มนำการรู้หนังสือมาใช้เพื่อสร้างความเข้มแข็ง (Literacy Initiative for Empowerment : LIFE) จะช่วยทำให้เกิดกรอบปฏิบัติการโลกภายใต้ทศวรรษการรู้หนังสือแห่งสหประชาชาติ เพื่อสนับสนุนประเทศต่าง ๆ ที่ยังต้องการอยู่มากในเรื่องของการรู้หนังสือ เป้าหมาย 2 ประการของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (พ.ศ.2543)ได้กล่าวถึงการศึกษา ในเรื่องการบรรลุประถมศึกษาในระดับสากลและความเท่าเทียมทางเพศ อย่างไรก็ดี ในความพยายามเหล่านี้ไม่มีเรื่องใดที่กำหนดบทบาทของการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ ที่เลยหน้าที่การรู้หนังสือและทักษะชีวิตขั้นพื้นฐานไปแล้ว ยังดีที่มีทศวรรษแห่งการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (พ.ศ.2548-2557) (Decade of Education for Sustainable Development) ช่วยกำหนดอำนาจที่ได้รับมอบหมายไว้อย่างกว้างขวาง ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่มีบทบาทชัดเจนยิ่งขึ้น

5. การเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่เป็นการตอบสนองที่สำคัญและจำเป็นต่อความท้าทายต่าง ๆ ที่เรากำลังเผชิญอยู่ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบการเรียนรู้และการศึกษาตลอดชีวิตแบบองค์รวมและครอบคลุม ที่บูรณาการการเรียนรู้ในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ทั้งผู้เรียนที่เป็นเยาวชนและผู้ใหญ่เป็นการเรียนรู้ที่สนองตอบต่อความต้องการ และการศึกษาผู้ใหญ่ก็คือ การจัดบริบทการเรียนรู้และกระบวนการที่ต้องสนองตอบความต้องการของผู้ใหญ่ในฐานะพลเมืองที่กำลังพัฒนาการพึ่งพาตนเอง สร้างชีวิตใหม่ได้ในสภาพของวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคมที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะในที่ทำงาน ครอบครัวชุมชน และชีวิตในสังคม การปรับตัวให้เข้ากับบริบทใหม่ ๆ ในสถานการณ์ของการย้ายถิ่นฐานหรือการอพยพ รวมถึงศักยภาพที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างยั่งยืน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ และสภาวะแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจล้วนเรียกร้องให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงชีวิตของผู้ใหญ่ การเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ไม่เพียงแต่ให้สมรรถนะเฉพาะด้าน แต่เป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสัมผัสถึงอัตลักษณ์และการสนับสนุนซึ่งกันและกัน

ความก้าวหน้าของการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่นับจากการประชุมระหว่างประเทศด้านการศึกษาผู้ใหญ่ครั้งที่ 5 (CONFINTEA V)

จากการศึกษา ความก้าวหน้าของการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่นับจากการประชุมระหว่างประเทศด้านการศึกษาผู้ใหญ่ครั้งที่ 5 (CONFINTEA V) สรุปได้ดังนี้

จากรายงานผลการดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่ระดับชาติที่ประเทศสมาชิก 154 ประเทศเสนอต่อที่ประชุมระหว่างประเทศด้านการศึกษาผู้ใหญ่ ครั้งที่ 6 และการอภิปรายถึงการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างการประชุมเตรียมการระดับภูมิภาค ได้แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและนวัตกรรมด้านการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ภายใต้มิติการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกเหนือจากยุทธศาสตร์การเรียนรู้ตลอดชีวิตของสหภาพยุโรปที่กำลังดำเนินการและได้นำเสนอไว้ในปี พ.ศ. 2543 ซึ่งเกี่ยวกับนโยบายชาติของประเทศสมาชิกหลายประเทศ บางประเทศได้นำเสนอนโยบายและกฎหมายการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ในภาพรวม และบางประเทศได้ปกป้องการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศเป็นพิเศษ โดยกำลังพัฒนาวิธีการเข้าถึงการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ไว้อย่างเป็นระบบตามกรอบนโยบายที่วางไว้พร้อมทั้งเสนอตัวอย่างการปฏิรูปนโยบายที่ชัดเจน ดังนี้

1. ประเทศสมาชิกบางประเทศได้ฟื้นตัวและเร่งดำเนินการจัดทำแผนโครงการ และการรณรงค์การรู้หนังสือ ทำให้อัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ทั่วโลกเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 76 เป็นร้อยละ 84 ในช่วงปี พ.ศ.2543-2549 ซึ่งเห็นความก้าวหน้าได้อย่างชัดเจนจากกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา บางรัฐบาลได้ร่วมกับประชาสังคมจัดโอกาสการเรียนรู้การศึกษานอกระบบในหลากหลายวิธี ได้แก่ การจัดให้มีเนื้อหาวัตถุประสงค์ และกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขวาง หลากหลาย ครอบคลุมในหลายหัวข้อ เช่น สิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตยการสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรี การป้องกันโรคเอดส์สุขภาพอนามัย การป้องกันสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น

2. ประเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อกำหนดเรื่องเพศ ที่เป็นผลดีต่อการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการให้เกียรติสตรี มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งการเรียนรู้แบบเปิด ตลอดจนการเรียนรู้ทางไกลมาใช้ และสนองตอบต่อความต้องการเฉพาะของผู้เรียน แต่ยังถูกกีดกันจากการเรียนรู้ การเรียนรู้ภาษาแม่ ในนโยบายระดับชาติ ในบริบทของภาษาและวัฒนธรรมที่หลากหลาย

3. การติดตามและการประเมินผลมาใช้สำหรับโครงการการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ เริ่มมีการกำหนดเครื่องมือและระบบการยอมรับผลการเรียน การให้เหตุผลและการรับรองผลการเรียน รวมถึงองค์กรและกระบวนการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิผล การทำงานร่วมกันระหว่างการเรียนและการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ได้เกิดผลดีต่อผู้เรียนรายบุคคลและระบบการศึกษาเนื่องจากได้มีการนำทรัพยากรที่มีและสมรรถนะมาใช้อย่างมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

4. การเรียนรู้ผู้ใหญ่ นำความคิดริเริ่มที่ได้ตัดสินใจแล้วไปสนับสนุนสถาบันประชาสังคม ภาคบรรษัทและสมาคมแรงงานที่สำคัญ ๆ ภาคีเครือข่ายภาครัฐและเอกชนกำลังได้รับความร่วมมือของประเทศที่กำลังพัฒนา และความร่วมมือในลักษณะสามเส้าช่วยให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในการหล่อหลอมรูปแบบใหม่ ๆ ของการเรียนรู้ผู้ใหญ่เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สิ่งท้าทายสำหรับการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่

จากการศึกษา รายงานการเรียนรู้ และการศึกษาผู้ใหญ่ในระดับชาติ และระดับโลกที่จัดทำขึ้นสำหรับการประชุมระหว่างประเทศด้านการศึกษาผู้ใหญ่ ครั้งที่ 6 ได้แสดงให้เห็นถึงสิ่งท้าทายทางด้านสังคมและการศึกษาใหม่ ๆ ที่ปรากฏเป็นปัญหาในปัจจุบัน สรุปได้ดังนี้

1. บทบาทและสถานะของการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ในบริบทของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นบทบาทรอง นโยบายนอกกรอบการศึกษายังคงล้มเหลว การเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่แยกเป็นส่วน ๆ หน่วยงานรัฐขาดความร่วมมือระหว่างกระทรวง ประกอบกับโครงสร้างองค์กรที่อ่อนแอและการเชื่อมโยงที่ล้มเหลวระหว่างการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบกับภาคส่วนอื่น ๆ เมื่อพิจารณาถึงการยอมรับและการเทียบโอนการเรียนรู้ ทั้งกลไกลต่าง ๆ ภายในประเทศและความพยายามของนานาชาติที่เน้นผิด ๆ ในเรื่องการนำทักษะและสมรรถนะมาเทียบโอนอย่างเป็นทางการมากเกินไป โดยแทบจะไม่ได้รวมการเรียนรู้นอกระบบการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ตลอดจนการเรียนรู้จากประสบการณ์เข้าไว้

2. การวางแผนที่ไม่ได้มองการณ์ไกล รวมถึงด้านการเงินสำหรับการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ การกระจายอำนาจในการตัดสินใจในปัจจุบันและกำลังขยายตัวเพิ่มขึ้นอาจไม่เหมาะกับการจัดสรรเงิน ให้เพียงพอในทุกระดับ นอกจากนี้ การเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ไม่ได้เป็นส่วนสำคัญในยุทธศาสตร์ความช่วยเหลือของผู้บริจาค และไม่ได้ประสานงานสร้างความกลมกลืนกับผู้บริจาค การบรรเทาหนี้ยังไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่

3. โครงการการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่มีเพิ่มขึ้นอย่างหลากหลาย แต่ก็มุ่งเน้นไปที่การจัดการศึกษาและการฝึกอบรมทางด้านอาชีพ วิธีการบูรณาการการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่เพื่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ (เศรษฐกิจ ความยั่งยืน ชุมชนและบุคคล) ได้หายไป การเรียนรู้ศึกษาผู้ใหญ่

แทบจะไม่ได้ตอบสนองความต้องการของประชาชนชาวพื้นเมือง ชาวชนบท และผู้อพยพเข้ามาในประเทศ ความหลากหลายของผู้เรียนในบริบทด้านอายุ เพศ วัฒนธรรม สถานภาพทางเศรษฐกิจ ความต้องการเฉพาะ รวมถึงความพิการในด้านต่าง ๆ และภาษาไม่ได้สะท้อนให้เห็นในเนื้อหาและแนวปฏิบัติของโครงการแต่อย่างใด มีเพียงบางประเทศที่มีนโยบายหลากหลายภาษาที่สอดคล้องกันกับการส่งเสริมการใช้ภาษาแม่ซึ่งนับเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการรู้หนังสือ โดยเฉพาะอย่าขยิ่งภาษาของชาวพื้นเมืองและหรือภาษาของชนกลุ่มน้อย

4. การเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ แต่การเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีความหมายเดียวกันกับการรู้หนังสือ และความท้าทายในเรื่องการรู้หนังสือที่ยังเป็นเรื่องใหญ่ ชี้ให้เห็นถึงการรับเอามาตรการและความคิดริเริ่มมาใช้ดำเนินการไม่ดีพอ ขณะที่อัตราการไม่รู้หนังสือที่สูงอย่างคงที่ และหน่วยงานระหว่างประเทศได้ดำเนินงานทางการเมืองและทางการเงินไม่เพียงพอ

5. การขาดแคลนโอกาสความเป็นมืออาชีพและโอกาสในการฝึกอบรมของนักการศึกษามีผลกระทบอย่างอันตรายต่อคุณภาพและการจัดการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่ ขณะเดียวกันได้ทำลายโครงสร้างสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ในแง่ของอุปกรณ์ สื่อ และหลักสูตร รวมถึงเรื่องการติดตาม การประเมินผล และกลไกการสะท้อนข้อมูลกลับที่สอดคล้องกับลักษณะอันแสดงถึงคุณภาพในการจัดการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่

6. กฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

จากเจตจำนงร่วมกันของประเทศสมาชิกในภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ 10 ประเทศ ประกอบด้วย บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย ลาว เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย และไทย ได้ร่วมกันประกาศใช้ปฏิญญาอาเซียน ซึ่งผู้วิจัยขอนำส่วนที่เกี่ยวข้องต้องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ข้อ 1 ความมุ่งประสงค์ของอาเซียน (ศูนย์สิทธิมนุษยชน. 2554: 7) ดังนี้

1) เพื่อเสริมสร้างประชาธิปไตย เพิ่มพูนธรรมาภิบาล และหลักนิติธรรม ตลอดจนส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานโดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของรัฐสมาชิกของอาเซียน

2) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อทำให้แน่ใจว่า ในภูมิภาคมีการคุ้มครองสภาพแวดล้อม ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

3) เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยผ่านความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อสร้างเสริมพลังประชาชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งแห่งประชาคมอาเซียน

4) เพื่อเพิ่มพูนความเป็นอยู่ที่ดี และการดำรงชีวิตของประชาชนอาเซียนด้วยการให้ประชาชนมีโอกาสที่ทัดเทียมกันในการเข้าถึงการพัฒนามนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม

สรุป จากการศึกษากฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สรุปได้ว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและพึงได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงไม่เลือกปฏิบัติไม่ว่าด้วยชาติกำเนิด ชาติพันธุ์ ภาษา วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และการพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้วยความร่วมมือในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้เต็มตามศักยภาพ เพื่อให้ประชาชนในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ตอนที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นที่เกี่ยวกับกรอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย 1) ประเทศไทยกับการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย 2) แนวคิดการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี 4) รูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 5) หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 6) หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 7) หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย 8) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 9) แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)10) การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 11) การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ 12) หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน 13) การเทียบโอนผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ประเทศไทยกับการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้กับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและออกหลักฐานการศึกษาให้เป็นเรื่องที่สมควรยิ่ง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตทั้งนี้เพราะเด็กเหล่านี้ได้เรียนรู้จนได้รับหลักฐานทางการศึกษา สามารถนำไปประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติ มีความสุขเช่นเดียวกับคนไทยทั่วไปแล้ว ยังรู้จักขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับทางราชการ ไม่น่าจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทยมากนักแต่จะเป็นการสร้างจิตสำนึกความผูกพันและจงรักภักดีต่อประเทศไทยมากยิ่งขึ้น คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2535 เห็นชอบให้จัดการศึกษา ให้แก่เด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร และไม่มีสัญชาติไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552: 1 - 3) มีสาระพอสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดพื้นที่เข้าเรียนในพื้นที่อาศัยและควบคุมของแต่ละกลุ่ม ได้แก่

1.1 ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา ที่อาศัยและควบคุมไว้ที่จังหวัดตราดให้แปลงสัญชาติเป็นไทยได้

1.2 เนปาลอพยพ ที่อาศัยและควบคุมไว้ที่อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

1.3 ญวนอพยพ ที่หลบหนีเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว ระหว่างปี พ.ศ.2488-2489 และรวมถึงบุตรหลานด้วย ให้เรียนในพื้นที่ควบคุม 13 จังหวัด ได้แก่ 1) หนองคาย 2) อุดรธานี 3) สกลนคร 4) นครพนม 5) มุกดาหาร 6) อุบลราชธานี 7) ยโสธร 8) ปราจีนบุรี 9) สุราษฎร์ธานี 10) พัทลุง 11) อำนาจเจริญ 12) หนองบัวลำภู 13) สระแก้ว

1.4 บุตรอดีตทหารจีนคณะชาติ ได้แก่ผู้สืบสันดานที่เกิดในประเทศไทยแต่ถูกถอนสัญชาติ หรือไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 กำหนดพื้นที่ให้เรียนใน 3 จังหวัด ได้แก่ 1) เชียงใหม่ เขตอำเภอฝาง แม่อาย เชียงดาวและกิ่งอำเภอเวียงแหง 2) เชียงราย เขตอำเภอแม่จัน เชียงแสน และเชียงของ 3) แม่ฮ่องสอน เขตอำเภอเมือง และปาย

1.5 จีนฮ่ออพยพ ได้แก่ ผู้สืบสันดานที่เกิดในประเทศไทยแต่ถูกถอนสัญชาติหรือไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 33 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 กำหนดพื้นที่ให้เรียน ใน 9 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ของ 3 จังหวัด ได้แก่ 1) เชียงใหม่ เขตอำเภอฝาง แม่อาย เชียงดาว และกิ่งอำเภอเวียงแหง 2) เชียงราย เขตอำเภอแม่จัน แม่สาย เชียงของ และแม่สรวย 3) แม่ฮ่องสอน เขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และปาย

1.6 ผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยก่อนวันที่ 9 มีนาคม 2519 และผ่อนผันให้อยู่ในประเทศชั่วคราวเพื่อรอการผลักดัน ให้ศึกษาในเขตพื้นที่ 9 จังหวัด ได้แก่ 1) เชียงราย เขตอำเภอแม่จัน แม่สาย เชียงแสนและแม่สรวย 2) เชียงใหม่ เขตอำเภอแม่อาย ฝาง เชียงดาว และกิ่งอำเภอเวียงแหง 3) แม่ฮ่องสอน เขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ปาย ขุนยวน แม่ลาน้อย แม่สะเรียง และกิ่งอำเภอสบเมย 4) ตาก เขตอำเภอ แม่สอด แม่ระมาด ท่าสองยาง และพบพระ 5) กาญจนบุรี เขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี ทองผาภูมิ ไทยโยค สังขละบุรี และศรีสวัสดิ์ 6) ราชบุรี เขตอำเภอสวนผึ้ง 7) ประจวบคีรีขันธ์ เขตอำเภอทับสะแก และบางสะพาน 8) ชุมพร เขตอำเภอท่าแซะ 9) ระนอง เขตอำเภอเมืองระนอง กระบุรี กะเปอร์ และละอุ่น

2. ระดับการศึกษา

2.1 ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา ได้แก่

- เด็กไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรที่จะยืนยันแสดงสัญชาติ วัน เดือน ปีเกิด และถิ่นที่อยู่อาศัย
- บุตรชาวเขา
- บุตรชาวลาว ที่มีหลักแหล่งอยู่ในประเทศไทย
- ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา
- เนปาลอพยพ

- ญวนอพยพ (หากผู้รับการศึกษามีพฤติกรรมทางการเมืองที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ จะไม่ออกหลักฐานการสำเร็จการศึกษาให้)
- บุตรอดีตทหารจีนคณะชาติ
- จีนฮ่ออพยพ
- ผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ก่อนวันที่ 9 มีนาคม 2519

2.2 ให้ศึกษาถึงระดับการศึกษาภาคบังคับ

- ผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า หลังวันที่ 9 มีนาคม 2519

3. ในการนี้คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐาน วัน เดือน ปี เกิดในการรับนักเรียนนักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ.2535

ต่อมาเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552: 6 - 8) ซึ่งมีสาระสำคัญพอสรุปได้ ดังนี้

1. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐาน วัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียนนักศึกษา เข้ามาเรียนในสถานศึกษา พ.ศ.2548 ให้สถานศึกษาไม่ต้องลงรายงานด้วยหมึกแดงว่า “ไม่มีหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร” ไว้ในหลักฐานทางการศึกษาเฉพาะตัวของนักเรียนนักศึกษาเป็นรายบุคคล เพื่อป้องกันมิให้เป็นการแบ่งแยกให้เกิดความแตกต่างขึ้น

2. ขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งเดิมเคยจำกัดไว้ให้เฉพาะบางกลุ่ม บางระดับการศึกษาเป็นเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยในประเทศสามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา (ยกเว้นกลุ่มที่หลบหนีภัยจากการสู้รบจัดให้เรียนได้ในพื้นที่) และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

2.1 เร่งรัดให้สำนักงานสภาความมั่นคงดำเนินการตามยุทธศาสตร์ การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548

2.2 เร่งรัดให้กระทรวงมหาดไทยสำรวจจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ใช้เป็นข้อมูลเลขประจำตัว 13 หลัก ให้แล้วเสร็จภายใน 2 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548

2.3 ให้กระทรวงกลาโหมสำรวจสถานศึกษาที่ตั้งในหน่วยที่มีข้อจำกัดด้านการรักษาความปลอดภัยและมีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อประสานงานกับกระทรวงศึกษาธิการในการจัดนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานที่เหมาะสม

3. ให้จัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวให้แก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในอัตราเดียวกับค่าใช้จ่ายรายหัวที่จัดสรรให้แก่เด็กไทย

การจัดการศึกษาให้เด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการจัดการศึกษาให้กับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงตามสิทธิ เพื่อให้นักเรียนเหล่านี้มีความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อประเทศไทย เสริมสร้างความมั่นคงของชาติในระยะยาวต่อไป โดยได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552: 9).ดังนี้

การจัดการเรียนการสอนในพื้นที่พักพิงผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่า

ตามที่ประเทศไทยได้อนุญาตให้ผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่าเข้ามาอาศัยพักพิงในพื้นที่พักพิงชั่วคราวเพื่อรอการผลักดันไปประเทศที่สาม หรือส่งกลับมาตุภูมิตามความสมัครใจ ตามหลักมนุษยธรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2527 ปัจจุบันมีจำนวน 9 แห่งใน 4 จังหวัดได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน 4 แห่ง ตาก 3 แห่ง กาญจนบุรี 1 แห่งและราชบุรี 1 แห่ง ซึ่งอยู่ในการดูแลของกระทรวงมหาดไทย ได้เลี้ยงดูและอำนวยการให้มีการจัดการศึกษาแก่ผู้หนีภัยฯและบุตรหลาน โดยให้องค์การระหว่างประเทศและองค์กรพัฒนาเอกชนจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงให้มีการเรียนการสอนภาษาไทย ซึ่งคณะกรรมการควบคุมผู้หนีภัยการสู้รบพม่าเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2548 มอบให้กระทรวงมหาดไทยประสานกับกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการจัดทำหลักสูตร เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้การจัดการศึกษาให้แก่ผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่า ในพื้นที่พักพิงชั่วคราว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งได้รับมอบหมาย การจัดเรียนการสอนภาษาไทย โดยได้แต่งตั้งคณะทำงานและประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดกรอบหลักสูตร แล้วให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีพื้นที่พักพิงผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่าดำเนินการจัดทำหลักสูตร และทำการอบรมครูผู้สอนภาษาไทยให้แก่หน่วยงานที่จัดการศึกษาในพื้นที่พักพิง ในระยะแรกองค์กรพัฒนาเอกชนที่จัดการเรียนการสอนในพื้นที่พักพิงฯ ได้จัดการเรียนการสอนภาษาไทยตั้งแต่ระดับชั้นที่ 3-10 แต่เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในพื้นที่พักพิงไม่สามรถออกหลักฐานทางการศึกษาให้ได้ เพราะหลักสูตรที่ใช้ยังไม่ได้รับอนุญาตจากประเทศใด จึงได้รับความร่วมมือจากองค์กรพัฒนาเอกชนและสถาบันพัฒนาแห่งเอเชียนำหลักสูตรขั้นพื้นฐานของประเทศไทยไปจัดทำหลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการ

การจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย

จากการดำเนินงานนำร่องการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 (พิศุทธ์ วีระจิตต์. 2556: 15 - 21) กล่าวคือ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 โดยการเรียนการสอนใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อนักเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะได้รับวุฒิการศึกษาสามารถเข้าศึกษาต่อ

ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งในปีการศึกษา 2551 มีโรงเรียนที่รับเด็กกลุ่มดังกล่าวทั้งประเทศ ประมาณ 1,516 โรง จำนวนนักเรียนประมาณ 207,983 คน โดยการจัดการเรียนการสอนเรียนร่วมกับเด็กไทยปกติ

จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจดี มีคนชนเผ่าคนต่างด้าวอพยพเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก จากมติคณะรัฐมนตรี ในปี 2547 ที่ให้ผู้อพยพ ต่างด้าว ไร้สัญชาติทั่วประเทศขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ปรากฏว่าในจังหวัดสมุทรสาครมีแรงงานต่างด้าวขึ้นทะเบียนจำนวน 103,426 คน ส่วนที่เหลือประมาณ 100,000 คนมิได้ขอขึ้นทะเบียน โดยไม่รวมถึงเด็กที่ติดตามผู้ใช้แรงงานที่มีอายุระหว่าง 1 – 15 ปี และมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งผู้อพยพเหล่านี้กระจายอาศัยอยู่ตามแหล่งชุมชนต่าง ๆ ที่มีสถานประกอบการขนาดเล็กที่เกี่ยวเนื่องจากการประมง (ล้ง) และการเกษตรประเภทสวนผลไม้ ไม้ตัดดอก โดยไม่สามารถเข้าถึงการรับบริการด้านการศึกษาและสุขภาพ

ตาราง 1 ข้อมูลจำนวนนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ที่เข้ารับบริการการศึกษา จำแนกชนเผ่า และต่างด้าว

ปีการศึกษา	ชนเผ่า (คน)	ต่างด้าว(คน)	รวม (คน)	หมายเหตุ
2551	589	526	1,115	
2552	597	1,041	1,638	
2553	480	1,043	1,523	
2554	484	861	1,345	
2555	587	1,011	1,589	
2556	648	1,304	1,952	

ที่มา: กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 10 มิถุนายน พ.ศ. 2556

การดำเนินการ

การจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรในกลุ่มเด็กชนเผ่า (เด็กชายขอบ) ที่ติดตามผู้ปกครองมาใช้แรงงานในภาคการเกษตร บุคคลกลุ่มนี้อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอกระทุ่มแบน อำเภอบ้านแพ้ว ซึ่งกลุ่มนี้ใช้ภาษาไทยเป็นหลักในการสื่อสารจึงไม่มีอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนและเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไปอย่างปกติ

ลักษณะที่ 2 เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรในกลุ่มของลูกแรงงานต่างด้าว ซึ่งกลุ่มนี้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและใช้ภาษาชาติพันธุ์ในการศึกษาไม่มีพื้นฐานทางภาษาไทย จึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาในลักษณะของพหุภาษาและเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป

จากการให้บริการการศึกษาให้กับเด็กนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรในกลุ่มลักษณะที่ 2 กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้ดำเนินการจัดการศึกษานำร่องในโรงเรียนวัดศิริมงคล ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

การจัดการเรียนการสอนพหุภาษา ให้แก่เด็กที่ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยและ ของโรงเรียนวัดศิริมงคล จังหวัดสมุทรสาคร ตั้งขึ้นเพื่อสนองความต้องการของประชาชน เมื่อ พ.ศ.2482 เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลศึกษา ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองมีอาชีพทำสวนผลไม้และรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม มีรายได้ค่อนข้างต่ำ ชุมชนโดยรอบโรงเรียนเป็นชุมชนเก่าแก่เชื้อสายมอญ

จากปัจจัยความเจริญทางอุตสาหกรรมได้ขยายเข้ามาในเขตพื้นที่บริการโดยรอบของโรงเรียน สิ่งหนึ่งที่มีผลตามมาคือการใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรมโดยเฉพาะแรงงานอพยพข้ามชาติทั้งที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมายเข้ามาใช้แรงงาน ส่วนหนึ่งได้นำบุตรหลานเข้ามาด้วย และอาศัยอยู่ร่วมกับชุมชนกระจายตามพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่

จาก มติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 5 กรกฎาคม 2548 ว่าด้วยการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ประกอบกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐานการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา 2548 และโรงเรียนได้ดำเนินการรับนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ในปีการศึกษา 2549 ในระยะแรกองค์กรเอกชนได้นำนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ที่ผ่านกระบวนการพัฒนาในด้านความพร้อม มาเข้าเรียนในระดับชั้นอนุบาล โดยให้การสนับสนุนครูอาสาสมัครชาวพม่ามาช่วยสอนคู่ขนานในด้านภาษาผลการจัดการศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้ใช้แรงงานข้ามชาติเห็นถึงความจำเป็นต่อการศึกษาของบุตร จึงได้มาสมัครเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก โดยทางโรงเรียนได้น้อมนำพระราชดำรัสของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯเมื่อ 18 กันยายน 2545 ณ กรุงเจนีวา ความว่า “ ข้าพเจ้าได้ยินสมเด็จพ่อและสมเด็จแม่รับสั่งว่า การให้นั้น ต้องไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ต้องเลือกสิ่งที่ดีที่สุด มอบให้แก่ทุกคนโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา และสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ขอให้เราร่วมมือกันสร้างโลกให้ดีขึ้น ”

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการของโรงเรียน

การรับสมัคร

1. นักเรียนที่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร์ รับตามปกติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ 2545

การคัดกรองเด็ก

คัดกรองทักษะและศักยภาพเพื่อการพัฒนาตามหลัก วิธีการของโรงเรียน

การจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ระดับ อนุบาลศึกษาปีที่ 1 และ 2 จัดการเรียนการสอนในด้านทักษะการฟังและการพูด ภาษาไทยควบคู่กับภาษาชาติพันธุ์ เพื่อการสื่อสาร

2. ระดับช่วงชั้นที่ 1 (ป.1–ป.3) จัดการเรียนการสอนในด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ภาษาไทยคู่กับภาษาชาติพันธุ์ ในสัดส่วน ภาษาไทย : ภาษาชาติพันธุ์ 50 : 50 ทุกกลุ่มสาระ และเสริมภาษาอังกฤษ

3. ระดับช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) จัดการเรียนการสอนในด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ภาษาไทยคู่กับภาษาชาติพันธุ์ ในสัดส่วน ภาษาไทย : ภาษาชาติพันธุ์ 80 : 20 และภาษาอังกฤษ หรือ นักเรียนมีความพร้อมสูงและมีทักษะในการใช้ภาษาไทยได้ดี จัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาไทยทุกกลุ่มสาระ เว้นกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ

การบูรณาการการเรียนการสอนโดยการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนทุกคนดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมชาติพันธุ์ และบูรณาการวัฒนธรรมไทย ในลักษณะของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมให้รักแผ่นดินที่อยู่อาศัย มีความจงรักภักดี เทิดทูนในองค์พระประมุขและราชวงศ์ของประเทศที่อยู่อาศัย รักชุมชน รักโรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมทั้งที่อยู่อาศัยและชุมชน เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศกติกาของสังคม และเสริมสร้างทักษะชีวิตในการดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย

1. จัดร่วมกับองค์การกุศลเอกชนจัดเป็นห้องเรียนสาขา โดยองค์การกุศลเอกชน จะเป็นผู้จัดสถานที่ สนับสนุนครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่โดยสถานศึกษาเป็นโรงเรียนแม่จะสนับสนุนเครื่องแบบนักเรียน แบบเรียนให้กับนักเรียน จัดอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา นิเทศ ติดตามประเมินผล และออกวุฒิทางการศึกษา

2. ส่งเสริมให้ศูนย์การเรียนขององค์การกุศลเอกชนจัดตั้งเป็นสถานศึกษาเอกชน การจัดการเรียนการสอนสามารถใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของไทย หรือของประเทศอื่นที่ได้รับการอนุญาตแล้ว เมื่อนักเรียนเรียนจบ ตามหลักสูตรจะได้รับวุฒิการศึกษาของโรงเรียนนั้นๆ

3. ส่งเสริมให้องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) มาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนของรัฐ (School with in school) โดยสามารถใช้ทรัพยากรร่วมกัน และอยู่ภายในการกำกับดูแลของโรงเรียนรัฐแต่ให้ความยืดหยุ่นในเรื่องหลักสูตรและครู ในกรณีนี้ รัฐอาจจัดสรรงบประมาณต่อหัวทั้งหมดหรือบางส่วน และให้องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)

4. ให้บุคคลหรือองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) จัดการเรียนการสอนในศูนย์การศึกษาคนต่างด้าว โดยได้จัดทำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อให้การจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวมีกฎหมายรองรับสามารถดำเนินกิจการจัดการเรียนการสอน ทั้งในเรื่องหลักสูตรและครูผู้สอน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการเสนอร่างระเบียบดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

2. แนวคิดการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ความรู้และทักษะพื้นฐานแก่บุคคล ให้เกิดการเรียนรู้ สามารถอ่านออกเขียนได้ รู้หนังสือ มีทักษะในการดำรงชีวิต โดยมีผู้ให้ความหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาทิ

ฟอร์ (กมล สุดประเสริฐ. 2541: 2-3: อ้างอิงจาก Faure. 1972: 162) กล่าวว่า องค์การยูเนสโก ให้คำนิยามไว้ว่า เป็นการศึกษาสำหรับคนทุกเพศทุกวัยให้มีโอกาสได้เรียนความรู้ทั่วไปที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิต ปลูกฝังให้เกิดความอยากเรียน อยากรู้ มีทักษะในการเรียนด้วยตนเอง รู้จักถาม สังเกต วิเคราะห์ ตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

ส่วนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545 ให้ความหมายว่า เป็นการศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2542: 13). ให้นิยามว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถมองได้ใน 2 มิติด้วยกัน คือ 1) ในด้านเป้าหมาย การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้บุคคลมีเครื่องมือพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม เพื่อให้สามารถมีชีวิตรอดอยู่ได้เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลง เครื่องมือพื้นฐานที่จำเป็นก็จะต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย 2) ในด้านเนื้อหา การศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญของการรู้หนังสือ การคิดคำนวณ การแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ และการสร้างคุณลักษณะ ที่พึงปรารถนาของบุคคลในสังคมโดยเฉพาะการรู้จักคิดและแก้ปัญหาด้วยตนเองในยุคปัจจุบันและอนาคต

การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่า 12 ปี ก่อระดับอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 11)

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าเป็นการจัดการศึกษาครอบคลุมตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและสายอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547: 11)

สรุป อาจกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาที่สนองตอบความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคลนับตั้งแต่การอ่านออกเขียนได้ การสื่อสาร การเรียนรู้ทักษะทั้งสายสามัญและวิชาชีพเบื้องต้น และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์และปรับใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นการศึกษาที่บุคคลได้รับจากการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ดังนี้ คณะกรรมาธิการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543: 37) มีข้อสังเกตว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานควรจะขยายไปทั่วโลก โดยครอบคลุมผู้ใหญ่ 900 ล้านคนที่เป็นผู้ไม่รู้หนังสือ เด็ก 130 ล้านคนที่ไม่ได้เข้าโรงเรียน และเด็กอีกกว่า 100 ล้านคนที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน

3. นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาในระบบ การจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ.2545 ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือพัฒนาคนไทยให้เป็นคนเก่ง ดี และเรียนรู้อย่างมีความสุข กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำนโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ได้กำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการที่สำคัญ ออกเป็น 2 ระยะ รวม 11 มาตรการ จึงขอนำเสนอโดยสรุป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2541: 16 - 29). ประกอบด้วย

มาตรการที่ 1 รัฐจัดการศึกษาให้มีรูปแบบหลากหลาย ที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามศักยภาพและตามสภาพการณ์ท้องถิ่น

มาตรการที่ 2 มรดกของสังคมไทยที่ได้สั่งสมมาหลายร้อยปี ได้ช่วยให้ประเทศพ้นภาวะวิกฤติมาได้ทุกยุคทุกสมัย ต้องจัดให้เป็นแกนของการเรียนรู้ โดยปรับให้เหมาะสมกับอายุ ระดับและท้องถิ่นของผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรการที่ 3 รัฐสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ตามที่กำหนดไว้ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 มาตรา 43 และ มาตรา 289

มาตรการที่ 4 กำหนดบทบาทของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

มาตรการที่ 5 รัฐสนับสนุนให้ชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน ครอบครัว สถาบันศาสนา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมีส่วนร่วมในการระดมทุนเพื่อการจัดการศึกษา

มาตรการที่ 6 ให้รัฐสนับสนุนการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม-บาลีและแผนกสามัญศึกษา ได้เรียนอย่างมีคุณภาพเท่าเทียมกันกับการที่รัฐสนับสนุนการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนปกติของรัฐ

มาตรการที่ 7 รัฐจัดและสนับสนุนเอกชน และองค์กรต่าง ๆ จัดการศึกษาให้กับผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่มเป้าหมายเป็นการเฉพาะ ทั้งการศึกษาสงเคราะห์ และการศึกษาพิเศษในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามศักยภาพและสภาพของผู้เรียน

มาตรการที่ 8 สำหรับประชากรวัยแรงงานที่พลาดโอกาสทางการศึกษาในระบบปกติให้รับจัดหรือสนับสนุนให้เอกชนหรือองค์กรต่างๆ จัดการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้โดยรูปแบบต่างๆ ทั้งการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยให้ครอบคลุมและทั่วถึงประชากรกลุ่มนี้

มาตรการที่ 9 รัฐจะจัดโครงการเฉพาะกิจ เพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นเสี่ยงภัย และทุรกันดารโดยเฉพาะ

มาตรการที่ 10 รัฐจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้ จะมุ่งปฏิรูป 4 ด้าน คือ 1) หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การบริหารจัดการศึกษา 4) การประกันคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานการศึกษา

มาตรการที่ 11 รัฐกำหนดแนวทางการจัดงบประมาณเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความสามารถทางเศรษฐกิจของรัฐ เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน การดำเนินงานของสถานศึกษาส่วนที่เป็นค่าเล่าเรียนในสถานศึกษาของรัฐ และจะอุดหนุนสถานศึกษาเอกชน เฉพาะส่วนที่เป็นค่าเล่าเรียนในอัตราที่เท่ากันกับผู้เรียนในสถานศึกษาของรัฐ เว้นแต่การจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการและเด็กด้อยโอกาส รัฐจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. รูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษา ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545

รูปแบบการจัดการศึกษา ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 นับเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของประเทศไทยที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นคนเก่ง เป็นคนดี ด้วยการเรียนรู้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 9 - 12) และ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547: 21- 25) ได้กำหนดรูปแบบของการจัดการศึกษาเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตไว้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนี้

1. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษาหลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอนโดยการศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุสามปีถึงหกปี เพื่อเป็นการวางรากฐานชีวิตและการเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

1.2 การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งวางรากฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้และความสามารถขั้นพื้นฐาน โดยปกติใช้เวลาเรียนหกปี

1.3 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ ดังนี้

1.3.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ ต่อจากระดับประถมศึกษา เพื่อให้รู้ความต้องการ ความสนใจและความถนัดของตนเองทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนความสามารถในการประกอบการงานและอาชีพตามควรแก่วัย โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

1.3.2 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็น โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี โดยแบ่งเป็นสองประเภท ได้แก่ สามัญศึกษา และอาชีวศึกษา

1.4 การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับปริญญา

2. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการ

สำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม และครอบคลุมการจัดการศึกษาสายสามัญและการฝึกทักษะอาชีพ โดยการศึกษานอกระบบสายสามัญมุ่งเน้นให้ผู้อยู่นอกระบบโรงเรียนได้รับการศึกษาที่เทียบเท่ากับในระบบโรงเรียน แบ่งออกเป็นสองระดับ ได้แก่

2.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็นสามระดับ ประกอบด้วย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถแบ่งเป็นสายสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา

2.2 การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็นสองระดับ คือ การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา และการศึกษาระดับปริญญา

3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นทีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย สรุปได้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองและถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

2. การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มตามความสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ

3. การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก ส่งเสริมความรู้และทักษะทั้งประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา คณิตศาสตร์ รวมทั้งทักษะและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การใช้ประโยชน์จากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

4. การจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. ฝึกทักษะและกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง คิดเป็น ทำเป็น ปฏิบัติได้ รักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งอำนวยความสะดวกและจัดบรรยากาศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

6. การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

7. ประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับระดับและรูปแบบการศึกษา

8. ให้ใช้วิธีการที่หลากหลายและให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาประกอบการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ

9. จัดทำหลักสูตรแกนกลางซึ่งเป็นหลักสูตรระดับชาติ และหลักสูตรระดับท้องถิ่น โดยสาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ทั้งความรู้ ความคิด ความรับผิดชอบเพื่อให้ผู้เรียนมีความเป็นไทย เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต

10. การจัดทำหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือบุคคลมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ บุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล และผู้ที่ด้อยโอกาส ซึ่งมีสิทธิได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

11. ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นร่วมจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

12. สถานศึกษาต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา

สรุปแนวทางในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่ต้องการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนได้เรียนรู้ทั้งวิชาการ วิชาชีพ ได้รับการส่งเสริมทักษะและประสบการณ์ตามความพร้อม ความสามารถและศักยภาพของตน สามารถนำสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ไปปรับและประยุกต์ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2541: 16) เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานมีพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมเหมาะสมกับวัย มีความรู้คู่คุณธรรมที่จะดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุขบนพื้นฐานความเป็นไทยอย่างมีศักดิ์ศรีและภาคภูมิใจ สามารถพึ่งตนเองได้

5. หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557

หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. 2558: 1 - 9) การรู้หนังสือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานและเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และรัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนชาวไทยและประชาชนทั่วไปได้เรียนรู้ภาษาไทย เพื่อการติดต่อสื่อสารให้เข้าใจตรงกันและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล รวมทั้งการใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

หลักการ

1. เป็นการจัดการศึกษาตามหลักการการรู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ (Functional Literacy) ที่เน้นการเรียนรู้หนังสือไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้นที่บูรณาการกับสภาพ ความต้องการ และปัญหาของสังคมที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินของผู้เรียน

2. มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน สื่อ แหล่งการเรียนรู้วิธีการวัดและประเมินผลโดยเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามปรัชญาคิดเป็น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และสังคม เป็นสำคัญ

จุดหมาย

ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะการฟัง พูด อ่านเขียนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับผู้อื่นตลอดจนแสวงหาความรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

1. ประชาชนชาวไทยที่ไม่รู้หนังสือไทย
2. ประชาชนชาวไทยที่ลืมหนังสือไทย
3. ประชาชนชาวไทยกลุ่มเป้าหมายเฉพาะบางกลุ่มที่ไม่ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน
4. ประชาชนทั่วไปที่สนใจจะเรียนรู้ภาษาไทย

โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและภาคีเครือข่ายมีแนวปฏิบัติในการพัฒนาสภาพการเรียนรู้เฉพาะสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ไว้ดังนี้

1. ระดับการศึกษา

ระดับการรู้หนังสือไทย

2. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการรู้หนังสือไทยพุทธศักราช 2557 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน ดังนี้

2.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน คำที่ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างน้อย 800 คำ

2.2 สามารถใช้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ในภาษาไทย

2.3 สามารถใช้การคำนวณเบื้องต้นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

3. ตัวชี้วัด

3.1 ฟัง พูด อ่าน เขียน คำ ประโยคได้อย่างเข้าใจ และสมารถนำไปใช้ในโอกาสต่างๆ

3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการฟัง พูด อ่าน และเขียน

3.3 อ่าน เขียนตัวเลขไทย เลขอารบิก จำนวน และคำนวณการบวก ลบ คูณ หาร เบื้องต้นที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

3.4 ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง

3.5 เล่าเรื่อง และแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว และชุมชน

4. ขอบข่ายเนื้อหา

ขอบข่ายเนื้อหาประกอบด้วยการเรียนรู้คำหลัก อย่างน้อย 800 คำ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน การใช้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และการคิดคำนวณเบื้องต้นโดยบูรณาการอยู่ในสภาพการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และ สังคม อย่างน้อย 12 สภาพ ดังนี้

สภาพที่ 1 เมืองไทยของเรา โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

สภาพที่ 2 ชีวิตของเรา โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับร่างกายของเรา ครอบครัวและเครือญาติ อาหาร การออกกำลังกายและนันทนาการ สุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บ และเรื่องใกล้ตัว

สภาพที่ 3 ภัยใกล้ตัว โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับการพนัน อันตราย และภัยจากสิ่งเสพติด

สภาพที่ 4 การทำมาหากิน โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ ผลิตภัณฑ์ชุมชน เงินตรา เศรษฐกิจ และการตลาดในชุมชน

สภาพที่ 5 สิ่งแวดล้อมยั่งยืน โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดินและป่าไม้ แหล่งน้ำ ภัยธรรมชาติ มลพิษ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สภาพที่ 6 ชุมชนเข้มแข็ง โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่ม กฎ ระเบียบของชุมชน จิตสาธารณะ ประชาธิปไตย การปกครองส่วนท้องถิ่น และการอยู่ร่วมกัน

สภาพที่ 7 กฎหมายน่ารู้ โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับกฎหมายครอบครัวและมรดก กฎหมายจราจร กฎหมายแรงงาน

สภาพที่ 8 คุณธรรมนำสันติสุข โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับความสุภาพ อ่อนน้อม ซื่อสัตย์ กตัญญู ขยัน ประหยัด สามัคคี มีน้ำใจ และมีวินัย

สภาพที่ 9 เปิดโลกเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ การคิดเป็นกับการเรียนรู้การแสวงหาความรู้ และสถานที่สำคัญของชุมชน

สภาพที่ 10 เทคโนโลยีใกล้ตัว โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และเครือข่ายสังคมออนไลน์ เทคโนโลยีการใช้ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง สารเคมี และสารพิษ

สภาพที่ 11 พลังงาน โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับพลังงาน การประหยัดพลังงานและการเลือกใช้พลังงาน

สภาพที่ 12 ท่องเที่ยวทั่วไทย โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม ข้อมูลและแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางการท่องเที่ยว การจัดการท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ ส่งเสริมอาชีพ เพื่อการท่องเที่ยวและสัญลักษณ์ที่ควรรู้

5. เวลาเรียน

ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง

การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ประกอบด้วย ความรู้และทักษะภาษาไทย ได้แก่การฟัง พูด อ่าน และเขียน คำหลักที่ใช้ในชีวิตประจำวันไม่น้อยกว่า 800 คำ จากคำหลักของหลักสูตร 988 คำ รวมทั้งการคิดคำนวณเบื้องต้น โดยบูรณาการกับสภาพการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และสังคม จำนวน 12 สภาพ ทั้งนี้ กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ สภาพที่ 1 เมืองไทยของเรา ตามขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดและเลือกเรียนเพิ่มเติมอีก 11 สภาพ ซึ่งเป็นอิสระต่อกันโดยเรียนตามที่หลักสูตรกำหนดให้ หรือสถานศึกษาอาจพัฒนาเพิ่มขึ้นใหม่ตามความต้องการของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และสังคม หรือตามสถานการณ์/เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นโดยสถานศึกษากำหนดสภาพให้สอดคล้องกับแต่ละสภาพของท้องถิ่นตามโครงสร้างหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557

รายละเอียดการจัดหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ดังนี้

1. สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ สภาพที่ 1 เมืองไทยของเรา ตามขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนด และเลือกเรียนเพิ่มเติมอีก 11 สภาพ รวม 12 สภาพ ตามที่หลักสูตรกำหนด โดยสามารถเลือกใช้คำหลักที่กำหนดไว้ในแต่ละสภาพ หรือเพื่อให้ยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และสังคม สถานศึกษากับผู้เรียนสมารถปรับเปลี่ยนคำหลักให้สอดคล้องกับหัวเรื่องนั้นในแต่ละสภาพได้โดยสถานศึกษาจัดให้มีการเรียนรู้รวมกันทั้งหลักสูตร อย่างน้อย 800 คำ

2. สถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมสภาพการเรียนรู้ขึ้นใหม่ได้ตามความต้องการของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยกำหนดชื่อสภาพ หัวเรื่อง และใช้คำหลักที่อยู่ในคลังคำหลัก

3. ใช้สภาพการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาต่างๆ เป็นการจูงใจผู้เรียนที่มีความสนใจในเรื่องนั้นๆ ตามสภาพการเรียนรู้ที่กำหนด เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้วิชาภาษาไทยกับการคิดคำนวณเบื้องต้นที่เป็นเป้าหมายหลักของหลักสูตรนี้

4. การเรียนรู้แต่ละสภาพการเรียนรู้ ควรเลือกเนื้อหาที่ใกล้ตัวผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. การเรียนรู้วิชาภาษาไทย ต้องการให้ผู้เรียนเข้าใจ และมีทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน คำหลักและประโยคต่างๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

6. การเรียนรู้วิชาเลขคณิต ต้องการให้ผู้เรียนสามารถบวก ลบ คูณ หาร ที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้

7. หลักสูตรกำหนดให้ใช้เวลาเรียนตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง สามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐานและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดกระบวนการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งการคิดคำนวณเบื้องต้น โดยบูรณาการกับสภาพ ความความต้องการ และปัญหาของสังคมที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ดังนี้

1. จัดกระบวนการเรียนรู้ตามธรรมชาติการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย โดยเรียนรู้คำหลักไม่น้อยกว่า 800 คำ ตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม โดยนำมาเป็นประเด็นในการอภิปราย พูดคุย สนทนา เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และเพิ่มเติมการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งการคิดคำนวณเบื้องต้นตามสภาพการเรียนรู้ที่กำหนดให้

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น พบผู้รู้/ภูมิปัญญา เรียนรู้ด้วยตัวเอง เรียนรู้กับครู/ผู้สอน ศึกษาดูงาน เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงหรือเรียนรู้รูปแบบ/วิธีการอื่นที่เหมาะสมในแต่ละสภาพจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น

3. ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์เหมาะสมกับครอบครัว ชุมชน และสังคม

4. ประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้มีการประเมินพัฒนาการ ทบทวน แก้ไขข้อบกพร่องและตรวจสอบผลการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่วางไว้

ทั้งนี้ ผู้เรียนต้องผ่านการเรียนรู้ในสภาพที่ 1 ตามขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนด และเลือกเรียนเพิ่มเติมอีก 11 สภาพ รวม 12 สภาพ และคำหลัก ไม่น้อยกว่า 800 คำ โดยใช้เวลาเรียน จำนวน 200 ชั่วโมง ดังนั้น ครู/ผู้สอนต้องจัดการเรียนรู้โดยเฉลี่ยชั่วโมงละ 4 คำหลัก เป็นอย่างน้อย ซึ่งครู/ผู้สอนต้องวางแผนจัดการเรียนรู้ให้ตลอดหลักสูตร โดยมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

4.1 จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยสามารถบูรณาการเนื้อหาได้ทั้งต่างสภาพการเรียนรู้ หรือภายในสภาพการเรียนรู้เดียวกัน และทุกเรื่องให้บูรณาการวิชาภาษาไทย และวิชาเลขคณิตให้เหมาะสมกับเนื้อหานั้นๆ

4.2 ครู/ผู้สอนสามารถนำสภาพ ปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคมมาจัดทำประเด็น/หัวข้อ เพื่อใช้ในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอประสบการณ์ของตนเองต่อเรื่องนั้น

4.3 ครู/ผู้สอนพยายามนำปรัชญา “คิดเป็น” กับ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้อภิปราย แสดงความคิดเห็นให้สอดคล้องกับเนื้อหานั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้วิเคราะห์กับการดำเนินชีวิตได้ เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนได้อีกทางหนึ่ง

4.4 เลือกเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจและสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตของผู้เรียนมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสมารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน

4.5 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การศึกษาดูงาน การปฏิบัติ การพบผู้รู้ โดยใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น บัตรคำ หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ ของจริง

4.6 ขั้นตอนการสอนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องฑ้น 1) สอนการฟัง ควรเริ่มจากการฟังก่อน จากเนื้อหาที่ผู้สอนเตรียมไว้ และให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในเนื้อหาแล้วดึงคำที่เป็นคำหลักออกมาพูดให้ฟัง ให้เข้าใจความหมาย โดยอาจใช้สื่อต่างๆ เช่น บัตรคำ แผ่นภาพ สื่อของจริง

1) สอนการฟัง ควรเริ่มจากการฟังก่อน จากเนื้อหาที่ผู้สอนเตรียมไว้ และให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในเนื้อหาแล้วดึงคำที่เป็นคำหลักออกมาพูดให้ฟัง ให้เข้าใจความหมาย โดยอาจใช้สื่อต่างๆ เช่น บัตรคำ แผ่นภาพ สื่อของจริง

2) สอนการพูด ให้ผู้เรียนฝึกพูดคำหลักจากสื่อที่เตรียมไว้ โดยการฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง และให้เข้าใจความหมายของคำนั้นๆ ตลอดจนการนำไปใช้ในแง่มุมต่างๆ

3) สอนการอ่าน ให้ผู้เรียนฝึกอ่านคำหลัก โดยการผสมสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และการแจกลูกได้ถูกต้องจากสื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4) สอนการเขียน ซึ่งเป็นทักษะขั้นสุดท้ายของภาษาไทย การเขียนมักใช้สอนควบคู่ไปกับการอ่าน อ่านแล้วเขียนไปด้วย โดยพยายามให้อ่าน เขียน คำง่ายๆ

5) การคิดคำนวณเบื้องต้น ให้ผู้เรียนฝึกฟัง พูด อ่าน เขียน เลขอารบิก เลขไทย ตัวอักษร คำศัพท์ทางคณิตศาสตร์ และสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ และฝึกให้บวก ลบ คูณ หาร ในเรื่องนั้นๆ

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ชุมชน และสังคม

1. สื่อการเรียนรู้ที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยพัฒนาขึ้น เป็นสื่อที่ประกอบด้วย เนื้อหา ประเด็น แบบฝึก ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ และครู/ผู้สอนสามารถใช้วัดและประเมินผลระหว่างเรียนได้

2. สื่อที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น

3. บัตรคำ ครู/ผู้สอนควรทำบัตรคำที่ผู้เรียนสามารถมองเห็นได้ชัดเจนและเป็นสิ่งจูงใจในการเรียนรู้

4. สื่อสิ่งพิมพ์ ครู/ผู้สอนสามารถจัดหาเนื้อหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมาใช้ในการเรียนรู้โดยพิจารณาคำหลักที่สอดคล้องกับเรื่องนั้นๆ จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ

5. สื่อของจริงที่มีอยู่ในชุมชน เช่น ต้นไม้ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์การผลิตทางการเกษตร

6. แหล่งเรียนรู้ ครู/ผู้สอนสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชนว่ามีอะไรบ้าง เพื่อใช้เป็นสื่อเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ เน้นการพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสถานศึกษา ครู/ผู้สอน และผู้เรียนร่วมกันดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

2. ประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งการใช้สระ วรรณยุกต์ ตลอดจนการคิดคำนวณเบื้องต้น

การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 เป็นการวัดและประเมินผลทักษะในวิชาภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น จึงควรวัดและประเมินผล ดังนี้

ประเมินผลก่อนเรียน เพื่อให้ทราบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนว่าสามารถ พูด ฟัง ได้ หรือ พูด ฟัง อ่าน เขียน ในทักษะภาษาไทยไม่ได้ โดยการพูดคุยซักถาม ให้ทดลองอ่าน เขียนคำง่ายๆ ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน หรือทำแบบประเมินก่อนเรียนง่ายๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้วางแผนในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ในการคิดคำนวณเบื้องต้นให้บูรณาการกับวิชาเลขคณิต

ประเมินผลระหว่างเรียน ระหว่างการจัดการเรียนรู้ ครู/ผู้สอนสามารถพิจารณาความสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละสภาพ ซึ่งสามารถประเมินได้โดยวิธีต่างๆ เช่น การสังเกต การตอบคำถาม การพูดคุย การตรวจผลงาน การทำแบบฝึกหัดต่างๆ โดยให้มีทักษะในการเรียนรู้ทางภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น

ประเมินผลหลังเรียน เป็นการประเมินในภาพรวมทั้งหมด โดยครู/ผู้สอนอาจจะทดสอบหรือตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน เช่น สื่อการเรียนรู้ แบบบันทึกต่างๆ ของครู/ผู้สอนหรือจัดทำแบบประเมินหลังเรียน เพื่อพิจารณาว่า ผ่านการเรียนรู้ไปแล้วอย่างน้อย 800 คำหรือไม่

การจบหลักสูตร

สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลในแต่ละสภาพ และจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลการจบหลักสูตร ตามตัวชี้วัดที่กำหนดในหลักสูตร รวมทั้งอนุมัติผลการจบหลักสูตร

ผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตรดังนี้

1. ผู้เรียนต้องเรียนและผ่านการประเมินสภาพที่ 1 และมีความสามารถในการ ฟัง พูด อ่าน และเขียนตามคลังคำหลักที่กำหนดไม่น้อยกว่า 800 คำ

2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินตามเครื่องมือที่สถานศึกษากำหนด

เอกสารหลักฐานการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามที่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดทำหลักฐานการศึกษา ดังนี้

1. ทะเบียนผู้เรียน

2. แบบบันทึกผลการเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. แบบรายงานผู้จบหลักสูตร

4. วุฒิบัตรการรู้หนังสือไทย

การบริหารหลักสูตร

สถานศึกษาที่จะนำหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ไปใช้ควรดำเนินการดังนี้

1. การวางแผนการดำเนินงาน สถานศึกษาชี้แจงสร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนเกี่ยวกับหลักสูตร เอกสาร สื่อ อุปกรณ์ทางการศึกษา แหล่งเรียนรู้ บุคลากร ภูมิปัญญา งบประมาณ

2. การพัฒนาสภาพการเรียนรู้เฉพาะสถานศึกษา ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และสังคม และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

3. การอบรมครู/ผู้สอน สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู/ผู้สอนเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. การประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ให้กับประชาชนทั่วไป ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อที่หลากหลาย

5. การประสานความาร่วมมือกับภาคีเครือข่ายให้สถานศึกษาประสานงาน ชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันจัด ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6. การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่าย ดำเนินการรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557

7. การแนะแนวการเรียน หลังจากรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้รับการปฐมนิเทศและแนะแนวเกี่ยวกับการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557

8. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครู/ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล/รายกลุ่ม ตามสภาพและบริบทของผู้เรียน รวมทั้งทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

9. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด

10. การวัดและประเมินผล ให้สถานศึกษาจัดทำเครื่องมือการวัดและประเมินผลตามที่หลักสูตรกำหนด

11. การจบหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

6. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป.418/2551 ลงวันที่ 18 กันยายน พ.ศ.2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 7) เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อสนองอุดมการณ์การจัดการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ตามปรัชญา “คิดเป็น” เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตและสังคม มีการบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม ศีลธรรมและวัฒนธรรม มุ่งสร้างพื้นฐานการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และพัฒนาความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้ว่าการศึกษานอกระบบเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม สามารถพึ่งพาตนเองได้ และรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลง เป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของบุคคลที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ประสบการณ์จากการทำงานและการประกอบอาชีพ โดยการกำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ให้ความสำคัญกับการพัฒนากลุ่มเป้าหมายด้านจิตใจให้มีคุณธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนรู้ สร้างภูมิคุ้มกัน สามารถจัดการกับองค์ความรู้ ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สร้างภูมิคุ้มกันตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งคำนึงถึงธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้ที่อยู่นอกระบบและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสาร โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 1 – 12).

หลักการ

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล และชุมชน สังคม

2. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตระหนักว่าผู้เรียนมีความสำคัญ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

4. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ จึงกำหนดจุดหมาย ดังต่อไปนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

2. มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. มีความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และตามทันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

4. มีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี และสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุขตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5. มีความเข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย โดยเฉพาะภาษาศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ความเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนายึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

6. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และบูรณาการความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน

โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและภาคีเครือข่ายมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

ระดับการศึกษา

1. ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้คือ

1.1 ระดับประถมศึกษา

1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. สาระการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 สาระ ดังนี้

2.1 สาระทักษะการเรียนรู้ เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย

2.2 สาระความรู้พื้นฐาน เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2.3 สาระการประกอบอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับการมองเห็นช่องทาง และการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

2.4 สาระทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สุขภาพ อนามัยและความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ศิลปะและสุนทรียภาพ

2.5 สาระการพัฒนาสังคม เป็นสาระเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัวชุมชน สังคม

3. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

4. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตามสาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระ ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน ดังนี้

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละระดับตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5. เวลาเรียน

ในแต่ละระดับใช้เวลาเรียน 4 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน ทั้งนี้ผู้เรียนต้องลงทะเบียนเรียนในสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ภาคเรียน

6. หน่วยกิต

ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

ตาราง 2 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ที่	สาระการเรียนรู้	จำนวนหน่วยกิต					
		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
		วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก
1	ทักษะการเรียนรู้	5		5		5	
2	ความรู้พื้นฐาน	12		16		20	
3	การประกอบอาชีพ	8		8		8	
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	5		5		5	
5	การพัฒนาสังคม	6		6		6	
รวม		36	12	40	16	44	32
		48 หน่วยกิต		56 หน่วยกิต		76 หน่วยกิต	
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต		100 ชั่วโมง		100 ชั่วโมง		100 ชั่วโมง	

หมายเหตุ วิชาเลือกในแต่ละระดับ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียน เรียนรู้จากการทำโครงงานจำนวนอย่างน้อย 3 หน่วยกิต

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย

1. สาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ ทักษะการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐาน การประกอบอาชีพ ทักษะการดำเนินชีวิต และการพัฒนาสังคม

2. จำนวนหน่วยกิตในแต่ละระดับ ดังนี้

2.1 ระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 36 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

2.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 40 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 16 หน่วยกิต

2.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 44 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต

3. ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับละไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง

การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้นั้น ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ ทักษะการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐาน การประกอบอาชีพ ทักษะการดำเนินชีวิต และการพัฒนาสังคม โดยโครงสร้างหลักสูตรได้กำหนดจำนวนหน่วยกิตในแต่ละระดับ ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก ซึ่งผู้เรียนทุกคนต้องเรียนวิชาบังคับตามที่กำหนด สำหรับวิชาเลือกให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ ตามแผนการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และ/หรือ

กลุ่ม โดยเลือกเรียนในสาระการเรียนรู้ใด สาระการเรียนรู้หนึ่ง หรือหลายสาระการเรียนรู้ ให้ครบจำนวนหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตรในแต่ละระดับ ตามความต้องการของผู้เรียน

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น ผู้บกพร่องในด้านต่าง ๆ ผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือกที่จัดโดยครอบครัวและองค์กรต่าง ๆ การจัดการศึกษาดังกล่าวสถานศึกษาสามารถปรับมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ตามความเหมาะสม

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

1. สาระทักษะการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 1.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการใช้แหล่งเรียนรู้

มาตรฐานที่ 1.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการจัดการความรู้

มาตรฐานที่ 1.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการคิดเป็น

มาตรฐานที่ 1.5 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการวิจัยอย่างง่าย

2. สาระความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร

มาตรฐานที่ 2.2 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

3. สาระการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ มองเห็นช่องทางและตัดสินใจประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง

มาตรฐานที่ 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก

มาตรฐานที่ 3.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม

มาตรฐานที่ 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

4. สาระทักษะการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 4.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการดูแลส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานที่ 4.3 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับศิลปะและสุนทรียภาพ

5. สาระการพัฒนาสังคม ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 5.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง สามารถนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ 5.2 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐานที่ 5.3 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มีจิตสาธารณะเพื่อความสงบสุขของสังคม

มาตรฐานที่ 5.4 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของหลักการพัฒนาพัฒนา และ สามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน/สังคม

หมายเหตุ สาระการเรียนรู้ความรู้พื้นฐาน มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร ซึ่งภาษาในมาตรฐานนี้หมายถึงภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

วิธีการจัดการเรียนรู้

การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ของตนเองตามรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากภูมิปัญญา ผู้รู้ และสื่อต่างๆ

2. การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนมาพบกันโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และหาข้อสรุปร่วมกัน

3. การเรียนรู้แบบทางไกล เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยที่ผู้เรียนและครูจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ หรือถ้ามีความจำเป็นอาจพบกันเป็นครั้งคราว

4. การเรียนรู้แบบชั้นเรียน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดรายวิชา เวลาเรียนและสถานที่ ที่ชัดเจน ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้นี้เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีเวลามาเข้าชั้นเรียน

5. การเรียนรู้ตามอัธยาศัย เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความต้องการ และความสนใจ จากสื่อเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือจากการฝึกปฏิบัติตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ แล้วนำความรู้และประสบการณ์มาเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

6. การเรียนรู้จากการทำโครงงาน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดเรื่องโดยสมัครใจตามความสนใจ ความต้องการ หรือสภาพปัญหา ที่จะนำไปสู่การศึกษาค้นคว้า ทดลองลงมือปฏิบัติจริงและมีการสรุปผลการดำเนินงานตามโครงงาน โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และกระตุ้นเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้

7. การเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ สถานศึกษาสามารถออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆได้ตามความต้องการของผู้เรียน

วิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวิธีเรียนโดยเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา และสอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของผู้เรียน โดยขณะเดียวกันสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ทุกวิธีเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ ตามปรัชญาพื้นฐานของการศึกษานอกโรงเรียน “คิดเป็น” โดยเน้นพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ และสร้างองค์ความรู้สำหรับตนเอง และชุมชน สังคม ซึ่งกำหนดรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. กำหนดสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ให้เชื่อมโยงกับประสบการณ์และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยผู้เรียนทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาความต้องการนั้น ๆ แล้วกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ และวางแผนการเรียนรู้ของตนเองเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

2. แสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม โดยศึกษาค้นคว้าหาความรู้ รวบรวมข้อมูลของตนเอง ชุมชน สังคม และวิชาการจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมีการสะท้อนความคิด ระดมความคิดเห็น อภิปราย วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปเป็นความรู้

3. ปฏิบัติ โดยให้นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรม

4. ประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้มีการประเมิน ทบทวนแก้ไขข้อบกพร่อง และตรวจสอบผลการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่วางไว้

สื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วนตนเอง โดยการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ผู้เรียน ครู สามารถพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่างๆ ที่มีอยู่ใกล้ตัว และข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อต่างๆ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจ

ง่าย เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา

การเทียบโอน

สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนหรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยสถานศึกษาต้องจัดทำระเบียบหรือแนวปฏิบัติการเทียบโอนให้สอดคล้องกับแนวทางการเทียบโอนที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนด

การวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียน เป็นกระบวนการที่ให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงการพัฒนา ความก้าวหน้า ความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ เกิดทักษะกระบวนการและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาจะต้องจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน

1. การวัดและประเมินผลรายวิชา เป็นการประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงใด และต้องมีการประเมินผลรวม เพื่อทราบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่อย่างไร ดังนั้น การวัดและประเมินผลจึงต้องใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม โดยพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลจากการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินสิ่งที่ต้องการปลูกฝังฝนตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต การเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ และกิจกรรมในลักษณะอื่นๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

4. การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนเข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ ในภาคเรียนสุดท้ายของทุกระดับการศึกษาในสาระการเรียนรู้ ที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลการเรียน

ของผู้เรียนสำหรับนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกระบบต่อไป การประเมินดังกล่าว ไม่มีผลต่อการได้หรือตกของผู้เรียน

การจบหลักสูตร

ผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในแต่ละระดับการศึกษา ต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังนี้

1. ผ่านการประเมิน และได้รับการตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ และได้ตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร
2. ผ่านกระบวนการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง
3. ผ่านกระบวนการประเมินคุณธรรม
4. เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด สถานศึกษาทุกแห่งต้องใช้เอกสารหลักฐานการศึกษาเหมือนกัน เพื่อประโยชน์การสื่อสารความเข้าใจที่ตรงกันและการส่งต่อ ได้แก่

1. ระเบียนแสดงผลการเรียน
2. หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ประกาศนียบัตร)
3. แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษาอื่นๆ สถานศึกษาต้องพิจารณาจัดทำเพื่อใช้ประกอบการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามที่เห็นสมควร เช่น แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

การบริหารหลักสูตร

สถานศึกษาที่นำหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปใช้ ควรดำเนินงาน ดังนี้

วางแผน สถานศึกษาชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผนการดำเนินงานโดยสำรวจกลุ่มเป้าหมาย ภาคีเครือข่ายที่จะร่วมจัดการศึกษา วางแผนเกี่ยวกับบุคลากรงบประมาณ หลักสูตร เอกสาร สื่อ อุปกรณ์ทางการศึกษา และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

1. อบรมครู สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครูเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้กับประชาชนทั่วไปได้รับทราบข่าวสาร ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อที่หลากหลาย

3. ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ให้สถานศึกษาประสานงาน ชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. รับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่าย ดำเนินการรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5. แนะแนวการเรียน เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้รับการแนะแนวเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

6. เทียบโอน สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

7. วางแผนการเรียน สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนแต่ละบุคคล/กลุ่มเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตม และประเมินผู้เรียน

8. การลงทะเบียน สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนรายบุคคล / กลุ่มโดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา

9. จัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนตามปรัชญาและหลักการการศึกษานอกโรงเรียน

10. วัดและประเมินผลการเรียน ให้สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำระเบียบ/แนวปฏิบัติในการประเมินผล ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนด

11. จบหลักสูตร การจบหลักสูตรให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

7. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และมาตรา 80 ได้กำหนดเป็นนโยบายด้านการศึกษาว่าต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จึงจัดให้มีแผนการศึกษาชาติ เป็นกฎหมายในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545 ในมาตรา 15 ได้นิยามการศึกษานอกระบบว่า เป็นการศึกษาที่ยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา

การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 เรื่อง การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ทุกคนที่อาศัยในประเทศไทยรวมถึงบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย สามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท และจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวให้กับสถานศึกษาในอัตราเดียวกับคนไทย และพระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 และมาตรา 6 กำหนดให้การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ยึดหลักสำคัญประการหนึ่ง คือ “ความเสมอภาคในการเข้าถึงและได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั่วถึง เป็นธรรมและมีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพชีวิตของประชาชน”

จากอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย กลายเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประชาชนจากประเทศเพื่อนบ้านได้หลั่งไหลเข้ามาใช้แรงงานในหลายสาขาอาชีพ จนภาคธุรกิจได้มีการเรียกร้องให้รัฐบาลอนุญาตจ้างแรงงานไร้ฝีมือในกิจการบางประเภทที่มีความขาดแคลน โดยมีมติคณะรัฐมนตรีให้มีการจดทะเบียนเพื่ออนุญาตให้แรงงาน 3 สัญชาติ คือ กัมพูชา ลาวและพม่าทำงานได้ตั้งแต่ พ.ศ. 2539 ในพื้นที่ชายแดน ต่อมาขยายไปเป็นทั่วประเทศในที่สุด และแรงงานบางส่วนได้มีผู้ติดตามเข้ามาด้วยส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ผลการการอพยพเข้ามาของครอบครัวผู้ใช้แรงงานเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากขึ้น พบว่าเด็กที่ติดตามผู้ใช้แรงงานขาดโอกาสในการเข้าถึงระบบการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเป้าหมายพิเศษ เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการจัดการศึกษาให้กับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทยให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย โดยกำหนดโครงสร้างหลักสูตรอิงสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ (ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ. 2556: 19 - 35)

หลักการ

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน เน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมใช้ในชีวิตประจำวัน หรือเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องเหมาะสมกับวิถีชีวิต และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญทางภาษาไทย สภาพปัญหา และการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนไทยอย่างมีความสุข

3. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

4. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ ดังต่อไปนี้

1. มีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับชีวิตให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในชุมชน สังคม ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความเข้าใจชาติไทย ชาติพันธุ์ของตนเอง ภูมิใจในภาษาชาติพันธุ์ รวมทั้งศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย และเป็นพลเมืองดีของประเทศที่ฑนษาศัย

3. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่าง สันติสุข

4. มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

5. มีความรู้พื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพของครอบครัวที่สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน

6. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และบูรณาการความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย คือเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทยอายุ 6–15 ปี ที่อยู่ในวัยการศึกษาภาคบังคับแต่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบโรงเรียนได้

โครงสร้างหลักสูตร

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและภาคีเครือข่ายมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย ไว้ดังนี้

1. โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย ดังนี้

ตาราง 3 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย

วิชาบังคับ			วิชาเลือก	
สาระการเรียนรู้	รายวิชาบังคับ	จำนวนหน่วยกิต	รายวิชาเลือก/สาระการเรียนรู้เด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย	จำนวนหน่วยกิต
ทักษะการเรียนรู้ (5)	ทักษะการเรียนรู้ -การเรียนรู้ด้วยตนเอง -การใช้แหล่งเรียนรู้ -การจัดการความรู้ -การคิดเป็น -การวิจัยอย่างง่าย	5		
ความรู้พื้นฐาน (12)	ภาษาไทย	3	-ภาษาไทย 1 -ภาษาไทย 2 -ภาษาไทย 3	1 1 1
	ภาษาต่างประเทศ -ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	3	-โครงงานอาเซี่ยนศึกษา	3
	-คณิตศาสตร์	3		
	-วิทยาศาสตร์	3		

ตาราง 3 (ต่อ)

วิชาบังคับ			วิชาเลือก	
สาระการเรียนรู้	รายวิชาบังคับ	จำนวนหน่วยกิต	รายวิชาเลือก/สาระการเรียนรู้เด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย	จำนวนหน่วยกิต
การประกอบอาชีพ (8)	-ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ -ทักษะการประกอบอาชีพ -การพัฒนาอาชีพให้มีอยู่มีกิน	2 4 2		
ทักษะการดำเนินชีวิต (5)	-เศรษฐกิจพอเพียง -สุขศึกษา พลศึกษา -ศิลปศึกษา	1 2 2	-คุณธรรมกับการดำเนินชีวิต -สุขภาพดีชีวีมีสุข	1 1
การพัฒนาสังคม (6)	-สังคมศึกษา -ศาสนาและหน้าที่พลเมือง -การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม	3 2 1	-กฎหมายใกล้ตัว -วัฒนธรรมนำพาชีวิต -สิทธิและการคุ้มครองเด็ก	1 2 1
รวม		36		12
		48 หน่วยกิต		
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)		100 ชั่วโมง		

หมายเหตุ วิชาเลือก จัดให้ผู้เรียน เรียนรู้จากการทำโครงงาน จำนวนอย่างน้อย 3 หน่วยกิต

วิชาบังคับ จำนวน 36 หน่วยกิต

1. สาระการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 สาระ ดังนี้

2.1 สาระทักษะการเรียนรู้ เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย

2.2 สาระความรู้พื้นฐาน เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2.3 สาระการประกอบอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับการมองเห็นช่องทาง และการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

2.4 สาระทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ศิลปะและสุนทรียภาพ

2.5 สาระการพัฒนาสังคม เป็นสาระเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

1. สาระทักษะการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 1.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการใช้แหล่งเรียนรู้

มาตรฐานที่ 1.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการจัดการความรู้

มาตรฐานที่ 1.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการคิดเป็น

มาตรฐานที่ 1.5 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการวิจัยอย่างง่าย

2. สาระความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร

มาตรฐานที่ 2.2 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

3. สาระการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ มองเห็นช่องทางและตัดสินใจประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง

มาตรฐานที่ 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก

มาตรฐานที่ 3.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม

มาตรฐานที่ 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

4. สาระทักษะการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 4.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการดูแลส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานที่ 4.3 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับศิลปะและสุนทรียภาพ

5. สาระการพัฒนาสังคม ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 5.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง สามารถนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ 5.2 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐานที่ 5.3 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มีจิตสาธารณะเพื่อความสงบสุขของสังคม

มาตรฐานที่ 5.4 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของหลักการพัฒนาพัฒนา และ สามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน/สังคม

หมายเหตุ สาระการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐาน มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร ซึ่งภาษาในมาตรฐานนี้หมายถึงภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

วิชาเลือก จำนวน 12 หน่วยกิต

1. สาระความรู้พื้นฐาน (6 หน่วยกิต)

1.1 ภาษาไทย (3 หน่วยกิต)

1.1.1 รายวิชาภาษาไทย 1 (1 หน่วยกิต)

- การสื่อสาร การฟัง พูด ทำตามคำสั่งและการมีทักษะทางภาษาไทยทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียนได้เบื้องต้น

1.1.2 รายวิชาภาษาไทย 2 (1 หน่วยกิต)

- การสื่อสารอ่าน เขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ การคัดไทยและการมีทักษะทางภาษาไทย ทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียนประโยคง่ายๆ ได้

1.1.3 รายวิชาภาษาไทย 3 (1 หน่วยกิต)

- การมีทักษะทางภาษาไทย ทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียนได้ดีและการมีทักษะทางภาษาไทยในการเขียนเป็นประโยค การอ่านประโยค และการตอบคำถามได้ถูกต้อง

1.2 ภาษาต่างประเทศ (3 หน่วยกิต)

1.2.1 รายวิชาโครงงานอาเซี่ยนศึกษา(พม่า ลาว เขมร) (3 หน่วยกิต)

- การสื่อสารด้านการฟัง พูด ทำตามคำสั่งและมีทักษะด้านอ่าน
- เขียนประโยคง่ายๆ และการอนุรักษ์ภาษาชาติพันธ์อาเซี่ยน

2. สาระทักษะการดำเนินชีวิต (2 หน่วยกิต)

2.1 รายวิชาคุณธรรมกับการดำเนินชีวิต (1 หน่วยกิต)

- การดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ชุมชน โดยยึดหลักคุณธรรมตามศาสนาที่ตนนับถือ ให้อยู่ในสังคม ชุมชนได้อย่างมีความสุข

2.2 รายวิชาสุขภาพดีชีวีมีสุข (1 หน่วยกิต)

- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับร่างกายของเรา
- การเรียนรู้เรื่องโรคภัยไข้เจ็บ เรื่องอาหารเพื่อสุขภาพ
- การเรียนรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว เรื่องบ้านน่าอยู่

3. สาระการพัฒนาสังคม และชุมชน (4 หน่วยกิต)

3.1 รายวิชากฎหมายใกล้ตัว (1 หน่วยกิต)

- การปกครองท้องถิ่น การเป็นพลเมืองดีตามระบบประชาธิปไตย และประชาธิปไตยในชุมชน
- รู้และปฏิบัติตามกฎหมาย / กฎจารจร

3.2 รายวิชาวัฒนธรรมนำพาชีวิต (2 หน่วยกิต)

- วัฒนธรรม ประเพณี เอกลักษณ์ในชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ
- มารยาทในสังคม / ศีลธรรมอันดีงาม

3.3 รายวิชาสิทธิและการคุ้มครองเด็ก (1 หน่วยกิต)

- ความรู้และการปฏิบัติสิทธิเด็ก / สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

3. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง โดยสถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ทุกภาคเรียน

4. เวลาเรียน ใช้เวลาเรียน 6 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอน ผลการเรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนต้องลงทะเบียนเรียนในสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ภาคเรียน

5. หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

การลงทะเบียนเรียนรายวิชา

การลงทะเบียนเรียนรายวิชาตามแผนการลงทะเบียน 3 ปี รวม 6 ภาคเรียน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย ให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชาและตามจำนวนหน่วยกิตในแต่ละภาคเรียน ลงทะเบียนเรียนทั้งหมด ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามแผนการเรียนที่สถานศึกษากำหนด

1. ภาคเรียนที่ 1 ประกอบด้วยวิชาบังคับ คือ วิชาทักษะการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย รวม 8 หน่วยกิต วิชาเลือก คือ วิชาภาษาไทย 1 รวม 1 หน่วยกิต

2. ภาคเรียนที่ 2 ประกอบด้วยวิชาบังคับ คือ วิชาช่องทางการเข้าสู่อาชีพ วิชาเศรษฐกิจพอเพียง วิชาศาสนาและหน้าที่พลเมือง รวม 5 หน่วยกิต วิชาเลือก คือ วิชาภาษาไทย 2 วิชาคุณธรรมกับการดำเนินชีวิต รวม 2 หน่วยกิต

3. ภาคเรียนที่ 3 ประกอบด้วยวิชาบังคับ คือ วิชาทักษะการประกอบอาชีพ วิชาสุขศึกษา พลศึกษา วิชาการพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม รวม 7 หน่วยกิต วิชาเลือก คือ วิชาภาษาไทย 3 วิชาสุขภาพดีชีวีมีสุข รวม 2 หน่วยกิต

4. ภาคเรียนที่ 4 ประกอบด้วยวิชาบังคับ คือ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาศิลปศึกษา รวม 5 หน่วยกิต วิชาเลือก คือ วิชากฎหมายใกล้ตัว รวม 1 หน่วยกิต

5. ภาคเรียนที่ 5 ประกอบด้วยวิชาบังคับ คือ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาสังคมศึกษา รวม 6 หน่วยกิต วิชาเลือก คือ วิชาวัฒนธรรมนำพาชีวิต รวม 2 หน่วยกิต

6. ภาคเรียนที่ 6 ประกอบด้วยวิชาบังคับ คือ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาการพัฒนาอาชีพให้มีอยู่มีกิน รวม 5 หน่วยกิต วิชาเลือก คือ วิชาโครงงานอาเซี่ยนศึกษา วิชาสิทธิและการคุ้มครองเด็ก รวม 4 หน่วยกิต

กรณีที่ผู้เรียนจะจบหลักสูตร แต่มีจำนวนหน่วยกิตที่ต้องลงทะเบียนเรียนเกินกว่าจำนวนหน่วยกิตที่กำหนด ให้ลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียน เนื่องจากมีการเทียบโอนผลการเรียนและหรือผู้เรียนที่มีการสอบซ่อม ให้สถานศึกษาจัดให้ลงทะเบียนเรียนเพิ่มเติมในภาคเรียนสุดท้ายได้ไม่เกิน 3 หน่วยกิต

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นตามเงื่อนไขการจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และกำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรม จำนวนไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง

วิธีการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้ตามที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย คือ จัดให้มีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับกลุ่มเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย ใช้วิธีการดังนี้

1. การเรียนรู้แบบชั้นเรียน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนรวมกันเป็นชั้นเรียน โดยมีการกำหนดรายวิชา เวลาเรียนและสถานที่ชัดเจน ซึ่งผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งภาคเช้าและภาคบ่าย สัปดาห์ละไม่น้อยกว่า 4 – 5 วัน และไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง วันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง ในแต่ละวันจัดให้มีตารางกิจกรรมพบครูผู้สอน และกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่บูรณาการทั้งกระบวนการเรียนรู้ เนื้อหาสาระของแต่ละเนื้อหารายวิชา ในสาระวิชาที่ยากจัดกิจกรรมการสอนเสริม เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ รวมทั้งกิจกรรมเสริมทักษะ เช่น นาฏศิลป์ดนตรี คอมพิวเตอร์ กีฬา วันสำคัญทางศาสนา บุคคลสำคัญของประเทศไทย วัฒนธรรมประเพณีไทยและชาติพันธุ์ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ฯลฯ

2. การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนมาพบกัน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และหาข้อสรุปร่วมกัน การเรียนรู้สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย ครูผู้สอนต้องศึกษาวิธีการดำเนินชีวิตและความสนใจของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำมาจัดกลุ่มผู้เรียนที่มีสภาพปัญหาและความต้องการคล้ายคลึง

กัน จากนั้นกำหนดกิจกรรมการพบกลุ่มให้สอดคล้องกับหลักสูตร อาจประสานกับเครือข่ายร่วมจัด อาทิ การร้องเพลง วาดภาพ เป็นต้น ในการจัดการเรียนรู้ครูต้องบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีจุดเด่น จุดด้อย และจุดการพัฒนาอย่างไร เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น

3. การเรียนรู้จากการทำโครงงาน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดเรื่อง โดยสมัครใจตามความสนใจ ความต้องการ หรือสภาพปัญหาที่จะนำไปสู่การศึกษาค้นคว้า ทดลองลงมือปฏิบัติจริงและมีการสรุปผลการดำเนินงานตามโครงงานโดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา การเรียนรู้สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย ผู้เรียนและครูผู้สอนร่วมกันกำหนดเรื่อง ตามความสนใจ ความต้องการ หรือสภาพปัญหา ที่จะนำไปสู่การศึกษาค้นคว้า ลงมือปฏิบัติจริงร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียน พร้อมทั้งมีการสรุปผลการดำเนินงานตามโครงงานร่วมกัน โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และกระตุ้นเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้

4. การเรียนรู้ตามอัธยาศัย เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความต้องการ และความสนใจ จากสื่อเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือจากการฝึกปฏิบัติตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ แล้วนำความรู้และประสบการณ์มาเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ของตนเองตามรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้รู้ และสื่อต่างๆ

6. การเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ สถานศึกษาสามารฒออกแบบวิธีการจัดการเรียนรูในรูปแบบอื่นๆ ได้ตามบริบท สภาพปัญหา ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์

วิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาสามารถกำหนดวิธีเรียนหรือเลือกเรียนวิธีเรียนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีได้ ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหาและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยขณะเดียวกันสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ทุกวิธีเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรนอกระบบระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ตามสภาพปัญหา ความพร้อมและศักยภาพของตนเอง โดนเน้นการเรียนรู้ภาษาไทยและทักษะในการสื่อสาร พัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปใช้สำหรับตนเอง ชุมชน และสังคม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควรกำหนดขั้นตอนไว้ ดังนี้

1. วิเคราะห์ สังเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม นำมากำหนดกิจกรรมและเป้าหมายการเรียนรู้ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับสาระมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยผู้เรียนและครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์ และวางแผนการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงตรงตามความต้องการของผู้เรียน

2. แสวงหาความรู้ใหม่โดยศึกษา ค้นหาความรู้ รวบรวมข้อมูลของตนเอง ชุมชน สังคม จากสื่อ ครู ชาวบ้าน และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่มีอยู่ในชุมชน โดยมีครูผู้สอนและผู้เรียนสรุปความรู้ร่วมกัน

3. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา วิถีชีวิตของตนเอง สังคม และวัฒนธรรมของตนเอง

4. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของผู้เรียน ทบทวนแก้ไขข้อบกพร่อง และตรวจสอบผลการเรียนรู้ ให้บรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่วางไว้ร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ครูสามารถจัดการเรียนการสอน ดังนี้

5.1 การศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชาที่จัดการเรียนการสอน

5.2 การวิเคราะห์ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

5.3 การนำผลการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ความต้องการ และศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนมาจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้

5.4 นำเทคนิคการเรียนการสอนที่หลากหลาย การใช้สื่อ เทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้

5.5 การบันทึกหลังสอน การทำวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำไปพัฒนากระบวนการเรียนรู้

5.6 การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง และนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

5.7 การจัดระบบช่วยเหลือผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

5.8 ผลจากการทำงานของครูจะต้องส่งผลให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับมากต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้

เทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 กำหนดให้ครูจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการแบบเผชิญสถานการณ์และ

ประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการความรู้ ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การที่ครูจะสามารถจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว ครูจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งมีอยู่อย่างหลากหลาย ในที่นี้จึงขอเนอรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน ดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ตรงตามความสนใจ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียนเอง เช่น

1.1 แบบการใช้ชุดการสอน (Instructional Package)

1.2 แบบการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI : Computer Assisted Instruction)

1.3 แบบการไปทัศนศึกษา (Field Trip)

1.4 แบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ

2. การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถในการประมวลข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ที่มีอยู่ให้เป็นความรู้ใหม่ วิธีการใหม่เพื่อใช้ในสถานการณ์ต่างๆ สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ เช่น

2.1 การใช้คำถาม (Questioning Method)

2.2 ใช้กรณีศึกษา (Case Study Method)

2.3 การระดมสมอง (Brainstorming Method)

2.4 การเรียนรู้แบบโครงงาน / โครงการ

3. การจัดกระบวนการเรียนเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะตามที่กำหนดไว้ เช่น

3.1 การบรรยาย (Lecture Method)

3.2 การอภิปรายรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)

3.3 การสาธิต (Demonstration Method)

3.4 การจำลองสถานการณ์ (Simulation)

3.5 กระบวนการกลุ่ม (Group Process)

4. การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองที่พึงปฏิบัติต่อผู้อื่นและสังคม โดยรวมที่อยู่ในปทัสถานของสังคมอันจะส่งผลต่อความสงบสุขและความเจริญของตนเอง ครอบครัวและสังคม เช่น

4.1 กระบวนการสร้างลักษณะนิสัย

4.2 การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

4.3 การพัฒนาบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต คิดเป็น ทำเป็น มีสุนทรียภาพ และการใฝ่เรียนรู้

กล่าวโดยสรุป หากครูให้ความสำคัญกับการออกแบบกิจกรรมโดยทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และแบบการเรียนรู้รายวิชาที่เน้นจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้และกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การปฏิบัติจริง การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหา และนำไปใช้ในวิถีชีวิต เพื่อส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร

สื่อการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วนตนเอง โดยการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ E-learning สื่อบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ชุมชน โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อต่างๆ มาส่งเสริมให้การเรียนรู้ให้ผู้เรียน เข้าใจง่าย เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ครูใช้สื่อประเภทเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ซึ่งผู้เรียนและครูผู้สอนสามารถร่วมกันพัฒนาขึ้นเอง หรือนำสื่อต่างๆ ที่มีอยู่ใกล้ตัวมาใช้จัดการเรียนการสอน นอกจากนี้อาจใช้ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมาจัดกระบวนการเรียนรู้

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย โดยให้ดำเนินการเป็นไปตามระเบียบหรือแนวทางการปฏิบัติเทียบโอนของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนดไว้ดังนี้

1. การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษาที่จัดการศึกษาเป็นระดับประถมศึกษา
2. การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษานอกระบบประเภทการศึกษาต่อเนื่อง
3. การเทียบโอนผลการเรียนจากความรู้และประสบการณ์กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
4. การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ
5. การเทียบโอนผลการเรียนจากการประเมินความรู้และประสบการณ์

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลมี 2 ระดับ คือ

1. การประเมินในระดับสถานศึกษา เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา ประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และประเมินคุณธรรม
2. การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนเข้ารับการประเมินในภาคเรียนสุดท้ายก่อนสอบของภาคเรียนนั้นๆ โดยไม่มีผลต่อการได้หรือตกของผู้เรียน

การจบหลักสูตร

ผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย ต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังนี้

1. ผู้เรียนที่จะจบหลักสูตรได้ต้องมีอายุไม่น้อยกว่า 12 ปี (ตามเกณฑ์การศึกษาภาบังคับ)
2. ผ่านการประเมิน และได้รับการตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ และได้ตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 36 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
3. ผ่านกระบวนการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง
4. ผ่านกระบวนการประเมินคุณธรรม ในระดับพอใช้ขึ้นไป
5. เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ (N-NET)

เอกสารหลักฐานการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยสถานศึกษาทุกแห่งต้องใช้เอกสารหลักฐานการศึกษาเหมือนกันทุกแห่ง เพื่อประโยชน์การสื่อสารความเข้าใจที่ตรงกันและการส่งต่อ ได้แก่

1. ระเบียนแสดงผลการเรียน
2. หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ประกาศนียบัตร)
3. แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา

สำหรับเอกสารอื่น สถานศึกษาต้องดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย

การบริหารหลักสูตร

สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องต้องวางแผนและกำหนดรายละเอียดในแต่ละกิจกรรมตั้งแต่การวางแผนทางด้านบุคลากร งบประมาณ เอกสาร สื่อ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการอบรมครู ประชาสัมพันธ์ ประสานความร่วมมือกับเครือข่าย รับสมัครผู้เรียน แนะแนวการเรียน เทียบโอน วางแผนการเรียน การลงทะเบียนเรียน ดำเนินการจัดการเรียนรู้ วัดและประเมินผลการเรียน และจบหลักสูตร ซึ่งในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดเฉพาะ ดังนั้น สถานศึกษาจะต้องศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระ แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แนวทางการเทียบโอน แนวทางการจัดการเรียนรู้ และคู่มือการดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษานอกระบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2555

8. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี สนองความต้องการของตลาดแรงงงานและการประกอบอาชีพอิสระ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีสาระสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2557: 3 - 8). ดังนี้

หลักการ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 กำหนดหลักการ ไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และประชาคมอาเซียนเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพสามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและการประกอบอาชีพอิสระ

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เน้นสมรรถนะเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริงสามรถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ

3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพยุทธศาสตร์ของภูมิภาคเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

จุดหมาย

1. เพื่อให้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ สมารถนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เลือกวิถีและประเทศชาติ

2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงานสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน การต่อต้านความรุนแรง และสารเสพติด มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจิตสำนึกด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพ

6. เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและโลกมีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

กลุ่มเป้าหมาย

เป็นผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า

โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 แบ่งเป็น 3 หมาดวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้

1. หมวดวิชาทักษะชีวิต
    1.1 กลุ่มวิชาภาษาไทย
    1.2 กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ
    1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์
    1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์
    1.5 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา
    1.6 กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ
    2.1 กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน
    2.2 กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ
    2.3 กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก
    2.4 ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ
    2.5 โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ
3. หมวดวิชาเลือกเสรี
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา รายวิชาแต่ละหมวดวิชา สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และหรือพัฒนาได้ตามความเหมาะสมของภูมิภาค

ตามยุทธศาสตร์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องกำหนดรหัสวิชา จำนวนหน่วยกิตและจำนวนชั่วโมงเรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

การเรียนการสอน

1. การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนด และนำผลการเรียนแต่และวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถเทียบโอนผลการเรียน และขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้

2. การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง สามารถจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการและการดำเนินงาน มีทักษะการปฏิบัติงานในขอบเขตสำคัญและบริบทต่างๆ ที่สัมพันธ์กันซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานประจำ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะไปสู่บริบทใหม่ สามารถให้คำแนะนำ แก้ปัญหาเฉพาะด้าน รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีส่วนร่วมในคณะทำงานหรือมีการประสานงานกลุ่ม รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน

การจัดการศึกษาและเวลาเรียน

การจัดการศึกษาในระบบปกติ ใช้ระยะเวลา 3 ปีการศึกษา การจัดเวลาเรียนให้ดำเนินการดังนี้

1. ในปีการศึกษาหนึ่งๆ ให้แบ่งภารเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติหรือระบบทวิภาค ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ โดยมีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนด และสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อน ได้อีกตามที่เห็นสมควร

2. การเรียนในระบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเปิดทำการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 วันๆละไม่เกิน 7 ชั่วโมง โดยกำหนดให้จัดการเรียนการสอนคาบละ 60 นาที

หน่วยกิต

ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 103 หน่วยกิต การคิดหน่วยกิตถือเกณฑ์ดังนี้

1. รายวิชาทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปราย ไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

2. รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการทดลองหรือฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ ไม่น้อยกว่า 36 ชั่วโมง เท่ากับ 1หน่วยกิต

3. รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติในโรงฝึกงานหรือภาคสนาม ไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

4. รายวิชาในการศึกษาระบบทวิภาคี ไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

5. การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการหรือแหล่งวิทยาการ ไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง เท่ากับ 4 หน่วยกิต

6. การทำโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ

เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับภาคการผลิตและหรือภาคบริการ หลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและการฝึกหัดหรือฝึกปฏิบัติเบื้องต้นในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันแล้วระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้สัมผัสกับการปฏิบัติงานอาชีพ เครื่องมือเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ทันสมัยและบรรยากาศการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนทำได้ คิดเป็น ทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเกิดความมั่นใจและเจตคติที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพอิสระ โดยการจัดฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพต้องดำเนินการ ดังนี้

1. สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องจัดให้มีการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ ในรูปของการฝึกงานในสถานประกอบการ แหล่งวิทยาการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐโดยใช้เวลารวมไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 หน่วยกิต กรณีสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ สมารถนำรายวิชาในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพที่ตรงหรือสัมพันธ์กับลักษณะงานไปเรียนหรือฝึกในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐได้ โดยใช้เวลารวมกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

2. การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ

เป็นรายวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า บูรณาการความรู้ ทักษะและประสบการณ์จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ ตั้งแต่การเลือกหัวข้อหรือเรื่องที่จะศึกษาค้นคว้า การวางแผน การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการ การดำเนินงาน การประเมินผลและการจัดทำรายงาน ซึ่งอาจทำเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการนั้นๆ โดยการจัฐทำโครงการดังกล่าว ต้องดำเนินการดังนี้

1. สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องจัดให้ผู้เรียนจัดทำโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพที่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกับสาขาวิชา ในภาคเรียนที่ 5 และหรือภาคเรียนที่ 6 รวมจำนวน 4 หน่วยกิต ใช้เวลาไม่น้อยกว่า 216 ชั่วโมง ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องจัดให้มีชั่วโมง 4 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ กรณีที่ใช้รายวิชาเดียว

หากจัดให้มีโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ 2 รายวิชา คือ โครงการ 1 และโครงการ 2 ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันจัดให้มีชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ ที่เทียบเคียงกับเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

2. การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

การศึกษาระบบทวิภาคี

เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่เกิดจากข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อให้การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสามารถเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนตามจุดหมายของหลักสูตร การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โดยนำรายวิชาทวิภาคีในกลุ่มทักษะวิชาชีพเลือกไปกำหนดรายละเอียดของรายวิชาและเวลาที่ใช้ฝึก จัดทำแผนฝึกอาชีพ การวัดและการประเมินผลในแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับลักษณะงานของสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ อาจนำรายวิชาชีพอื่นในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพไปจัดร่วมด้วยก็ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ม.ป.ป. : 4 - 6).

การเข้าเรียน

ผู้เรียนต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า และมีคุณสมบัติเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2556

การประเมินผลการเรียน

เน้นการประเมินสภาพจริง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2556

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถานบันต้องจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด ส่งเสริมการคิด วิเคราะห์สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทะนุบำรุงขนมธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน ทั้งนี้ สำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานประกอบการจัดขึ้น

2. การประเมินผลกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2556

การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

1. ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาทักษะชีวิต หมวดวิชาทักษะวิชาชีพและหมวดวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้างของหลักสูตร

3. ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 และผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

4. เข้าร่วมกิจกรรมและประเมินผ่านทุกภาคเรียน

การพัฒนารายวิชาในหลักสูตร

1. หมวดวิชาทักษะชีวิต สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมในแต่ละกลุ่มวิชาของหมวดวิชาทักษะชีวิต ในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใดๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ในสัดส่วนที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มวิชานั้นๆ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของหมวดวิชาทักษะชีวิต

2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาในกลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ และหรือพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มทักษะวิชาชีพเลือกได้ โดยพิจารณาจากจุดประสงค์สาขาวิชาและมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพสาขาวิชาตลอดจนความต้องการของสถานประกอบการหรือสภาพยุทธศาสตร์ของภูมิภาคเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

3. หมวดวิชาเลือกเสรี สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น หรือสภาพยุทธศาสตร์ของภูมิภาคเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และหรือการศึกษาต่อ

ทั้งนี้การกำหนดรหัสวิชา จำนวนหน่วยกิตและจำนวนชั่วโมงเรียนให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด

การปรับปรุงแก้ไข พัฒนารายวิชา กลุ่มวิชาและการอนุมัติหลักสูตร

1. การพัฒนาหลักสูตรหรือการปรับปรุงสาระสำคัญของหลักสูตรมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีพศึกษา หรือสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. การอนุมัติหลักสูตร ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. การประกาศใช้หลักสูตรให้ทำเป็นประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

4. การพัฒนารายวิชาหรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติม สถาบันการอาชีวศึกษาหรือสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ โดยต้องรายงานให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทราบ

การประกันคุณภาพหลักสูตร

ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบประกันคุณภาพไว้ให้ชัดเจน อย่างน้อยประกอบด้วย 4 ประเด็น คือ

1. คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา
2. การบริหารหลักสูตร
3. ทรัพยากรการจัดการอาชีวศึกษา
4. ความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน

ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาจัดให้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยทุก 5 ปี

9. แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เพื่อรองรับการจ้างงาน ทั้งภาคธุรกิจบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดรงงานที่กำลังขยายตัวในทุกภาคส่วน ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายที่จะให้มีการจัดการศึกษาหลักสูตรเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพและสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวและเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพให้แก่ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัดความสนใจ และสามารถเข้าถึงอาชีวศึกษาได้ง่ายขึ้น โดยการขยายวิชาชีพและกลุ่มเป้าหมายสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ เมื่อเรียนครบตามหลักสูตร ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและหลักสูตรสายอาชีพไปพร้อมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ม.ป.ป. : 1 - 24) และได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาแก่ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจ

2. เพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายไปสู่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในการเข้าสู่หลักสูตรอาชีวศึกษา

3. เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่ไปกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

การจัดการศึกษาวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ

1. กำหนดให้ผู้เรียนเรียนรายวิชาตามโครงสร้างและมาตรฐานหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต ประกอบด้วยรายวิชาบังคับไม่น้อยกว่า 44 หน่วยกิต และรายวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 200 ชั่วโมง

2. รายวิชาบังคับ ไม่น้อยกว่า 44 หน่วยกิต สามารถเทียบรายวิชาและโอนผลการเรียนเข้าสู่หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรีในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ตามแนวทางการโอนผลการเรียน

3. กำหนดให้เรียนเพิ่มรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ จำนวน 1 หน่วยกิต เพื่อให้สามารถเทียบโอนรายวิชาและจำนวยหน่วยกิตเข้าสู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ได้ครบตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดให้เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตร จำนวน 6 หน่วยกิต

4. กำหนดให้มีการเทียบโอนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 200 ชั่วโมง เข้าสู่กิจกรรมเสริมหลักสูตรในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

5. กำหนดเงื่อนไขการจบหลักสูตร ต้องเป็นไปตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของทั้งสองหลักสูตร

แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

1. การวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ร่วมกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานความจำเป็นและความต้องการของชุมชน จังหวัดและภูมิภาค เพื่อกำหนดประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง และความต้องการของท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์อาชีพจากข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ หรือผู้เชี่ยวชาญในอาชีพ เพื่อกำหนดสมรรถนะ อันเป็นคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่ตลาดแรงงานต้องการ

2. การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา

หลังจากได้มีการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางานเป็นที่เหมาะสมแล้ว คณะกรรมการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ร่วมกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะมีการนำโครงสร้างหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มาบูรณาการเป็นหลักสูตรสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือหลักสูตรสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามโครงการการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

3. การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดการเรียนรู้ในสองสถานศึกษา โดยเรียนรายวิชาหมวดวิชาทักษะชีวิตในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และเรียนรายวิชาหวดวิชาทักษะวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแผนการเรียนที่บูรณาการ ตามตัวอย่างแผนการเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โครงการการจัดการศึกษาเรียน

ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) และได้รับการบริการด้านการศึกษาจากรัฐอย่างมีคุณภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์จริง ให้ความสำคัญกับห้องปฏิบัติการ ฟาร์ม เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึกและครุภัณฑ์มาตรฐานตามที่สาขาวิชากำหนด และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งให้มีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

4. การจัดหลักสูตรการอาชีวศึกษา

หลังจากจัดการเรียนการสอนในสองสถานศึกษาตามโครงการการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) แล้ว สถานศึกษาจะส่งผลการเรียนรายวิชาเมื่อเสร็จสิ้นปีการศึกษาซึ่งกันและกันตามข้อตกลง ในการนี้ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะต้องวางแผนดำเนินการเทียบและโอนผลการเรียนรายวิชาพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือรายวิชาบังคับของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เข้าสู่รายวิชาในหมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในตารางเทียบรายวิชา ในบทที่ 2 พร้อมทั้งจัดการเรียนการสอนในหมวดชิชาทักษะวิชาชีพให้ครบตามโครงสร้างหลักสูตร ตามเงื่อนไขของการตัดสินผลการเรียนเพื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 และนักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

5. การวัดและประเมินผล

เน้นการประเมินสภาพจริง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

6. การโอนผลการเรียน

6.1 หมวดวิชาทักษะชีวิต

เป็นการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาพื้นฐาน 41 หน่วยกิต ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายวิชาบังคับ 44 หน่วยกิต ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งจัดการเรียนการสอนโดยสถานศึกษาต้นสังกัดแล้วใช้วิธีการโอนผลการเรียนเข้าสู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ในหมวดวิชาทักษะชีวิต แต่เงื่อนไขของการเรียนรายวิชาในหมวดวิชาทักษะชีวิตกำหนดให้เรียนรายวิชาลำดับแรกของกลุ่มวิชา หรือตามที่กลุ่มวิชากำหนด และเลือกเรียนรายวิชาส่วนที่เหลือตามที่กำหนดในแต่ละกลุ่มวิชา ให้สอดคล้องหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เรียนอีก รวมไม่น้อยกว่า 22 หน่วยกิต ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการจัดทำตารางเทียบโอนรายวิชาจากมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาพื้นฐาน และหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับสู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี ตามตารางเทียบรายวิชา ประกอบด้วย

6.1.1 กลุ่มวิชาภาษาไทยไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

6.1.2 กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

6.1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต

6.1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต

6.1.5 กลุ่มวิชาสังคมศึกษาไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

6.1.6 กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต

6.2 หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ

ในหลักสูตรการอาชีวศึกษาแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน กำหนดให้ผู้เรียนมีสมรรถนะและมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 71 หน่วยกิต ประกอบด้วย

6.2.1 กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน 18 หน่วยกิต

6.2.2 กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ 24 หน่วยกิต

6.2.3 กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือกไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต

6.2.4 ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ 4 หน่วยกิต

6.2.5 โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ 4 หน่วยกิต

ซึ่งโครงการการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)จะต้องนำรายวิชาในหมวดทักษะวิชาชีพไปจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีความพร้อมทั้งทางด้านครู บุคลากร เครื่องมือ อุปกรณ์ครุภัณฑ์ และห้องปฏิบัติการประจำสาขาวิชาแล้วโอนผลการเรียนเข้าสู่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายในรายวิชาเพิ่มเติม หรือรายวิชาเลือกต่อไป

6.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

ให้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากรายวิชาที่กำหนด หรือเลือกเรียนจากรายวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ทุกประเภทวิชาและ สาขางาน ทั้งนี้สถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมในหมวดวิชาเลือกเสรีได้ตามบริบทและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต ซึ่งในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้จัดทำตารางเทียบรายวิชาเพื่อโอนผลการเรียนจากรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาบังคับเข้าสู่รายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี

6.4 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

สถานศึกษาอาชีวศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ทุกภาคเรียนเพื่อพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบ

วินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติดส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึก และเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลกใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามโดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน ทั้งนี้ สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถดำเนินการเองและเทียบโอนได้

7. การสำเร็จการศึกษา

การตัดสินผลการเรียนเพื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ให้ถือตามเกณฑ์ต่อไปนี้

7.1 ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาต่างๆ ครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

7.2 ได้จำนวยหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา

7.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 และผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนด

7.4 เข้าร่วมกิจกรรมในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ครบทุกภาคเรียน โดยมีเวลาเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของเวลาที่จัดกิจกรรมในแต่ละภาคเรียน

8. การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

การประเมินมาตรฐานวิชาชีพเป็นการยืนยันว่าผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะวิชาชีพตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชาและ สาขางาน ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

8.1 นักเรียนต้องรับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เมื่อนักเรียนได้ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เห็นสมควร

8.2 ในการกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพและเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการหรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

8.3 ให้มีการพัฒนาเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพอย่างมีระบบและถูกต้องตามหลักการพัฒนาเครื่องมือ

9. การประกันคุณภาพหลักสูตร

ให้ทุกหลักสูตรการอาชีวศึกษากำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพไว้ให้ชัดเจน อย่างน้อยให้ครอบคลุม ใน 4 ประเด็น คือ

9.1 คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามประเภทวิชาสาขาวิชาและสาขางาน

9.2 การบริหารหลักสูตร เป็นการบริหารจัดการเรียนการสอนของประเภทวิชาสาขาวิชาและสาขางานที่เปิดสอน ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาต้องจัดให้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยทุก 5 ปี

9.3 ทรัพยากรการจัดการอาชีวศึกษา ให้สถานศึกษาจัดเตรียมทรัพยากรสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาประกอบด้วยความพร้อมทางด้านบุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่หลากหลาย งบประมาณ อาคาร สถานที่ ห้องสมุดและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดของสาขาวิชา สาขางาน

9.4 ความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ให้สถานศึกษาที่ร่วมจัดการศึกษาดำเนินการสำรวจความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน รวมทั้งสำรวจความพึงพอใจของตลาดแรงงาน สังคม และชุมชนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและมาตรฐานอาชีพ

10. การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำว่า “การศึกษาขั้นพื้นฐาน” (Basic Education) มีความหมายที่หลากหลาย ในสหรัฐอเมริกา คำว่า “การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายถึง “การสอนให้มีทักษะในการสื่อสาร คิดคำนวณและเข้าสังคม เพื่อให้บุคคลสามารถอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณเป็น สามารถค้นคว้าหาความรู้ต่อไปได้ รู้จักโลกแห่งการงาน หน่วยงานสวัสดิภาพสังคม การทำงานกับนายจ้าง รู้จักการบริโภคที่เหมาะสม รู้จักการปรับปรุงสุขภาพ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2545.: อ้างอิงจากCartwright, 1970: 407).

องค์การยูเนสโก ซึ่งเป็นศูนย์รวมของนานาชาติในด้านการศึกษาได้ให้คำนิยามการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า “การศึกษาสำหรับคนทุกเทศทุกวัย ให้มีโอกาสได้เรียนเรื่องทั่วไปที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิต ปลูกฝังให้เกิดความอยากเรียนรู้ มีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักถาม สังเกต วิเคราะห์ ตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น” (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2545: อ้างอิงจาก Edgar Faure, 1972: 162)

ในที่ประชุมโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (World Conference on Education for All : WCEFA) ซึ่งจัดขึ้นที่โรงแรมจอมเทียน ประเทศไทย เมื่อปี 1990 ที่ประชุมพอใจที่จะใช้คำว่า “การตอบสนองความต้องการทางการเรียนขั้นพื้นฐาน” (meeting basic learning needs) มากกว่าการใช้ชื่อ “การศึกษาขั้นพื้นฐาน” (Basic Education) ในที่ประชุมครั้งนั้นได้มีการให้นิยามศัพท์ 2 คำ ไว้ดังนี้

ความต้องการการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน (Basic learning needs) หมายถึง ความรู้ ทักษะ เจตคติ และความรู้ทั่วไปที่จำเป็นสำคัญ ซึ่งรวมถึงการเรียนการสอนในระดับต้น อันเป็นพื้นฐานให้แก่การเรียนรู้ขั้นต่อไป เช่น การศึกษาสำหรับเด็กวัยเริ่มต้น การศึกษาระดับประถม การสอนให้รู้หนังสือ ทักษะความรู้ทั่วไป ทักษะเพื่อการดำรงชีวิต สำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่

คำว่า “การศึกษาพื้นฐาน” (หรือการศึกษาขั้นพื้นฐาน) จึงมักจะตีความว่าเป็นการศึกษาขั้นต้น เช่น การสอนให้รู้หนังสือและการศึกษาระดับประถม ซึ่งจัดขึ้นเพื่อ 1) ให้รู้หนังสือ คิดเลขเป็น 2) มีความรู้ทั่วไปเพื่อการดำรงชีวิต และการศึกษาต่อเนื่อง 3) มีทักษะในการเรียนรู้ การคิดแก้ปัญหา การทำงานกับผู้อื่น

การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานของประเทศไทยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ให้รู้หนังสือ อ่านออก เขียนได้ 2) ให้คิดเป็น 3) แก้ไขความเชื่อและวิธีดำเนินชีวิตอันเป็นอุปสรรคต่อการกินดีอยู่ดี (หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน. 2515: 4).

สำหรับประเทศไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ให้นิยามไว้ดังนี้ มาตรา 4 “การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่าการศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา ตามนิยามนี้การศึกษาตั้งแต่ขั้นอ่านออเขียนได้ จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้กล่าวไว้ในมาตรา 16 ดังนี้

การศึกษาในระดับมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปี ก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งออกเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา

การแบ่งระดับ และการเทียบระดับการศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มีกล่าวไว้ในมาตรา 27 ว่า “ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ” จึงเห็นได้ว่าหลักสูตรแกนกลางมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ทำให้พลเมืองไทยมีความเป็นไทย 2) เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ทำให้พลเมืองไทยมีความเป็นพลเมืองดี (เช่น ตระหนักและปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ของพลเมืองดี) 3) เรียนรู้เนื้อหาสาระที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ 4) เรียนรู้เนื้อหาสาระทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานในการศึกษาต่อ

11. การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ (Functional Literacy)

การศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศไทย ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2483 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอนประชาชนที่เป็นผู้ใหญ่ให้รู้หนังสือ ให้สามารถอ่านออกเขียนได้และรู้หน้าที่เป็นพลเมืองภายใต้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย (เสาวนีย์ เลวัลย์. 2536: 67 - 68) และได้สรุปความเป็นมาการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ดังนี้

1 มกราคม พ.ศ.2492 องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ส่งเสริมแผนการศึกษาที่เรียกว่า “Fundamental E`ucation” หรือ “การศึกษา ภาคหลักมูลฐาน” โดยมุ่งที่จะขจัดการไม่รู้หนังสือให้หมดไป เพราะว่าการไม่รู้หนังสือเป็นอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคและเป็นสิ่งคุกคามต่อสันติภาพ ปี พ.ศ. 2508 ได้มีการประชุมแก้ไขปัญหาการไม่รู้หนังสือของ UNESCO ที่ประเทศอิหร่าน ที่ประชุมได้เสนอแนะให้มีการสอนทักษะเกี่ยวกับอาชีพโดยบูรณาการการสอนการอ่านเขียนเข้าด้วยกัน เรียกว่า “การศึกษาแบบสมกิจ” (Work Oriented Functional Literacy) องค์การบริหารวิเทศกิจแห่งสหรัฐอเมริกา (UCOM) ได้ให้ความสนับสนุนด้านการฝึกอาชีพ และองค์การศึกษาโลก (World Education) ได้ให้ความสนับสนุนเรื่องการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ

ปี พ.ศ. 2511 กองการศึกษาผู้ใหญ่ กระทรวงศึกษาธิการ ได้เริ่มทดลองใช้หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบสมกิจตามข้อเสนอของ UNESCO คือหลักสูตรนี้นอกจากจะสอนให้อ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็นแล้ว ยังมุ่งฝึกอาชีพควบคู่ไปด้วยเพื่อให้ผู้เรียนได้ประโยชน์ทั้งสองอย่าง

ปี พ.ศ. 2513 องค์การศึกษาโลก (World Education) ได้นำเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวมาเป็นส่วยหนึ่งของหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และได้เปลี่ยนชื่อเป็น “การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จและวางแผนครอบครัว” (Functional Literacy and Family Life Planning : LFLP) แต่กองการศึกษาผู้ใหญ่เห็นว่าแทนที่จะมีเนื้อหาเพียงการวางแผนครอบครัว จึงได้ปรับปรุงหลักสูตรให้กว้างขึ้นให้ครอบคลุมถึงปัญหาและความต้องการต่างๆ ของผู้เรียนให้มากขึ้นด้วยการนำ “ปรัชญาคิดเป็น” มาบูรณาการเข้ากับหลักสูตรนี้ โดยนำไปทดลองจัดการศึกษาที่จังหวัดลำปางเป็นครั้งแรก และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน” ซึ่งได้ขยายไปอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ

12. หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานได้ขยายไปทั่วประเทศ ทั้งในด้านกลุ่มเป้าหมาย เขตพื้นที่บริการและวิธีการดำเนินงาน หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน ได้เริ่มใช้มาตั้งแต่ปี 2514 เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะหลักสูตรกลาง ที่ใช้เหมือนกันทั่วประเทศ ยกเว้นจังหวัดในเขตการศึกษา 2 (ยะลา นราธิวาสปัตตานี และสตูล) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนที่มีอายุย่างเข้าปีที่ 15 ที่ไม่รู้หนังสือหรือพอจะรู้หนังสืออยู่บ้างแต่ยังไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้พัฒนาตนเองให้เป็นคนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้จักใช้ประโยชนแหล่ง บริการในชุมชนมีทักษะในการอ่านเขียนและคิดเลขพื้นฐานอันจะเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่จะ

เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จากการติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานที่ใช้ตั้งแต่ปี 2514 พบว่ายังมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น เนื้อหาหลักสูตรยังไม่สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โครงสร้างของหลักสูตรยังไม่เปิดโอกาสให้ครูและผู้เรียนเพิ่มเติมเนื้อหาที่เป็นความต้องการเฉพาะของท้องถิ่น ทักษะที่กำหนดไว้ในหลักสูตรยังไม่เพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานอันจำเป็นที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหา กรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยความร่วมมือกับองค์การยูนิเซฟ จึงได้จัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน ระดับภูมิภาคขึ้น ระหว่างปี พ.ศ. 2523 – 2525 โดยมอบให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคร่วมกับกองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการกำหนดให้เป็นหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานระดับภาค ที่แต่ละภาคได้พัฒนาขึ้นใหม่นี้ มีหลักการและจุดมุ่งหมายเดียวกัน แต่จะแตกต่างกันในรายละเอียดของเนื้อหาซึ่งสอดคล้องกับสภาพและปัญหาของประชาชนในแต่ละภาค (สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. 2531: 26 - 29). หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

1. หลักการ

1.1 เป็นการศึกษาที่รัฐพึงจัดให้เปล่าแก่ประชาชน

1.2 เป็นการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่ขาดโอกาสเข้ารับการศึกษาในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้

1.3 เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติโดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสจัดหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการได้

1.4 เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีความรับผิดชอบในสิทธิและหน้าที่พลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2. จุดมุ่งหมาย

2.1 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้สภาพปัญหา รู้จักคิด การตัดสินใจ แก้ปัญหาให้เหมาะสมกับสภาพอันจะเป็นแนวทางให้สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขและเป็นพลเมืองดีของชาติ

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักใช้บริการจากหน่วยงาน ส่งเสริมการพัฒนาทั้งของรัฐบาลและเอกชนในสาขาที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนรู้หนังสืออ่าออกเขียนได้ คิดเลขเป็น อันจะเป็นพื้นฐานที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาข้อมูล ความรู้ใหม่ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

2.4 เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มในการพัฒนาตนเอง และชุมชนโดยเน้นการพัฒนาแบบพึ่งพาตนเองและการมีส่วนร่วม

3. โครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วย

3.1 เนื้อหาส่วนที่เป็นสภาพหรือปัญหาที่ผู้เรียนทุกคนจำเป็นจะต้องรู้ร่วมกันทุกภาค เกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความเป็นพลเมืองดี เนื้อหาส่วนนี้มีร้อยละ 20

3.2 เนื้อหาส่วนที่เป็นสภาพหรือปัญหาของประชาชนในแต่ละภาค ร้อยละ 60 ซึ่งเป็นสภาพปัญหาเกี่ยวกับอาชีพ เศรษฐกิจ อนามัย

3.3 เนื้อหาส่วนที่เป็นสภาพหรือปัญหาเฉพาะท้องถิ่นซึ่งครูและผู้เรียนพิจารณาร่วมกันที่จะนำมาใช้ในการเรียน ร้อยละ 20

4. สื่อการเรียนการสอน

4.1 แบบเรียน ได้แก่แบบเรียนที่มีลักษณะเป็นชุดการเรียน แบบเรียนจะมีประเด็นไปสู่การอภิปรายเพื่อหาแนวทางไปสู่การเรียนที่ลงมือฝึกปฏิบัติทักษะภาษาไทย และทักษะคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพหรือปัญหานั้นๆ

4.2 สื่อเสริม เป็นสื่อที่ใช้เสริมแบบเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป็นข้อมูลเพิ่มเติมหรือขยายเรื่องต่างๆ เพื่อให้ ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านศึกษาด้วยตนเองได้ สื่อเสริมมีหลายรูปแบบ เช่นแผ่นภาพโปสเตอร์ เอกสาร เป็นต้น

5. การเรียนการสอน เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการคิดและแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลควบคู่ไปกับการสอนให้อ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น และทักษะพื้นฐานอันจำเป็นต่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยมีวิธีการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

5.1 ใช้สภาพหรือปัญหานำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กันตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพหรือปัญหาในท้องถิ่น การศึกษาข้อมูลเชิงวิชาการ การตัดสินใจการเลือกแนวทางแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับตนเองและการฝึกทักษะภาษาไทย คณิตศาสตร์

5.2 การเรียนการสอน นำประสบการณ์ของผู้เรียนมาใช้ในการเรียนการสอน

5.3 วิธีสอน ให้นำวิธีสอนหลายวิธีมาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและผู้เรียน เช่น กระบวนการกลุ่ม การอภิปราย การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ปัญหาและความต้องการของตนเองและท้องถิ่น ฝึกให้รู้จักคิดแก้ปัญหาและรู้จักนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

5.4 ให้มีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาพหรือปัญหาตามหลักสูตรโดยเน้นกิจกรรมการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

5.5 ผู้สอนทำหน้าที่จัดกระบวนการเรียนการสอนในลักษณะที่ส่งเสริมและก่อให้เกิดสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้

6. เวลาเรียน ใช้เวลาเรียน ตลอดหลักสูตร 200 ชั่วโมง ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า 6 เดือน (ยกเว้น เขตการศึกษา 2 ใช้เวลาเรียน 224 ชั่วโมง)

7. การประเมินผลการเรียน

7.1 ประเมินผลก่อนเรียน เพื่อทราบพื้นฐานด้านต่างๆ ของผู้เรียน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน

7.2 ประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อทราบความก้าวหน้า และเป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง

7.3 ประเมินผลหลังเรียน เพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

7.4 ประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่ม โดยให้มีการปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชุมชนอย่างน้อย 1 ปัญหา

8. เกณฑ์การจบหลักสูตร ผู้ที่มีสิทธิ์รับประกาศนียบัตรตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ขั้นพื้นฐาน จะต้องผ่านเกณฑ์ดังต่อไปนี้

8.1 ต้องมีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของเวลาเรียนทั้งหมด

8.2 ต้องผ่านการประเมินผลการเรียน ตามข้อ 7

13. การเทียบโอนผลการเรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนหรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียน โดยสถานศึกษาต้องจัดทำระเบียบหรือแนวปฏิบัติการเทียบโอนให้สอดคล้องกับแนวทางการเทียบโอนที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนด (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. 2533: 12 - 20) สรุปได้ดังนี้

การเทียบโอนผลการเรียน

การเทียบโอนผลการเรียนเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงผลการเรียนรู้ที่หน่วยงานต่าง ๆ ร่วมจัดการศึกษาและเชื่อมโยงผลการเรียนรู้จากวิธีการเรียนที่หลากหลาย รวมทั้งจากการประกอบอาชีพและประสบการณ์ต่าง ๆ และเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมให้บุคคลมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเมื่อบุคคลตระหนักและรับรู้ว่าสิ่งที่ได้เรียนรู้มานั้น สามารถนำมาเพิ่มคุณค่าโดยการเทียบโอนเป็นผลการเรียน

หลักการ

การเทียบโอนผลการเรียนมีหลักการ ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้

2. การเทียบโอนผลการเรียนต้องสามารถเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ทั้งจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาอาชีพหรือประสบการณ์การทำงาน

3. เป็นการเชื่อมโยงการศึกษาทั้งสามรูปแบบ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการศึกษาตลอดชีวิต

4. เป็นการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาในการเทียบโอนผลการเรียน โดยสถานศึกษาทำหน้าที่ให้คำแนะนำและดำเนินการให้มีการเทียบโอนผลการเรียน

5.วิธีการและหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนต้องได้มาตรฐาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ออกจากการศึกษาในระบบ หรือนอกระบบรวมทั้งผู้ที่เรียนรู้ตามอัธยาศัยสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้เข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.เพื่อเปิดโอกาสให้มีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับการศึกษาเดียวกันหรือระดับที่สูงขึ้น

ขอบข่ายการเทียบโอนผลการเรียน

ใช้ในการเทียบโอนผลการเรียน ระหว่างรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามหลักสูตรของหน่วยงานต่างๆ เข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

1. เทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรที่จัดการศึกษาเป็นระดับประถม มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายหรือเทียบเท่า ทั้งที่จัดในรูปแบบการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ

2. เทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่องจากการเรียนในหลักสูตรระยะสั้นหรือหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดขึ้นตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ

3. เทียบโอนความรู้และประสบการณ์กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น จากการเป็นทหารกองประจำการ อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้นำท้องถิ่น และแรงงานไทยที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติและกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ที่ได้ทำข้อตกลงร่วมกัน

4. เทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ ที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้น ๆ ให้การรับรองมาตรฐานการจัดการศึกษา หรือผลการเรียนจากหลักสูตรของโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศเทียบความรู้

5. เทียบโอนผลการเรียนจากการประเมินความรู้และประสบการณ์ ใช้วิธีการประเมินความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ซึ่งมีการเรียนรู้จากการศึกษาตามอัธยาศัย การประกอบอาชีพ การทำงาน โดยอาจมีหลักฐานเชิงประจักษ์จากการทำงาน หลักฐานอื่น ๆที่เกี่ยวข้องหรือไม่มีหลักฐานก็ได้

คุณสมบัติทั่วไปของผู้ขอเทียบโอนผลการเรียน

1. ต้องไม่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา ในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาหรือระดับที่เทียบเท่าของสถานศึกษาอื่น

2. ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วิธีการเทียบโอนผลการเรียน

การเทียบโอนผลการเรียนมี 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 การพิจารณาจากหลักฐานการศึกษา

1.1 การพิจารณาหลักฐานการศึกษาจากหลักสูตรที่จัดการศึกษาเป็นระดับ เพื่อตรวจสอบหลักสูตรผลการเรียนในรายละเอียดเกี่ยวกับ ระดับหรือชั้นปีที่เรียนจบมา รายวิชาที่เรียน ผลการเรียน ความถูกต้องของหลักฐาน โดยหลักฐานการศึกษาที่นำมาเทียบโอนผลการเรียนต้องเป็นหลักฐานที่ออกโดยสถานศึกษาของรัฐ หรือเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน หรือวิทยฐานะทางการศึกษา

1.2 การพิจารณาหลักฐานจากการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่ศึกษา จำนวนชั่วโมง หน่วยงานที่จัด เพื่อพิจารณาเทียบโอนให้สอดคล้องกับรายวิชาตามหลักสูตร ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา

วิธีที่ 2 การประเมินความรู้และประสบการณ์ เป็นการวัดตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการประกอบอาชีพ การทำงาน จากการเรียนรู้ตามอัธยาศัย โดยใช้เครื่องมือประเมินที่หลากหลาย เช่น แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ การปฏิบัติจริง เป็นต้น

การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษา มีขอบข่ายดังนี้

1. การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ในระบบ) เข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (นอกระบบ) เข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545 เข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

4. การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรอื่น ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษาหลักสูตรที่จัดการศึกษาเป็นระดับ

5. คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา ศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรของสถานศึกษาที่ผู้เรียนนำหลักฐานการศึกษามาเทียบโอนผลการเรียน โดยจัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อใช้ในการเทียบโอนผลการเรียน

2. การพิจารณาเทียบโอนให้พิจารณาจาก

2.1 ระยะเวลาและระดับชั้นที่ผู้ขอเทียบโอนเรียนผ่านมา

2.2 รายวิชา/ หมวดวิชา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตัวชี้วัดของรายวิชาหรือคำอธิบายรายวิชา ระหว่างรายวิชาที่นำมาเทียบโอนกับรายวิชาที่รับเทียบโอน ต้องมีความสอดคล้องกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

2.3 จำนวนหน่วยกิตของรายวิชา/หมวดวิชาที่นำมาเทียบโอน ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนหน่วยกิตในรายวิชาที่รับเทียบโอนผลการเรียน หากรายวิชาที่นำมาเทียบโอนผลการเรียนมีจำนวนหน่วยกิตน้อยกว่าจำนวนหน่วยกิตในรายวิชาที่รับเทียบโอนผลการเรียน อาจนำรายวิชาอื่นที่อยู่ในสาระและมาตรฐานเดียวกัน มานับรวมให้ได้จำนวนหน่วยกิตเท่ากับหรือมากกว่าจำนวนหน่วยกิตในรายวิชาที่รับเทียบโอนผลการเรียน

2.4 ไม่รับเทียบโอนรายวิชา/ หมวดวิชาที่มีค่าระดับผลการเรียนเป็น 0 ร มส

3. ให้เทียบโอนผลการเรียนได้ทั้งรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือก โดยนับรวมกันแล้วต้องไม่เกินจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในแต่ละระดับการศึกษา

ระดับประถมศึกษา เทียบโอนได้ไม่เกิน 36 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เทียบโอนได้ไม่เกิน 42 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เทียบโอนได้ไม่เกิน 57 หน่วยกิต

4. การให้ค่าระดับผลการเรียนจากการเทียบโอน

4.1 ผลการเรียนเป็นรายวิชา ให้ใช้ค่าระดับผลการเรียนตามที่ปรากฏในหลักฐานการศึกษาที่นำมาเทียบโอน ถ้าผลการเรียนในหลักสูตรเดิมมากกว่า 1 รายวิชานำมาเทียบโอนกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ 1 รายวิชา ให้นำค่าระดับผลการเรียนของรายวิชาที่ขอเทียบโอนมาเฉลี่ยหากมีจุดทศนิยมให้ปรับทศนิยมตามหลักการทางคณิตศาสตร์ เพื่อบันทึกผลการเรียนต่อไป

4.2 ผลการเรียนเป็นหมวดวิชา ให้ใช้ค่าระดับผลการเรียนของหมวดวิชาเป็นค่าระดับผลการเรียนในรายวิชาที่เทียบโอนได้

5. หัวหน้าสถานศึกษา พิจารณาอนุมัติผลการเทียบโอน

การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง

การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง หมายถึง การนำผลการเรียนจากการศึกษาที่เป็นหลักสูตรเฉพาะหรือหลักสูตรฝึกอบรมตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพ ทักษะชีวิต การพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาสังคมและชุมชน มาขอเทียบโอนเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่

1. การศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
2. การเข้าค่ายศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา
3. การจัดฐานการเรียนของศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา
4. หลักสูตรการศึกษาหรือหลักสูตรการอบรมที่หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานภาคเอกชนเป็นผู้จัดการศึกษา ได้แก่

4.1 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

4.2 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

4.3 กระทรวงมหาดไทย

4.4 กระทรวงสาธารณสุข

4.5 กระทรวงกลาโหม

4.6 องค์กรเอกชน (NGO)

หลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง

1. เป็นหลักสูตรที่หน่วยงานของรัฐจัดขึ้น ถ้าเป็นหลักสูตรของหน่วยงานหรือองค์กรเอกชน จะต้องผ่านการเห็นชอบของคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา

2. เอกสารหลักฐานที่จะนำมาเทียบโอนจะต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้มาแล้วไม่เกิน 5 ปี นับจากวันที่ออกหลักฐาน หรืออยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องตรวจสอบกับต้นฉบับจริง และให้สถานศึกษาประทับตราแสดงว่าได้ผ่านการใช้หลักฐานมาแล้ว เพื่อไม่ให้นำผลการเรียนไปเทียบโอนซ้ำ

3. สถานศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ขอเทียบโอน ประกอบเอกสารที่นำมาเสนอขอเทียบโอน เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการศึกษาในหลักสูตรที่นำมาเทียบโอน เช่น วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร เอกสารประกอบการอบรม ตารางการอบรม และบันทึกการเรียนรู้ เป็นต้น

4. เกณฑ์การนับจำนวนชั่วโมง ให้พิจารณาจากเนื้อหารายวิชาที่อยู่ในกลุ่มสาระหมวดวิชาเดียวกัน โดยคิดคำนวณจาก 40 ชั่วโมงเป็น 1 หน่วยกิต

5. ให้พิจารณาความสอดคล้องของสาระเนื้อหารายละเอียดที่ไปเรียนรู้มาเพื่อเทียบเข้ากับรายวิชาในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 และให้คำนึงถึงมาตรฐานของรายวิชา ความยากง่ายและซับซ้อนของเนื้อหาสาระประกอบด้วย

6. ให้ระดับผลการเทียบโอนเป็น “ผ่าน”

7. หลักฐานที่มาขอเทียบโอนสามารถใช้เทียบโอนได้ในระดับใดระดับหนึ่งเท่านั้น

8. ให้บันทึกข้อความ ลงในด้านหลังของหลักฐานฉบับจริงดังตัวอย่างข้างล่างนี้

การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่างประเทศ

การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรของต่างประเทศ เป็นการนำผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศสายสามัญ และสายอาชีพ ที่ศึกษาทั้งในประเทศ และต่างประเทศ รวมทั้งผลการเรียนของนักเรียนในโครงการแลกเปลี่ยนมาเทียบโอนเป็นผลการเรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยให้ปฏิบัติตามแนวทางการเทียบโอนผลการเรียนทั่วไป และแนวทางการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่างประเทศ

ขอบข่ายการเทียบโอน

การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศมีขอบข่าย ดังนี้

1. การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศที่จัดเป็นชั้นปีหรือเกรด
2. การเทียบโอนผลการเรียนจากการสอบวุฒิต่างประเทศที่จัดโดยองค์กรของรัฐ
3. การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในโครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนระหว่างประเทศ
4. การเทียบโอนผลการเรียนจากการประเมินความรู้และประสบการณ์

เงื่อนไขการเทียบโอน

ให้ยกเว้นการเทียบโอนรายวิชาภาษาไทย รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงและรายวิชาทักษะการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในทุกระดับการศึกษา

ระดับผลการเรียนจากการเทียบโอน

ให้ระดับผลการเรียนเป็น “ผ่าน” ยกเว้น การเทียบความรู้และประสบการณ์ให้เป็นค่าระดับผลการเรียน

หลักฐานการเทียบโอน

หลักฐานการศึกษาที่ใช้ประกอบการพิจารณาเทียบโอนผลการเรียน ให้พิจารณาตามประเภทของการเทียบโอน

สรุป จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย และหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้ที่ขาดโอกาสเข้ารับการศึกษาในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ โดยมีโครงสร้างยืดหยุ่นในด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน การจัดการเรียนรู้เน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล และเป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยการใช้สื่อการเรียนที่หลากหลายเพื่อสื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น ใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้หลากหลายวิธี ตามความเหมาะสมของกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียนโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง และการเทียบโอนความรู้จากประสบการณ์กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ทั้งนี้ ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังตาราง 4 สรุปหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปโครงสร้างของหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 หลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

ตาราง 4 สรุปหลักสูตรการจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

องค์ประกอบการจัดการศึกษา	หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557	หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
1.หลักการ	1. เป็นการจัดการศึกษาตามหลักการการรู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ (Functional Literacy) ที่เน้นการเรียนรู้หนังสือไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้นที่บูรณาการกับสภาพ ความต้องการ และปัญหาของสังคมที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินของผู้เรียน 2. มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน สื่อ แหล่งการเรียนรู้วิธีการวัดและประเมินผลโดยเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล 3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามปรัชญาคิดเป็น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และสังคม เป็นสำคัญ	1. มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้เน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต	1. เป็นหลักสูตรวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และประชาคมอาเซียน 2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือก

	ความแตกต่างของบุคคลและชุมชนสังคม	เรียนได้อย่างกว้างขวาง เน้นสมรรถนะเฉพาะด้าน ด้วยการปฏิบัติจริงสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการสถาน
	2. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	
	3.ให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	

			ตลอดชีวิต โดย ตระหนัก ว่าผู้เรียนมี ความสำคัญ สามารถ พัฒนา ตนเองได้ ตาม ธรรมชาติ และเต็ม ตาม ศักยภาพ 4. ส่งเสริม ให้ภาคี เครือข่ายมี ส่วนร่วมใน การจัด การศึกษา	ประกอบการ และสถาน ประกอบอาชีพ อิสระ 3. เป็น หลักสูตรที่ สนับสนุนการ ประสานความ ร่วมมือในการ จัดการศึกษา ร่วมกัน ระหว่าง หน่วยงานและ องค์กรที่ เกี่ยวข้อง ทั้ง ภาครัฐและ เอกชน 4. เป็น หลักสูตรที่เปิด โอกาสให้ สถานศึกษา สถาน ประกอบการ

			ชุมชนและ ท้องถิ่น มีส่วน ร่วมในการ พัฒนา หลักสูตร

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัดการศึกษา	หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557	หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

จุดหมาย	ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะการฟัง พูด อ่านเขียนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับผู้อื่น ตลอดจนแสวงหาความรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต	1. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข 2. มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 3. สามารถประกอบสัมมาอาชีพ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และตามทันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง 4. มีทักษะชีวิตที่ดี และสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่าง มีความสุขตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5. เข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย โดยเฉพาะภาษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ความเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนายึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	1.เพื่อให้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ 2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ 3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงานสามารถทำงานเป็นหมู่คณะ 4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงามทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน การต่อต้านความรุนแรง และสารเสพติด มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจิตสำนึกด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557	หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษา	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

การจัดการศึกษา	ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	พุทธศักราช 2556
จุดหมาย (ต่อ)	6. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และบูรณาการความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ	5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพ 6. เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและโลกมีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
กลุ่มเป้าหมาย 1. ประชาชนชาวไทยที่ไม่รู้หนังสือไทย 2. ประชาชนชาวไทยที่ลืมหนังสือไทย 3. ประชาชนชาวไทยกลุ่มเป้าหมายเฉพาะบางกลุ่มที่ไม่ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน 4. ประชาชนทั่วไปที่สนใจจะเรียนรู้ภาษาไทย	ประชาชนที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน	เป็นผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัดการศึกษา	หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557	หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
โครงสร้าง	1. ระดับการศึกษา ระดับการรู้หนังสือไทย 2. มาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็น	1. ระดับการศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	หลักสูตร แบ่งเป็น 3 หมาดวิชา และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้

ข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน คือ 2.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน คำที่ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างน้อย 800 คำ 2.2 สามารถใช้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ในภาษาไทย 2.3 สามารถใช้การคำนวณเบื้องต้นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน 3. ตัวชี้วัดในการเรียนรู้ 3.1 ฟัง พูด อ่าน เขียน คำ ประโยคได้อย่างเข้าใจ และสมารถนำไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ 3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการฟัง พูด อ่าน และเขียน 3.3 อ่าน เขียนตัวเลขไทย เลขอารบิก จำนวน และคำนวณการบวก ลบ คูณ หาร เบื้องต้นที่ใช้ในชีวิตประจำวัน 3.4 ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง 3.5 เล่าเรื่อง และแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว และชุมชน 4. เวลาเรียน ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง	และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2. สาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ ทักษะการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐาน การประกอบอาชีพ ทักษะการดำเนินชีวิต และการพัฒนาสังคม 3. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยผู้เรียนจะต้องทำกิจกรรมระดับละไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง 4. เวลาเรียน ในแต่ละระดับใช้เวลาเรียน 4 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน ทั้งนี้ผู้เรียนต้องลงทะเบียนเรียนในสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ภาคเรียน 5. หน่วยกิต ในแต่ระดับมีจำนวนหน่วยกิต ดังนี้ 5.1 ระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต เป็นวิชาบังคับ 36 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต 5.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต เป็นวิชาบังคับ 40 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 16 หน่วยกิต 5.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต เป็นวิชาบังคับ 44 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต หมายเหตุ : หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาทักษะชีวิต ประกอบด้วย กลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา และกลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา 2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ ประกอบด้วย กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ 3. หมวดวิชาเลือกเสรี 4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัดการศึกษา	หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557	หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
วิธีการจัดการเรียนรู้	มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ การเรียนรู้แบบชั้นเรียน การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม และการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ ตามสถานศึกษาออกแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวิธีเรียน โดยเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา และสอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของผู้เรียน โดยสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ทุกวิธีเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้	มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม การเรียนรู้แบบทางไกล การเรียนรู้แบบชั้นเรียน การเรียนรู้ตามอัธยาศัย การเรียนรู้จากการทำโครงงาน และการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ ตามสถานศึกษาออกแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวิธีเรียน โดยเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา และสอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของผู้เรียน โดยขณะเดียวกันสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ทุกวิธีเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้	1. การเรียนการสอนตามหลักสูตร ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนด และนำผลการเรียนแต่และวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถเทียบโอนผลการเรียน และขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้ 2. การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง สามารถจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการและการดำเนินงาน มีทักษะการปฏิบัติงาน ที่สัมพันธ์กันซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานประจำ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะ สามารถให้คำแนะนำแก้ปัญหาเฉพาะด้าน รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีส่วนร่วมในคณะทำงานหรือมีการประสานงานกลุ่ม รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัดการศึกษา	หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557	หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
การจัดการกระบวนการเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งการคิดคำนวณเบื้องต้น โดยบูรณาการกับสภาพ ความความต้องการ และปัญหาของสังคมที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ดังนี้ 1. จัดกระบวนการเรียนรู้ตามธรรมชาติการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย 2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น พบผู้รู้/ภูมิปัญญา 3. ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เหมาะสมกับครอบครัว ชุมชน และสังคม 4. ประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้มีการประเมินพัฒนาการ ทบทวน แก้ไขข้อบกพร่องและตรวจสอบผลการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่วางไว้	เพื่อมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ ตามปรัชญาพื้นฐานของการศึกษานอกโรงเรียน “คิดเป็น” โดยเน้นพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ และสร้าง องค์ความรู้สำหรับตนเอง และชุมชน สังคม รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1. กำหนดสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน 2. แสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม 3. ปฏิบัติ โดยให้นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรม 4. ประเมินผลการเรียนรู้	การจัดการศึกษาในระบบปกติ ใช้ระยะเวลา 3 ปีการศึกษา การจัดเวลาเรียนให้ดำเนินการ ดังนี้ 1. ในปีการศึกษาหนึ่งๆ ให้แบ่งภาเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติหรือระบบทวิภาค ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ โดยมีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนด และสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อน ได้อีกตามที่เห็นสมควร 2. การเรียนในระบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเปิดทำการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 วันๆละไม่เกิน 7 ชั่วโมง โดยกำหนดให้จัดการเรียนการสอนคาบละ 60 นาที

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัดการศึกษา	หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557	หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
สื่อการเรียนรู้	ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ชุมชน และสังคม ได้แก่ สื่อการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น บัตรคำ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อของจริงที่มีอยู่ในชุมชน แหล่งเรียนรู้ในชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ	การจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วนตนเอง โดยการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ	ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้สัมผัสกับการปฏิบัติงานอาชีพ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัยและบรรยากาศการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนทำได้ คิดเป็น ทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
การเทียบโอน	----------	สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนหรือเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัดการศึกษา	หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557	หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
การวัดและประเมินผลการเรียน	การวัดและประเมินผลเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ เน้นการพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสถานศึกษา ครู/ผู้สอน และผู้เรียนร่วมกันดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ดังนี้ 1. ประเมินพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2. ประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งการใช้สระ วรรณยุกต์ ตลอดจนการคิดคำนวณเบื้องต้น 3. การวัดและประเมินผลตามหลักสูตร เป็นการวัดและประเมินผลทักษะในวิชาภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น จึงควรวัดและประเมินผลดังนี้	การวัดและประเมินผลการเรียน เป็นกระบวนการที่แสดงถึงการพัฒนา ความก้าวหน้า ความสำเร็จผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา โดยมีการประเมิน ดังนี้ 1. การวัดและประเมินผลรายวิชา ประเมินผล การเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน 2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนา	เน้นการประเมินสภาพจริง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2556

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัดการศึกษา	หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557	หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
การวัดและประเมินผลการเรียน (ต่อ)	- ประเมินผลก่อนเรียน เพื่อให้ทราบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน - ประเมินผลระหว่างเรียน ระหว่างการจัดการเรียนรู้ - ประเมินผลหลังเรียน เป็นการประเมินในภาพรวมทั้งหมด	3. การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินสิ่งที่ต้องการปลูกฝังฝนตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต การเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ 4. การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ	
การจบหลักสูตร	ผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตรดังนี้ 1. ผู้เรียนต้องเรียนและผ่านการประเมินสภาพที่1 และมีความสามารถในการ ฟัง พูด อ่าน แลเขียนตามคำหลักที่กำหนด 2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด	ผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในแต่ละระดับการศึกษา ต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังนี้ 1. ผ่านการประเมิน และได้รับการตัดสินผลการเรียนทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ และได้ตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร 2.ผ่านกระบวนการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง	1. ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาทักษะชีวิต หมวดวิชาทักษะวิชาชีพและหมวดวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 2. ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้างของหลักสูตร 3. ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 และผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ 4. เข้าร่วมกิจกรรมและประเมินผ่านทุกภาคเรียน

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ การจัดการศึกษา	หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557	หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
การจบหลักสูตร (ต่อ)		3. ผ่านกระบวนการประเมินคุณธรรม 4. เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ	
เอกสารหลักฐานการศึกษา	เอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดทำหลักฐานการศึกษา ดังนี้ 1. ทะเบียนผู้เรียน 2. แบบบันทึกผลการเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3. แบบรายงานผู้จบหลักสูตร 4. วุฒิบัตรการรู้หนังสือไทย	เอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ประกอบด้วย 1. ระเบียนแสดงผลการเรียน 2. หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ประกาศนียบัตร) 3. แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา	เอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ประกอบด้วย 1. ระเบียนแสดงผลการเรียน 2. หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ประกาศนียบัตร) 3. แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัดการศึกษา	หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557	หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
การบริหารหลักสูตร	สถานศึกษาที่จะนำหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ไปใช้ควรดำเนินการ ดังนี้ 1. การวางแผนการดำเนินงาน สถานศึกษาชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผน 2. การพัฒนาสภาพการเรียนรู้เฉพาะสถานศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และสังคม และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา 3. การอบรมครู/ผู้สอน สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู/ผู้สอนเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 4. การประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557	สถานศึกษาที่นำหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปใช้ควรดำเนินงาน ดังนี้ 1. วางแผน สถานศึกษาชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผน 2. อบรมครู สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และอื่นๆ 3. ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 4. ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย 5. รับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน 6. แนะแนวการเรียน เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว 7 .เทียบโอน สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือ เทียบโอนความรู้และประสบการณ์	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรขึ้นเองตามธรรมชาติตามบริบทของสถานศึกษา ที่มีความแตกต่างกัน โดยเปิด โอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพยุทธศาสตร์ของภูมิภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 1. ศึกษาและทำความเข้าใจในรายละเอียดของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 2. ศึกษาและทำความเข้าใจแผนการเรียนแต่ละสาขาวิชา

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัดการศึกษา	หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557	หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
การบริหารหลักสูตร (ต่อ)	5. การประสานความาร่วมมือกับภาคีเครือข่าย 6. การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน 7. การแนะแนวการเรียน หลังจากรับสมัครผู้เรียนแล้ว 8. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครู/ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล/รายกลุ่ม ตามสภาพและบริบทของผู้เรียน 9. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด 10. การวัดและประเมินผลตามที่หลักสูตรกำหนด 11. การจบหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	8. วางแผนการเรียน สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา 9. การลงทะเบียน ให้ผู้เรียนลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียน 10. จัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน 11. วัดและประเมินผลการเรียน 12. การจบหลักสูตร ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	3. สถานศึกษาต้องกำหนดรายวิชาให้สอดคล้องกับหมวดวิชา กลุ่มวิชาและหลักเกณฑ์ในการเลือกรายวิชา 4. จัดทำแผนการลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตรให้ครบทุกสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน 5. การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมให้คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ

ตอนที่ 3 การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งประกอบด้วย 1. ความหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2. ความสำคัญและเป้าหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3. ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ 4. หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ 5. กระบวนการสอนเพื่อการเรียนรู้หนังสือ 6. ทฤษฎีการสอน 7. หลักการสอนผู้ใหญ่ 8. ลักษณะการเรียนรู้และวิธีการจัดการสอน 9. วิธีทางการศึกษาผู้ใหญ่ 10. ร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

คณะกรรมาธิการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมี ฌาคส์ เดอลอร์ส (Jacques, Delors) เป็นประธาน ได้นำเสนอรายงานต่อองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เรื่อง การเรียนรู้ : ขุมทรัพย์ในตน (Learning : The Treasure Within) กล่าวถึง การเรียนรู้ตลอดชีวิตว่า เปรียบเหมือนกุญแจที่จะนำเข้าสู่โลกในศตวรรษที่ 21 รายงานฉบับนี้ถูกนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดดำเนินนโยบายเดื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ โดยนำเสนอให้มีการทบทวน และขยายแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กว้างไกลยิ่งขึ้น โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตไม่ได้มีความหมายเป็นเพียงการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพการงานอาชีพเท่านั้น แต่ต้องครอบคลุมทั้งในด้านความรู้ เจตคติ วิจารณญาณ และความสามารถในทางปฏิบัติไปพร้อมๆ กัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : คำชี้แจง.) ซึ่งความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. การเรียนเพื่อรู้ เป็นการผสมผสานความรู้ทั่วไปที่กว้างขวางเพียงพอเข้ากับโอกาสที่จะศึกษาบางวิชาอย่างละเอียดลึกซึ้ง การเรียนเพื่อรู้ หมายรวมถึง การฝึกฝนในวิธีเรียนรู้เพื่อจะได้ตักตวงประโยชน์จากการศึกษาไปจนตลอดชีวิต

2. การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง เพื่อจะได้ไม่เพียงแต่มีความชำนาญทางด้านวิชาชีพเท่านั้น แต่ในความหมายที่กว้างกว่า คือ สามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ และปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะ เป็นการเรียนรู้โดยอาศัยประสบการณ์ต่าง ๆ ทางสังคมและการประกอบอาชีพ ซึ่งอาจเป็นการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน หรือในระบบโรงเรียน โดยใช้หลักสูตรซึ่งประกอบด้วยการเรียนในภาคทฤษฎีสลับกับการฝึกปฏิบัติ

3. การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน ด้วยการสอนให้เข้าใจผู้อื่น และตระหนักดีว่า มนุษย์เราจะต้องพึ่งพาอาศัยกัน ดำเนินโครงการร่วมกันและเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ โดยชี้ให้เห็นว่า ความหลากหลาย ความเข้าใจอันดีต่อกัน และสันติภาพนั้นล้ำค่า และคู่ควรแก่การหวงแหน

4. การเรียนรู้เพื่อชีวิต เพื่อที่จะได้สามารถปรับปรุงบุคลิกของตนให้ดีขึ้นดำเนินงานต่าง ๆ โดยอิสรเสรียิ่งขึ้น มีดุลพินิจ และความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น การจัดการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีลักษณะ ได้แก่ ความจำ การใช้เหตุผล ความซาบซึ้งใน

สุนทรียภาพ สมรรถนะทางร่างกาย และทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ครบทุกด้านโดยไม่อาจละเลยด้านใดด้านหนึ่ง

ในส่วนความหมายของคำว่า “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” (Lifelong Learning) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้จำนวนมาก ซึ่งทั่วไปมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยอธิบายว่าเป็นการเรียนรู้ของบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดทุกช่วงวัยของชีวิต สอดคล้องกับคณะกรรมาธิการการเรียนรู้ตลอดชีวิต สหภาพยุโรป (European Lifelong Learning Initiative) ก็ได้อธิบายว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต คือกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในการกระตุ้น และสร้างเสริมให้บุคคลแสวงหาความรู้ คุณค่า ทักษะ และมีความเข้าใจในสิ่งที่พวกเขาจำเป็นต้องรู้ไปจนตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมั่นใจ สร้างสรรค์และมีความสุขในการดำเนินชีวิตทุกด้าน ทุกสถานการณ์ ทุกสภาพแวดล้อม รวมทั้งเป็นไปในแนวทางเดียวกับคณะกรรมการที่ปรึกษาแห่งชาติว่าด้วยเรื่องการศึกษาต่อเนื่อง และการเรียนรู้ตลอดชีวิตแห่งสหราชอาณาจักรที่ได้ให้ความหมายไว้ใกล้เคียงกัน คือ การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการกระทำของคนที่ปรารถนาจะทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ที่ได้พบ ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับการเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม รวมทั้งศักยภาพในการพินิจพิจารณา ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง การพัฒนาและความปรารถนาในการเรียนรู้มากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 38).

ปีเตอร์สัน (สุมาลี สังข์ศรี. 2544: 20; อ้างอิงของ Peterson. 1979. Lifelong Learning in America. unpaged). ได้อธิบายว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลตลอดช่วงชีวิตของเขา อันเป็นผลมาจากกระบวนการพัฒนาด้านสติปัญญา สังคมและบุคคล การเรียนรู้ตลอดชีวิตไม่ได้ครอบคลุมเฉพาะการศึกษาของผู้ใหญ่ แต่เป็นการศึกษาสำหรับทุกช่วงของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษาไปจนถึงผู้สูงอายุ เกิดขึ้นตั้งแต่เกิดจนตาย และเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ถูกนำมาใช้เพื่อการศึกษาอย่างมาก จึงได้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับความหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วย ดังที่ บุญใจ ศรีสถิตนรากุล. (Boonjai Srisatidnarakut. 2002: 137). กล่าวว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ของบุคคลที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยใช้กระบวนการเรียนรู้และนวัตกรรม สื่อทางการศึกษาวิทยาการ เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า สืบค้นข้อมูลเพื่อเสริมปัญญาของประชาชนให้เจริญงอกงามทางด้านวิทยาการ ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงทุกขณะ และมีความรู้ ก้าวทันกับวิทยาการใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องโดยตลอดช่วงวัยของชีวิต

นอกจากนี้ ในมุมมองด้านผู้เรียนรู้กับผู้จัดการศึกษา (สุมาลี สังข์ศรี. 2544: 14 - 17) อธิบายความแตกต่างกันระหว่างความหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับการศึกษาตลอดชีวิตว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกิจกรรมของผู้เรียนที่เกิดจากพื้นฐานความเชื่อและสมมติฐานที่ว่าบุคคล คือ ผู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้ตัวเขาสามารถเรียนรู้ได้ บุคคลย่อมเกิดการเรียนรู้ในทุกช่วงตลอดชีวิตของเขา ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญในด้านตัวผู้เรียน และขณะเดียวกันมีสิ่งสำคัญอีกด้านหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึง คือ การจัดดำเนินการ หรือการทำให้การเรียนรู้นั้นเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งความพยายามที่จะทำให้เกิดสิ่งนี้ได้คือ

การศึกษา จึงต้องใช้คำว่า การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) เป็นการให้ความสำคัญในด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ซึ่งกล่าวได้ว่า คำทั้งสองมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ ต้องการให้บุคคลได้เรียนรู้ตลอดชีวิตและเป็นการเรียนรู้อย่างเหมาะสมเพื่อจะได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง เพียงแต่มีจุดเน้นต่างกัน กล่าวคือ “การศึกษาตลอดชีวิต” เป็นการมองในแง่ของผู้จัดว่า จะจัดเตรียมกระบวนการ และประสบการณ์อย่างไรจึงจะให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมตลอดชีวิต ส่วน “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” นั้น มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนว่า หลังจากผู้จัดการศึกษาให้แล้วผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างไร และเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างไรหรือในลักษณะใดโดยละการจัดการศึกษาไว้ในฐานที่เข้าใจ

2. ความหมายการเรียนรู้ และแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ความหมายการเรียนรู้

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเนื่องมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัด รวมทั้งการเปลี่ยนปริมาณความรู้ของผู้เรียน (สุรางค์ โค้วตระกูล. 2541: 21).

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร ซึ่งเป็นผลเนื่องจากประสบการณ์หรือฝึกฝน จะด้วยวิธีการที่จงใจจะให้เกิดขึ้นหรือเป็นไปโดยไม่จงใจก็ตาม พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปนี้ควรเป็นไปในลักษณะที่ค่อนข้างถาวรและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมก็ได้ จิราภา เต็งไตรรัตน์ ; และคนอื่นๆ. (2543: 23)

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากการได้รับสิ่งเร้าและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าว ควรจะมีลักษณะที่ถาวรพอสมควรซึ่งก็คือการได้รับประสบการณ์นั่นเอง สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547: 91)

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ ทั้งนี้โดยขึ้นอยู่กับความสามารถในการจำได้ นอกจากนั้นยังอธิบายเพิ่มเติมด้วยว่า การเรียนรู้ในความหมายของการเปลี่ยนแปลงนั้น สามารถที่จะพิจารณาได้ใน 2 ลักษณะ โรเจอร์. (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2547: 90 อ้างอิงจาก Rogers, A. 1986: 43. Teaching Adults.) คือ

1. เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีลักษณะเป็นไปโดยอัตโนมัติ (Automatic) ในการเรียนรู้ สิ่งใหม่ๆ โดยเฉพาะการเรียนรู้ตามอัธยาศัย หรือการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นไปโดยที่ผู้เรียนอาจจะไม่ได้ตั้งใจ (Unintended Learning)

2. เป็นการเปลี่ยนแปลงโดยการตั้งใจ และต้องใช้ความพยายาม (Purpose and Effort) นั่นก็คือ ต้องมีการวางแผนในการเรียน การกำหนดขั้นตอนในการเรียน และผู้เรียนจะมีความรอบรู้เชี่ยวชาญหลังจากได้เรียนแล้ว

สรุป การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด ความสามารถ ซึ่งอาจจะได้จากการได้ยิน การอ่าน ได้สัมผัส รับรู้ จากประสบการณ์โดยทางตรงหรือทางอ้อม ทำให้ได้รูปแบบในลักษณะที่ถาวรและนำไปใช้ตามโอกาสหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

แนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

แนวคิดและการศึกษาค้นคว้าของ ลินเดอร์แมน ได้ข้อสันนิษฐานที่สำคัญ และเป็นกุญแจสำหรับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ รวมทั้งจากการวิจัยในระยะต่อๆ มาทำให้ โนลล์ ได้สรุปเป็นพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ (Modern adult learning theory) ซึ่งมีสาระสำคัญ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2551: 67 – 69; อ้างอิงจาก Malcoim S. Knowles,1978. The Adult Learner : A. Neglected Species.) ดังนี้

1. ความต้องการและความสนใจ (Need and interests) ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากว่าตรงกับความต้องกรและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมาเขาก็จะเกิดความพึงพอใจ เพราะฉะนั้นควรจะมีการเริ่มต้นในสิ่งเหล่านี้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมทั้งหลายเพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้นั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ด้วย

2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (Life situation) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดี ถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน (Life – centered) ดังนั้น การจัดหน่วยการเรียนที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ควรจะยึดถือสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญ มิใช่ตัวเนื้อหาวิชาทั้งหลาย

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of experience) เนื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้น วิธีการหลักสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่คือ การวิเคราะห์ถึงประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียดว่ามีส่วนไหนของประสบการณ์ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้าง แล้วจึงหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self – directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่คือ การมีความรู้สึกที่ต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นบทบาทของครูจึงควรอยู่ในกระบวนการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกันกับผู้เรียน (Mutual inquiry) มากกว่าการทำหน้าที่ส่งผ่านหรือเป็นสื่อสำหรับความรู้ แล้วทำหน้าที่ประเมินผลว่าเขาคล้อยตามหรือไม่เพียงเท่านั้น

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละบุคคล เมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่จะต้องจัดเตรียมการในด้านนี้อย่างดีพอ เช่น รูปแบบของการเรียนการสอน (Style) เวลาที่ใช้ทำการสอน สถานที่สอน และประการสำคัญ คือ ความสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละชั้นของผู้ใหญ่ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในด้านกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนและมีความคิดเห็นในทางทฤษฎีแตกต่างกัน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547: 45). ได้สรุปทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) หลักการสำคัญที่นักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยมเชื่อถือ คือ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวโยงกันระหว่างสิ่งเร้า(Stimulus) ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมกับการตอบสนอง (Response) อย่างไรก็ดี นักจิตวิทยาแต่ละคนจะเรียกชื่อทฤษฎีของตนเองแตกต่างกันออกไป โดยมีส่วนอธิบายปลีกย่อยและจุดเน้นที่แตกต่างกัน เช่น สกินเนอร์ (B.R. Skinner) ได้กล่าวถึงลักษณะของการเรียนรู้ โดยการแสดงให้เห็นความสำคัญขององค์ประกอบการเรียนรู้ 2 ประการ

1.1 วิธีการควบคุมพฤติกรรม (Control) ทั้งนี้เพราะว่าพฤติกรรมต่างๆ ในการเรียนรู้นั้นจำเป็นต้องอาศัยสภาวการณ์และเงื่อนไข (Condition) ที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้การควบคุมพฤติกรรมได้ผลดี เช่น การใช้กฎในการรู้ผลลัพธ์ (Law of effect) เป็นเงื่อนไขในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเรียนรู้

1.2 วิธีการตกแต่งพฤติกรรม (Shaping) เป็นเทคนิคที่ต้องอาศัยการใช้แรงเสริม (Reinforcement) ควบคู่ไปด้วยในการตกแต่งพฤติกรรมที่เหมาะสม อันจะทำให้ได้รับผลของการเรียนรู้ตามที่เรามีความต้องการ

2. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพุทธินิยม (Cognitivism) หลักการสำคัญที่นักจิตวิทยาในกลุ่มพุทธินิยม คือ กระบวนการคิด การรับรู้ของบุคคลในช่วงที่เขากำลังเรียนรู้ว่า ในการรับรู้มีการจัดเรียบเรียงความรู้ ความจำหรือประสบการณ์ที่ผ่านมาให้เป็นระบบระเบียบ หรือเป็นโครงสร้างเพื่อการพัฒนาด้านสมอง (Cognitive Development) สติปัญญาอย่างไร และได้นำเอาความรู้ความเข้าใจความจำที่เก็บไว้มาใช้กับการแก้ไขปัญหาใหม่

นอกจากกระบวนการคิดแล้วยังให้ความสนใจกับความนึกคิด ความตั้งใจ (Intention) เป้าหมาย (Goal) ของบุคคลโดยมีความเชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นต้องอาศัยทั้งสิ่งแวดล้อมและตัวผู้เรียนประสานสัมพันธ์กัน คือส่วนหนึ่งต้องมาจากความต้องการ ความตั้งใจ เป้าหมายของผู้เรียนมิใช่มีความสำคัญขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าภายนอกอย่างเดียว โดยจะเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทและส่วนร่วม (Active)มากขึ้น โดยที่ผู้เรียนจะต้องมีความมุ่งหมายและกำหนดวัตถุประสงค์เป็นเป้าหมายของตัวเอง

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) หลักการสำคัญที่นักจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยม คือ การใช้ความสำคัญกับผู้เรียนโดยเน้นถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (Humanness) ทั้งนี้มีความคิดที่ก้าวไกลออกไปว่าการเรียนรู้นั้นมีความสำคัญเกี่ยวพันธ์กับตัวผู้เรียนเองอย่างมาก คือ ผู้เรียนจะต้องมีความรู้สึกพึงพอใจและความเจริญงอกงามในสิ่งที่เรียนรู้และลักษณะทางสติปัญญาที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ซึ่งการเรียนรู้จะอยู่ในลักษณะที่เรียกว่า “บุคคลจะต้องเริ่มต้นในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self initiated)” แม้ว่าบรรดาสิ่งเร้าทั้งหลายจะมาจากภายนอกก็ตาม แต่ว่าการค้นคิดเพื่อความเข้าใจจะต้องเกิดจากตัวผู้เรียนที่ตนเองต้องการ (Self Actualization) โดยสรุปแล้วหลักการที่สำคัญของมนุษยนิยมก็คือ ในการเรียนรู้นั้นผู้เรียนย่อมจะได้รับประสบการณ์ต่างๆ ที่ต้องการด้วยตัวของเขาเอง และเขาจะสามารถตัดสินได้ด้วยตนเอง

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547: 21) ได้เสนอแนะแนวความคิดของการเรียนรู้ในลักษณะ “การเรียนรู้ด้วยตนเอง” หรือ “การเรียนรู้โดยอิสระ” เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ที่ได้จาก “ตัวปัญหา” ฉะนั้น บุคคลจึงควรเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง (Learn by himself) เพราะว่าผู้เรียนย่อมทราบดีเกี่ยวกับเป้าหมายในการเรียน ตลอดจนสิ่งต่างๆ ที่มีความหมายสำหรับตัวเขา ผู้เรียนจึงควรจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดในลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะว่าผู้เรียนย่อมทราบความต้องการ (Need) ที่แท้จริง ทราบถึงศักยภาพของตนเอง และร่วมรับผิดชอบที่จะทำให้การเรียนสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง จนอาจจะเกิดขึ้นเสมอๆ เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตในที่สุด

4. หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ กองการศึกษาผู้ใหญ่ได้ศึกษาแนวคิดและสรุปผลงานวิจัยต่างๆ ได้ยอมรับเป็นหลักการเรียนรู้ผู้ใหญ่ 8 ประการ สนอง โลหิตวิเศษ. (2544: 162; อ้างอิงจาก กองการศึกษาผู้ใหญ่. 2518: 49 – 53; “หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่” ใน คู่มือการอบรมผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ.) สรุปได้ดังนี้

1. ใหญ่จะเรียนรู้ได้เมื่อเขาต้องการที่จะเรียน
2. ผู้ใหญ่จะเรียนเฉพาะสิ่งที่เขามีความรู้สึกว่ามีความจำเป็นจะต้องเรียน
3. ผู้ใหญ่เรียนรู้โดยการกระทำ
4. จุดศูนย์กลางการเรียนรู้ของผู้ใหญ่อยู่ที่ปัญหา และปัญหาเหล่านั้นจะต้องเป็นความจริง
5. ประสบการณ์มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
6. ผู้ใหญ่จะเรียนได้อย่างดียิ่งในบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เป็นกันเอง
7. การสอนผู้ใหญ่ควรใช้วิธีการสอนหลายๆ อย่าง
8. ผู้ใหญ่ต้องการแนะแนวไม่ใช้คะแนนหรือการสอบ

บุคลิกภาพของผู้เรียนผู้ใหญ่ สนอง โลหิตวิเศษ. (2544: 162 – 163 อ้างอิงจาก ยุทธ เดชคำรณ. 2518: 54 – 57; “บุคลิกภาพของผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือ” , ใน คู่มือการอบรมผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ.) ได้สรุปบุคลิกภาพของผู้เรียนผู้ใหญ่ ดังนี้

1. เป็นผู้ไม่แยแสต่อการเรียนมาก่อน เรียนไม่จบ ไม่สนใจการเรียน เคยถูกเพื่อนชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย
2. เป็นผู้ไม่มีความมั่นใจในตนเอง เพราะขาดความรู้ รู้สึกมีปมด้อย ไม่กล้าตัดสินใจเพราะไม่แน่ใจว่าถูกหรือผิด กลัวจะอายเพื่อน
3. มีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อสถาบันการศึกษา มองไม่เห็นประโยชน์ มองเห็นแต่การกดขี่ บังคับ ลงโทษ ถูกตำหนิ ไม่ให้เกียรติ มองโรงเรียนเหมือนสถานที่กักกัน
4. มีความกลัวต่อคำสั่งและระเบียบข้อบังคับ กลัวการควบคุมอบรม
5. ไม่ไว้ใจในสภาพแวดล้อม เพราะเคยถูกเอารัดเอาเปรียบ ถูกรบกวนเบียดเบียน

6. เคยมีปัญหาทางสังคมมาตั้งแต่วัยรุ่น ครอบครัวยากจนมีบุตรมาก เป็นเด็กกำพร้า หรืออาศัยอยู่กับผู้อื่น

7. อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ มีความสามารถทางภาษาต่ำ พูดได้แต่ไม่ถูกต้อง ฟังไม่เข้าใจ ใช้ศัพท์และถ้อยคำที่ไม่เหมาะสม

8. เป็นผู้มีรายได้น้อย ไม่พอใช้ ทำงานที่ใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่

9. ทำงานหนักและออกจากงานบ่อยๆ ขาดความรู้ความชำนาญ เปลี่ยนงานบ่อยๆ

10. ในครอบครัวมีบุตรหลายคน สุขภาพไม่แข็งแรง เสียเวลาในการประกอบอาชีพ บุตรจะถูกปล่อยอย่างเสรี

11. อัตราการตายของเด็กในครอบครัวสูง เพราะขาดอาหารที่ดี ขาดยา ขาดการสุขาภิบาลที่ดี

12. มีความเป็นอยู่เพื่อวันนี้ ไม่มีอนาคต รายได้หาพอกินไปวันๆ

13. มีความเชื่อโชคลาง และไสยศาสตร์

14. ถ้าอยู่ในเมืองจะอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม ถ้าอยู่ในชนบทจะอยู่ห่างไกลหมู่บ้าน

15. มีความเห็นไม่สอดคล้องกันและเกิดการทะเลาะกันบ่อยๆ

5. กระบวนการสอนเพื่อการเรียนรู้หนังสือ

กระบวนการสอนเพื่อการเรียนรู้หนังสือ (Literacy Education) เพื่อการเรียนการสอนผู้ใหญ่จากแนวคิดหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทฤษฎีการเรียนรู้ แล้ว จะต้องมีองค์ประกอบหลายๆ ด้าน ประกอบด้วย ตัวครูผู้สอน บทบาทของครูผู้สอนผู้ใหญ่ ว่าควรจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้ (Facilitator of Learning) ซึ่งได้กล่าวถึงบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างผู้อำนวยความสะดวกกับผู้เรียนว่าขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้อำนวยความสะดวก ควรมีคุณสมบัติ 3 ประการ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2547: 19). คือ

1. การให้ความไว้วางใจ และการยอมรับในตัวผู้เรียน
2. การมีความจริงใจต่อผู้เรียน
3. การมีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ รวมทั้งการตั้งใจฟังผู้เรียนพูด

นอกจากทัศนคติแล้ว ยังมีแนวทางเพื่อการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547: 235 – 236; อ้างอิงจาก Rogers, A. 1986 : Teaching Adult) ดังนี้

1. ผู้อำนวยความสะดวกต้องเริ่มต้นในการสร้างบรรยากาศภายในกลุ่ม เพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่ดีในชั้นเรียน

2. ผู้อำนวยความสะดวก ควร ควรช่วยให้เกิดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนของแต่ละบุคคลในชั้นเรียน รวมทั้งจุดมุ่งหมายของกลุ่มด้วย

3. ผู้อำนวยความสะดวก ควรจะดำเนินการเรียนการสอนไปตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละตน เพราะว่ามีความหมายสำหรับนักศึกษาอย่างมาก และถือว่าเป็นพลังแรงจูงใจที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จทางการเรียนอันสำคัญยิ่ง

4. เขาจะต้องพยายามจัดการเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ (Resource for Learning) ให้เป็นไปอย่างกว้างขวางและแลดูเป็นเรื่องง่ายๆ สำหรับผู้เรียนด้วย

5. เขาควรต้องมีความเข้าใจตนเองในฐานะเป็น “แหล่งความรู้ที่มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นได้” ในการที่สมาชิกในกลุ่มอาจจะสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้

6. ในการแสดงออกต่อสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน เขาจะต้องยอมรับทั้งทางด้านเนื้อหาวิชาการ และในด้านทัศนคติหรืออารมณ์ของผู้เรียน คือพยายามที่จะก่อให้เกิดความพอดีกันทั้งสองด้านสำหรับสมาชิกแต่ละคนและรวมทั้งกลุ่ม

7. เพื่อที่จะทำให้บรรยากาศในห้องเรียนดำเนินไปด้วยดี ผู้อำนวยความสะดวกสามารถช่วยให้เกิดขึ้นได้ ด้วยการเปลี่ยนฐานะตนเองเป็นเสมือนหนึ่งผู้เรียน เช่น มีฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยการร่วมแสดงความคิดเห็นได้เช่นเดียวกับผู้เรียนแต่ละคน

8. เขาควรจะได้เริ่มต้นแสดงความรู้สึกให้เกิดขึ้นในกลุ่มเมื่อมีความคิดเห็น แต่ไม่ใช่โดยการบังคับหรือวิธีการข่มขู่ ซึ่งความคิดที่แสดงออกมานั้นสมาชิกอื่นๆ อาจจะยอมรับฟังหรือไม่รับฟังก็ได้

9. ตลอดเวลาของการมีประสบการณ์ร่วมกันในห้องเรียน ผู้อำนวยความสะดวกจะต้องมีความว่องไว (Alert) อยู่ตลอดเวลาต่อการแสดงออกในการรับรู้อารมณ์ต่างๆ อย่างลึกซึ้ง

10. ในฐานะที่ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ เขาจะต้องพยายามรับรู้ และยอมรับว่าตัวเองก็ย่อมจะมีข้อจำกัดอยู่หลายประการด้วยกัน

สรุป การเรียนรู้ย่อมจะต้องมีลักษณะเป็นกระบวนการภายในตัวผู้เรียนที่ควบคุมด้วยตัวผู้เรียนเองนั้น แต่ก็อาจจะมีการปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อมภายนอกที่เขาเป็นสมาชิกอยู่ด้วย นอกจากนั้นแล้วก็ยังมีความเชื่ออีกว่า “การเรียนรู้ต้องเป็นไปตามธรรมชาติ และจะมีลักษณะเป็นกระบวนการตลอดชีวิต”

6. ทฤษฎีการสอน (Theories of Teaching)

นักจิตวิทยาการศึกษา ได้กล่าวถึงการสอนว่าเป็นกระบวนการที่ช่วยจัดให้กับผู้เรียนเพื่อจะได้รับความสำเร็จ ตามที่ทฤษฎีการเรียนรู้และเห็นว่ามีความจำเป็น เช่น จากทฤษฎีการวางเงื่อนไข ผู้สอนก็จะต้องอาศัยแนวทางหรือคำแนะนำ (Cues or Hints) ทั้งนี้เพื่อจะได้เกิดการตอบสนอง และต้องมีการใช้แรงเสริมเข้าช่วยด้วย ส่วนทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีตัวอย่าง (Modeling)ก็จะต้องจัดหาตัวแบบเพื่อให้ผู้เรียนได้สังเกตและสามารถลอกเลียนแบบได้ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547 : 239 อ้างอิงจาก Gage, 1972: 19)

สำหรับ ฮิลการ์ด และโบเวอร์ (Hilgard and Bower) ได้ให้หลักการเกี่ยวกับการสอน โดยจำแนกออกเป็นทฤษฎีที่เป็นแม่บทของการเรียนรู้ 3 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีสิ่งเร้าและการตอบสนอง (S-R) ทฤษฎีทางความคิด (Cognitive Theory) และทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจและบุคลิกภาพสุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547: 239 – 241 อ้างอิงจาก Knowles, 1978 : 61 - 62 ; The Adult Learner: A Neglected Species.)

การสอนจากทฤษฎี S-R

1. ผู้เรียนควรจะต้องมีความกระตือรือร้น (Active) มากกว่าที่จะเป็นเพียงผู้รับฟังแต่อย่างเดียวเท่านั้น (Passive Listener)

2. การกระทำซ้ำๆ บ่อยๆ (Frequency of Repetition) เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการก่อให้เกิดทักษะ และควรจะฝึกฝนให้มาก เพื่อจะนำไปสู่การเรียนรู้อย่างกระจ่างแจ้ง (Overlearning)

3. การให้แรงเสริมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก เป็นการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการตอบสนองที่ถูกต้อง และควรใช้การชมเชยหรือการให้รางวัลด้วย

4. พฤติกรรมใหม่สามารถจะส่งเสริมด้วยวิธีการเลียนแบบจากตัวอย่าง เช่น จากแนะแนวที่กำหนดให้ (Cueing) หรือการตกแต่งพฤติกรรม (Shaping)

5. การสรุปความเหมือนกันและการเห็นความแตกต่าง (Generalization and Discrimination) ก็มีความสำคัญในการฝึกหัด เพื่อการเรียนการสอนแทบทุกวิชา ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนรู้มีความเหมาะสมกับสิ่งเร้าที่หลากหลาย

6. แรงจูงใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ ซึ่งส่วนมากแล้วจะเป็นแรงจูงใจทางสังคมและบุคคลมากกว่าที่จะเป็นแรงขับ (Drive) ที่ใช้กับจิตวิทยาการทดลอง เช่น ให้มีการอดอาหาร เป็นต้น

7. ข้อขัดแย้งและความคับข้องใจ (Conflicts and Frustrations) จะเกิดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในการเรียนรู้ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับสถานการณ์เรื่องแรงจูงใจทางสังคม จึงควรจะพยายามหาทางแก้ไขปัญหานี้อย่างเหมาะสม

การสอนจากทฤษฎีทางความคิด (Cognitive)

1. คุณลักษณะในการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาของผู้เรียน มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ นั้นคือ ปัญหาในการเรียนรู้ (Learning Problem) ควรจะมีการกำหนดโครงสร้างและนำเสนอให้เห็นคุณลักษณะที่สำคัญจนกระทั่งผู้เรียนแลเห็นได้

2. การจัดเรียบเรียงองค์ความรู้ (The Organization of Knowledge) ควรจะให้ความสำคัญอย่างมากสำหรับครูผู้สอน โดยเริ่มจากเรื่องที่ง่ายๆ และค่อยๆ ยากและสลับซับซ้อนเพิ่มขึ้น

3. การเรียนรู้ก็มีลักษณะเป็นวัฒนธรรมเปรียบเทียบ ทั้งในลักษณะของวัฒนธรรมโดยส่วนรวม (Wider Culture) และลักษณะของวัฒนธรรมย่อย (Subculture)

4. การได้รับรู้ผลลัพธ์สิ่งที่เรียนไปแล้ว (Cognitive Feedback) เป็นการยืนยันถึงความรู้ที่ถูกต้อง และสามารถแก้ไขการเรียนรู้ที่ผิดพลาด นั่นคือ ผู้เรียนอาจจะยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งที่ได้เรียนรู้ ซึ่งถือเป็นกระบวนการในการทดสอบสมมติฐานจากการที่ได้รู้ผลลัพธ์ (Hypothesis Testing)

5. การกำหนดเป้าหมาย (Goal-Setting) โดยตัวผู้เรียนเอง นับว่ามีความสำคัญมากในด้านแรงจูงใจของผู้เรียนและจะนำไปสู่ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวจากเป้าหมายที่ผู้เรียนกำหนดไว้

6. การแผ่ขยายทางด้านความคิด (Divergent Thinking) จะมีส่วนช่วยนำทางไปสู่การแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้มากขึ้น รวมทั้งช่วยให้เกิดความรู้ใหม่ๆ ได้

การสอนจากทฤษฎีแรงจูงใจและบุคลิกภาพ

1. ความสามารถของผู้เรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก รวมทั้งความสามารถพิเศษบางด้านของผู้เรียนอีกด้วย (Specialized Abilities)

2. การพัฒนาภายหลังจากวัยเด็ก (Postnatal Development) นับว่ามีความสำคัญเท่าเทียมกับพันธุกรรม จึงควรได้รับการเอาใจใส่อยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาให้สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถ

3. วัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้จะเกี่ยวข้องทั้งวัฒนธรรมในส่วนรวม และวัฒนธรรมย่อยหรือวัฒนธรรมของท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะว่าผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจึงมีส่วนได้รับผลกระทบด้วย

4. ความวิตกกังวล (Anxiety) ซึ่งผู้เรียนต้องประสบ อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบกับผู้เรียนได้บ้าง ทั้งนี้สามารถจะเป็นสิ่งกระตุ้นการเรียนรู้ได้ทางหนึ่งด้วยเช่นกัน

5. การมีแรงจูงใจที่เหมาะสม (Appropriate Motives) เป็นสิ่งที่ควรจะได้คำนึงถึง เพราะว่าผู้เรียนบางคนอาจจะต้องการไม่เหมือนกัน เช่น บางคนอาจจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motives) ในขณะที่บางคนอาจจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliation Motives)

6. ค่านิยมและแรงจูงใจ (Values and Motives) ภายในตัวผู้เรียนแต่ละคนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญโดยเฉพาะ ถ้าเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนแล้วจะส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ได้อย่างมาก

7. บรรยากาศในกลุ่มผู้เรียน (Group Atmosphere) มีความสำคัญอย่างมากต่อการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นบรรยากาศแบบใดก็ตาม เช่น การแข่งขัน ความร่วมมือ บรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยหรือเป็นเผด็จการ ความรู้สึกต่อบรรยากาศเหล่านี้ย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้ได้

แนวคิดสำหรับการสอน (Concepts of Teaching) โนลส์ (Knowles.) กล่าวถึงบทบาทของครูในการสอนและสรุปแนวคิดในการสอน โดยให้หลักการสอน 16 ข้อ และเงื่อนไขในการเรียนรู้ 7 ประการ ซึ่งได้เปรียบเทียบกันระหว่างเงื่อนไขการเรียนรู้กับหลักการในการสอนในรูปแบบตาราง สุวัฒน์ วัฒน์วงศ์. (2547: 36 - 37). ดังนี้

บทบาทของครูในการสอน

ตาราง 5 บทบาทของครูในการสอน

เงื่อนไขกรเรียนรู้	หลักการในการสอน
ก) ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าต้องการที่จะเรียนรู้ (Need to Learn)	1. ครูช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ 2. ครูช่วยเหลือให้ผู้เรียนขยายความแจ่มชัดในความมุ่งหวังของตนเอง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 3. ครูช่วยให้ผู้เรียนวินิจฉัยช่องว่างระหว่างความคาดหวังกับระดับความสามารถ 4. ครูช่วยให้ผู้เรียนระบุถึงสภาพปัญหาในชีวิตที่ประสบอยู่ อันจะนำไปสู่การแก้ไข
ข) สภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ (Learning Environment) พิจารณาได้จากความสุขสบายทางกายภาพ ความเชื่อถือและให้เกียรติ เสรีภาพ และการยอมรับความแตกต่าง	5. ผู้สอนจัดสภาพแวดล้อมในการสอนให้นักศึกษาเกิดความสะดวกสบาย ได้แก่ ที่นั่ง อุณหภูมิภายในห้อง แสงสว่าง การตกแต่งสถานที่อย่างเหมาะสม 6. ผู้สอนต้องให้การยอมรับนักศึกษาแต่ละคน เฉพาะในด้านของคุณค่าและศักดิ์ศรี ยอมรับนับถือความคิดเห็น และความรู้สึกของนักศึกษา 7. ผู้สอนพยายามสร้างสัมพันธภาพ ความเชื่อถือร่วมกันก่อให้เกิดความร่วมมือในกิจกรรมพยายามขจัดการแข่งขันให้ลดน้อยลงไป 8. ผู้สอนเปิดเผยความรู้สึกของตนเอง และช่วยสนับสนุนในฐานะเป็นแหล่งความรู้อยู่ในฐานะผู้ร่วมเรียน (Co-learner)

ตาราง 5 (ต่อ)

เงื่อนไขกรเรียนรู้	หลักการในการสอน
ค) ผู้เรียนถือว่าเป้าหมายของประสบการณ์การเรียนรู้คือวัตถุประสงค์ของผู้เรียนด้วยเช่นกัน	9. ผู้สอนจะต้องเกี่ยวข้องกับผู้เรียนในกระบวนการร่วมกัน กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนตามความต้องการของผู้เรียน
ง) ผู้เรียนควรมีส่วนในความรับผิดชอบการวางแผน กำหนดประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้	10. ผู้สอนช่วยให้ข้อคิดเห็นในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งวิธีการสอนต่างๆ
จ) ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา	11. ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแบ่งแยกกลุ่มเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมได้ในหลายๆ ลักษณะด้วยกัน
ฉ) กระบวนการเรียนรู้จะมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับการใช้ประสบการณ์ของผู้เรียน	12. ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์ของเขาเปในแหล่งความรู้ โดยการใช้เทคนิคหลายๆ อย่าง เช่น การอภิปรายกลุ่ม บทบาทสมมติ การศึกษารายกรณี เป็นต้น
	13. ผู้สอนนำเสนอบทเรียนและความรู้ให้เข้ากับระดับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนแต่ละคร
	14. ผู้สอนช่วยเหลือให้นักศึกษาประยุกต์ความรู้ใหม่ให้สัมพันธ์กับประสบการณ์เดิม ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้มีความหมายยิ่งขึ้น
ช) ผู้เรียนจะรู้สึกถึงความก้าวหน้าของตนเอง เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้	15. ผู้สอนต้องช่วยเหลือให้นักศึกษาพัฒนาเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดเป้าหมาย
	16. ผู้สอนช่วยให้นักศึกษาพัฒนากระบวนการเพื่อนำไปสู่การประเมินผลด้วยตนเองตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

7. หลักการสอนผู้ใหญ่

การสอนหรือลักษณะของสถานการณ์การเรียนรู้เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับประสบการณ์ของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ทำให้รู้ถึงสถานการณ์โดยทั่วๆ ไปในการเรียนการสอนที่เป็นหลักเกณฑ์ในการสอนผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะของโนลล์ ที่เขียนไว้ในหนังสือ “Informal Adult Education” สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547: 254 – 258 อ้างอิงจาก Knowles. 1954: Informal Adult Education) มี 12 ประการ ดังนี้

1. นักศึกษาควรมีความเข้าใจและเห็นด้วยกับจุดหมายของวิชาที่เรียน การให้ผู้ใหญ่เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนควรจะได้ทราบถึงจุดหมายทั่วไปของวิชานั้น และต้องมองเห็นภาพโดยรวมได้อย่างชัดเจน และทิศทางที่จะดำเนินไปในการเรียนรู้ นอกจากนั้นหากว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ก็จะมีส่วนในการตั้งเป้าหมายเฉพาะ (Specific) ของการเรียนวิชานั้นๆ ผู้เรียนย่อมจะเกิดความมั่นใจว่า การสอนเป็นไปในทิศทางที่เขาต้องการทราบ

2. ผู้เรียนควรจะมีความต้องการที่จะเรียน (Want to Learn) การศึกษาผู้ใหญ่มักจะคาดคะเนว่า นักศึกษาส่วนมากเข้าเรียนด้วยความต้องการที่จะเรียน เนื่องจากนักศึกษามาด้วยความสมัครใจ (Voluntarily) อย่างไรก็ตาม ในบางครั้งครูที่สอนผู้ใหญ่ก็อาจจะต้องเผชิญกับการให้กำลังใจ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความต้องการเรียนด้วย ความต้องการนี้ต้องเกิดจากความรู้สึกว่าตัวเองมีความสามารถที่จะบรรลุความสำเร็จได้ โดยการได้รับความเห็นใจและเข้าใจจากครูผู้สอน

3. บรรยากาศในการเรียนและสถานการณ์ของการเรียนรู้ควรเป็นกันเอง การมีปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม เป็นแหล่งของการเรียนรู้ที่มีความสำคัญยิ่ง ผู้สอนควรมีความรับผิดชอบในการสร้างบรรยากาศ และอำนวยความสะดวกสำหรับการอภิปรายกลุ่ม ทัศนคติการยอมรับและความเคารพยกย่องจะเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญของครูผู้สอนในการสร้างบรรยากาศ ความเป็นกันเอง นอกจากนั้นแล้วครูผู้สอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้จักคุ้นเคยกันได้ โดยการให้ผู้เรียนแนะนำตัวเองและให้อธิบายรายละเอียดย่อๆ เกี่ยวกับประสบการณ์และความสนใจ ถ้าหากผู้สอนแสดงบทบาทของตัวเองในฐานะผู้เรียนมากกว่าความเป็นครูผู้สอนแล้ว ย่อมจะได้รับความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

4. สภาพการณ์ทางกายภาพทั่วๆ ไป ควรเป็นที่พึงพอใจสำหรับผู้เรียน ได้แก่ การจัดโต๊ะ เก้าอี้ และเครื่องมือเครื่องใช้ ควรจะได้รับการพิจารณาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความสุขสบายตามที่ผู้เรียนต้องการมีความสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม เช่น ถ้าต้องการให้สมาชิกได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยเสรีแล้ว ผู้เรียนควรหันหน้าเข้าหากันเพื่อจะได้อภิปรายอย่างเต็มที่

5. ผู้เรียนควรจะได้มีส่วนร่วมในการเรียน ความรับผิดชอบต่อกระบวนการเรียนรู้เพราะว่าวิธีการที่ดีที่สุดในการเรียนรู้ คือ การกระทำ (Learning by doing) ถ้าหากผู้เรียนได้กระทำบางอย่างหรือพูดแสดงความคิดเห็นบางอย่างก็ย่อมจะดีกว่าการนั่งเฝ้ามองดูคนอื่นๆ หรือนั่งฟังคนอื่นพูด โดยทั่วไปผู้เรียนที่กระตือรือร้นและมีชีวิตชีวาจะเรียนรู้ได้มากกว่า ผู้เรียนจะเรียนได้มากขึ้น ถ้าหากเขารู้สึกว่าตัวเขาต้องมีความรับผิดชอบต่อกระบวนการภายในกลุ่ม ด้วยเหตุนี้ผู้สอนควรจะใช้วิธีการหลายๆ ด้านเกี่ยวกิจกรรมกลุ่ม กลุ่มที่สามารถดำเนินการได้ด้วยตัวเองจะได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้มากกว่ากลุ่มที่ต้องอาศัยครูผู้สอน

6. การเรียนรู้ควรตะสัมพันธ์เกี่ยวข้อง ใช้ประสบการณ์ของผู้เรียนให้เป็นประโยชน์ในการเสนอแนวความคิด และความรู้นั้นหากมีความหมายต่อผู้เรียนแล้วผู้สอนควรจะได้ปรับให้เข้ากับประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย ผู้ใหญ่โดยทั่วไปจะเรียนโดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ใหม่กับประสบการณ์เดิม หรือด้วยการโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ยังไม่รู้ไปหาสิ่งที่รู้แล้ว นอกจากนั้นประสบการณ์ของผู้เรียนที่เสนอต่อชั้นเรียนนับว่าเป็นแหล่งของความรู้ที่มีคุณค่ามาก

สมาชิกของชั้นเรียนผู้ใหญ่นั้น มักจะมีประสบการณ์ที่มีคุณค่าแตกต่างกันออกไปที่จะทำให้ทุกๆ คน ได้รับประโยชน์ร่วมกันด้วย

7. ครูผู้สอนควรจะรู้เนื้อหาวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี หากครูจะช่วยแนะนำการเรียนการสอนให้ได้ผลดี เขาจะต้องมีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างเชี่ยวชาญ ต้องรู้ถึงเอกสารและตำราทางวิชาการในสาขานั้นอย่างดี เพื่อจะได้ช่วยแนะนำแหล่งความรู้ให้แก่ผู้เรียนที่จะค้นคว้าต่อไป รวมทั้งจะได้จัดการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างเหมาะสมด้วย

8. ผู้สอนควรจะมีความกระตือรือร้น วิชาที่สอนและการสอนวิชานั้นๆ ด้วยความกระตือรือร้นนั้น สามารถถ่ายทอดไปยังผู้เรียนได้ด้วย ครูที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่าตัวเองมีความกระตือรือร้น และความพึงพอใจในการสอน จะมีผลทำให้นักเรียนเป็นผู้กระตือรือร้นและเอาใจใส่ในการเรียนด้วย ความกระตือรือร้นนั้นนับได้ว่าเป็นแรงจูงใจที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้

9. นักศึกษาผู้ใหญ่ควรจะได้เรียนรู้ตามระดับความสามารถของตนเอง เนื่องจากในชั้นเรียน ของนักศึกษาผู้ใหญ่มีความแตกต่างในด้านของประสบการณ์ การศึกษา ความถนัดทางด้านการเรียน ความสนใจและความสามารถอย่างมากมาย ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจึงควรจะได้คิดถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในแง่ต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว สำหรับนักศึกษาที่เรียนได้เร็วก็อาจจะกระตุ้นให้เรียนด้วยความก้าวหน้า เช่น ให้เรียนโดยโครงการเฉพาะตัว ส่วนนักศึกษาที่เรียนช้าก็ควรได้รับความมั่นใจว่า การศึกษาผู้ใหญ่ไม่ใช่การเรียนเพื่อการแข่งขันกับคนอื่นๆ แต่ว่าเป็นการพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าของตัวเอง

10. วิธการสอนที่ใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ควรแตกต่างและแปรผันกันไป ในสถานการณ์ของการสอน ครูที่สอนนักศึกษาผู้ใหญ่สามารถเลือกใช้วิธีการสอนได้หลายรูปแบบตามความเหมาะสม ตัวอย่างเช่น การสอนถึงปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย หรือบ้านพักในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ครูผู้สอนอาจจะใช้วิธีการบรรยายเกี่ยวกับเรื่องราวเหล่านั้น ประกอบการฉายภาพยนตร์ การอภิปราย ปัญหาด้านต่างๆ จากสมาชิกในกลุ่ม รวมทั้งการจัดทัศนศึกษาประกอบ ครูที่ดีและมีความชำนาญการสอนจะสามารถเลือกใช้วิธีต่างๆ ให้เป็นไปตามสถานการณ์และความต้องการของผู้เรียน เพราะว่าการทำเช่นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมตลอดเวลาและเป็นไปตามความแตกต่างของบุคคลด้วย

11. ครูผู้สอนควรจะมีความรู้สึกทางด้านการเจริญงอกงาม (Sense of Growth) สิ่งที่มีความสำคัญต่อทัศนคติของครู ที่เขาควรจะยอมรับว่าประสบการณ์ในด้านการสอนนั้นช่วยทำให้เขามีโอกาสในการพัฒนาตนเอง ถ้าหากครูคิดว่าตัวเขาเป็นเสมือนผู้เรียนคนหนึ่งด้วยแล้ว ปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อนักศึกษาจะเป็นการกระตุ้นได้มากกว่า การที่เขามีความคิดว่าตัวเองมีความรู้ดีที่สุด นอกจากนั้นแล้วทัศนคติของครูยังเป็นพลังที่เข้มแข็ง ในการชี้ถึงบรรยากาศของกลุ่มและทัศนคติของนักศึกษาด้วย

12. ครูผู้สอนควรจะมีแผนงานที่ยืดหยุ่นได้ (Flexible Plan) ที่เกี่ยวกับการสอน ซึ่งจะช่วยให้ทั้งครูและนักศึกษาได้มีแนวความคิดที่เด่นชัดว่า เขากำลังทำอะไรอยู่ และจะทำอะไรต่อไป ถ้าหากสามารถเปลี่ยนแปลงการสอนได้ โดยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มที่ตกลงร่วมกัน รายวิชาส่วนมากที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของผู้ใหญ่นั้น การดำเนินการสอนมีแนวโน้มที่จะไม่ตายตัว และแผนการสอนนั้นๆ อาจจะเปลี่ยนไปได้ตามความเหมาะสม เพราะว่าแผนการสอนอาจจะเป็นเพียงแนวทางคร่าวๆ เท่านั้น

8. ลักษณะการเรียนรู้และวิธีการจัดการสอน

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547: 259 – 260 อ้างอิงจาก Jarvis. 1983: 114 – 117 ; Adult and Continuing Education : Theory and Practice.) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และวิธีการจัดการสอนให้แก่ผู้ใหญ่อย่างเหมาะสมกับลักษณะของการเรียนรู้ จากตารางเปรียบเทียบดังนี้

ตาราง 6 การเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และวิธีการสอน

ลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่	วิธีการจัดการสอน
1.การเรียนรู้เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Basic human need)	-การสอนไม่ใช่สิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญมากนักในการเรียนรู้ แต่จะเป็น การอำนวยความสะดวกให้เรียนรู้เร็วขึ้น
2.ผู้ใหญ่ในฐานะผู้เรียนชอบที่จะมีส่วนร่วม (Participate) ในกระบวนการเรียนรู้	-วิธีการสอนทั้งหลายควรจะใช้เพื่อการอำนวยความสะดวกมากกว่าจะเป็นการสั่งสอน
3.นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนมากจะมีสิ่งเหล่านี้ ติดตัวมาด้วย - ประสบการณ์ต่างๆ - ความหมายต่อสถานการณ์การเรียนรู้ - ความต้องการในการเรียนรู้	-ครูควรใช้ประสบการณ์ของผู้เรียนให้เป็นประโยชน์ในการสอน -ผู้สอนควรสร้างระบบความหมายที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ด้วยการบูรณาการความรู้เข้าด้วนกัน -ครูควรช่วยเหลือนักศึกษาในการเรียนเพื่อการประยุกต์มากกว่าการสอนเฉพาะทฤษฎี

ตาราง 6 (ต่อ)

ลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่	วิธีการจัดการสอน
4. นักศึกษาผู้ใหญ่จะมีลักษณะบางประการต่อสถานการณ์ในการเรียนรู้ คือ - ความเชื่อมั่นใจตนเอง - ความชื่นชมในตนเอง - การรับรู้ในตนเอง - ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากไม่มีการบังคับข่มขู่ให้เกิดความกลัว - ผู้เรียนฑ้องการให้ครูปฏิบัติต่อเขาในฐานะที่เขาเป็นผู้ใหญ่	- ผู้สอนควรสนับสนุนให้เกินผลดียิ่งขึ้น - พยายามสนับสนุนส่งเสริมให้ควบคู่ไปกับความที่เขาได้รับ - สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกาi ประเมินผลด้วยตนเอง - สำหรับวิชาความรู้ใหม่ๆ ควรส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน - ผู้สอนควรวางตัวในลักษณะของผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

9. วิธีทางการศึกษาผู้ใหญ่

แฟรร์ ได้พัฒนาวิธีการสอนการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ โดยแบ่งกาสอนเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรกเป็นการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ และระยะที่สองเป็นการรณรงค์ภายหลังการรู้หนังสือ สนอง โลหิตวิเศษ. (2544: 138 – 142; อ้างอิงจาก Freire. 1970b)

ระยะที่ 1 การรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ (Literacy Campaign) แบ่งขั้นตอนการสอนออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาเนื้อหาและบริบทของสังคม (the Study of the Context) เป็นขั้นตอนของการกำหนดคำและปัญหาที่ประชาชนประสบอยู่ในพื้นที่ ใช้วิธีการให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างสูงสุด โดยการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการกับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ในเรื่องแนวคิด ความหวัง และปัญหาของประชาชน ทีมงานจะทำการบันทึกคำ ภาษาที่ประชาชนใช้ ตลอดจนปัญหาของประชาชนทั้งในเขตชนบทและเมือง เมื่อได้รายชื่อคำ เนื้อหา และปัญหาต่างๆ อย่างพอแล้ว นำมาให้ประชาชนเลือกและพิจารณาตัดสินเอาคำต่างๆ ออกมาจากประชาชนโดยตรง ที่สะท้อนให้เห็นความต้องการ ความนึกคิด ความหวัง และปัญหาของประชาชน

2. การเลือกคำจากคำที่สำรวจได้ (the Selection of Words from the Discovered Vocabulary) จากคำที่ค้นพบและจดไว้ในเบื้องต้น มีการเลือกคำที่มีความหมายและเกี่ยวข้องกับประชาชน โดยสนใจคำที่มีความหมายทางอารมณ์ต่อประชาชนด้วย และเรียกคำหลักนี้ว่า คำที่สร้างคำ (Generative Words) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการเลือกคำหลักที่สร้างคำเพื่อใช้ในการสอนการรู้หนังสือ ดังนี้

2.1 คำที่มีเสียงพื้นฐานของภาษาสองภาษา คำมีลักษณะพื้นฐานเป็นพยางค์ที่มีความผันแปรของเสียงน้อยที่สุด และมีจำนวนพยางค์น้อยที่สุด โดยมีคำที่ครอบคลุมเสียงในภาษาทั้งหมด

2.2 คำที่นำมาสามารถแตกคำและให้ผู้เรียนสร้างคำจากพยัญชนะและเสียงอย่างไม่ซับซ้อน โดยพบว่าวิธีนี้ประสบผลสำเร็จในการฝึกอบรมเบื้องต้น ผู้เรียนสามารถค้นพบพยางค์ตัวอักษร และความยากในการสร้างคำของตนเอง ถ้าการเลือกคำหลักถูกต้องจะเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างคำใหม่ได้อย่างหลากหลาย

2.3 คำที่เป็นคำสร้างคำใหม่เหล่านี้ควรเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางด้านสังคมวัฒนธรรมและการเมืองในสังคมของผู้เรียน โดยเห็นว่าคำนั้นควรมีความหมายที่สำคัญสำหรับประชาชน ในการกระตุ้นด้านจิตใจและอารมณ์ของผู้เรียนและคำเหล่านี้จะนำไปใช้ในการอภิปรายไปสู่ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของประชาชน เช่น ความยากจน (Poverty) คุณค่าของงาน (Value of Work) ค่าจ้าง (Wages) การกระจาย (Distribution) ของความร่ำรวยที่ไม่เป็นธรรม อำนาจของรัฐบาลเหนือชีวิตประชาชน

3. การสอนผู้ใหญ่ให้รู้หนังสือ (The Actual Process of Literacy Training) ในกระบวนการสอนผู้ใหญ่ให้รู้หนังสือได้แบ่งวิธีการสอนออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

3.1 การจูงใจ (Motivation Session) การสอนการรู้หนังสือมีขั้นตอนการจูงใจ 3 ขั้นตอน คือ 1) ให้ผู้เรียนดูรูปภาพอย่างเดียวโดยไม่มีคำประกอบ 2) กระตุ้นผู้เรียนให้คิด ถกเถียงและอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่สร้างความสัมพันธ์จากธรรมชาติและวัฒนธรรมมนุษย์ และสัตว์วัฒนธรรมของมนุษย์ และรูปแบบของพฤติกรรมมนุษย์ 3) การพัฒนากระบวนการจิตสำนึกของกลุ่มผู้ไม่รู้หนังสือจะได้เห็นตนเองในกระบวนการเรียนรู้และการใคร่ครวญ กระบวนการสร้างจิตสำนึกจะเริ่มต้นที่ขั้นตอนนี้ หัวข้อการอภิปรายเกี่ยวข้องกับแนวคิดพื้นฐานปรัชญาของมนุษย์และโลก

3.2 การพัฒนาสื่อการสอน (Development of Teaching Materials) การพัฒนาสื่อการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ที่แตกต่างกันแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ชุดของบัตรหรือสไลด์ที่แสดงคำที่แยกออกเป็นส่วนๆ หรือเป็นพยางค์ 2) ชุดของบัตรหรือสไลด์แสดงภาพของสถานการณ์ต่างๆ ที่สัมพันธ์กับคำ และออกแบบให้ประทับใจภาพพจน์ที่หลากหลายของผู้เรียน ภาพเหล่านี้จะออกแบบกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น ความยากจน ซึ่งเรียกกระบวนการนี้ว่า เป็นการพัฒนาภาพพจน์ของความเป็นจริงในสังคมอย่างเป็นรูปธรรม และสัมพันธ์กับคำในภาษาเขียน และแนะนำว่า ภาพและการแปลความหมายจากภาพเป็นภาษาเขียนจะต้องไม่ชัดเจนเกินไป จนเป็นการยัดเยียดทัศนะเฉพาะอย่างให้ผู้เรียน หรือไม่ควรคลุมเครือเกินไปจนมาสามารถกระตุ้นผู้เรียนให้คิด แต่จะกลายเป็นปริศนาให้ผู้เรียนได้แก้ไข วิธีการสอนโดยใช้ภาพและภาษาเขียนประกอบกันนี้ ไม่เพียงแต่ช่วยในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ แต่เป็นหัวใจของกระบวนการศึกษา เพราะเป็นการริเริ่มกระตุ้นกระบวนการคิดอย่างวิพากย์

3.3 การสอนการรู้หนังสือ (Literacy Training) ในการเรียนการสอนการรู้หนังสือแต่ละครั้งจะสร้างขึ้นจากคำและรูปภาพไว้ในการเรียนการสอนมีลักษณะ ดังนี้

3.3.1 ผู้สอนและผู้เรียนดูภาพร่วมกัน และสนทนากันเรื่องแหล่งเสื่อมโทรมและความสัมพันธ์ระหว่างคำกับสภาพความเป็นจริงในสังคม เช่น ปัญหา ความยากจนชีวิตในแหล่งเสื่อมโทรม เป็นต้น

3.3.2 ผู้สอนใช้การแยกคำ ออกเป็นพยางค์

3.3.3 จากคำหลัก จะใช้ตัวอักษรตัวแรกมาแจกคำออก และใช้ตัวอักษรที่เหลือมาแจกคำสร้างพยางค์ตามสระต่างๆ จนครบ

3.3.4 ให้ผู้เรียนผสมคำเพื่อสร้างคำใหม่ที่มีความหมายให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

3.3.5 จากคำหลักๆ จำนวน 5-6 คำ ผู้สอนเริ่มฝึกให้เขียนคำอื่นๆ และเขียนข้อความสั้นๆ

3.3.6 ในเวลาเดียวกันผู้เรียนมีอิสรภาพที่จะอภิปรายและวิเคราะห์อย่างวิพากย์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคำที่สร้างขึ้น

ระยะที่ 2 การรณรงค์ภายหลังการรู้หนังสือ (Post Literacy Campaign) แฟรร์ได้วางแผนการรณรงค์ภายหลังการรู้หนังสือ สำหรับผู้ที่ผ่านการรู้หนังสือในระยะแรก ซึ่งมีแผนแนวการสอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การตรวจสอบหัวข้อ (investigation of Themes) ในการรวบรวมคำและสภาพในการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือในระยะแรก ได้มรการบันทึกคำหลักๆ ในชีวิตประชาชนและสภาพปัญหา สามารถนำมาใช้สร้างหัวข้อได้ หรือให้ประชาชนได้ร่วมพัฒนาหัวข้อเพิ่มขึ้น หัวข้อที่จะสร้างขึ้นควรบ่งชี้ความทะเยอทะยานและแรงบันดาลใจของประชาชน และเน้นเป็นหัวข้อที่มาจากประชาชน โดยให้ตัวอย่างหัวข้อ เช่น พัฒนาและด้อยพัฒนา การครอบงำ เสรีภาพ การโฆษณาชวนเชื่อ การประชาสัมพันธ์ และนำหัวข้อที่รวบรวมมาอย่างหลากหลายอาจจำแนกตามศาสนา สังคมศาสตร์ หรือมุมมองทางด้านเศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา และมานุษยวิทยา เป็นต้น

2. การแปลงหัวข้อสนทนาภาษาพูดเป็นภาษาเขียน (Codification of Themes) เป็นการใช้ภาพจริงหรือภาพสเก็ตซ์เป็นตัวแทนของหัวข้อ ที่จะใช้อภิปรายหรือสนทนา ใช้ภาษาแทนหัวข้อของสถานการณ์ที่ประชาชนคุ้นเคย ภาพไม่ควรชัดเกินไปจนไม่มีคำถามหรือคลุมเครือเกินไปจนเป็นปริศนาที่ต้องแก้ไข แต่ควนเป็นภาพที่กระตุ้นและเปิดโอกาสให้คนอภิปรายและเพิ่มหัวข้อใหม่เพิ่มเติมได้ เมื่อทีมงานได้พัฒนาหัวข้อและภาพดังกล่าวพอสมควรแล้ว นำไปทดลองสนทนากับประชาชน ผู้ประสานงานกลุ่มจะรับเสียงจากประชาชน ท้าทาย และชี้ให้เขาเห็นปัญหาต่างๆ ภายหลังการทดลองใช้ในครั้งแรก จะพบว่าหัวข้อจะกระจายออกไปเป็นหัวข้อย่อยๆ เป็นจำนวนมาก ทีมงานและนักวิชาชีพในสาขาต่างๆ อาจเสนอหัวข้อเพิ่มเติมได้ และใช้ภาษาเขียนแทนหัวข้อที่เป็นภาพทุกหัวข้อเพื่อนำไปใช้สอนในโครงการภายหลังการรู้หนังสือ

3. การศึกษาหลังการรู้หนังสือ (Post Literacy Education) เลือกหัวข้อที่จำ นำมาสนทนาระหว่างผู้ประสานงานกลุ่มและประชาชน โดยเสนอแนะให้ใช้วิธีการหลากหลายในการดำเนินการศึกษา เช่น การอ่าน การอภิปราย บทความต่างๆ จากวารสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือ และการใช้คู่มือการสอน อย่างไรก็ตามเน้นการสนทนาและการอภิปรายเป็นหลัก

สรุป การจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ให้ได้รับการเรียนรู้ ผู้สอนหรือผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนด้วยการจัดระเบียบของเนื้อหา ให้สอดคล้องกับสภาพจริงจากประสบการณ์ของผู้เรียน ความพร้อมของผู้เรียน การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามหลักการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ ความสนใจ การรับรู้ การจดจำ ความเข้าใจของผู้เรียน ด้วยกระบวนการแรงจูงใจและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

จากรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ 2nd Global Report on Adult Learning and Education. UIL. (2013 : 2 - 8) ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาตลอดชีวิตที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงความหลากหลายของการเรียนรู้ คือ สิทธิ ความเสมอภาคของประชากรทุกช่วงอายุ การมีส่วนร่วม และการเข้าถึงกระบวนการเรียนรู้ ตามข้อตกลงในอนุสนธิสัญญา The Belem Framework for Action เมื่อครั้งที่รายงานการประชุม Global Report on Adult Learning and Education (GRALE) ครั้งที่ 1 ยังไม่บรรลุผลตามป้าหมายของ Education for All (EFA) ของกลุ่มประเทศสมาชิกยูเนสโก (UNESCO) ที่กำหนดบทบาทวาระสำคัญในการพัฒนาการศึกษาผู้ใหญ่ หลังปี ค.ศ. 2015 คือ การศึกษาผู้ใหญ่ภายใต้การเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้รับการยอมรับ การรับการสนับสนุน และสามารถตรวจสอบได้ ดังนั้น ในรายงาน Global Report on Adult Learning and Education (GRALE) ครั้งที่ 2 ได้กำหนดองค์ความรู้เพื่อการรู้หนังสือไว้ในลำดับต้นๆด้วยเหตุผลดังนี้

1. ประชากรจำนวนมากโดยเฉพาะสตรีในทุกช่วงอายุ ดำเนินชีวิตที่มีทักษะความรู้ในระดับต่ำ จำนวน 774 ล้านคน ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ จำนวน 123 ล้านคน ที่อยู่ในช่วงอายุ 15 – 24 ปี ที่เป็นทั้งกลุ่มประชากรที่อยู่ในวัยเด็กและวัยรุ่น ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ระดับความรู้อยู่ในระดับต่ำมาก รวมถึงประเทศที่กำลังพัฒนา

2. สืบเนื่องจากทักษะความสามารถด้านความรู้ต่ำ เป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับโอกาสการดำเนินชีวิต คุณภาพชีวิต เทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และความต้องการทักษะความรู้ที่ชำนาญการ องค์ความรู้ของแต่ละบุคคล ศักยภาพในการพัฒนาสังคม และสภาพแวดล้อม ซึ่งแต่ละสังคมเป็นผู้กำหนดการเรียนรู้ของตนเอง

3. องค์ความรู้มิใช่การอ่านออกเขียนได้ แต่รวมถึงความสามารถพื้นฐานที่มีความหลากหลายรูปแบบ การดำเนินชีวิตและการสื่อสาร สิ่งเหล่านี้ได้นำมาปรับใช้ใหม่ และมีโอกาสสูญหายไป ในทุกวงจรชีวิต แต่องค์ความรู้เป็นรากฐานที่ไม่สามารถทำลายได้

จากเหตุผลข้างต้น องค์ความรู้เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงได้กำหนดเป็นฯดยบายเพื่อการเข้าถึงองค์ความรู้ วิธีการวัดความสามารถในการอ่านออกเขียนได้อย่างถูกต้องและพัฒนาวิธีการเรียนรู้ให้ยั่งยืนแก่ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ รัฐควรเข้ามาสนับสนุนในการดำเนินงาน และพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธ์ การดำเนินชีวิต สภาพทางกายภาพของสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และลักษณะพิเศษทางวัฒนธรรม จึงได้กำหนดเป็นหลักการในการดำเนินการ ดังนี้

ด้านองค์ความรู้

1. ในปี ค.ศ. 2015 ปรับปรุงการเข้าถึงขั้นพื้นฐานขององค์ความรู้ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสำหรับผู้ใหญ่โดยเฉพาะสตรี ที่มีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มบุคคล

2. ความต่อเนื่องขององค์ความรู้ การเรียนรู้ การใช้ทักษะองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง ขอบเขตของกระบวนการเรียนรู้ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ ตามอัธยาศัยและการศึกษาตลอดชีวิต แบบบูรณาการ

3. องค์ความรู้มุ่งสนับสนุนทักษะพื้นฐานในการกำหนดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งการเรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4. อัตราการเรียนรู้ของประชากรเป็นพื้นฐานในการพัฒนาวัฒนธรรม และปรับปรุงคุณภาพของขนบธรรมเนียมประเพณี

ด้านนโยบาย

1. นโยบายและมาตรการการศึกษาผู้ใหญ่ จะต้องครอบคลุมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. นโยบายและความสำเร็จของการศึกษาผู้ใหญ่ องค์ความรู้ของผู้ใหญ่และการเรียนรู้ตลอดชีวิต สู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านเศรษฐกิจ สวัสดิการ และการเข้าถึงตลาดแรงงาน ทั้งภายในและระหว่างประเทศ

3. ภายในปี ค.ศ. 2015 กลยุทธ์ของการศึกษาผู้ใหญ่และการเรียนรู้ตลอดชีวิตสามารถยกระดับความสามารถของประชากรจากความสมดุลของเศรษฐกิจ

4. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการทำงานของประชากร รวมถึงการจัดการเรียนการสอนในระบบของเด็กและผู้ใหญ่

ด้านกำกับดูแล

รัฐกระจายอำนาจสู่ระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นโครงสร้างสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมาย ทั้งการระดมทุน การสร้างความสามารถ กระบวนการกระจายอำนาจสามารถเชื่อมโยงต่อการตรวจสอบและประเมินผล โดยเฉพาะการศึกษาผู้ใหญ่ โดดเด่นในหลักการ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนมีความคิดในภาพกว้างของผู้ปฏิบัติ มีความสามารถในการประสานงานที่แข็งเก่รงและการสร้างประสบการณ์ หลักสำคัญสำหรับ

การส่งเสริมการกำกับดูแลที่ดี คือ ประสิทธิภาพ ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การปฏิบัติด้วยความเป็นธรรมต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีส่วนร่วม เพื่อการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ด้วยหลักการที่สร้างสรรค์การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ยังคงเป็นความต้องการที่สำคัญสำหรับการกำกับดูแลที่ดีในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ คือ การผสมผสานรูปแบบที่หลากหลาย มีประสิทธิภาพ กลไกในการประสานงาน และการสร้างความเชื่อมั่นในการฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญและเครือข่ายในทุกระดับโดยเฉพาะในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น หลักสำคัญของการกำกับดูแล คือ

1. การกระจายอำนาจสู่ระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญ ทั้งนี้ต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ และการสร้างความสามารถในการประสานงานของผู้ปฏิบัติงาน

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานเป็นความต้องการหลักสำหรับการกำกับดูแล ในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบผสมผสานในรูปแบบที่หลากหลายให้มีประสิทธิภาพสูงสุดรวมถึงกลไกในการพัฒนาและการฝึกอบรม

ด้านการจัดหาเงินทุน

การจัดหาเงินทุนของการศึกษาผู้ใหญ่ มีความต้องการเงินลงทุนและเงินทุนจริง ซึ่งการศึกษาผู้ใหญ่ถูกเชื่อมโยงเข้ากับสังคม นโยบายทางเศรษฐกิจ ดังนั้นเงินทุนจำนวนมากได้มาทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ความหลากหลายของรูปแบบการศึกษาผู้ใหญ่ ความหลากหลายของช่องทางการจัดหาเงินทุนและการใช้จ่ายเงินทุน การจัดหาเงินทุนเพื่อการเรียนรู้และการศึกษาผู้ใหญ่เป็นนโยบายของรัฐบาล เพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชากร โดยจัดเป็นกองทุนสำรองของสถาบัน การกระจายอำนาจของกองทุนสู่ระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น กลไกและนวัตกรรมในการระดมทุนของรัฐ คือการลดหย่อนภาษีด้านการศึกษา เงินสงเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา คูปองการศึกษาและสินเชื่อส่วนบุคคลปลอดดอกเบี้ยหรือดอกเบี้ยต่ำ

หลักการสำคัญการจัดหาเงินทุน

1. ในแต่ละประเทศมีการลงทุนการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นการลงทุนที่ไม่อาจปฏิเสธได้จากรัฐบาล

2. ความหลากหลายเป็นลักษณะของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ ดังนั้น การระดมทรัพยากรเป็นสิ่งจำเป็นและมีความหลากหลายในกระบวนการระดมทุนของภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น

3. ระบบการจัดหาเงินทุนและการปฏิบัติยังไม่เป็นรูปธรรม ผลประโยชน์กว้างขวาง การศึกษาเป็นพื้นฐานความรู้ที่แข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม ดังนั้น การระดมทุนเพื่อการศึกษาจะต้องมีประสิทธิภาพ มีโครงสร้างการบริหารการเงินที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

การมีส่วนร่วม

การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ไม่มีการเปรียบเทียบข้อมูลและภูมิหลังของผู้เรียน ขึ้นอยู่กับรูปแบบที่จัดการเรียน ความแตกต่าง และศักยภาพของแต่ละบุคคล การจัดการศึกษาในแต่ละรูปแบบมีความแตกต่างในเรื่องของการวัดและประเมินผล และกระบวนการติดตามผล

ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จทางการศึกษาต่ำ มีรายได้น้อย ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนแม้ว่าอายุและสถานะเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความเข้าใจในความแตกต่างของปัญหาอุปสรรคในการเข้าร่วม การมีส่วนร่วม หรือประสบความสำเร็จในการมีส่วนร่วม เช่น การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้ใหญ่เพื่อการอ่านออกเขียนได้ที่มีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมในการจัดหาเงินทุนและการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพในระดับท้องถิ่นและเครือข่ายศูนย์การเรียนชุมชน เชื่อมโยงต่อการเข้าถึงความเสมอภาค ความเท่าเทียมกันการมีส่วนร่วม

หลักการของการมีส่วนร่วม

1. การออกแบบ การตรวจสอบของภาครัฐและเอกชน ถึงความร่วมมือ และอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น

2. ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ไม่สามารถจัดการในขั้นตอนเดียว ดังนั้น ควรมีแผนปฏิบัติการ การจัดลำดับถึงปัญหาอุปสรรคในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

ด้านคุณภาพ

The Belem Framework for Action ได้กำหนดคุณภาพทั้งแบบองค์รวม หลายมิติและมีความต่อเนื่องในการปฏิบัติ เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนากรอบคุณภาพในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานของผู้ใหญ่ ทั้งในระบบ นอกระบบ ตามอัธยาศัยและการเรียนรู้โดยตรงสู่คุณภาพระดับอาชีวศึกษา ตามนโยบายความเสมอภาคและประสิทธิภาพของการเรียนรู้

การปรับเปลี่ยนระบบการศึกษา การประเมินผลและการรับรองวิทยฐานะของการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบด้วยหลักสูตร สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้การฝึกอบรม วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาครูและการฝึกอบรม เป็นกระบวนการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สู่ระดับมืออาชีพ ตามหลักการของด้านคุณภาพ

1. การพัฒนาทางด้านวิชาการเพื่อการยอมรับการตรวจสอบ และการได้รับรองวิทยฐานะการเรียนในระบบและนอกระบบของผู้ใหญ่

2. การอำนวยความสะดวกในด้านวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผู้ใหญ่ในรูปแบบสหวิชาชีพ รวมถึงการฝึกอบรมทั้งในระบบและนอกระบบ สู่กระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. การควบคุม การตรวจสอบและการประเมินผล ยังต้องทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและเป็นมืออาชีพ โดยรวบรวมตัวบ่งชี้ กรอบแนวคิด ค่านิยม ประสบการณ์ การฝึกอบรม เพื่อบูรณาการการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้เป็นไปตามศักยภาพของแต่ละบุคคลและกลุ่มผู้เรียน

สรุป การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ที่เกิดจากระดับบุคคลและระดับชุมชน ที่เต็มไปด้วยสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แบบ เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต สภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้รวมถึงผู้ปฏิบัติ ผู้ออกแบบ กองทุน และระบบการจัดการศึกษาที่ให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ทุกรูปแบบตามความสนใจของประชาชนสู่ความเป็นมืออาชีพ ด้วยการกระจายอำนาจการผสมผสานรูปแบบการจัด การกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่นในการพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคม สภาพแวดล้อมการจัดการศึกษา การจัดหาแหล่งเงินทุน สำหรับคุณภาพและความยั่งยืนของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเกิดจากความต้องการทางการศึกษา การเรียนรู้ และการศึกษาของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะการให้ความรู้ การฝึกอบรมที่มีความหลากหลายรูปแบบจากสังคมโดยรวม ทั้งนี้จำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพ ประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการพัฒนาสังคม ภายใต้กรอบข้อตกลงใน The Belem Framework for Action เพื่อให้บรรลุผลตามป้าหมายของ Education for All (EFA) ของกลุ่มประเทศสมาชิกยูเนสโก (UNESCO) ประกอบด้วยด้านองค์ความรู้ ด้านนโยบาย ด้านกำกับดูแล ด้านการจัดหาเงินทุน ด้านการมีส่วนร่วม และด้านคุณภาพ

10. ร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

สรุปจากการศึกษา การวิเคราะห์ การจัดการศึกษาให้แก่เด็กต่างด้าวจากเอกสาร การรับฟังการบรรยาย การเข้าร่วมประชุมสัมมนา การเป็นคณะกรรมการในการทำงาน เกี่ยวกับการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวด้านการศึกษาและวัฒนธรรม

13.1 การสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา เรื่อง การทบทวนและพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาให้กับเด็กต่างชาติในจังหวัดสมุทรสาคร เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2557 ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดป้อมวิเชียรโชติการาม จังหวัดสมุทรสาคร สรุปจากการบรรยายพิเศษของ ตูโอโม ปูตีไออาเนน. (2557: 1- 3). ผู้แทนองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ภาคพื้นเอเชียแปสิฟิก เป็นหน่วยงานภายใต้องค์การสหประชาชาติ (UN) ความว่า “ในประเทศไทย เด็กลูกหลานแรงงานต่างชาติ และเด็กด้อยโอกาสกลุ่มอื่นๆ จำนวนหนึ่งยังไม่สามารถเข้าถึงการศึกษา ด้วยเหตุนี้ การสัมมนาในวันนี้จึงมีความสำคัญมาก เราทุกคนจึงต้องร่วมมือกันเพื่อดำเนินการตามนโยบาย “การศึกษาเพื่อปวงชน” (Education For All) เมื่อปี 2553 กระทรวงศึกษาธิการระบุว่า มีเด็กต่างชาติอาศัยอยู่ในประเทศไทย ประมาณ 260,000 คน และมีเด็กต่างชาติเข้าสู่ระบบการศึกษาในโรงเรียนไทย ประมาณ 60,000 คน ในขณะเดียวกันองค์กรเอกชนสรุปตัวเลขประมาณการของเด็กข้ามชาติที่ไม่เป็นทางการว่า มีเด็กต่างชาติอาศัยอยู่ในประเทศไทยประมาณ 200,000 – 400,000 คน เท่ากับว่ามีเด็กต่างชาติเข้าสู่ระบบการศึกษาในโรงเรียนไทย ร้อยละ 20 - 40 และจากการศึกษาจำนวนเด็กต่างชาติจังหวัดสมุทรสาคร โดยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า เด็กอายุ 5–15 ปี มีจำนวน 9,689 คน ซึ่งในจำนวนนี้สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐ ประมาณ 1,500 คน จึงมีควาจำเป็นต้องขยายโอกาสให้เด็กต่างชาติสามารถเข้าถึงการศึกษามากขึ้นอีก ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ต่างชาติ

ของสถานศึกษาบางแห่งในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นความพยายามที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการดำเนินการตามนโยบายการศึกษาเพื่อปวงชน และขยายความคุ้มครองให้แก่เด็กต่างชาติ”

13.2 เดลินิวส์ ออนไลน์. (2557). นายปราโมทย์ เลิศชีวกานต์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ได้บรรยายเรื่อง ศูนย์การเรียนต่างด้าวกับโอกาสการศึกษา ณ โรงแรมเซนทรา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2555 สรุปได้ดังนี้ ศูนย์การเรียนในอำเภอแม่สอด เริ่มแรกมีทั้งหมด 46 ศูนย์ ปัจจุบันเพิ่มขึ้นเป็น 76 ศูนย์ ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 แต่มีข้อจำกัดของศูนย์การเรียน และศูนย์มีความกังวลเรื่องความปลอดภัยของเด็กต่างด้าว และยังพบว่าส่วนใหญ่ไม่มีครูสอนภาษาไทยให้กับเด็ก เนื่องจากศูนย์การเรียนมีความหลากหลายในการจัดการเรียนการสอน คุณภาพการศึกษาต่ำรวมถึงปัญหาที่ยังไม่ได้รับการยอมรับในทางกฎหมาย จึงมีการจัดแนวทางการดำเนินงานให้กับศูนย์การเรียน 4 แนวทาง ได้แก่ แนวการการส่งเด็กเข้าเรียนต่อในโรงเรียนของรัฐ แนวทางการจดทะเบียนเป็นโรงเรียนเอกชน แนวทางศูนย์การเรียนในโรงเรียนรัฐ หรือ School within School และแนวทางใหม่คือ การจดทะเบียนตามกฎหมายตามกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของบุคคลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน โดยดำเนินงานในรูปแบบของการศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย

นายธเนศ เวทมาหะ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ได้กลว่าสนับสนุน การจัดเรียนในรูปแบบของการส่งเด็กเข้าโรงเรียนรัฐเป็นวิธีการที่เหมาะสมและปรับปรุงให้ศูนย์การเรียนมีความพร้อมและปฏิบัติตามเงื่อนไขของโรงเรียนนั้นๆ ด้วย นักเรียนต่างด้าวต้องเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียน ศูนย์การเรียนส่วนใหญ่ทำการสอน 5 วิชา คือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาพม่า นอกจากนี้ยังสอนเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ศิลปะ งานอาชีพ แต่ส่วนใหญ่จะจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาพม่า และภาษาอังกฤษ

13.3 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภออมก๋อย. (2556). วันที่ 8 กันยายน 2557 วันการศึกษานอกโรงเรียน นายประเสริฐ บุญเรือง เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า การส่งเสริมการรู้หนังสือไทยสำหรับกลุ่มแรงงาน กลุ่มแรงงานชาวมอญที่ทำงานอยู่ในโรงงานมีจำนวนมาก กศน. จึงได้เปิดสอนกลุ่มผู้ไม่รู้หนังสือ เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดเพื่อใช้ในการสื่อสาร รวมทั้งฝึกอ่านและเขียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนต่อระดับ ในบริเวณจังหวัดสมุทรสาคร เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร และอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ชื่อหนังสือส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับกลุ่มชาติพันธ์มอญ เนื้อหาสาระของหนังสือสอดคล้องกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมท้องถิ่น

การสอนการรู้ภาษาไทยสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ควรมีวิธีการสอนที่แตกต่างจากกลุ่มผู้เรียนที่พูดภาษาไทยได้ ตั้งแต่เกิด คือใช้ภาษาไทยตั้งแต่เกิดเรียกว่าพูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ในชีวิตประจำวัน แต่กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น ชุมชนบนพื้นที่สูง และกลุ่มแรงงานชาวมอญไม่ได้พูดภาษาไทยตั้งแต่เกิด เรียกว่า พูดภาษากะเหรียง และมอญ เป็นภาษาแม่ในชีวิตประจำวัน

จึงต้องมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างเพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษสามารถ พูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษาไทย ได้ในชีวิตประจำวันดีขึ้น

13.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (2557). รายงานการประชุมคณะทำงานจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวด้านการศึกษาและวัฒนธรรม ครั้งที่ 1/2557 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2557 ณ ห้องประชุมแสงสุขเอี่ยม 2 สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

4.3 แนวทางการจัดตั้งศูนย์เด็กเล็ก (เด็กต่างด้าว) เนื่องจากในสถานประกอบการหลายแห่งมีแรงงานต่างด้าวทำงานอยู่ และแรงงานต่างด้าวบางส่วนก็มีลูก หลาน หรือผู้ติดตามมาอาศัยอยู่ด้วย ซึ่งอายุยังไม่ถึง 18 ปี และไม่ได้เข้ารับการศึกษา ดังนั้น ปัญหานี้จึงส่งผลกระทบต่อการส่งสินค้าออกโดยเฉพาะผลิตภัณฑ์อาหารทะเล และแปรรูปอาหารทะเล การแก้ไขปัญหา หรือทางออกที่ดีคือให้มีการจัดตั้งศูนย์เด็กเล็ก (เด็กต่างด้าว) ในสถานประกอบการ เพื่อให้ลูก หลาน หรือผู้ติดตาม ที่มีอายุยังไม่ถึง 18 ปี และไม่ได้รับการศึกษา ได้ศึกษาเล่าเรียน อีกทั้ง ยังเป็นการแก้ปัญหาการใช้แรงงานเด็กในสถานประกอบการ

ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาโดยสรุปเป็นข้อเสนอแนะการดำเนินงาน ได้ดังนี้

1. การรณรงค์ให้ผู้ติดตามแรงงานต่างด้าวเข้ารับโอกาสทางการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน) ดังนี้

1.1 หอการค้าจังหวัดสมุทรสาคร ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์เรียน ประกอบด้วย

-ศูนย์เรียนวัดเทพนรรัตน์ (สอนภาษาพม่า ภาษาอังกฤษ)โดยใช้หลักสูตรของพม่า

-ศูนย์เรียนอ้อมน้อย (สอนภาษาพม่า ภาษาอังกฤษ)

-ศูนย์เรียนเตรียมชีวิต (มูลนิธิเตรียมชีวิตวัดโกรกกรากใน) จัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย

1.2 มูลนิธิรักษ์ไทย จัดการศึกษาเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ในระบบ จำนวน 4 ศูนย์

1.3 ศูนย์เรียนอันนาลัย โดยองค์กรทางศาสนา จำนวน 2 ศูนย์

1.4 ศูนย์เรียนที่ดำเนินการจัดการสอนโดยกลุ่มแรงงานต่างด้าว และกลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน 6 ศูนย์

1.5 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสมุทรสาคร ดำเนินการจัดการศึกษา ดังนี้

- หลักสูตรการศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- การจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้หนังสือ (ภาษาไทย)
- หลักสูตรอาชีพระยะสั้น
- หลักสูตรทักษะชีวิต

สำหรับหลักสูตรการศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีเด็กที่มีอายุ 7–15 ปี จำนวน 94 คน

2. กรณีที่นักเรียนได้รับการศึกษาจากประเทศต้นทางมาแล้ว ดำเนินการ ดังนี้

- เตรียมความพร้อมด้านภาษาไทยจนสามารถอ่าน วิเคราะห์ได้
- ดำเนินการวัดความรู้เพื่อเข้าสู่ในระบบการศึกษา (สอบเทียบความรู้)

3. ปัญหาในการจัดการศึกษา

3.1 นโยบายที่เกี่ยวข้องไม่ชัดเจนและไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษา ได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านแรงงาน และด้านความมั่นคง

3.2 กลุ่มเป้าหมาย (ประชากรวัยเรียนต่างด้าว) มีการเคลื่อนย้ายติดตามผู้ใช้แรงงานตลอด ทำให้เกิดปัญหาในการติดตามและส่งผลกระทบต่อปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนต่างด้าวในอัตราที่สูง

3.3 ขาดบุคลากรในการสอนด้านภาษาต่างด้าว(ปัญหาในการสื่อสาร)

3.4 อุปสรรคในการเข้าถึงหน่วยงานภาครัฐของกลุ่มแรงงานต่างด้าว

3.5 ผู้ปฏิบัติงาน/เจ้าหน้าที่ ขาดความเข้าใจในระเบียบ ข้อกฎหมาย และแนวปฏิบัติ รวมถึงปัญหาในการสื่อสาร

3.6 ระเบียบต่าง ๆ ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน

3.7 ขาดข้อมูลจำนวนผู้ติดตาม (เด็กต่างด้าว) ที่อยู่ในวัยเรียนที่เป็นปัจจุบัน

4. แนวทางการแก้ไข

4.1 จัดตั้งศูนย์ข้อมูลการศึกษาในวัยเรียนของเด็กต่างด้าวทั้งในและนอกระบบ

4.2 จัดทำและประชาสัมพันธ์แนวทางการเข้าถึงระบบการศึกษาของเด็กต่างด้าวในวัยเรียน

4.3 รณรงค์ให้เด็กต่างด้าวให้มีอัตราคงอยู่ในระบบจนจบการศึกษาภาคบังคับ

4.4 สำรวจข้อมูลเด็กต่างด้าวที่เข้าเรียนในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ในโรงเรียนและศูนย์เรียนทุกแห่ง

4.5 จัดให้มีอาสาสมัครทางการศึกษา

4.6 จัดตั้งศูนย์การศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ (ฟัง พูด อ่าน เขียน)

4.7 จัดให้มีการลงทะเบียนผู้ติดตาม เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นข้อมูลในการติดตามให้เข้ารับการศึกษาภาคบังคับอย่างทั่วถึงครบทุกคน

4.8 จัดให้มีระบบการส่งต่อข้อมูลจากระบบการศึกษาสู่ระบบภาคแรงงานที่ชัดเจนตรวจสอบได้

4.9 จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อการเข้าถึงระบบการศึกษาและวัฒนธรรมในรูปแบบที่หลากหลาย

4.10 จัดให้มีการทำงานร่วมกัน (การมีส่วนร่วม) ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนและจากตาราง 3 สรุปหลักสูตรที่ใช้จัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย หลักสูตรที่ใช้จัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2511 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย และหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน จัดทำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ดังนี้

10. ร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล (หลักสูตรการจัดการศึกษานอกระบบ พุทธศักราช 2557, ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556)

ตาราง 7 ร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

องค์ประกอบการจัด	รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
หลักการ	1.เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าว ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.แรงงานต่างด้าวสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติการเรียนรู้ และเต็มตามศักยภาพ 3.ให้คำนึงถึงความแตกต่างถึงสถานะของบุคคล 4.จัดกระบวนการเรียนการสอนให้ทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน 5.ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวพัฒนาตนเองเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาตามอัธยาศัย 6.ให้มีการเทียบวัดความรู้การใช้ภาษาไทย 7.ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	1.จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ทุกคนมีสิทธิและได้รับโอกาสทางการศึกษา 2.ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำ และผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน 3.มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้เวลาเรียน เน้นบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 4.ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย สภาพปัญหา การใช้ชีวิต อยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข 5.พัฒนาผู้เรียนให้เรียนอย่างต่อเนื่อง สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น 6.ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาจากประเทศต้นทาง 7.ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	1. เป็นหลักสูตรวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และประชาคมอาเซียน 2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เน้นสมรรถนะเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริงสามรถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่างวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ 3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน 4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัด	รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
จุดหมาย	1.ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้เพื่อการรู้หนังสือ ฟัง พูด อ่าน เขียนไทย และคิดเลขเป็น อันเป็นพื้นฐานเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน 2.ให้แรงงานต่างด้าวเข้าถึงการใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ 3.ส่งเสริมให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นประชากรที่ดี มีคุณภาพต่อแผ่นดินที่อยู่อาศัย	1.มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตที่ดีอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข 2.มีทักษะชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข 3.สามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น 4.มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข 5.สามารถประกอบสัมมาอาชีพให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ตามศักยภาพ	1.เพื่อให้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ 2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ 3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ 4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน การต่อต้านความรุนแรง และสารเสพติด มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจิตสำนึกด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัด	รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
			5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพ 6. เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและโลกมีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัด	รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
กลุ่มเป้าหมาย	แรงงานต่างด้าว ที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน โดยแบ่งเป็นกลุ่มอายุ ดังนี้ 1. กลุ่มอายุ 16 - 18 ปี 2. กลุ่มอายุมากกว่า 18 ปี จำแนกตามกลุ่มอาชีพ เช่น ทำงานบ้าน ขายของหน้าร้าน ทำงานให้บริการตามสถานประกอบการ แรงงานตามสถานประกอบการ เป็นต้น	แรงงานต่างด้าว แบ่งเป็นกลุ่มอายุ ดังนี้ 1. กลุ่มอายุ 16 - 18 ปี 2. กลุ่มอายุมากกว่า 18 ปี จำแนกตามกลุ่มอาชีพ เช่น ทำงานบ้าน ขายของหน้าร้าน ทำงานให้บริการตามสถานประกอบการ แรงงานตามสถานประกอบการ เป็นต้น	แรงงานต่างด้าว อายุมากกว่า 18 ปี ที่ใช้แรงงานและผู้ประกอบอาชีพ ต่างๆ เช่น กลุ่มที่อยู่ในโรงงาน กลุ่มที่อยู่ในสถานประกอบการ กลุ่มผู้ใช้แรงงานในภาคการประมงต่อเนื่อง ภาคการเกษตร กลุ่มแรงงานในภาคการก่อสร้าง เป็นต้น

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัด	รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
โครงสร้าง	1.แบ่งผู้เรียนเป็นช่วงอายุ และประเภทของการประกอบอาชีพ 2.สาระการเรียนรู้ เพื่อการรู้หนังสือ ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดเลขเป็น โดยเรียนรู้ควบคู่กับภาษาชาติพันธุ์ 3.ผู้เรียนจะต้องรู้ในเรื่อง สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และความเป็นพลเมืองที่ดีที่อาศัยแผ่นดินไทย 4.เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพพื้นฐาน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 5.ใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง ระยะเวลา 1 ปี หรือตามความเหมาะสมของช่วงอายุ	1.ระดับการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2.สาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ ทักษะการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐาน การประกอบอาชีพ ทักษะการดำเนินชีวิต และการพัฒนาสังคม ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย และหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3.ใช้เวลาเรียน 2 ใน 3 ของเวลาเรียนการศึกษาในระบบ	หลักสูตร แบ่งเป็น 3 หมาดวิชา และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้ 1. หมวดวิชาทักษะชีวิต ประกอบด้วย กลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา และกลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา 2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ ประกอบด้วย กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ 3. หมวดวิชาเลือกเสรี 4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัด	รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
วิธีการจัดการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้	1. เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และจัดให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน ได้แก่การเรียนรู้แบบชั้นเรียน การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม การเรียนรู้ตามอัธยาศัย การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนในรูปแบบอื่นๆ ตามบริบทความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ที่มีความแตกต่างทางวุฒิภาวะ 2. วิธีการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นช่วงอายุ และช่วงเวลาในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยได้ และคิดเลขเป็น 3. แบ่งช่วงการสอนออกเป็น 4 ช่วง คือ 3.1 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 20 และภาษาชาติพันธุ์ ร้อยละ 80 3.2 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 50 และภาษาชาติพันธุ์ ร้อยละ 50 3.3 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 80 และภาษาชาติพันธุ์ ร้อยละ 20 3.4 ใช้ภาษาไทย ร้อยละ 100	มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม การเรียนรู้แบบทางไกล การเรียนรู้แบบชั้นเรียน การเรียนรู้ตามอัธยาศัย การเรียนรู้จากการทำโครงงาน และการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ ตามสถานศึกษาออกแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวิธีเรียน โดยเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ โดยแบ่งการจัดดังนี้ 1.เด็กที่อยู่ในวัยการศึกษาภาคบังคับที่เข้าสู่การศึกษาในระบบ การเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2.เด็กที่อยู่ในวัยการศึกษาภาคบังคับที่เรียนการศึกษานอกระบบในระดับประถมศึกษา การเรียนการสอนตามตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย	1. การเรียนการสอนตามหลักสูตร ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่และวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถเทียบโอนผลการเรียน และขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้ 2. การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง สามารถจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการและการดำเนินงาน มีทักษะการปฏิบัติงาน ที่สัมพันธ์กันซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานประจำ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะสามารถให้คำแนะนำ แก้ปัญหาเฉพาะด้าน รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีส่วนร่วมในคณะทำงานหรือมีการประสานงานกลุ่ม รวมทั้งมีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัด	รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
วิธีการจัดการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)		3.การจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. เรียนหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งนี้มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ **หลักการจัดการเรียนรู้** 1.จัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นด้วยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ 2.จัดการเรียนการสอนตามศักยภาพของผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยึดสภาพแวดล้อมของผู้เรียน **วิธีการจัดการเรียนรู้** 1.จัดการเรียนการสอนแบบชั้นเรียน ในบางกลุ่มสาระวิชา และสอนเสริมด้วยการเรียนกับครูผู้สอนตัวต่อตัว 2.จัดการเรียนรู้เป็นกลุ่ม เน้นกระบวนการกลุ่ม 3.วิธีพบกลุ่ม ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครู 4.ครูเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ	การจัดการศึกษาในระบบปกติ ใช้ระยะเวลา 3 ปี การศึกษา การจัดเวลาเรียนให้ดำเนินการ ดังนี้ 1. ในปีการศึกษาหนึ่งๆ ให้แบ่งภาเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติหรือระบบทวิภาค ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ โดยมีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนด และสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อน ได้อีกตามที่เห็นสมควร 2. การเรียนในระบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเปิดทำการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 วันๆละไม่เกิน 7 ชั่วโมง โดยกำหนดให้จัดการเรียนการสอนคาบละ 60 นาที

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัด	รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
วิธีการจัดการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)		5.จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้าน วัด ชุมชน สถานประกอบการ 6.จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล	
สื่อการเรียนรู้	จัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนในลักษณะชุดการเรียน มีประเด็นปัญหาสู่การอภิปรายแสวงหาแนวทางสู่การปฏิบัติ ทักษะภาษาไทย และทักษะคณิตศาสตร์ ประกอบกับการใช้สื่อเสริมแบบเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านศึกษาด้วยตนเอง เช่น แผ่นภาพที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา เอกสารต่างๆ สื่อโฆษณา แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ละครจากโทรทัศน์ เป็นต้น	การจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วนตนเอง โดยการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ	ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้สัมผัสกับการปฏิบัติงานอาชีพ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัยและบรรยากาศการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนทำได้ คิดเป็น ทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัด	รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
การเทียบโอน	-----	สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนหรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย โดยให้ดำเนินการเป็นไปตามระเบียบหรือแนวทางการปฏิบัติเทียบโอนของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนดไว้ดังนี้ 1.การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษาที่จัดการศึกษาเป็นระดับประถมศึกษา 2.การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษานอกระบบประเภทการศึกษาต่อเนื่อง 3.การเทียบโอนผลการเรียนจากความรู้และประสบการณ์กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ 4.การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ 5.การเทียบโอนผลการเรียนจากการประเมินความรู้และประสบการณ์	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัด	รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
การวัดและประเมินผลการเรียน	วัดและประเมินผลการเรียนเป็นกระบวนการที่แสดงถึงการพัฒนาความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้วยการประเมินจากการตอบสนองตอบรับจากการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยเป็นประโยคได้อย่างถูกต้อง สามารถคิดคำนวณเลขได้ถูกต้อง โดยผลการประเมินแบ่งเป็น ร้อยละ 50 จากผู้จัดการเรียนการสอน และร้อยละ 50 จากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่จัด	การวัดและประเมินผลการเรียน เป็นกระบวนการที่แสดงถึงการพัฒนา ความก้าวหน้า ความสำเร็จผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา โดยมีการประเมิน ดังนี้ 1. การวัดและประเมินผลรายวิชา ประเมินผล การเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน 2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนา 3. การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินสิ่งที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต การเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ 4. การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ	เน้นการประเมินสภาพจริง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2556

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัด	รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
การจบหลักสูตร	ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินผล จากการประเมินผลรวมของทั้ง 2 ฝ่าย คือ ผู้จัดการเรียนการสอน และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นจัด ร้อยละ 60	ผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในแต่ละระดับการศึกษา ต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังนี้ 1. ผ่านการประเมิน และได้รับการตัดสินผลการเรียนทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ และได้ตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร 2.ผ่านกระบวนการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง 3. ผ่านกระบวนการประเมินคุณธรรม 4. เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ *สำหรับการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย ผู้เรียนที่จะจบหลักสูตรได้ต้องมีอายุไม่น้อยกว่า 12 ปี*	1. ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาทักษะชีวิต หมวดวิชาทักษะวิชาชีพและหมวดวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 2. ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้างของหลักสูตร 3. ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 และผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ 4. เข้าร่วมกิจกรรมและประเมินผ่านทุกภาคเรียน

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัด	รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
เอกสารหลักฐาน	เอกสารหลักฐานเตรียมความพร้อม 1. แบบรายงานผลผู้ผ่านการประเมินการรู้หนังสือที่ 2 ฝ่าย คือ ผู้จัดการเรียนการสอน และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตพื้นที่ที่จัด 2. วุฒิบัตร	เอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ประกอบด้วย 1. ระเบียนแสดงผลการเรียน 2. หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ประกาศนียบัตร) 3. แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา	เอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ประกอบด้วย 1. ระเบียนแสดงผลการเรียน 2. หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา(ประกาศนียบัตร) 3. แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา
การบริหารจัดการ	ศูนย์จัดการเรียนรู้ นำหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือควรดำเนินการ ดังนี้ 1. วางแผน ศูนย์จัดการเรียนรู้ ชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผน 2. อบรมครู ครูอาสาสมัคร ศูนย์จัดการเรียนรู้ จัดให้มีการอบรมครู ครูอาสาสมัคร เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และอื่นๆ 3. ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	สถานศึกษาที่นำหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปใช้ควรดำเนินการ ดังนี้ 1. วางแผน สถานศึกษาชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผน 2. อบรมครู สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และอื่นๆ 3. ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรขึ้นเองตามธรรมชาติตามบริบท ของสถานศึกษา ที่มีความแตกต่างกัน โดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพยุทธศาสตร์ของภูมิภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 1. ศึกษาและทำความเข้าใจในรายละเอียดของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบการจัด	รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
	4. ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย 5. รับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน 6. แนะแนวการเรียน เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว 7. เทียบโอนความรู้และประสบการณ์ 8. วางแผนการเรียน ศูนย์จัดการเรียนรู้ และผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา 9. การลงทะเบียน ให้ผู้เรียนลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียน 10. จัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน 11. วัดและประเมินผลการเรียน 12. จบหลักสูตร ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	4. ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย 5. รับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน 6. แนะแนวการเรียน เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว 7 .เทียบโอน สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือ เทียบโอนความรู้และประสบการณ์ 8. วางแผนการเรียน สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา 9. การลงทะเบียน ให้ผู้เรียนลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียน 10. จัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน 11. วัดและประเมินผลการเรียน 12. จบหลักสูตร ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	2. ศึกษาและทำความเข้าใจแผนการเรียน แต่ละสาขาวิชา 3. สถานศึกษาต้องกำหนดรายวิชาให้สอดคล้องกับหมวดวิชา กลุ่มวิชาและหลักเกณฑ์ในการเลือกรายวิชา 4. จัดทำแผนการลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตรให้ครบทุกสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน 5. การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมให้คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ 6. อบรมครู สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครูเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และอื่นๆ 7. จัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน 8. วัดและประเมินผลการเรียน 9. จบหลักสูตร ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

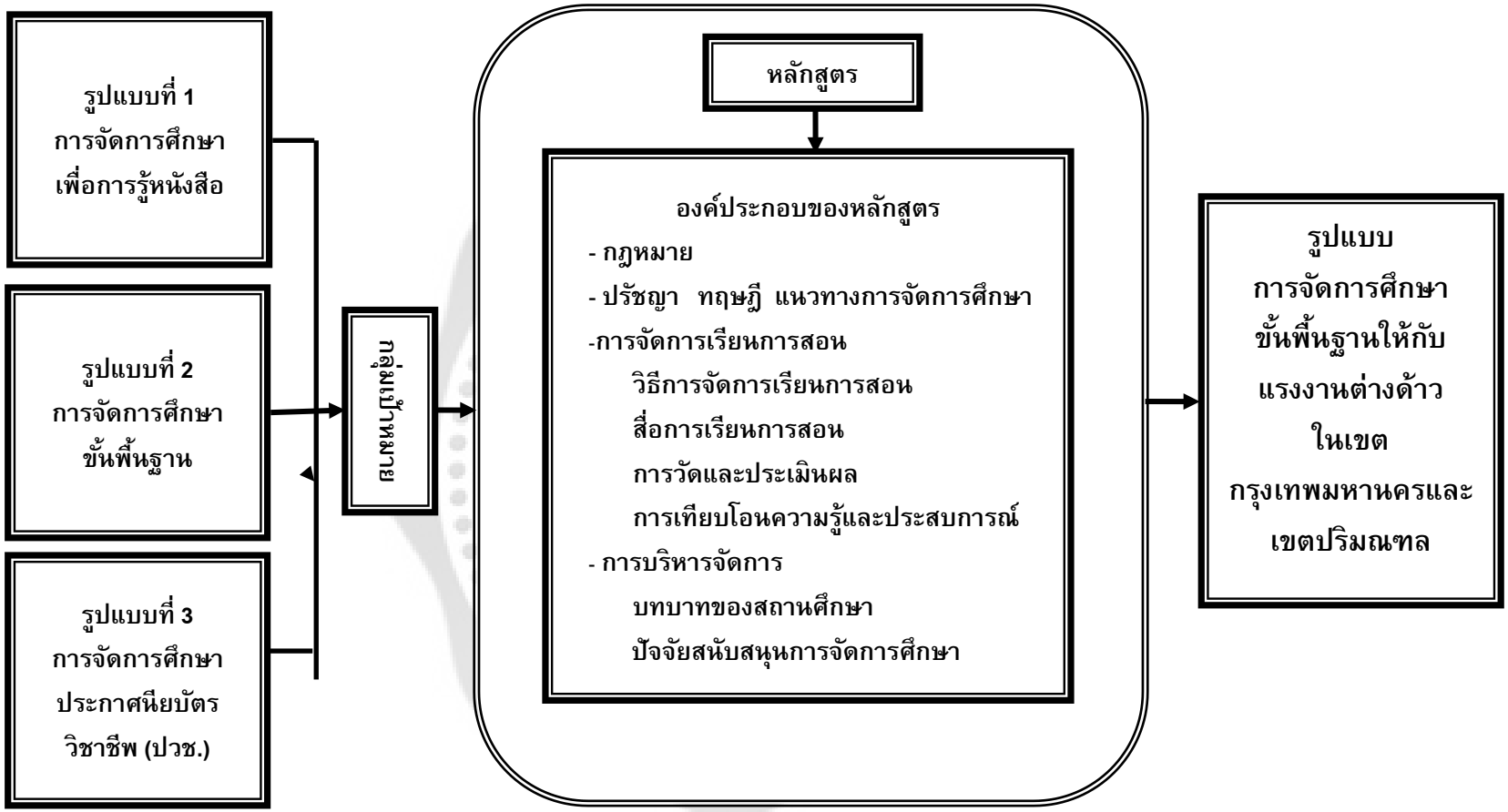

ภาพประกอบ 2 ร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ตอนที่ 4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย

กระบวนการแสวงหาทางเลือกที่จะดำเนินการในอนาคต จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปสู่การเตรียมการ การควบคุม การแก้ไข และการบริหารจัดการ สำหรับวิธีการในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อหารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำเป็นต้องปรึกษาหาผู้อื่น (Consulting Others) เช่น ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น เกี่ยวกับภาพในอนาคต ด้วยกระบวนการวิจัยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ส. วาสนา ประวาลพฤกษ์ (กุลวิภา ชีพรับสุข 2546 : 53 : อ้างอิงจาก ส. วาสนา ประวาลพฤกษ์. 2544 : 49) กล่าวว่า การให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มหนึ่งแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายเป็นช่วงอิสระ โดยไม่ให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมีอิทธิพลหรือรับอิทธิพลแนวคิดจากคนอื่นๆ แล้วนำมารวบรวมสรุปประเด็นสำคัญ โดยการทำซ้ำหลายๆครั้ง จนกว่าจะได้ผลลัพธ์ที่สามารถจะสรุปเป็นแนวเดียวกันได้ และลักษณะทั่วไปของเทคนิคเดลฟาย การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย. (www.home.dsd.go.th/kamphaengpet/km/information.)
ประกอบด้วย

1. เป็นวิธีที่มุ่งแสวงหาข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยใช้แบบสอบถาม ผู้เชี่ยวชาญจึงจำเป็นต้องตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นในแต่ละรอบ ๆ ข้อค้นพบที่ได้จากมติของผู้เชี่ยวชาญจะมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ก็ต่อเมื่อผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในประเด็นที่ผู้วิจัยศึกษาอย่างแท้จริง

2. เป็นวิธีที่ไม่ต้องการให้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ๆ มีอิทธิพลต่อการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน การเสนอความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแตะละคนจึงมีความเป็นอิสระ และเป็นความคิดเห็นส่วนตัวมากที่สุด

3. เป็นการวิจัยที่ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบสอบถาม โดยหลีกเลี่ยงไม่ให้ผู้เชี่ยวชาญมาเผชิญหน้ากัน และผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะต้องตอบแบบสอบถามครบทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ จึงต้องมีการเก็บแบบสอบถามหลายรอบ

4. ในการตอบแบบสอบถามแต่ละรอบ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบแบบสอบถามด้วยการกลั่นกรองอย่างละเอียดรอบคอบ และเพื่อให้ได้คำตอบเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจะแสดงความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด ที่เห็นสอดคล้องกันในแบบสอบถามแต่ละข้อที่ตอบกลับมายังผู้วิจัยในรอบที่ผ่านมาเพื่อนำเสนอในรูปของสถิติแล้วส่งกลับไปยังผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง เพื่อพิจารณาว่าจะยืนยันคำตอบเดิม หรือจะเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่พร้อมระบุเหตุผล

5. การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัย ใช้สถิติเบื้องต้น การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ได้แก่ ฐานนิยม มัธยฐาน ค่าเฉลี่ย และการวัดการกระจายของข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน สำหรับจำนวนผู้เชี่ยวชาญ นั้น ณัฐฏา สรรพศรี. (2525: 27 อ้างอิงจาก Thomas T. Macmillan. 1971: 52) ได้เสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ควรมีจำนวนเท่าใด จึงจะเหมาะสม พบว่า หากมีผู้เชี่ยวชาญจำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราความคลาดเคลื่อน (Error) จะมีน้อยลงไปด้วย และจะคงที่ ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนผู้เชี่ยวชาญช่วงการลดลงของความคลาดเคลื่อนและขนาดความคลาดเคลื่อนที่ลดลง

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	ช่วงของความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนลดลง
1 - 5	1.02 – 0.70	0.50
5 - 9	0.70 – 0.58	0.12
9 - 13	0.58 – 0.54	0.04
13 – 17	0.54 – 0.50	0.04
17 - 21	0.50 – 0.48	0.02
21 - 25	0.48 – 0.46	0.02
25 - 29	0.46 – 0.44	0.02

จากตาราง 8 จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 17 – 20 คน ขึ้นไป ขนาดของความคลาดเคลื่อนลดลงอย่างคงที่และน้อยมาก ดังนั้น จากผลการวิจัยดังกล่าว จำนวนผู้เชี่ยวชาญจึงไม่ควรน้อยกว่า 17 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย โดยทั่วไปจะเก็บรวบรวมข้อมูล 3 รอบหรือมากกว่า ดังนี้

รอบที่ 1 ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ครอบคลุมประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนด้วยวิธีการสนทนากลุ่มและหรือสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นและวิเคราะห์คำตอบโดยละเอียดแล้วนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นต่างๆ เพื่อกำหนดกรอบปัญหาในรอบต่อไป จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พัฒนาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ตรวจสอบความเป็นไปได้ของข้อคำถามในแบบสอบถาม โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) และตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ตามที่ พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540: 170) เสนอว่าจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมไม่ควรต่ำกว่า 3 คน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC)

รอบที่ 2 ผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 ที่รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญมาทำเป็นแบบสอบถาม รวมทั้งตัดข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกันออก นำข้อความที่มีความเห็นในลักษณะเดียวกันรวมเข้าด้วยกัน ทั้งนี้จะต้องคงความหมายเดิมของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาทำเป็นแบบสอบถามในลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมในรอบที่ 1 แสดงความคิดเห็นในลักษณะของการจัดระดับความสำคัญ รวมทั้งระบุเหตุผลที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยลงในช่องท้ายข้อคำถามในแต่ละข้อ พร้อมทั้งยังสามารถเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามในรอบนี้ ส่วนใหญ่จะหาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม หรือพิสัยระหว่างควอไทล์ หรือค่า IR (Interquartile Range)

รอบที่ 3 เป็นการพัฒนาคำตอบจากแบบสอบถามในรอบที่ 2 โดยพิจารณาจากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ถ้าพบว่าค่า IR มีค่าน้อย แสดงว่าความคิดเห็นที่ได้จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญค่อนข้างสอดคล้องกัน สามารถสรุปความได้ แต่ถ้าค่า IR มีค่ามาก แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดค่อนข้างกระจัดกระจาย ยังไม่สามารถสรุปความใดๆได้ จะต้องสร้างแบบถามฉบับใหม่เป็นรอบที่ 3 โดยมีข้อความเดียวกันกับแบบสอบถามรอบที่ 2 แต่เพิ่มตำแหน่งของค่ามัธยฐาน ค่า IR และเขียนเครื่องมายแสดงตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นตอบในแบบสอบถามรอบที่ 2 ลงไป แล้วส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญท่านเดิมอีกครั้งเพื่อให้ยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ ส่วนรอบต่อๆไป ก็กระทำเช่นเดียวกับรอบที่ 3

อย่างไรก็ตาม การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย พบว่า คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 3 และรอบที่ 4 มีความแตกต่างกันน้อยมาก จึงมักจะตัดการดำเนินในรอบที่ 4 ออกไป

อนึ่ง การรวบรวมข้อมูลในแต่ละรอบ ผู้วิจัยจะต้องให้เวลาแก่ผู้เชี่ยวชาญอย่างเหมาะสมในการตอบแบบสอบถาม ไม่เร่งรัดเกินไป และไม่ควรทิ้งช่วงเวลานานต่อการตอบแบบสอบถามในแต่ละรอบ

ข้อดีและข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟาย

ข้อดีของการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย ประยูร ศรีประสาธน์. (2532: 71-72). มีดังนี้

1. มีความเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ด้วยสาเหตุ ดังนี้

1.1 เป็นคำตอบที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความชำนาญในสาขาวิชานั้นๆ อย่างแท้จริง

1.2 ผลการวิจัยได้ผ่านกระบวนการพิจารณาจากการสอบถามย้ำหลายรอบจึงเป็นคำตอบที่กลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญ ช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นของผลการวิจัย

1.3 ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลทางความคิดของกลุ่ม ผู้เชียวชาญจึงมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

2. .ใช้เวลาในกระบวนการวิจัยไม่มาก เนื่องจากในกระบวนการเก็บข้อมูลแต่ละรอบจะใช้เวลาประมาณ 2 – 3 สัปดาห์ ดังนั้น จึงใช้เวลาทั้งกระบวนการประมาณ 3 – 4 เดือน ซึ่งเป็นวิธีวิจัยที่ใช้เวลาสั้นๆ แต่ได้ผลน่าเชื่อถือและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้

3. ทำการวิจัยได้ทุกสถานการณ์ สามารถเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในสถานที่แตกต่างกันได้ทั้งทางด้านสภาพภูมิศาสตร์และเวลา รวมถึงการใช้งบประมาณในการวิจัยไม่มาก

4. เป็นวิธีวิจัยที่มีขั้นตอนการดำเนินการไม่ซับซ้อนรวมทั้งผู้วิจัยสามารถลำดับความสำคัญของข้อมูลและเหตุผลในการตอบ และมีความสอดคล้องของความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ

5. วิเคราะห์ข้อมูลง่าย เนื่องจากใช้สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย มัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์

ข้อจำกัดของการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย มีดังนี้

1. การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม หากไม่ใช่เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขานั้น จะทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนไปจากภาพในอนาคตที่จะเป็นจริง

2. ผู้เชี่ยวชาญไม่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามโดยตลอด รวมทั้งเกิดความเบื่อหน่ายในการตอบแบบสอบถามหลายรอบ ด้วยสาเหตุต่างๆ เช่น เป็นช่วงที่ไม่น่าสนใจ มีภารกิจมาก หรือปัญหาอื่นๆ ส่งผลให้กระบวนการวิจัยล่าช้า

3. ขาดการวางแผนในการทำวิจัย ขาดการติดตามแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ เกิดการสูญหาย ทำให้ได้รับคำตอบกลับคืนมาไม่ครบถ้วน และยังพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีภารกิจมาก ทำให้ระยะเวลาการวิจัยล่าช้าไปจากที่กำหนด

4. ผู้วิจัยขาดความรอบคอบหรือมีอคติในการวิเคราะห์คำตอบที่ได้รับในแต่ละรอบ ทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนและขาดความเชื่อถือ

5. ขาดการศึกษาข้อมูลประกอบการทำวิจัยอย่างเพียงพอ แม้ว่าการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย จะสรุปผลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นหลัก แต่ผู้วิจัยต้องศึกษาข้อมูลในประเด็นการวิจัยเช่นกัน โดยเฉพาะรอบแรกซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ประเด็นต่างๆ ที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญออกความเห็น จะต้องครอบคลุมประเด็นปัญหาของการวิจัยทั้งหมด ซึ่งผู้วิจัยจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและมีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ

ดังนั้น กระบวนการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทำให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกัน ถูกต้องน่าเชื่อถือ เพราะสามารถระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างอิสระ และไม่มีข้อจำกัดในด้านเวลา รวมถึงหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากันของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล สืบเนื่องจากพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ กรุงเจนีวา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และนโยบายของรัฐบาล ได้เปิดโอกาสให้บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย หรือไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ได้รับการศึกษาเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ แม้มีความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนา และชาติกำเนิด เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 3 – 15 ปี ได้เข้าเรียนในระบบโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบางส่วนยังเรียนตามศูนย์การศึกษาขององค์กรเอกชน ส่วนเด็กกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มแรงงานเด็กที่ทำงานตามสถานประกอบการต่าง ๆ และยังอยู่ในวัยที่ควรได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แม้ว่าบางคนจะได้รับการศึกษาระดับการศึกษาภาคบังคับมาแล้ว แต่ได้ออกกลางคันเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานก่อนวัยอันควร และกลุ่มแรงงานที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงานเต็มตัวและมีจำนวนมากบางคนได้รับการศึกษามาจากประเทศต้นทางแล้ว ส่วนใหญ่จะเรียนถึงระดับ 6– 8 (Grade 6– 8) ดังนั้นกลุ่มแรงงานที่มีอายุตั้งแต่ 15 – 25 ปี ที่เข้ามาใช้แรงงานตามสถานประกอบการในประเทศไทย เขาควรได้รับการส่งเสริมการรู้หนังสือ การพัฒนาตนเอง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเพื่อประกอบในการอ้างอิง ดังนี้

อมรทิพย์ อมราภิบาล และ จิราพร วรเสน. (2544 : 60-61). ได้ศึกษาเรื่องการประเมินความต้องการของเด็กต่างชาติ กรณีศึกษาเด็กพม่าในจังหวัดระนอง โดยประเมินความต้องการของเด็กต่างชาติชาวพม่าในจังหวัดระนอง แบ่งเป็นสามส่วน คือ 1) สภาพปัญหาและความต้องการด้านกายภาพ (Physical Needs) 2) สภาพปัญหาและความต้องการด้านจิตใจ (Mental Needs) และ 3) ความต้องการด้านการศึกษา (Education Needs) รวมทั้งศึกษาด้านภูมิหลังการย้ายถิ่น และสภาพเงื่อนไขการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ความต้องการของเด็กผู้ย้ายถิ่นฐานแตกต่างกันอย่างไร โดยผลสรุปการประเมินด้านการศึกษาคือต้องการความเสมอภาคด้านการศึกษา โดยมีบางส่วนต้องการใบรับรองการศึกษา เพื่อที่จะกลับไปเรียนต่อที่บ้านเกิด ขณะที่บางส่วนต้องการศึกษาด้านสายวิชาชีพ เพื่ออนาคตในการทำงานหาเลี้ยงชีพในประเทศไทยต่อไป โดยเงื่อนไขบางประการที่ทำให้เด็กไม่ต้องการเรียนรู้ หรือพัฒนาทักษะต่างๆ คือ ความจำเป็นที่จะต้องทำงานหารายได้ ค่านิยมหรือการไม่เห็นความสำคัญ แต่ก็มีบางส่วนที่ผู้ปกครองเห็นความสำคัญ เช่น การจัดให้เด็กเข้าเรียนตามโรงเรียนเด็กเล็ก ที่จัดกันเองในชุมชนต่างๆ และการที่มีเด็กผู้ย้ายถิ่น จำนวนหนึ่งเข้าเรียนในระบบรวมกับเด็กไทย แสดงให้เห็นว่าชุมชนพร้อมจะมีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กในระดับหนึ่ง

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็ก และเยาวชนโดยสถานศึกษา พ.ศ.2543 กระทรวงศึกษาธิการ. (2545 : 41) เรื่องความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา ได้กล่าวไว้ว่า แม้เด็กและเยาวชนนั้น จะต่างเชื้อชาติ ศาสนาหรือพูดภาษาที่ต่างไปจากคนกลุ่มใหญ่ของสังคม หรือเด็กที่อยู่ตามชายแดน และมีเชื้อสายของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เมียนมาร์ ลาว เขมร มลายู ผู้เป็นครู ผู้บริหารการศึกษา ย่อมไม่สามารถอ้างเหตุแห่งความแตกต่างของครอบครัว เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ที่เป็นสิทธิอันพึงมีได้ เช่น สิทธิที่จะได้เข้ารับการศึกษาในโรงเรียน การได้รับบริการและการเรียนรู้จากสถาบันการศึกษา เช่น บริการแนะแนว เป็นต้น เช่นกระทรวงศึกษาธิการยินยอมให้สถาบันการศึกษาในสังกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษารับเด็กต่างด้าว ต่างสัญชาติ เด็กพลัดถิ่นเข้าเรียนใน โรงเรียนจนจบการศึกษาและได้รับใบรับรองวุฒิการศึกษา แม้เด็กนั้นจะไม่มีสัญชาติไทยก็ตาม

สุมาลี ปิตยานนท์. (2545 : 318-320). ได้ศึกษาเรื่องตลาดแรงงานไทยกับนโยบายรัฐ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงความต้องการของภาคธุรกิจต่างๆ ต่อแรงงานทั้งในระบบและนอกระบบในประเทศไทยโดยมิได้กล่าวถึงผลกระทบที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวว่าทำให้เกิดต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง อันเนื่องมาจากค่าแรงถูก แต่ก็เกิดภาวการณ์แย่งงานกันทำ รวมถึงปัญหาระยะยาวในด้านต่างๆ เช่น ปัญหาความมั่นคง ปัญหาสุขภาพอนามัย ปัญหาสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตยในพม่า. (2550). ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของเด็กแรงงานพม่า กรณีศึกษาพื้นที่ แม่สอด มหาชัย และคุระบุรี” พบว่า แม้ว่ารัฐบาลไทย จะออกระเบียบเพื่อเปิดโอกาสให้กับเด็กข้ามชาติทั้งที่ถูกและผิดกฎหมาย ได้รับโอกาสในการเข้าถึงการบริการการศึกษาของรัฐ แต่นโยบายดังกล่าวยังขาดรายละเอียดในการตอบสนองต่อการจัดการศึกษาที่เข้าถึงคนเหล่านั้น ในทางปฏิบัติ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งมาจากการที่รัฐบาลไทยไม่ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานใด ๆ ที่ตั้งขึ้นเฉพาะเพื่อให้การสนับสนุน การขาดหลักฐานข้อมูลของเด็กแรงงานข้ามชาติที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ไม่มีการซักซ้อมทำความเข้าใจ และเตรียมความคิดของผู้บริหารและครูเพื่อให้เข้าถึงนโยบาย บทบาท ภารกิจ และเป้าหมายต่าง ๆ ไม่มีการพัฒนาหลักสูตรที่สามารถตอบสนองต่อชุมชนในพื้นที่ต่าง ๆ ไม่มีคำแนะนำและส่งเสริมให้จัดทำตำราเรียน และรับสมัครอาสาสมัครครูผู้สอนชาวพม่า เพื่อช่วยให้การเรียนของเด็กในช่วงเริ่มต้นสามารถปรับตัวได้

สำหรับผลการวิจัยเรื่อง ”แนวโน้มการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของ ประเทศไทยในทศวรรษหน้า” ซึ่งศึกษาแนวโน้มหรือทิศทางที่เหมาะสมของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศไทยในทศวรรษหน้า ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2555 ในด้านปรัชญา แนวคิด กลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านบทบาทของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านหลักสูตร เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านการบริหาร การจัดการและการประสานงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน และด้านการประเมินและติดตามผลการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน อาชัญญา รัตนอุบล. (2550). พบว่า

1. แนวโน้มด้านปรัชญาและแนวคิดของการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะเน้นการศึกษาตลอดชีวิตที่เชื่อในความเสมอภาคของโอกาสในการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่ให้เสรีภาพและอิสระในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล จะยึดปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการ จะมุ่งพัฒนาศักยภาพส่วนตน การพึ่งตนเอง การมีคุณธรรมและความสัมพันธ์ของบุคคลอันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนของตนเอง กลุ่มเป้าหมายในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน คือ เกษตรกรในชนบท กลุ่มแรงงานในโรงงาน พนักงานในสถานประกอบการ บริษัทห้างร้าน ประชาชนในชุมชนแออัด เด็กเล็ก เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ผู้ว่างงาน ผู้สูงอายุรวมทั้งกลุ่มเป้าหมายที่ปัญหาพิเศษ เช่น เด็กเร่ร่อน ผู้ค้าประเวณี ชนกลุ่มน้อย โดยกลุ่มเป้าหมายหลักของการศึกษานอกระบบโรงเรียน คือ ผู้ที่พลาดโอกาสการศึกษาจากในระบบโรงเรียน

2. แนวโน้มด้านบทบาทของการศึกษานอกระบบโรงเรียน คือ มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความสามารถของประชาชนอย่างยั่งยืน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและเศรษฐกิจ พัฒนาชุมชนและสังคม และพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะและการเมือง

3. แนวโน้มด้านหลักสูตร เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น หลักสูตรการศึกษานอกระบบโรงเรียนขั้นพื้นฐานจะลดความสำคัญลง โดยที่หลักสูตรเป็นหลักสูตรที่มีชุมชนและสถานประกอบการเป็นฐาน มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของบุคคลและชุมชน มีความทันสมัย เนื้อหาในหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ในการทำงาน การประกอบอาชีพและวิถีชีวิต สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง กิจกรรมจะเป็นการศึกษาเพื่อมวลชน ช่วยพัฒนาสถาบันครอบครัวและชุมชน พัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจตนเอง ชุมชนและสังคม และเป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิดและปฏิบัติจากการประยุกต์ใช้ความรู้จากประสบการณ์จริง

4. แนวโน้มด้านการบริหาร การจัดการและการประสานงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน การบริหารจะเน้นการกระจายอำนาจสู่ชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ หรือสถานศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีบริการชุมชนทำให้เป็นสถานศึกษาของชุมชน มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆในชุมชน ในการจัดการศึกษา และมีเอกภาพด้านการกำหนดนโยบาย แต่มีความหลากหลายในการปฏิบัติ สำหรับการจัดการและการประสานงานนั้น จะดำเนินการในรูปแบบเครือข่าย มีการปรับระเบียบกฎเกณฑ์ในการจัดการให้ยืดหยุ่น มีการเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน องค์กรเอกชน สถาบันและหน่วยงานต่าง ๆในการวางแผนและการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

5. แนวโน้มด้านการประเมินและติดตามผลการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน จะมีสถาบันที่ช่วยดูแลมาตรฐานการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจะมีหลายรูปแบบแล้วแต่ความเหมาะสมของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของการประเมิน จะเป็นการประเมินที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามสภาพจริง เพื่อช่วยแนะนำและแก้ปัญหาให้ผู้เรียน โดยพิจารณาจากความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งด้านความ

สามารถในการแก้ปัญหา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คุณภาพของการปฏิบัติงาน และความสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งมีการติดตามผลของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ. (2552). ได้เสนอแนะในรายงานการวิจัย สภาพการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนชายขอบในจังหวัดชายแดนของไทยที่ติดกับประเทศกัมพูชา เช่น

1. คุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ฉะนั้นการจะพัฒนาการจัดการศึกษาในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชาให้มีคุณภาพ ต้องพัฒนาปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ให้เอื้อต่อการพัฒนาการศึกษาด้วยภาคส่วนต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชนจึงต้องร่วมมือกัน โดยหน่วยงานของรัฐควรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการประสาน ส่งเสริมหน่วยงานจากภาคส่วนอื่นๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่อย่างจริงจัง

2. รัฐบาลควรกำหนดนโยบายเฉพาะสำหรับพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจจัดทำเป็นแผนพัฒนาโรงเรียนชายแดน โดยกำหนดให้มียุทธศาสตร์ส่งเสริมความมั่นคงและแก้ปัญหาตามชายแดน เช่น ปัญหายาเสพติด การพนัน รวมทั้งยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่

3. รัฐบาลอาจพิจารณาใช้พื้นที่บางส่วนที่ตั้งอยู่ตามแนวตะเข็บชายแดนซึ่งมีนักเรียนสัญชาติกัมพูชาเข้ามาเรียนในอัตราสูง จัดตั้งเป็นโรงเรียนมิตรภาพไทย – กัมพูชา โดยเน้นการเรียนการสอนสองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาเขมร และเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษากลางของอาเซียน เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน และเป็นการพัฒนาประชากรระดับรากหญ้าเข้าสู่การเป็นพลโลก

4. การจัดการศึกษาในพื้นที่ชายแดนควรมุ่งเน้นการศึกษาเพื่ออาชีพเพื่อลดปัญหาความยากจนของประชาชนในพื้นที่ อาจดำเนินการโดยให้โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาประจำตำบลเปิดสอนระดับอาชีวศึกษาในระดับ ปวช. สาขาต่างๆ เพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักเรียนในพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน โอกาสเรียนที่จะเรียนต่อในระดับสูงในสถาบันการศึกษาต่างพื้นที่มีน้อย และอาจเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งให้นักเรียนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นเพื่อศึกษาต่อ

5. ควรส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของเด็กที่ใช้ภาษาถิ่น เนื่องจากผลการสำรวจความคิดเห็นชี้ว่าการใช้ภาษาถิ่นมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

ณัฐธิดา จันทรมณี. (2552). ได้ศึกษาเรื่องการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับชาวอูรักลาโว้ย และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ และการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ ในกลุ่มเป้าหมาย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับชาวอูรักลาโว้ย พบว่า จังหวัดภูเก็ตและจังหวัดกระบี่ มีนักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่เป็นชาวอูรักลาโว้ย ส่วนในจังหวัดสตูลนั้นที่ผ่านมาไม่มีนักศึกษาที่เป็นชาวอูรักลาโว้ย ด้านผู้สอน ผู้สอนเข้าใจวิถีชีวิตของและลักษณะของผู้เรียนที่เป็นชาวอูรักลาโว้ยและผู้สอนไม่เข้าใจภาษาอูรักลาโว้ยแต่ไม่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาหลักสูตร เนื้อหาหลักสูตรที่มีชาวอูรักลาโว้ยเข้ามาเรียนคือหลักสูตรที่เรียนคือหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรการฝึกทักษะอาชีพ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน เป็น

การสอนแบบบรรยายและจัดตามลักษณะของเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการสอน มีการใช้สื่อการสอนที่ขึ้นอยู่กับเนื้อหาวิชา ด้านการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลโดยการพิจารณาจากคะแนนเก็บและการทำกิจกรรมตามที่หลักสูตรกำหนด และการพิจารณาจากผลงานที่ทำ สำหรับปัญหาในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับชาวอูรักลาโว้ย พบว่า นักศึกษาที่เป็นชาวอูรักลาโว้ยมาเรียนไม่ต่อเนื่อง

2. ความต้องการการศึกษานอกระบบโรงเรียนของชาวอูรักลาโว้ย พบว่า ชาวอูรักลาโว้ยต้องการ ผู้สอนที่ยอมรับในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เนื้อหาหลักสูตรการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร การฝึกอบรมภาษาต่างประเทศและมัคคุเทศก์ เนื้อหาหลักสูตรการวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิด เนื้อหาหลักสูตรผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ความรู้ด้านการหาแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ ความรู้เรื่องการถือครองกรรมสิทธิ์ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน การใช้สื่อในท้องถิ่นมาใช้ประกอบการเรียนการสอน และต้องการทราบผลการประเมินเพื่อทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตน

3. แนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับชาวอูรักลาโว้ย พบว่า ด้านผู้สอน ผู้สอนควรเป็นคนในพื้นที่ หรือเป็นชาวอูรักลาโว้ยและต้องได้รับการอบรมทักษะการสอนและทักษะการทำงานร่วมกับชุมชน ด้านเนื้อหาหลักสูตรต้องสอดคล้องและเหมาะสมกับการดำรงชีวิตของชาวอูรักลาโว้ย ในสภาพแวดล้อมและสังคมในปัจจุบันที่ได้ผสมกลมกลืนกับชาวไทยทั่วไป ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องปรับวิธีการเรียนการสอนให้สามารถยืดหยุ่นโดยเน้นความสะดวกและสอดรับกับการดำรงชีวิตในปัจจุบันของผู้เรียนที่เป็นชาวอูรักลาโว้ย ด้านสื่อการสอนต้องปรับเปลี่ยนศูนย์การเรียนชุมชนซึ่งเป็นแหล่งเก็บรวมรวมสื่อการเรียนการสอนให้ชาวอูรักลาโว้ยเข้าถึงได้และดึงทรัพยากรในท้องถิ่นมาประยุกต์ให้เป็นสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ต้องปรับวิธีการในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและวิถีชีวิตของชาวอูรักลาโว้ยให้มากที่สุดและเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ. (2553). ได้เสนอแนะในรายงานการวิจัย รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น

1. ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ใน 2 ประเด็น คือ

1) ความสามารถในการใช้ภาษามลายูท้องถิ่น เพราะการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับประถมศึกษาเป็นระบบทวิภาษา (ไทย – มลายูท้องถิ่น) ทั้งนี้เพื่อให้ครูสามารถใช้ภาษามลายูท้องถิ่นเป็นภาษาเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) การพัฒนาครูที่สอนภาษาไทยให้มีความสามารถในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง เพราะการสอนภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นต่างจากภาคอื่นๆ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ส่วนภาษามลายูท้องถิ่นเปในภาษาแม่ ศาสตร์ของการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองนั้นย่อมแตกต่างจากการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาแม่ ฉะนั้นครูที่สอนภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงควรได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะเฉพาะ

2. ควรส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยประสานความร่วมมือในรูปแบบภาคีเครือข่ายระหว่างสถาบันการอาชีวศึกษา วิทยาลัยชุมชน และหน่วยงานของศูนย์การศึกษานองระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่ เพื่อร่วมกันกำหนดนโยบาย ทิศทางการจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านอาชีพ หรือหารจัดกิจกรรมกรเรียนรู้ด้านวิชาชีพ ร่วมกัน

3. เพื่อให้เกิดความคล่องตัว ความยืดหยุ่น มีเอกภาพ เกิดการรวมพลังในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงควรมีหน่วยงานบริหารเฉพาะที่จัดตั้งขึ้นในพื้นที่โดยมีกฎหมายรองรับ มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกสังกัดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรที่อยู่ในพื้นที่ซึ่งรับทราบถึงสภาพปัญหาในทางปฏิบัติได้เป็นอย่างดีเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการบริหาร ร่วมกันคิดวิเคราะห์ กำหนดนโยบาย และแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ มีลักษณะและสภาพปัญหาต่างจากพื้นที่อื่น และจะทำให้การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ในทุกลักษณะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เปรมใจ วังศิริไพศาล. (2553). จากรายงานการวิจัย การพัฒนารูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กต่างด้าว กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ และการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพในกลุ่มเป้าหมาย พบว่า รูปแบบการศึกษาที่เด็กต่างด้าวหรือครอบครัวเด็กต้องการ สรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียนโดยเด็กให้เหตุผลความต้องการที่จะเรียนในโรงเรียน คือ โอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่ และสามารถเรียนต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นตามระบบของโรงเรียน โดยเด็กส่วนใหญ่ที่ต้องการเรียนในรูปแบบนี้ จะเป็นเด็กที่ไม่ต้องทำงานช่วยเหลือครอบครัว หรือเป็นเด็กไม่ได้เป็นผู้หารายได้หลักของครอบครัว

2. รูปแบบการศึกษานอกระบบ ที่มีการเรียนการสอนหลายวิชา มีชั้นเรียนตามลำดับชั้น แต่มีความยืดหยุ่นทางด้านเวลาเรียนมากกว่าการศึกษาในระบบ รวมทั้งมีกฎระเบียบที่ไม่เคร่งครัดแบบในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องและเหมาะสมกับเงื่อนไขของเด็กที่ต้องการทำงานช่วยครอบครัว หรือไม่มีความพร้อมในการเข้าเรียนในระบบการศึกษาปกติ

3. รูปแบบการศึกษาเฉพาะวิชา ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่ไม่มีโอกาสได้เรียน ซึ่งเด็กต้องการเรียนเฉพาะวิชาที่เห็นว่าเป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ในการสื่อสาร การทำงานชีวิตประจำวันได้ เช่นภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์เบื้องต้น เด็กต่างด้าวบางคนต้องการเรียนเสริมบางวิชาเพื่อช่วยให้เข้าใจบทเรียนหรือสามารถติดตามการเรียนการสอนได้ทัน สอดคล้องกับความเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานกับเด็กในชุมชน และคนในพื้นทีที่เห็นว่า ควรมีการศึกษาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของเด็ก หรือมีรูปแบบการเรียนที่ไม่เคร่งครัดมากนัก โดยมีความยืดหยุ่นทางด้านเวลา สถานที่

ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน

ในพื้นที่แม่สอดพบการสอนด้วยภาษาเดียว การสอนวิภาษาหรือหลายภาษาทั้งในสถานศึกษาของไทยและในศูนย์การเรียนการสอนด้วยภาษาเดียว เช่น ภาษาไทย หรือภาษาชาติพันธุ์ของเด็กต่างด้าว มีจุดเด่นตรงที่สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เด็กต่างด้าวสามารถเรียนรู้ภาษาไทยหรือภาษาชาติพันธุ์ได้เร็วและเด็กต่างด้าวที่เรียนโดยใช้ภาษาไทยภาษาเดียวนั้น ทำให้เด็กเรียนรู้ภาษาไทยใกล้เคียงกับเด็กไทย การเรียนการสอนด้วยภาษาเดียวทำให้เด็กไม่เกิดความสับสน แต่จุดอ่อน คือ การเรียนภาษาไทยภาษาเดียวทำให้เด็กต่างด้าวไม่มีโอกาสได้เรียนรู้ภาษาของตน จึงขาดความสนใจหรือไม่เห็นคุณค่าในภาษาและวัฒนธรรมของตน จนอาจทำให้เด็กละทิ้งรากเหง้าของตนในที่สุด และสำหรับเด็กที่เรียนรู้เฉพาะภาษาของตน ไม่ได้เรียนภาษาไทยก็ทำให้ขาดโอกาสในการเรียนรู้ภาษาไทยเท่าที่ควร จึงไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ดีพอ

การสอนแบบทวิภาษา/พหุภาษา คือ การสอนด้วยภาษาชาติพันธุ์ของเด็กและภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ มี**จุดเด่น**ที่การใช้ภาษาแม่ช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้เนื้อหาการเรียนได้เร็ว และปรับตัวกับการเรียนภาษาที่สองได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการเรียนรู้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในโรงเรียน ทำให้มีการแลกเปลี่ยนช่วยเหลือกันระหว่างเด็กต่างวัฒนธรรม แต่**จุดอ่อน**ของการสอนแบบทวิภาษา/พหุภาษา คือ ต้องมีครูที่มีความรู้ สามารถสื่อสารได้ทวิภาษาหรือหลายภาษา หรือต้องมีครูหลายคน อย่างน้อยต้องมีภาษากลางที่ใช้ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายของโรงเรียน และเป็นเรื่องยากในกรณีของศูนย์การเรียนบางแห่ง

การสอนเนื้อหาด้านทักษะชีวิต

การสอนทักษะชีวิต เป็นกิจกรรมที่จัดโดยองค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งไม่ได้เน้นเนื้อหาทางวิชาการมากนัก คือ สอนเฉพาะการอ่านเขียนเบื้องต้นและการให้ข้อมูลเฉพาะด้าน เช่น การป้องกันความเสี่ยงต่าง ๆ การค้ามนุษย์ ความรู้ด้านสุขอนามัย ซึ่งจุดเด่นของการสอนทักษะชีวิต คือ มีความเหมาะสมและจำเป็นต่อเด็กต่างด้าวที่มีความเสี่ยงและไม่มีโอกาสเข้าเรียนในระบบปกติ แต่จุดอ่อน คือ เด็กไม่ได้เรียนเนื้อหาทางวิชาการอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต และการประกอบอาชีพในอนาคต

รูปแบบการศึกษาสำหรับเด็กต่างด้าวในพื้นที่ชายแดน

รูปแบบที่ 1 การศึกษาแบบโรงเรียนไทยแบบที่ 1 เป็นรูแบบการศึกษาที่จัดกันอยู่ในโรงเรียนไทยทั่วไป ใช้เนื้อหาเดิมตามหลักสูตรของไทย โดยมีส่วนหนึ่งเป็นหลักสูตรท้องถิ่นที่มีการปรับเนื้อหาในวิชาสังคม ศาสนา วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น เช่น การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และสังคมของพื้นที่ชายแดน อันมีประโยชน์ไม่เฉพาะกับเด็กต่างด้าวที่จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับประเทศแม่เท่านั้น ยังเป็นประโยชน์สำหรับเด็กไทยที่จะได้ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นตนอีกด้วย ในหลักสูตรท้องถิ่นยังควรเพิ่มเติมทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพ

ท้องถิ่น เช่น หัตถกรรม การเกษตร การเรียนการสอนใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการสอนวิชาต่าง ๆ ยกเว้นวิชาภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีภาษาชาติพันธุ์เป็นวิชาเลือก

รูปแบบที่ 2 การศึกษาแบบโรงเรียนไทยแบบที่ 2 ใช้เนื้อหาหลักสูตรเช่นเดียวกับการศึกษารูปแบบที่ 1 แต่ใช้ภาษาชาติพันธุ์ของเด็กต่างด้าวเป็นภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนควบคู่กับภาษาไทย เป็นลักษณะการเรียนการสอนแบบทวิภาษา

รูปแบบที่ 3 ศูนย์การเรียนเด็กต่างด้าวแบบที่ 1 (หลักสูตรไทยประยุกต์) เป็นการจัดการศึกษาในศูนย์การเรียนที่ต้องการเตรียมเด็กต่างด้าวให้สามารถเรียนต่อในโรงเรียนไทยแบบที่ 1 หรือ 2 ได้ ซึ่งเนื้อหาหลักสูตรควรประยุกต์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรของไทย แต่ใช้ทวิภาษาหรือพหุภาษา โดยสอนวิชาแกนกลางด้วยภาษาชาติพันธุ์ของเด็ก และสอนภาษาไทย และภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง

รูปแบบที่ 4 ศูนย์การเรียนเด็กต่างด้าวแบบที่ 2 เป็นรูปแบบที่ใช้ในศูนย์การเรียนที่ต้องการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรของตน เพื่อให้เด็กมีความรู้ และกลับไปใช้ในประเทศต้นทางได้ ใช้หลักสูตรตามมาตรฐานสากล โดยปรับเนื้อหาในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น เช่น สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยและวัฒนธรรมไทย เพื่อให้เด็กมีความเข้าใจบริบทของสังคมไทย ในรูปแบบนี้เด็กจะได้เรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง

รูปแบบที่ 5 เป็นการศึกษานอกระบบที่ประยุกต์จากหลักสูตรของศูนย์การเรียน โดยจัดให้มีความยืดหยุ่นด้านการเรียน อายุผู้เรียน ให้เข้ากับสถานการณ์ของเด็กต่างด้าวในพื้นที่ที่ต้องการเรียน แต่ไม่สามารถเรียนในเวลาปกติได้ โดยการเรียนการสอนรูปแบบนี้สอนเฉพาะเนื้อหาวิชาหลัก เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ด้วยภาษาชาติพันธุ์ในการเรียนการสอน สอนภาษาไทยให้สามารถสื่อสารเบื้องต้นได้ และเพิ่มเติมการสอนทักษะด้านอาชีพที่เหมาะกับท้องถิ่น เช่น งานช่างหัตถกรรมท้องถิ่น และงานเกษตร เป็นต้น

รูปแบบที่ 6 รูปแบบนี้เป็นการศึกษาแบบอัธยาศัย โดยเน้นเนื้อหาที่เป็นประโยชน์กับเด็กต่างด้าวที่มีข้อจำกัดไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาในระบบอื่นได้ และให้ความสำคัญกับการเข้าหาเด็กมากกว่าการตั้งรับ เช่น รูปแบบการศึกษาเคลื่อนที่ (Mobile teaching) หรือชั้นเรียนกลางคืน (Night school) โดยรูปแบบและเนื้อหาประกอบด้วย การสอนภาษาชาติพันธุ์และภาษาไทย การคำนวณเบื้องต้น สุขศึกษาและสาธารณสุขพื้นฐานและทักษะอาชีพที่เรียนรู้ในระยะสั้น เช่น ทักษะการเกษตร ทักษะการประกอบอาหาร

ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของมูลนิธิภายใต้การสนับสนุนจาก ILO-IPEC (International Labour Organization-International Programme on the Elimination of Child Labour) มูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน. (2554) ด้านการศึกษา ในปี 2011-2014 คือ การพัฒนาความร่วมมือจัดการศึกษาเด็กต่างชาติ เรียนร่วมกับเด็กไทยในระบบโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ใช้แนวคิด“ใกล้บ้านใกล้โรงเรียน”เพื่อป้องกันปัญหาการออกกลางคันของเด็กนักเรียน และการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนและตามอัธยาศัยเช่น การเปิดศูนย์พหุวัฒนธรรมและภาษา (Migrant Center) เพื่อให้

การศึกษาหลายๆ รูปแบบแก่ เด็กต่างชาติ แรงงานเด็ก และชุมชนผู้ปกครองแรงงานข้ามชาติ รวมถึงการพัฒนาความร่วมมือจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนกับหน่วยงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน แก่แรงงานเด็ก ที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบโรงเรียนเนื่องจากต้องทำงาน

ฮานส์ คริสเตียน ฮานน์. (2545: 7) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนและการฝึกอบรมทักษะอาชีพ : เครื่องมือเพื่อต่อต้านรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก รวมถึงการค้าเด็ก โดยเลือกศึกษาในเฉพาะบางประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา เวียดนาม โดยเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติที่ดีโดยละเอียด เพื่อจะส่งเสริมให้เด็กๆ ที่ขาดโอกาส ได้เข้าสู่ระบบการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบหรือนอกโรงเรียน ซึ่งมีชุมชนเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินการ โดยมีเป้าหมายในการดึงเด็กและเยาวชนที่ด้อยโษกาส อันเนื่องมาจากปัญหาความยากจน ให้ได้รับการศึกษา เพื่อหลีกการเข้าไปสู่วงจรการค้าแรงงานเด็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาด้านจิตใจ ร่างกายและพัฒนาการ ทั้งจุดประสงค์ของการให้เด็กเข้าสู่ระบบการศึกษาจะทำให้เด็กสามารถต่อยอดและพัฒนาตนเองให้หลุดพ้นจากความยากจน และความยากลำบากได้ โดยผลจากการศึกษาทำให้ได้ทราบถึงการบริหารและการจัดการศึกษาให้เด็กๆ ในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน และสร้างระบบที่หลากหลายเพื่อมารองรับ โดยรายงานชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการร่วมมือกันระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐในการจัดอบรมทักษะอาชีพให้กับเยาวชน ซึ่งจะตอบสนองความต้องการได้อย่างตรงเป้าหมายและมีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดที่ต้องเสริมศักยภาพในการดำเนินโครงการ กศน. และการฝึกอบรมอาชีพเพื่อต่อต้านรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก

Zeya Thu. (2006: 217). ได้ศึกษาเรื่อง Migrant Children's Access to Education : A Case Study of Myanmar Children in Samutsakhon Province. พบว่า อุปสรรคทางการศึกษาของเด็กย้ายถิ่นประกอบด้วยอุปสรรคในส่วนของครอบครัว ชุมชน โรงเรียน นโยบาย และระบบการศึกษา เช่น ขาดข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา หลักสูตร ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ความชำนาญในภาษาไทย ขาดเอกสารที่จำเป็นในการสมัครเรียน พฤติกรรมการเลือกปฏิบัติ

รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาตลอดชีวิต และความสามารถในการจ้างงาน กรณีศึกษาในประเทศออสเตรเลีย (UNESCO. 2013 37 - 38). เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษาตลอดชีวิต และโอกาสการจ้างงาน ตามนโยบาย และวิธีปฏิบัติ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก รายงานวิจัยนี้ได้ตอบสนองต่อคำถามจากทัศนคติของชาวออสเตรเลีย คือ1) ความสัมพันธ์ระหว่าง การเรียนรู้ตลอดชีวิต และโอกาสการจ้างงาน ตามนโยบายและการฝึกอบรม 2) นโยบาย กลยุทธ์ และโครงสร้าง ของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการศึกษาตามอัธยาศัย ที่นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพโอกาสการจ้างงาน หรือความสามารถของพลเมืองวัยทำงาน จากการศึกษา พบว่า

1. การศึกษาตลอดชีวิต ไม่ใช่ส่วนประกอบที่ชัดเจนของการศึกษาร่วมสมัย และนโยบายการฝึกอบรมในออสเตรเลีย ความโดดเด่น คือ ความคิดที่ว่าการเรียนสามารถทำให้มีโอกาสการจ้างงานที่ดีขึ้น แต่สำหรับในอดีต ความสนใจในการศึกษามีความสัมพันธ์กับการทำงาน

2. โอกาสที่ดีสำหรับการศึกษาตลอดชีวิต และความเป็นไปได้ต่อการจ้างงานคือ การศึกษาในระดับอาชีวศึกษา และการฝึกอบรม ส่วนการศึกษาผู้ใหญ่เป็นมุ่งเพื่อการเรียนรู้สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ ผลผลิตองค์กร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคล

3. ความคาดหวัง และการเชื่อมโยงระหว่าง ระดับความสามารถและโอกาสการจ้างงานในออสเตรเลีย มีปัญหาอุปสรรค

3.1 ประชากรที่มีระดับการศึกษาต่ำ และมีประสบการณ์ฝึกทักษะในหลายๆ ระดับเป็นข้อจำกัดในการการจ้างงาน

3.2 ความเชื่อมโยงระหว่าง การศึกษาและโอกาสการจ้างงาน สำหรับผู้ชายและผู้หญิงแตกต่างกันอย่างน่าสังเกต โดยทักษะของผู้ชายและผู้หญิงแสดงออกในวิถีทางที่แตกต่างกัน

3.3 คนงานส่วนใหญ่ ไม่เปลี่ยนไปทำงานในสายอาชีพที่แตกต่าง หรือระดับทักษะหลังฝึกอบรม

3.4 สำหรับนักศึกษาจบใหม่ ไม่มีประสบการณ์เป็นปัญหาเมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานใหม่ อย่างเช่นผู้อพยพ

4. ความแตกต่างทางด้านความต้องการของอุตสาหกรรม ระดับของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ อัตราการจ้างงาน และรูปแบบที่แตกต่างกันในออสเตรเลีย ไม่สอดคล้องกับการสำเร็จการศึกษาในระดับสูง และโอกาสการจ้างงาน

5. การศึกษาที่มีลักษณะเด่นในออสเตรเลีย ส่งผลในด้านการศึกษาและระบบการฝึกอบรมกับการศึกษาที่ให้ความสนใจในเรื่องการใช้ชีวิต มากกว่าการดำรงชีวิต

6. ประสบการณ์ของชาวออสเตรเลีย แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ในการดำรงชีวิตที่ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาตลอดชีวิต คุณค่าของความสนใจ ความอยู่ดีกินดี การเสริมสร้างทักษะและการเสริมสร้างการสร้างงาน

7. การเปลี่ยนแปลงระหว่าง การศึกษา และการจ้างงาน (การจ้างงาน, การทำงานไม่เต็มเวลา การว่างงาน) มีแนวโน้มขับเคลื่อน ทำให้เกิดความสัมพันธ์เฉพาะตัว การหยุดและการเริ่มต้นใหม่มากกว่าขับเคลื่อน อย่างต่อเนื่อง

8. ประชากรออสเตรเลีย แสดงให้เห็นว่า รัฐมีนโยบายปลูกฝังการเรียนรู้ ทักษะชีวิต และความหลากหลายของทางเลือกในการเรียนรู้ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาก็ตามมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อการรับรู้ ในด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และแรงจูงใจเพื่อให้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชนกล่าวคือ คนทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่า ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานของบุคคลย่อมได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งรัฐส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษา สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักแนวคิดของปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่เชื่อในความเสมอภาคของโอกาสในการเรียนรู้ ให้

ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่ให้เสรีภาพและอิสระในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล จะยึดปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการจะมุ่งพัฒนาศักยภาพส่วนตนการพึ่งตนเอง การมีคุณธรรมและความสัมพันธ์ของบุคคลอันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชน โดยมีกลุ่มเป้าหมายพิเศษเป็นแรงงานต่างด้าว โดยมีศูนย์การศึกษานอกระบบในเขตพื้นที่ มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความสามารถของประชาชนทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และจิตสำนึกต่อสาธารณะ หลักสูตรเป็นหลักสูตรที่มีชุมชนและสถานประกอบการเป็นฐาน มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของบุคคลและชุมชนมีความทันสมัย เนื้อหาในหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ในการทำงาน การประกอบอาชีพและวิถีชีวิต สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ที่เน้นกระบวนการคิดและปฏิบัติจากการประยุกต์ใช้ความรู้จากประสบการณ์มีการบริหารการจัดการและการประสานงานเน้นการกระจายอำนาจสู่ชุมชนศูนย์การเรียนรู้หรือสถานศึกษามีการระดมทรัพยากรจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆในชุมชน ในการจัดการศึกษาและมีเอกภาพด้านการกำหนดนโยบายมีความหลากหลายในการปฏิบัติ สำหรับการจัดการและการประสานงานจะดำเนินการในรูปแบบเครือข่าย มีการปรับระเบียบกฎเกณฑ์ในการจัดการให้ยืดหยุ่น มีการเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน องค์กรเอกชน สถาบันและหน่วยงานต่างๆในการวางแผนและการดำเนินการจัดการศึกษา สำหรับการประเมินและติดตามผลการจัดการศึกษามีจัดให้มีหน่วยงานเข้ามาดูแลมาตรฐานการศึกษา มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจะมีหลายรูปแบบแล้วแต่ความเหมาะสมของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของการประเมินจะเป็นการประเมินที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามสภาพจริง เพื่อช่วยแนะนำและแก้ปัญหาให้ผู้เรียนโดยพิจารณาจากความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คุณภาพของการปฏิบัติงาน และความสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งมีการติดตามผลของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ทั้งนี้ การจัดการเรียนการสอนใช้สองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาชาติพันธุ์

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย เป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลไปปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบ

ในขั้นตอนการสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การร่างรูปแบบ และ 2. การศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การร่างรูปแบบ

ในการร่างรูปแบบ ผู้วิจัยศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ แล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อร่างรูปแบบ

1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ แนวคิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

1.2 ศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่สัญชาติไทยที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล (ตาราง หน้า 150)

1.3 ผู้วิจัยร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก และอื่นๆ ได้แก่ 1) กฎหมายและกฎบัตรสหประชาชาติ 2) ปรัชญา ทฤษฎีและแนวทางการจัดการศึกษา 3) กลุ่มเป้าหมายและหลักสูตร 4) การจัดการเรียนการสอน และ 5) บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัย เงื่อนไขการสนับสนุนการจัดการศึกษา และอื่นๆ ที่ศึกษาเพิ่มเติม

1.4 นำเสนอร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับภาษาให้มีความเหมาะสมและมีความสมบูรณ์

รอบที่ 1 การสร้างรูปแบบ ศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยนำร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มาจัดทำเป็นประเด็นในการสนทนากลุ่ม และจัดทำแบบสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญ

การศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำไปศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 21 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา ด้านบริหารการศึกษา ด้านการศึกษาในระบบ ด้านการศึกษานอกระบบ และด้านการศึกษาตามอัธยาศัย ตามกระบวนการเทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques) เก็บรวบรวมข้อมูล 3 รอบ คือ รอบที่ 1 เป็นการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ เพื่อนำผลจากการสนทนากลุ่มมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม รอบที่ 2 นำข้อมูลที่ได้รับในรอบที่ 1 มาจัดทำเป็นแบบสอบถาม และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ จากนั้นส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คนตอบและแสดงความคิดเห็น และรอบที่ 3 ใช้แบบสอบถาม ในรอบที่ 2 โดยเพิ่มตำแหน่งค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระบุตำแหน่งของผู้ตอบ ดังรายละเอียดการดำเนินการวิจัยแต่ละรอบ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา ด้านบริหารการศึกษา ด้านการศึกษาในระบบ ด้านการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยเลือกอย่างเจาะจง จำนวน 21 คน โดยการสนทนากลุ่ม 14 คน และใช้ในการสัมภาษณ์ จำนวน 7 คน เพื่อเป็นการระดมความคิดเห็น ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญปรากฏในภาคผนวก ก)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยจัดทำเป็นประเด็นคำถามเพื่อใช้ในการสนทนากลุ่มพร้อมแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และขออนุญาตบันทึกเสียง

ประเด็นสนทนากลุ่มและแบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ชื่อ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์ในการทำงาน และตอนที่ 2 เป็นประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม โดยได้จากร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่ได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับกระบวนการและวิธีการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงกับ 1) กฎหมายและ

กฎบัตรสหประชาชาติ 2) ปรัชญา ทฤษฎีและแนวทางการจัดการศึกษา 3) กลุ่มเป้าหมายและหลักสูตร 4) การจัดการเรียนการสอน และ 5) บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัย เงื่อนไขการสนับสนุนการจัดการศึกษา และอื่นๆ ที่ศึกษาเพิ่มเติม (ปรากฏในภาคผนวก ข)

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล รอบที่ 1 การดำเนินการโดยวิธีการจัดสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ มีขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอให้ทำหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 21 คน เพื่อการสนทนากลุ่ม 14 คน สัมภาษณ์ 7 คน

2. ส่งร่างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่ได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญก่อนประมาณ 1 สัปดาห์

3. ประสานเป็นการภายในกับผู้เชี่ยวชาญในการเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ และนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการจัดสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์

4. จัดสนทนากลุ่ม วันที่ 16 กันยายน 2558 เวลา 09.30 น. ณ ห้องประชุมศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

5. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมาย ดำเนินการระหว่างเดือนกันยายน ถึง ตุลาคม 2558

6. จดบันทึกการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ ใช้ค่าสถิติและร้อยละ

ข้อมูลการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

รอบที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากรอบที่ 1 จากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ ไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดทำเป็นแบบสอบถาม และนำไปเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ใช้ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มเดิมในรอบที่ 1 จำนวน 21 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและตรวจสอบคุณภาพ

นำความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ในรอบที่ 1 จากการสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์เชิงเนื้อหา ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาพัฒนาเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ท พวงรัตน์ ทวีรัตน์.(2540). และเพิ่มช่องระบุเหตุผลในส่วนท้ายของแต่ละข้อคำถามโดยในแต่ละระดับคะแนนมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

แบบสอบถามเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 5 องค์ประกอบ และอื่น ๆ ได้แก่ 1) กฎหมายและกฎบัตรสหประชาชาติ 2) ปรัชญา ทฤษฎีและแนวทางการจัดการศึกษา 3) กลุ่มเป้าหมายและหลักสูตร 4) การจัดการเรียนการสอน และ 5) บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัย เงื่อนไขการสนับสนุนการจัดการศึกษา และอื่นๆ ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 9 การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ลำดับ	องค์ประกอบหลัก	จำนวนข้อขององค์ประกอบหลัก
1	กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ	18
2	ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา	22
3	กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร	
	3.1 กลุ่มเป้าหมาย	6
	3.2 หลักสูตรการรู้หนังสือ	43
	3.3 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	30
	3.4 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	31
4	การจัดการเรียนการสอน	
	4.1 วิธีการจัดการเรียนการสอน	11
	4.2 สื่อการเรียนการสอน	7
	4.3 การวัดและประเมินผล	17
	4.4 การทียบโอนความรู้และประสบการณ์	17
5	บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว	23
	รวม	**225**

ในการวิจัยครั้งนี้ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ตรวจสอบความเป็นไปได้ของข้อคำถามในแบบสอบถาม โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) และตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ตามที่ พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). เสนอว่าจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมไม่ควรต่ำกว่า 3 คน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ด้วยการกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน 1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน 0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน - 1

การคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยนำค่าที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ ถ้าได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม ถ้าต่ำกว่า 0.5 แสดงว่าข้อคำถามนั้นจะต้องปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่มในรอบที่ 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ราบชื่อปรากฏในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเป็นไปได้ ของข้อคำถามในแบบสอบถาม โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ซึ่งในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของข้อคำถามในแบบสอบถามรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ได้ค่า IOC = 0.60 – 1.0 และนำไปปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับภาษาตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะและตัดข้อคำถามที่ได้ค่าต่ำกว่า 0.5 จำนวน 6 ข้อ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้น ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 10 การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ลำดับ	องค์ประกอบหลัก	จำนวนข้อขององค์ประกอบหลัก
1	กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ	16
2	ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา	21
3	กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร	
	3.1 กลุ่มเป้าหมาย	6
	3.2 หลักสูตรการรู้หนังสือ	42
	3.3 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	30
	3.4 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	31
4	การจัดการเรียนการสอน	
	4.1 วิธีการจัดการเรียนการสอน	11
	4.2 สื่อการเรียนการสอน	7
	4.3 การวัดและประเมินผล	17
	4.4 การทียบโอนความรู้และประสบการณ์	17
5	บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว	21
	รวม	**219**

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามฉบับที่ 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 21 คน ส่งด้วยตนเอง และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ ระหว่างเดือนธันวาคม 2558 ถึง มกราคม 2559 ได้รับกลับคืน จำนวน 21 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามจากการตอบกลับของผู้เชี่ยวชาญ ในรอบที่ 2 มาหาค่าทางสถิติ คำนวณหา ค่ามัธยฐาน (Median) และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ค่ามัธยฐาน (Median) มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่ามัธยฐานของคำตอบในแต่ละข้อที่คำนวณได้ ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายความว่า ผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยกับข้อความมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายความว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความมาก

2.50 – 3.49 หมายความว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายความว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความน้อย

1.00 - 1.50 หมายความว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความน้อยที่สุด

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) คือค่าแตกต่างระหว่างค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ที่ 3 กับควอไทล์ ที่ 1 ดังนี้

0.01 – 0.99 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูง ถึง สูงมาก

1.00 – 1.50 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันปานกลาง ถึง ต่ำ

1.50 ขึ้นไป หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันต่ำมาก หรือไม่สอดคล้องกัน

การพิจารณาข้อความที่นำมากำหนดเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ผู้วิจัยใช้ข้อความที่มีค่ามัธยฐาน(Median) ระหว่าง 3.50 – 5.00 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ระหว่าง 0.00 - 1.50 ซึ่งถือว่าข้อความนั้นผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูง

รอบที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ อีกจำนวน 1 รอบ โดยในรอบนี้เป็นรอบสุดท้าย เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบเดิม หรืออาจเปลี่ยนแปลงคำตอบ และผู้วิจัยจะได้นำไปจัดทำเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับรอบที่ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและตรวจสอบคุณภาพ

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นแบบสอบถามฉบับที่ 2 โดยใช้แบบสอบถามและข้อความเดิมจากรอบที่ 2 มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ หาค่าทางสถิติ คำนวณหาค่ามัธยฐาน(Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) พัฒนาเป็นแบบสอบถามฉบับที่ 2 โดยเพิ่มค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระบุตำแหน่งของคำตอบของกลุ่มรอบที่ 2 และคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านในแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทบทวนคำตอบเดิมของท่าน โดยเพิ่มช่องระบุเหตุผลในส่วนท้ายของแต่ละข้อคำถาม กรณีที่คำตอบแตกต่างไปจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามฉบับที่ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 21 คน ด้วยตนเอง และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง มีนาคม 2559 ได้รับกลับคืนทั้ง 21 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 มาดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ ร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับ รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล วิเคราะห์การคำนวณด้วย ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) จากนั้นผู้วิจัยได้แปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยนำข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน มีความเห็นด้วยในระดับมากและมากที่สุด ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีความสอดคล้องกัน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่า 1.50 มาสรุปผลและจัดทำเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล และนำไปประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติ โดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษา ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติ

การประเมินรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลไปปฏิบัติ และนำไปเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. การสำรวจความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้จัดการศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ ครูผู้สอน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต/อำเภอ และอาสาสมัครองค์กรเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 เขต จังหวัดนครปฐม 7 อำเภอ จังหวัดนนทบุรี 6 อำเภอ จังหวัดปทุมธานี 7 อำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ 6 อำเภอ และจังหวัดสมุทรสาคร 3 อำเภอ รวม 79 เขต/อำเภอ จำนวน 1.221 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้จัดการศึกษา โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน(Multi-stage Random Sampling) ได้ จำนวน 78 คน (ปรากฏในภาคผนวก ก) โดยมีขั้นตอนในการสุ่ม ดังนี้

1. สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำแนกเขต/อำเภอ รายจังหวัด โดยการสุ่มอย่างง่าย กรุงเทพมหานคร สุ่มเขตพื้นที่การปกครอง ร้อยละ 20 ส่วนจังหวัดในเขตปริมณฑล สุ่มเขตพื้นที่การปกครอง ร้อยละ 50 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำแนกรายจังหวัด ได้ 33 เขต/อำเภอ (ปรากฏในภาคผนวก ก) ดังรายละเอียดดังตาราง 11

2. สุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) สุ่มเฉพาะเจาะจง ผู้อำนวยการและครูผู้สอน จาก 33 เขต/อำเภอ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต/อำเภอ ละ 1 คน ครูผู้สอนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต/อำเภอ เขต/อำเภอ ละ 1 คน รวม 66 คน

3. สุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) สุ่มเฉพาะเจาะจงอาสาสมัครองค์กรเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 18 คน (ปรากฏในภาคผนวก ก) ดังรายละเอียดดังตาราง 12

ตาราง 11 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อเขต/อำเภอกลุ่มตัวอย่าง
	เขต/อำเภอ	เขต/อำเภอ	
กรุงเทพมหานคร	50	14	คลองเตย จอมทอง บางกะปิ บางขุนเทียน บางนา บางบอน บึงกุ่ม พระโขนง มีนบุรีราษฎร์บูรณะ ลาดกระบัง หนองแขม หนองจอก ห้วยขวาง
นครปฐม	7	4	เมืองนครปฐม นครชัยศรี สามพราน พุทธมณฑล
นนทบุรี	6	4	เมืองนนทบุรี บางกรวย บางใหญ่ บางบัวทอง
ปทุมธานี	7	4	เมืองปทุมธานี สามโคก ลาดหลุมแก้ว ธัญบุรี
สมุทรปราการ	6	4	เมืองสมุทรปราการ พระประแดง บางพลี บางบ่อ
สมุทรสาคร	3	3	เมืองสมุทรสาคร กระทุ่มแบน บ้านแพ้ว
รวม	79	33	

ตาราง 12 กลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นผู้จัดการศึกษา ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

จังหวัด	กลุ่มตัวอย่าง		
	ผอ.กศน.เขต/อำเภอ	ครูผู้สอน กศน.เขต/อำเภอ	อาสาสมัครองค์กร เอกชน
กรุงเทพมหานคร	14	14	3
นครปฐม	4	4	3
นนทบุรี	4	4	3
ปทุมธานี	4	4	3
สมุทรปราการ	4	4	3
สมุทรสาคร	3	3	3
รวม	33	33	18

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและตรวจสอบคุณภาพ

นำข้อความจากแบบสอบถามที่ใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญ ในรอบที่ 3 ทั้ง 21 คน ที่มีความเห็นด้วยมากและมากที่สุด (ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป) และมีค่าความสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่า 1.50) ทั้ง 219 ข้อ โดยผู้วิจัยนำมาสรุปผลและจัดทำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มาพัฒนาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ 5 , 4 , 3 , 2 , 1 และผู้วิจัยได้เพิ่มช่อง " 0 " ซึ่งหมายถึง ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ดังนี้

5 หมายถึง นำไปปฏิบัติได้มากที่สุด

4 หมายถึง นำไปปฏิบัติได้มาก

3 หมายถึง นำไปปฏิบัติได้ปานกลาง

2 หมายถึง นำไปปฏิบัติได้น้อย

1 หมายถึง นำไปปฏิบัติได้น้อยที่สุด

0 หมายถึง ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่ง ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษา ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบก่อนส่งให้ผู้จัดการศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

การสำรวจความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอรับหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้จัดการศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามด้วยตนเองถึงกลุ่มตัวอย่าง คือผู้จัดการศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขต/อำเภอ จำนวน 33 คน ครูผู้สอนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขต/อำเภอ จำนวน 33 คน และอาสาสมัครองค์กรเอกชน จำนวน 18 คน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ดำเนินการระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ ถึง มีนาคม 2559

3. ติดตามและขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมส่งกลับทางไปรษณีย์ ตามที่ผู้วิจัยได้แนบซองติดแสตมป์พร้อมที่อยู่

4. นำข้อมูลที่ได้รับกลับทั้งหมดจำนวน 84 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ไปวิเคราะห์ข้อมูล ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามผู้จัดการศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้จัดการศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ ร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลเพื่อนำไปปฏิบัติในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลได้มากน้อยเพียงใด ดำเนินการดังนี้

ระดับความคิดเห็นต่อการนำไปปฏิบัติได้ทั้ง 5 ระดับ ผู้วิจัยคำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ด้วยโปรแกรมสำเร็จ SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences) ส่วนระดับความคิดเห็นต่อการนำไปใช้ปฏิบัติไม่ได้ คือ “ 0 ” นำมาคำนวณหาค่าร้อยละของจำนวนของผู้ตอบในแต่ละข้อคำถาม

สำหรับค่าความถี่ที่นำไปปฏิบัติได้ คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้เกณฑ์กำหนดค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00	ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ มากที่สุด
3.51 – 4.50	ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ มาก
2.51 – 3.50	ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ปานกลาง
1.51 – 2.50	ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ น้อย
1.00 – 1.50	ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ น้อยมาก
“ 0”	ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นไม่มีความเหมาะสมและไม่สามารถนำไปปฏิบัติ

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และคำนวณด้วยค่าความถี่ และร้อยละ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษา

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้จัดการศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ดำเนินการเปรียบเทียบโดยรวมทุกองค์ประกอบ รายด้าน รายข้อ พร้อมด้วยปัจจัยและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในฐานะผู้กำหนดรูปแบบ กับความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษาในฐานะผู้ปฏิบัติ ว่าสามารถนำรูปแบบดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ได้มากน้อยเพียงใด โดยเลือกข้อคำถามที่ผู้ตอบสามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับมาก (3.50 ขึ้นไป) และนำไปปรับปรุงเป็นรูปแบบต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับ ผู้จัดการศึกษา ใช้ t – test Independent Samples และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) หรือ F – test และการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีการของเชฟเฟ่ (scheffe's Mathod) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ .05 สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษา ที่มีต่อรูปแบบ พิจารณาคัดเลือกข้อความที่ผู้จัดการศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสมและมีความเปในไปในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป) และพิจารณาความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษาที่มีต่อรูปแบบ ในข้อที่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นรายข้อมาประกอบการพิจารณาในข้อที่ไม่นำไปปรับปรุงในรูปแบบด้วย

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อที่ผู้จัดการศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้เท่านั้น และนำมาปรับปรุงให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล แสดงในตาราง 13 และภาพประกอบ 3

ตาราง 13 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ขั้นตอนการวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว	1.ศึกษาข้อมูลจาก ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดการจัดการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 และสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	1.ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ในการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ ในรอบที่ 1	1.แบบสนทนากลุ่ม และแบบสัมภาษณ์ รอบที่ 1
	2.ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques)	2.ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 รอบ	2.แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ รอบที่ 2 และ 3
ขั้นตอนที่ 2 การประเมินรูปแบบ	1.การประเมินรูปแบบเพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	1.ผู้จัดการศึกษา จำนวน 84 คน	1.แบบสอบถามที่พัฒนามาจากกระบวนการเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง 2.ใช้สถิติการคำนวณค่าสถิติ Independent Samples Test (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น
	2.เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้จัดการศึกษาที่มีต่อการพัฒนารูปแบบ	2.ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ผู้จัดการศึกษา จำนวน 84 คน	

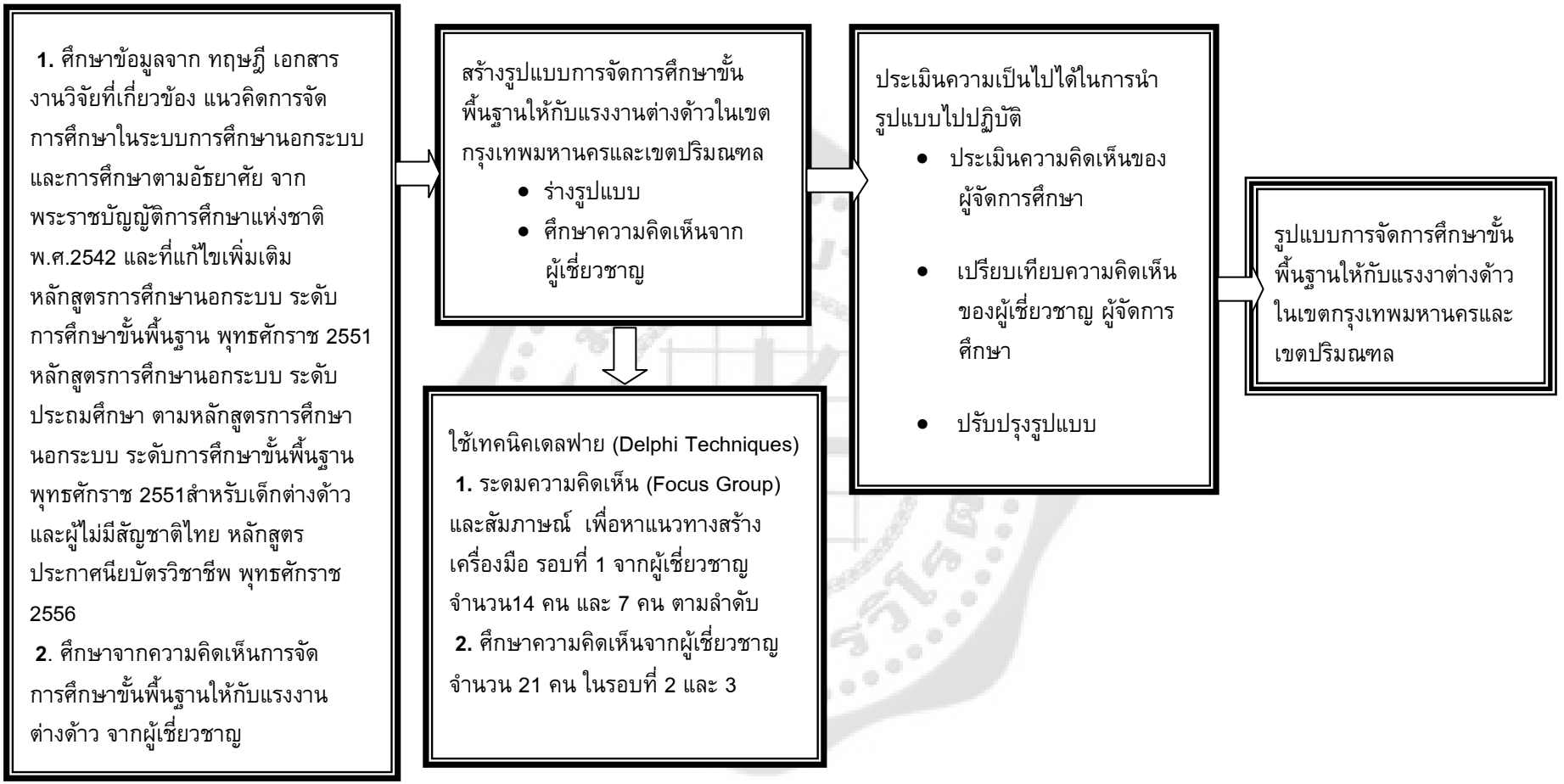

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

บทที่ 4
การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยผู้วิจัยได้แสดงสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	=	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามพิมพ์สมการที่นี่
$\overline{X}$	=	ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
S.D.	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
Mdn.	=	ค่ามัธยฐาน (Median)
I.R.	=	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)
t	=	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t – distribution
F	=	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F – distribution
SS	=	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	=	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Mean Squares)
df	=	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
*	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	=	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน ตามลำดับขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนสร้างรูปแบบ

ขั้นตอนสร้างรูปแบบที่ดำเนินการตามกระบวนการเทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques) โดยการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน นำเสนอข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้เชี่ยวชาญ

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques) ในรอบที่ 1

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ในรอบที่ 2 และรอบที่ 3

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนประเมินรูปแบบ

ขั้นตอนการประเมินรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล นำเสนอข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการนำไปปฏิบัติของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียมความคิดเห็น ระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ทุกองค์ประกอบและรายข้อ

ตอนที่ 4 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

เป็นการนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่ได้รับการพัฒนาเรียบร้อยแล้ว

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในขั้นตอนสร้างรูปแบบ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 14

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของผู้เชี่ยวชาญ (N = 21)

ข้อมูลสถานภาพ			จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย		7	33.33
	หญิง		14	66.67
		รวม	**21**	**100.00**
อายุ	ต่ำกว่า 35 ปี		1	4.76
	35 – 45 ปี		4	19.04
	46 – 55 ปี		8	38.10
	56 ปีขึ้นไป		8	38.10
		รวม	**21**	**100.00**
วุฒิการศึกษา	**สูงกว่าปริญญาโท**		**8**	**38.10**
	ด้านบริหารการศึกษา		3	14.29
	ด้านการศึกษาผู้ใหญ่/การศึกษานอกระบบ		3	14.29
	ด้านการทดสอบและวัดผลการศึกษา		1	4.76
	ด้านอาชีวศึกษา		1	4.76
	ปริญญาโท		**9**	**42.86**
	ด้านบริหารการศึกษา		3	14.29
	ด้านการศึกษาผู้ใหญ่/การศึกษานอกระบบ		3	14.29
	ด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา		1	4.76
	ด้านพัฒนาสังคม		2	9.52
	ปริญญาตรี		**4**	**19.04**
	ด้านวิทยาศาสตร์		1	4.76
	ด้านพัฒนาชุมชน		1	4.76
	ด้านพัฒนาสังคม		2	9.52
		รวม	**21**	**100.00**
ประสบการณ์ทำงาน	ต่ำกว่า 10 ปี		2	9.52
	10 – 20 ปี		7	33.33
	21 – 30 ปี		7	33.33
	30 ปี ขึ้นไป		5	23.82
		รวม	**21**	**100.00**

จากตาราง 16 แสดงสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 14 คน (ร้อยละ 66.67) และเพศชาย 7 คน (ร้อยละ 33.33) ผู้เชี่ยวชาญทั้งชายและหญิง มีอายุระหว่าง 56 ปี ขึ้นไป จำนวน 8 คน (ร้อยละ 38.10) และอายุระหว่าง 40 – 55 ปี จำนวน 8 คน (ร้อยละ 38.10) อายุระหว่าง 35 - 45 ปี จำนวน 4 คน (ร้อยละ 19.04) และอายุต่ำกว่า 35 ปี จำนวน 1 คน (ร้อยละ 4.76) ด้านวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่จบปริญญาโท จำนวน 9 คน (ร้อยละ 42.86) โดยจบด้านบริหารการศึกษา 3 คน ด้านการศึกษาผู้ใหญ่/การศึกษานอกระบบ 3 คน ด้านพัฒนาสังคม 2 คน และด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา 1 คน รองลงมาจบสูงกว่าปริญญาโท 8 คน (ร้อยละ 38.10) โดยจบด้านบริหารการศึกษา 3 คน ด้านการศึกษาผู้ใหญ่ หรือการศึกษานอกระบบ 3 คน ด้านการทดสอบและวัดผลการศึกษา 1 คน และด้านอาชีวศึกษา 1 คน และจบปริญญาตรี 4 คน (ร้อยละ 19.04) โดยจบด้านพัฒนาสังคม 2 คน ด้านวิทยาศาสตร์ทั่วไป 1 คน และด้านพัฒนาชุมชน 1 คน ด้านประสบการณ์ทำงาน ด้านประสบการณ์การทำงานของผู้เชี่ยวชาญทั้งชายและหญิงมีประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 7 คน (ร้อยละ 33.33) และระหว่าง 10 – 20 ปี จำนวน 7 คน (ร้อยละ 33.33) รองลงมามีประสบการณ์การทำงาน 30 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 23.82) และมีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี 2 คน (ร้อยละ 9.52) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques**) ในรอบที่ 1**

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 เป็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 14 คน และสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน เพื่อนำผลมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

คำถามที่ 1 รูปแบบการจัดการศึกษา

แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองมาทำงานในประเทศไทย ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายได้เข้ามาพักอาศัยตามแหล่งชุมชนต่างๆ เป็นจำนวนมากที่ใกล้สถานประกอบการ ดังนั้น กลุ่มแรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานเป็นแรงงานหลักที่มีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้รับการคุ้มครองตามหลักสิทธิมนุษยชน และควรได้รับการบริการจากภาครัฐในการรักษาพยาบาลและควรได้รับการส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาฉะนั้น การจัดการศึกษาให้กลุ่มแรงงานต่างด้าวจึงควรมีรูปแบบที่แตกต่างจากการจัดการศึกษาตามปกติของระบบการศึกษาไทย และควรมีรูปแบบที่หลากหลาย โดยเฉพาะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ควรได้รับการฝึกทักษะด้วยการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อเชื่อมโยงสู่การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยอาศัยรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จเป็นต้นแบบ ดังนั้นสรุปได้ว่ารูปแบบการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวควรเป็นการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการบูรณาการและปรับใช้หลักสูตรต่างๆ ของการศึกษานอกระบบ

คำถามที่ 2 องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในทุกประเด็นขององค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย

ประเด็นที่ 1 บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและอาศัยบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีสาระสำคัญบัญญัติไว้หลายมาตราที่สามารถนำมาเป็นแนวทางและเอื้อต่อการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมิสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพร่างกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการเริ่มการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษา โดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 82 รัฐต้องส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรี และความร่วมมือกับนานาประเทศ และพึงถือหลักในการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค ตลอดจนต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี รวมทั้งตามพันธกรณีที่ได้กระทำไว้กับนานาประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ

ประเด็นที่ 2 บทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม การจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

มาตรา 4 กำหนดว่า "การศึกษาตลอดชีวิต" หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสาน ระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

(1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน

(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

(3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคลครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 14 บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ตามควรแก่กรณี ดังต่อไปนี้

(1) การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ

(2) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด

(3) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย...การจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ประเด็นที่ 3 บทบัญญัติ ในกฎบัตรสหประชาชาติ สนธิสัญญาหรือข้อตกลงที่ประเทศไทยได้ลงนามในข้อตกลงระหว่างประเทศ ผู้เชี่ยวชาญให้แนวคิดในประเด็นที่ 3 ให้ยึดหลักการการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All : EFA) ที่องค์การยูเนสโกและประเทศสมาชิกได้ประกาศเป็นปฏิญญาโลก กล่าวคือ มนุษย์ทุกคนไม่ว่าเด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ พึงมีโอกาสได้รับการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ การเรียนรู้ขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ทักษะสำหรับการเรียนรู้ที่จำเป็น ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติ อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอด เพื่อพัฒนาตนเองอย่างเต็มความสามารถ เพื่อดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพอย่างมีศักดิ์ศรี มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมได้อย่างเต็มที่ ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตน และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ตลอดจนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับขอบข่ายและวิธีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศตามสภาพวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปตามกาลสมัย โดยมีหลักการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ให้ความสำคัญกับผู้เรียน เพื่อให้ทุกคนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงและเข้าเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ รองรับความต้องการเรียนของเยาวชนและผู้ใหญ่ด้วยการเรียนรู้ ลดอัตราการไม่รู้หนังสือของผู้ใหญ่ลงสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะเรื่องการรู้หนังสือ การคิดคำนวณ และทักษะชีวิต ให้การจัดบริบทการเรียนรู้และกระบวนการที่ต้องสนองตอบความต้องการของผู้ใหญ่ในฐานะพลเมืองที่กำลังพัฒนาการพึ่งพาตนเอง สร้างชีวิตใหม่ได้ในสภาพของวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคมที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะในที่ทำงาน ครอบครัวชุมชน และชีวิตในสังคม การปรับตัวให้เข้ากับบริบทใหม่ ๆ ในสถานการณ์ของการย้ายถิ่นฐานหรือการอพยพ รวมถึงศักยภาพที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างยั่งยืน

คำถามที่ 3 องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในทุกประเด็นขององค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย

ประเด็นที่ 1 ปรัชญา การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว เป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยหลักปรัชญาการจัดการศึกษา คือ

ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) : กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสมมีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน สังคมและประเทศชาติ

ปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) : กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ด้วยการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ประเด็นที่ 2 ทฤษฎี ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว ประกอบด้วย

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) : การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ตามความต้องการ

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพุทธินิยม (Cognitivism) : การจัดลำดับของกระบวนการคิด การรับรู้ และประสบการณ์ของบุคคลจากการเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจไปสู่การแก้ปัญหา

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม (Humanism) : การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมเกิดประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

ประเด็นที่ 3 แนวทางการจัดการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความรู้และทักษะพื้นฐานแก่บุคคลให้เกิดการเรียนรู้ สามารถอ่านออกเขียนได้ รู้หนังสือ สามารถศึกษาต่อตามศักยภาพของตนเอง รวมถึงมีทักษะในการดำรงชีวิตสามารถอยู่รอดในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ ประกอบด้วย

การจัดการศึกษายึดหลักตามสิทธิมนุษยชน ให้ทุกคนได้รับการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

หน่วยงาน/องค์กรที่จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว ประกอบด้วย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต องค์เอกชนจัดในรูปของศูนย์การเรียนดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยอาสาสมัครองค์กรเอกชน

รูปแบบการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว เนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยยังไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ เป็นอุปสรรคต่อการทำงานและติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวได้มีโอกาสเข้าถึงระบบการศึกษา หน่วยงานที่

รับผิดชอบการจัดการศึกษา ได้จัดการศึกษานอกระบบ ประกอบด้วย การศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ การศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.ทั้งนี้ ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายวิธี

หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว จัดโดยการเตรียมความพร้อมให้กับแรงงานด้าว ตามหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

คำถามที่ 4 องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในทุกประเด็นขององค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วย

ประเด็นที่ 1 กลุ่มเป้าหมาย

เป็นแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป โดยผู้จัดการศึกษาจะต้องสำรวจข้อมูลพื้นฐานการศึกษาที่ผู้เรียนได้เรียนมาจากประเทศต้นทาง และทำงานประเภทใด ทั้งนี้เพื่อสามารถจัดกลุ่มผู้เรียนและจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการและสามารถพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับการทำงาน

ประเด็นที่ 2 หลักสูตร การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวซึ่งเป็นกลุ่มผู้เรียนที่มิได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลัก ควรบูรณาการเนื้อหาการเรียนการสอนให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยการนำหลักการ เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลด้วยรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรในแต่ละระดับ ดังนี้

หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ ประกอบด้วย

หลักการ จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวให้ได้รับการเรียนรู้ภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น ตามศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน โดยเน้นการพัฒนาการเรียนของผู้เรียน และบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคล รวมถึงส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายแรงงานต่างด้าว

จุดหมาย ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และมีทักษะการคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ สามารถเข้าถึงการรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมในชีวิตประจำวันได้อย่างปกติสุข และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่อสถานประกอบการและสังคมไทย

โครงสร้าง เป็นการการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น โดยบูรณาการเนื้อหาความรู้ ประสบการณ์ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง ระยะเวลา 1 ปี หรือสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐานและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน

สาระการเรียนรู้ โดยผู้เรียนควรได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระ ดังนี้ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เรื่องใกล้ตัว เช่น ร่างกาย ครอบครัว โภชนาการ สุขอนามัย โรคภัย ไข้เจ็บ อุบัติเหตุต่างๆ เช่น อุบัติเหตุเกิดจากการเดินทาง อุบัติเหตุจาการทำงาน และภัยจากสิ่งเสพติดการรักษาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ กฎหมายเบื้องต้น เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายการจราจร กฎหมายแรงงาน กฎ ระเบียบของชุมชน ท้องถิ่น ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น หน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดีที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย เนื้อหาอาชีพพื้นฐานที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงการติดต่อและการขอรับบริการจากหน่วยงานของทางราชการ

กระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือ เป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นำสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ บูรณาการให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น โดยนำสภาพปัญหา ตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มาจัดทำเป็นประเด็นในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียนกับเนื้อหาสาระ นั้นๆ และนำเหตุการณ์ในปัจจุบัน ที่ผู้เรียนมีความสนใจ มาจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ให้ผู้เรียนรู้จักคิดหาเหตุผลและแปลความหมาย จากภาษาชาติพันธุ์เป็นภาษาไทย รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น ศึกษาดูงาน ศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้รู้ เป็นต้น

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

หลักการ เป็นการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงานต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษา มีความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำและผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน ยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้เรียน เน้นบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย และการเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาจากประเทศต้นทาง รวมถึงส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จุดหมายให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตที่ดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข มีทักษะชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม สามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพ รักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น สามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ

โครงสร้าง การจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย จัดการศึกษาเรียนร่วม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 (ทวิศึกษา) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้สามารถดำเนินการเทียบโอนได้ ในสาระการเรียนรู้รายวิชาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี

สาระการเรียนรู้ จัดให้มีการเรียนรู้ 1) สาระทักษะการเรียนรู้ เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย 2) สาระความรู้พื้นฐาน เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี 3) สาระการประกอบอาชีพ เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง 4) สาระทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษา และ 5) สาระการพัฒนาสังคม เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม

กระบวนการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนและเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ เนื้อหาสาระวิชาที่จัดการเรียนการสอน นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระวิชา ความต้องการและศักยภาพของผู้เรียน มาจัด การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีที่หลากหลาย การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ จดบันทึกหลังการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และจัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกอบด้วย

หลักการ ส่งเสริมความเสมอภาคของผู้เรียนให้มีโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา การมีงานทำ จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงานต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษาต่อหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ จัดการศึกษาวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน เน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ รวมถึงสถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของชุมชน และสถานประกอบการ

จุดหมาย ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในงานอาชีพ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม มีความใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบอาชีพ มีทักษะในการจัดการ และพัฒนาอาชีพ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน ทำงานเป็นหมู่คณะ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น สามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคมชุมชน และมีสำนึกในแผ่นดินที่อยู่อาศัย

โครงสร้าง การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 สถานศึกษาจัดการศึกษาแบ่งเป็น 6 ภาคเรียน จัดทำแผนการเรียน กำหนดวัน เวลาเรียน และแจ้งให้ผู้เรียนทุกคนทราบ

สาระการเรียนรู้ แบ่งเป็น 1) หมวดวิชาทักษะชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับกลุ่มภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา 2) หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับ กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาเลือก ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ 3) หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นสาระเกี่ยวกับรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ตามบริบทและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ และ 4) กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นการจัดกิจกรรม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึก และเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน

กระบวนการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)ดำเนินการดังนี้ ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละ 5 คน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือตลอดจนให้คำปรึกษาได้อย่างทั่วถึง กำหนดวัน เวลาให้สอดคล้องกับสภาพการใช้เวลาในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ มีแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้ากับเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ต้องใช้งานจริงในการประกอบอาชีพโดยพัฒนาห้องเรียนปฏิบัติการให้มีศักยภาพ มีความพร้อม เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจำลองการทำงานจริงของสถานประกอบการ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการตามสถานการณ์จริง และพัฒนาทักษะวิชาชีพให้มีความชำนาญ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้สอนในสถานประกอบการ ทั้งการเรียนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ หรือทบทวนความรู้ รายงานความก้าวหน้าจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริง สามารถลงมือปฏิบัติหรือสังเกต และสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน จัดให้มีวิทยากรสอนเสริมในสาระของรายวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาด้วยตนเองได้ มีการติดตาม ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนโดยเพื่อนกลุ่มเพื่อน และการให้คำปรึกษา แนะนำจากครูผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญโดยมีภาคีเครือข่ายและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

คำถามที่ 5 องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในทุกประเด็นขององค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วย

ประเด็นที่ 1 วิธีการจัดการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนด้วยหลากหลายวิธี ดังนี้ 1) การเรียนรู้แบบพบกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้มาพบกันโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาข้อสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน 2) การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนกำหนดแผน การเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระรายวิชา 3) การเรียนรู้แบบชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียนในบางกลุ่มเนื้อหาสาระวิชา เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โดยครูผู้สอนจัดทำปฏิทินกำหนดวันและเวลาการเข้าชั้นเรียน 4) การเรียนรู้แบบทางไกล เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ เช่นการใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารกัน Line E-mail Chat room Application เป็นต้น 5) การเรียนจากการทำโครงงาน เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือ การค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกันจนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในชีวิตจริงได้ 6) การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ ได้รับประสบการณ์

ตรง เพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติและวิธีการใหม่ๆ 7) การเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ และฝึกความสามารถทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรียนรู้ทักษะใหม่ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น 8) การเรียนรู้จากสื่อ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพความสนใจ ความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน 9) การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพจริงที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้าน วัด ชุมชน และสถานประกอบการ 10) การสอนเสริม เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความสามารถตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีวัตถุประสงค์ และต้องมีการวางแผน จึงจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ 11) การเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารถร่วมกันออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ ตามความต้องการของผู้เรียน

ประเด็นที่ 2 สื่อการเรียนการสอน จัดการเรียนด้วยการใช้สื่อช่วยสอน ดังนี้

1) สื่อสถานการณ์ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนในลักษณะชุดการเรียน ที่มีประเด็นปัญหาสู่การอภิปราย แสวงหาแนวทางสู่การปฏิบัติ 2) สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเสริมบทเรียน เนื้อหา แบบฝึกหัดเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะและสามารถใช้ในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนได้ 3) สื่อสิ่งพิมพ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเรื่องนั้นๆ ประกอบด้วย บัตรคำ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ แผ่นภาพ สื่อโฆษณา แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ละครจากโทรทัศน์ เป็นต้น 4) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อผสมหลายรูปแบบที่มีเสียง ภาพเคลื่อนไหว สามารถให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) e–Learning E-book E-Training และ Learning Object เป็นต้น 5) สื่อของจริงที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสื่อต่างๆ ที่สามารถสัมผัสหรือจับต้องได้ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งมีทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่คนในชุมชนสร้างขึ้น เช่น ต้นไม้ เครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิตประจำวัน 6) แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่เรียน เช่น ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ผลิตภัณฑ์ OTOP โรงสีข้าว สถานประกอบการ เป็นต้น 7) การเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์ฝึกทักษะวิชาชีพ สถานประกอบการ หรือวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักร ตามสาขาวิชาชีพที่เรียน

ประเด็นที่ 3 การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียน การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ เป็นกระบวนการที่แสดงถึงการพัฒนาความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ โดยเน้นการพัฒนาการของผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนี้ 1) การวัดและประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย เป็นประโยคได้ถูกต้อง สามารถคิดคำนวณเบื้องต้น ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) การวัดและประเมินผลทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น ควรวัดและประเมินผล ดังนี้ ประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบ

ความรู้พื้นฐานและความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนต่อไป 3) ประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อศึกษาผลการเรียน และการจัดสอนซ่อมเสริม 4) ประเมินหลังเรียน เพื่อทดสอบผลการเรียนโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระวิชาและจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในภาพรวมโดยสรุป 5) หลักเกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนจะต้องผ่านการประเมินทักษะและสมรรถนะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้น ทั้ง 5 ทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

วิธีการประเมิน 1) การประเมินโดยการสนทนากับผู้เรียน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการฟัง และพูด 2) การประเมินโดยการให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงจาก ข้อความ บทความ แบบเรียน หรือเนื้อหาความรู้ต่างๆ เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในด้านการอ่าน 3) การประเมินโดยการให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากการอ่าน แล้วเขียน และเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟังเพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการพูด เขียน และการใช้ภาษาไทย 4) การประเมินโดยการเขียนตามคำบอก หรือการประเมินโดยใช้เครื่องมือการประเมิน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการเขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น 5) การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ผู้เรียนผ่านการประเมินจะต้องได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละ 50 ในแต่ละทักษะ (การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น)

การวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นกระบวนการที่แสดงถึงการพัฒนาความก้าวหน้า ความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สถานศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา โดยมีการประเมิน ดังนี้ 1) การวัดและประเมินผลรายวิชา ประเมินผลการเรียนรายวิชาสถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน 2) การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน 3) การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิตรวมทั้ง การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ 4) การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบ และแฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น 5) การประเมินมาตรฐานวิชาชีพที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชา ตามหลักสูตรแต่ละประเภท วิชา และสาขาวิชา หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร 6) การกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ดำเนินการโดยคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการ หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ 7) การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ

ประเด็นที่ 4 การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนหรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 หรือแนวทางการปฏิบัติเทียบโอน ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำหนดไว้ดังนี้

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือจัดให้มีการประเมินความรู้และประสบการณ์ที่มีมาก่อน ในทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น ของผู้เรียนเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ หลักเกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ น้อย พอใช้ ดี และ ดีมาก กล่าวคือ 1) ได้คะแนนร้อยละ 0 - 49 ระดับ น้อย 2) ได้คะแนนร้อยละ 50 – 64 ระดับ พอใช้ 3) ได้คะแนนร้อยละ 65 – 79 ระดับ ดี 4) ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ระดับ ดีมาก 5) เกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น ในแต่ละด้านต้องผ่านในระดับพอใช้ขึ้นไป

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 1) ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาอาชีพ หรือประสบการณ์การทำงาน มาเทียบโอนผลการเรียนได้ 3) คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา กำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนยื่นคำร้องขอการเทียบโอนผลการเรียน 4) การเทียบโอนรายวิชามาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ สู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี 5) การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษา ที่ออกให้โดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวง ศึกษาธิการประกาศใช้หรือรับรองในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ 6) การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดขึ้นตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ 7) การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่างประเทศที่หน่วยงานของประเทศนั้นๆ รับรองมาตรฐานการจัดการศึกษา หรือที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง 8) การเทียบโอนการเรียนวิชาอาชีพจากแหล่งวิทยาการ เช่น ศูนย์ฝึก

อาชีพ วิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่าง ผู้เรียนไปศึกษาจากสถานที่สอนอาชีพของเอกชน หรือหน่วยงานของทางราชการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ แล้วนำผลการเรียนมา เทียบโอน 9) การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ เป็นการนำผลการเรียนที่ผู้เรียนที่ไปเรียนในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ตามที่สถานศึกษากำหนดมาเทียบโอน 10) การเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่ เป็นการนำความรู้และทักษะจากการทำงานอาชีพของผู้เรียนมารับการตรวจสอบเพื่อกำหนดค่า และประเมินเป็นผลการเรียน 11) การเทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพโดยผู้เรียนนำอาชีพปัจจุบันของตน โดยอธิบายรายละเอียดอาชีพให้ชัดเจน เพื่อกำหนดค่า แล้วประเมินเป็นผลการเรียนได้ 12) การเทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ เป็นการเทียบโอนโดยการให้ผู้เรียนเสนอโครงการประกอบอาชีพ แล้วประกอบอาชีพตามโครงการดังกล่าวแล้วสถานศึกษา
จะจัดให้มีการติดตามประเมินผลเป็นผลการเรียนของผู้เรียน

คำถามที่ 6 องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขสนับสนุนการจัดการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในทุกประเด็นขององค์ประกอบที่ 5 ประกอบด้วย

ประเด็นที่ 1 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา สถานศึกษาเป็นหน่วยจัดการศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการในเชิงการบริหารจัดการ ดังนี้ 1) การวางแผนการจัดการศึกษา สถานศึกษาชี้แจงสร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องและร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว 2) การอบรมครู สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำและการใช้สื่อ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน และอื่นๆ ทั้งก่อนปฏิบัติงานและระหว่างปฏิบัติงาน 3) การประชาสัมพันธ์ เน้นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการ ครอบครัว ชุมชน ที่มีแรงงานต่างด้าวทำงานและอาศัยอยู่ ด้วยสื่อที่หลากหลาย 4) การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ให้สถานศึกษาประสานงาน ชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันจัด ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว 5) การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่ายดำเนินการรับสมัครและ ขึ้นทะเบียนผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) การแนะแนวการเรียน เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้รับการแนะแนว เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อกำหนดเงื่อนไขต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้

อย่างถูกต้อง 7) การเทียบโอน สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ที่เป็นแรงงานต่างด้าว 8) การวางแผนการเรียน สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนรายบุคคล/กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตาม และประเมินผู้เรียน 9) การลงทะเบียน สถานศึกษาให้ผู้เรียนแรงงานต่างด้าว ลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา 10) การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามปรัชญา หลักการการศึกษานอกระบบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต 11) การวัดและประเมินผลการเรียน สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำระเบียบ / แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนด 12) การจบหลักสูตร เป็นการจบหลักสูตรระดับต่างๆของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ประเด็นที่ 2 ปัจจัยและเงื่อนไขสนับสนุนการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงาน จำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนทั้งด้านนโยบาย ด้านกฎหมาย ด้านการเงินและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำนโยบายและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศเป็นนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว 2) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ตามมาตรา 30 และมาตรา 80 แห่งรัฐธรรมนูญ 2550 และมาตรา 8 และมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 3) องค์กรภาคีเครือข่ายภาครัฐ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว 4) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ / เขต จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว 5) กระทรวงศึกษาธิการและองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวอย่างพอเพียงทั่วถึง และเป็นธรรม 6) กระทรวงศึกษาธิการระดมทุนจากองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว 7) กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสำนักทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย สำหรับกลุ่มแรงงานต่างด้าว 8) กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมด้านภาษาและอาชีพพื้นฐานสำหรับแรงงานต่างด้าว 9) กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในระดับพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ในรอบที่ 2 และรอบที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ประกอบด้วย 5 องค์ประอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 กฎหมายและกฎบัตรสหประชาชาติ จำนวน 16 ข้อ องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา จำนวน 21 ข้อ องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร จำนวน 109 ข้อ องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน จำนวน 52 ข้อ และ องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และ ปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษา จำนวน 21 ข้อ รวมทั้งสิ้น 219 ข้อ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1 จากการประชุมกลุ่ม และสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง ในรอบที่ 2 และ รอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของความคิดเห็น ดังนี้

5 หมายถึง ข้อความนั้นผู้เชี่ยวชาญ **เห็นด้วยมากที่สุด**
4 หมายถึง ข้อความนั้นผู้เชี่ยวชาญ **เห็นด้วยมาก**
3 หมายถึง ข้อความนั้นผู้เชี่ยวชาญ **เห็นด้วยปานกลาง**
2 หมายถึง ข้อความนั้นผู้เชี่ยวชาญ **เห็นด้วยน้อย**
1 หมายถึง ข้อความนั้นผู้เชี่ยวชาญ **เห็นด้วยน้อยที่สุด**

และในแต่ละข้อคำถามของแต่ละด้าน ผู้เชี่ยวชาญสามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม และการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 1 เป็นการนำข้อมูลจากการประชุมกลุ่มและสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของผู้เชี่ยวชาญ มาสรุปเป็นกรอบโครงสร้างขององค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ ในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ดังตาราง 15

ตาราง 15 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบที่ 1 กฎหมายและกฎบัตรสหประชาชาติ ของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลรอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
	องค์ประกอบที่ 1 : กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ				
1	คนทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน	5.00	0.00	5.00	0.00
2	ความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่า ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานของบุคคล ย่อมได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน	5.00	0.00	5.00	0.00
3	รัฐส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษา สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ตลอดชีวิต	5.00	0.00	5.00	0.00
4	รัฐพึงปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนอย่างเสมอภาค ตามที่ทำไว้กับนานาประเทศ	5.00	0.00	5.00	0.00
5	สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ	5.00	0.00	5.00	0.00
6	การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานภาคีเครือข่าย และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
7	การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มตามความสามารถและตามศักยภาพ	5.00	0.00	5.00	0.00
8	บุคคล ครอบครัว องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางสังคม มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	5.00	1.00	5.00	1.00
9	การจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ควรเน้นความสำคัญด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และทักษะชีวิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	5.00	0.00	5.00	0.00
10	การจัดการศึกษา ต้องสนองต่อความต้องการของผู้เรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
11	การเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เป็นทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดของทุกคน	5.00	0.00	5.00	0.00
12	การรู้หนังสือและการคิดคำนวณพื้นฐาน เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5.00	0.00	5.00	0.00
13	การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต มีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์	5.00	0.00	5.00	0.00
14	การจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต	5.00	1.00	5.00	1.00
15	การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการจัดการเรียนเพื่อรู้ ปฏิบัติได้จริง มีชีวิตที่จะอยู่ร่วมกัน	5.00	1.00	5.00	0.00
16	ประชาชนทุกคน สามารถเข้าถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม อย่างเท่าเทียมกัน	5.00	1.00	5.00	1.00

จากตาราง 15 องค์ประกอบที่ 1 : กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ

ข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด (Mdn. = 5, I.R. = 0 หรือ 1) ทั้งรอบที่ 2 และรอบที่ 3 มี 16 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 1** คนทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน **ข้อ 2** ความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่า ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานของบุคคล ย่อมได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน**ข้อ 3** รัฐส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษา สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ตลอดชีวิต **ข้อ 4** รัฐพึงปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนอย่างเสมอภาคตามที่ทำไว้กับนานาประเทศ **ข้อ 5** สังคม ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ **ข้อ 6** การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานภาคีเครือข่าย และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน **ข้อ 7** การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มตามความสามารถและตามศักยภาพ **ข้อ 8** บุคคล ครอบครัว องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางสังคม มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน **ข้อ 9** การจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ควรเน้นความสำคัญด้านความรู้ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้ และทักษะชีวิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล **ข้อ 10** การจัดการศึกษาต้องสนองต่อความต้องการของผู้เรียน **ข้อ 11** การเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เป็นทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดของทุกคน **ข้อ 12** การรู้หนังสือและการคิดคำนวณพื้นฐานเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต **ข้อ 13** การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตมีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ **ข้อ 14** การจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต **ข้อ 15** การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการจัดการเรียนเพื่อรู้ ปฏิบัติได้จริง มีชีวิตที่จะอยู่ร่วมกัน และ **ข้อ 16** ประชาชนทุกคน สามารถเข้าถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม อย่างเท่าเทียมกัน

ตาราง 16 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษาของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลรอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
	องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา				
	ด้านปรัชญา				
1	ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) : กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน สังคมและประเทศชาติ	5.00	0.00	5.00	0.00
2	ปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) : กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ด้วยการแสวงหาความรู้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	5.00	0.00	5.00	0.00
	ด้านทฤษฎี				
3	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) : การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ตามความต้องการ	5.00	0.00	5.00	0.00
4	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพุทธินิยม (Cognitivism) : การจัดลำดับของกระบวนการคิด การรับรู้ และประสบการณ์ของบุคคลจากการเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจไปสู่การแก้ปัญหา	5.00	0.50	5.00	0.50
5	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม(Humanism) : การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมเกิดประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาตัดสินใจได้ด้วยตนเอง	5.00	0.50	5.00	0.50
	ด้านแนวทางการจัดการศึกษา				
6	การจัดการศึกษาตามหลักแห่งสิทธิมนุษยชนให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลอยู่ภายใต้หลักแห่งสิทธิมนุษยชน	5.00	1.00	5.00	1.00
7	การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียน ของมูลนิธิ องค์กรเอกชนที่จัดการศึกษา หรือสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	5.00	1.00	5.00	1.00
8	การจัดการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ให้กับแรงงาน ต่างด้าวที่ไม่รู้หนังสือไทย	5.00	1.00	5.00	1.00
9	การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว รวมทั้งผู้ไม่มีสัญชาติไทย	5.00	1.00	5.00	1.00
10	การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	5.00	1.00	5.00	1.00

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
11	การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556	5.00	1.00	5.00	1.00
12	การจัดการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าถึงและประสบผลสำเร็จในด้านการศึกษา	5.00	1.00	5.00	1.00
13	การจัดการศึกษา จัดเนื้อหา หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของแรงงานต่างด้าว	5.00	1.00	5.00	1.00
14	การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว โดยมีหลักสูตรภาษาไทยกับภาษาของกลุ่มแรงงานต่างด้าว	5.00	1.00	5.00	1.00
15	การจัดการศึกษาให้สามารถเชื่อมโยง และถ่ายโอนกับการศึกษาในประเทศต้นทางได้	5.00	1.00	5.00	1.00
16	การเชื่อมโยงการศึกษากับประเทศต้นทางด้วยการปรับเนื้อหาสารการเรียนรู้ให้สอดคล้องกันทั้ง 2 ประเทศ	5.00	1.00	5.00	1.00
17	การจัดการอบรมครูผู้สอนให้สามารถจัดการศึกษาตามหลักสูตร เนื้อหา วิธีการสอนที่เหมาะสมกับแรงงานต่างด้าว โดยการสนับสนุน สื่อ แหล่งเรียนรู้ และอุปกรณ์การเรียนการสอน	5.00	1.00	5.00	1.00
18	การจัดการเรียนรู้ และการฝึกทักษะที่หลากหลายให้ เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และสอดคล้องกับวิถีชีวิต	5.00	1.00	5.00	1.00
19	การจัดการศึกษา ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายวิธี หรือเรียนด้วยวิธีใดตามความต้องการของผู้เรียน โดยสามารถนำผลการเรียนมาประเมินร่วมกันได้	5.00	1.00	5.00	1.00
20	การจัดการศึกษาผู้เรียนผ่านการประเมินใน แต่ละระดับการศึกษาตามหลักสูตรที่ลงทะเบียนเรียน สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้	5.00	1.00	5.00	1.00
21	การจัดการศึกษา ใช้ภาษาชาติพันธุ์ในการสื่อสาร อธิบายขยายความเพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้	5.00	1.00	5.00	1.00

จากตาราง 16 องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา

ข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด (Mdn. = 5, I.R. = 0 หรือ 1) ทั้งรอบที่ 2 และรอบที่ 3 มี 21 ข้อ ได้แก่

ด้านปรัชญา ข้อ 1 ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) : กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน สังคมและประเทศชาติ **และ ข้อ 2** ปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ด้วยการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ด้าน ทฤษฎี ข้อ 3 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ตามความต้องการ **ข้อ 4** ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพุทธินิยม(Cognitivism) การจัดลำดับขอกระบวนการคิด การรับรู้ และประสบการณ์ของบุคคลจากการเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจไปสู่การแก้ปัญหา และ**ข้อ 5** ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม(Humanism)การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมเกิดประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

ด้านแนวทางการจัดการศึกษา ข้อ 6 การจัดการศึกษาตามหลักแห่งสิทธิมนุษยชนให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลอยู่ภายใต้หลักแห่งสิทธิมนุษยชน **ข้อ 7** การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียน ของมูลนิธิ องค์กรเอกชนที่จัดการศึกษา หรือสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย **ข้อ 8** การจัดการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ให้กับแรงงานต่างด้าวที่ไม่รู้หนังสือไทย **ข้อ 9** การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าวรวมทั้งผู้ไม่มีสัญชาติไทย **ข้อ 10** การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 **ข้อ 11** การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 **ข้อ 12** การจัดการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าถึงและประสบผลสำเร็จในด้านการศึกษา **ข้อ 13** การจัดการศึกษา จัดเนื้อหา หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของแรงงานต่างด้าว ข้อ **14** การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว โดยมีหลักสูตรภาษาไทยกับภาษาของกลุ่มแรงงานต่างด้าว **ข้อ 15** การจัดการศึกษาให้สามารถเชื่อมโยง และถ่ายโอนกับการศึกษาในประเทศต้นทางได้ **ข้อ 16** การเชื่อมโยงการศึกษากับประเทศต้นทางด้วยการปรับเนื้อหาสารการเรียนรู้ให้สอดคล้องกันทั้ง 2 ประเทศ **ข้อ 17** การจัดการอบรมครูผู้สอนให้สามารถจัดการศึกษาตามหลักสูตร เน้อหา วิธีการสอนที่เหมาะสมกับแรงงานต่างด้าว โดยการสนับสนุน สื่อ แหล่งเรียนรู้ และอุปกรณ์การเรียนการสอน **ข้อ 18** การจัฐการเรียนรู้ และการฝึกทักษะที่หลากหลายให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และสอดคล้องกับวิถีชีวิต **ข้อ 19** การจัดการศึกษาผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายวิธี หรือเรียนด้วยวิธีใดตามความต้องการของผู้เรียนโดยสามารถนำผลการเรียนมาประเมินร่วมกันได้ **ข้อ 20** การจัดการศึกษาผู้เรียนผ่านการประเมินใน แต่ละระดับการศึกษาตามหลักสูตรที่ลงทะเบียนเรียน สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ และ **ข้อ 21** การจัดการศึกษาใช้ภาษาชาติพันธุ์ในการสื่อสารอธิบายขยายความเพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้

ตาราง 17 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร ของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลรอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
	องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร				
	ด้านกลุ่มเป้าหมาย				
1	การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	5.00	1.00	5.00	0.50
2	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามช่วงอายุ เช่น ช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี, 26 – 30 ปี, 31 – 35 ปี, 36 – 40 ปี และ อายุ 41 ปีขึ้นไป	5.00	1.00	4.00	✯ 2.00
3	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสัญชาติหรือชาติพันธุ์ เพื่อสะดวกในการจัดหาผู้สอนที่สามารถใช้ภาษาเดียวกับผู้เรียน เช่น ผู้เรียนสัญชาติลาวมีพื้นฐานด้านภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทย สามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็วกว่าผู้เรียนสัญชาติอื่น	5.00	1.00	4.00	✯ 2.00
4	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม เช่น ผู้เรียนที่ได้รับการศึกษามาแล้วหรือจบการศึกษามาจากประเทศต้นทาง	5.00	1.00	5.00	1.00
5	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสภาพปัญหา เช่น ผู้เรียนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาจากประเทศต้นทาง แต่ไม่สามารถ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย ได้	5.00	1.00	5.00	1.00
6	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามทักษะอาชีพและวิถีชีวิต เช่น ทักษะด้านเครื่องจักรกล ทักษะด้านการประมงหรือการประมงต่อเนื่อง ทักษะด้านเกษตรกรรม ทักษะด้านการค้าขาย ทักษะด้านงานก่อสร้าง เป็นต้น	5.00	1.00	5.00	1.00
	ด้านหลักสูตร				
	หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ				
	หลักการ				
7	เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าว ได้เรียนรู้หนังสือไทย (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) เพื่อสามารถสื่อสารและอยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข	5.00	1.00	5.00	0.00
8	แรงงานต่างด้าวได้รับการเรียนรู้ภาษาไทย ตามศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน	5.00	1.00	5.00	0.00
9	การจัดการเรียนรู้เพื่อการรู้หนังสือไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคล	5.00	1.00	5.00	0.00
10	มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน โดยเน้นการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล	5.00	1.00	5.00	0.00

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
11	บูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย	5.00	1.00	5.00	0.00
12	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวพัฒนาตนเองเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน	5.00	1.00	5.00	1.00
13	จัดให้มีการประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย	5.00	0.00	5.00	0.00
14	ออกหลักฐานรับรองทักษะการรู้ภาษาไทย	5.00	0.00	5.00	0.00
15	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายแรงงานต่างด้าว	5.00	0.00	5.00	0.00
	จุดหมาย				
16	ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวันได้	5.00	0.00	5.00	0.00
17	ให้แรงงานต่างด้าวเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อการเข้าถึงการใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้	5.00	0.00	5.00	0.00
18	ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะการคิดคำนวณเบื้องต้นได้ เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	5.00	0.00	5.00	0.00
19	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวสามารถใช้ภาษาไทยและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่อสถานประกอบการและสังคมไทย	5.00	0.00	5.00	0.00
	โครงสร้าง				
20	การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น	5.00	0.00	5.00	0.00
21	การจัดการศึกษาโดยบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
22	การจัดการศึกษาโดยบูรณาการระหว่างความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียนกับ การรู้หนังสือ	5.00	0.50	5.00	0.50
23	การจัดการศึกษาใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง ระยะเวลา 1 ปี หรือสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐาน และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน	5.00	1.00	5.00	1.00
	สาระการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ในเรื่อง ดังนี้				
24	สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	5.00	0.00	5.00	0.00
25	เรื่องใกล้ตัว เช่นร่างกาย ครอบครัว โภชนาการ สุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บ	5.00	0.00	5.00	0.00
26	อุบัติเหตุต่างๆ เช่น อุบัติเหตุเกิดจากการเดินทาง อุบัติเหตุจาการทำงานและภัยจากสิ่งเสพติด	5.00	0.00	5.00	0.00

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
27	การรักษาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ เป็นต้น	5.00	0.00	5.00	0.00
28	กฎหมายเบื้องต้น เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายการจราจร กฎหมายแรงงาน กฎ ระเบียบของชุมชน ท้องถิ่น เป็นต้น	5.00	0.00	5.00	0.00
29	การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย	5.00	0.00	5.00	0.00
30	ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ชาติ	5.00	0.00	5.00	0.00
31	หน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดีที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย	5.00	0.00	5.00	0.00
32	เนื้อหาอาชีพพื้นฐาน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	5.00	0.00	5.00	0.00
33	การติดต่อและการขอรับบริการจากหน่วยงานของทางราชการ	5.00	0.00	5.00	0.00
	กระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือ				
34	การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นำสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ บูรณาการให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น	5.00	0.50	5.00	0.50
35	การจัดการเรียนรู้โดยนำสภาพปัญหา ตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มาจัดทำเป็นประเด็นในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียนกับเนื้อหาสาระ นั้นๆ	5.00	0.00	5.00	0.00
36	การจัดการเรียนรู้โดยนำปรัชญา “คิดเป็น” กับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” มาใช้ในการคิดวิเคราะห์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน	5.00	0.50	5.00	0.50
37	การจัดการเรียนรู้โดยนำเรื่องเหตุการณ์ในปัจจุบัน ที่ผู้เรียนมีความสนใจมาจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	5.00	0.00	5.00	0.00
38	การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จัดคิดหาเหตุผลและแปลความหมาย จากภาษาชาติพันธุ์เป็นภาษาไทย	5.00	0.00	5.00	0.00
39	การจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น ศึกษาดูงาน ศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้รู้ เป็นต้น	5.00	0.00	5.00	0.00
	ขั้นตอนการสอนภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น กล่าวคือ				
40	**การฟัง** เป็นการสอนและฝึกทักษะเป็นลำดับแรก โดยผู้สอนนำเนื้อหาที่เตรียมไว้ อ่านให้ผู้เรียนฟังแล้วนำคำหลักในเนื้อหาที่เสียงใกล้เคียงกับภาษาของผู้เรียนมาอธิบายความหมายของคำนั้นๆ โดยใช้สื่อประกอบ เช่น บัตรคำ แผ่นภาพ สื่อของจริง เป็นต้น	5.00	0.00	5.00	0.00

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
41	**การพูด** ผู้เรียนฝึกพูดคำหลักจากสื่อ โดยการฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง และเข้าใจความหมายของคำนั้นๆ ตลอดจนนำไปสู่การพูดเป็นประโยค	5.00	0.00	5.00	0.00
42	**การอ่าน** ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงจากคำหลัก โดยการผสมสระพยัญชนะ วรรณยุกต์ และการแจกลูกให้ถูกต้องจากสื่อการเรียนรู้	5.00	0.00	5.00	0.00
43	**การเขียน** เป็นทักษะขั้นสุดท้ายของภาษาไทย ซึ่งการเขียนจะสอนควบคู่ไปกับการอ่าน โดยให้อ่านและเขียนจากคำง่ายๆ	5.00	0.00	5.00	0.00
44	**การคิดคำนวณเบื้องต้น** ให้ผู้เรียนฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนเลขอารบิค เลขไทย คำอ่าน คำศัพท์คณิตศาสตร์ สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ และฝึกให้รู้วิธีการ บวก ลบ คูณ หาร ตามลำดับ	5.00	0.00	5.00	0.00
	การแบ่งช่วง การใช้ภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนเพื่ออธิบายขยายความ และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน ออกเป็น 4 ช่วง คือ				
45	ช่วงที่ 1 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 20 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 80	5.00	1.00	5.00	1.00
46	ช่วงที่ 2 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 50 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 50	5.00	0.50	5.00	0.50
47	ช่วงที่ 3 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 80 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 20	5.00	1.00	5.00	1.00
48	ช่วงที่ 4 ใช้ภาษาไทย ร้อยละ 100	5.00	0.50	5.00	0.50
	หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
	หลักการ				
49	จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษา	5.00	0.00	5.00	0.00
50	ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำ และผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน	5.00	1.00	5.00	1.00
51	มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เรียน เน้นบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	5.00	0.00	5.00	0.00
52	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย สภาพปัญหา การเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข	5.00	0.00	5.00	0.00
53	ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาจากประเทศต้นทาง	5.00	0.50	5.00	0.50
54	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	5.00	0.00	5.00	0.00

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
	จุดหมาย				
55	ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตที่ดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข	5.00	0.00	5.00	0.00
56	ให้แรงงานต่างด้าวมีทักษะชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคมได้อย่างมีความสุข	5.00	0.00	5.00	0.00
57	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น	5.00	0.50	5.00	0.50
58	ให้แรงงานต่างด้าวมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข	5.00	0.00	5.00	0.00
59	ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพ รักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	5.00	0.50	5.00	050
60	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจความถนัดตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ	5.00	1.00	5.00	1.00
	โครงสร้าง				
	การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
61	การจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	5.00	0.00	5.00	0.00
62	จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	5.00	0.50	5.00	0.50
63	การจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย	5.00	0.00	5.00	0.00
64	การจัดการศึกษา**เรียนร่วม** ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 **(ทวิศึกษา)**	5.00	1.00	5.00	1.00
65	กิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถดำเนินการเองและเทียบโอนได้	5.00	1.00	5.00	1.00
66	สาระการเรียนรู้รายวิชาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี สามารถนำมาเทียบโอนได้	5.00	1.00	5.00	1.00

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
	ผู้เรียนต้องเรียนรู้สาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ				
67	**สาระทักษะการเรียนรู้** เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย	5.00	0.50	5.00	0.50
68	**สาระความรู้พื้นฐาน** เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	5.00	0.00	5.00	0.00
69	**สาระการประกอบอาชีพ** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง	5.00	0.00	5.00	0.00
70	**สาระทักษะการดำเนินชีวิต** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษา	5.00	1.00	5.00	1.00
71	**สาระการพัฒนาสังคม** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม	5.00	0.00	5.00	0.00
	กระบวนการจัดการเรียนรู้				
72	ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนและเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ เนื้อหาสาระวิชาที่จัดการเรียนการสอน	5.00	0.00	5.00	0.00
73	ศึกษา วิเคราะห์ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม	5.00	0.00	5.00	0.00
74	นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระวิชา ความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียน มาจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้	5.00	0.00	5.00	0.00
75	การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีที่หลากหลาย การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้	5.00	0.00	5.00	0.00
76	การบันทึกหลังการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	5.00	0.00
77	การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง	5.00	0.00	5.00	0.00
78	จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	5.00	0.00

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)				
	หลักการ				
79	ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำ และผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน	5.00	1.00	5.00	1.00
80	จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษาต่อ หลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ	5.00	1.00	5.00	1.00
81	การจัดการศึกษาวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน	5.00	1.00	5.00	1.00
82	การจัดการศึกษาเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้	5.00	0.50	5.00	0.50
83	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง และสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน	5.00	1.00	5.00	1.00
84	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนสะสมผลการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการสถานประกอบการ	5.00	1.00	5.00	1.00
85	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของชุมชน และสถานประกอบการ	5.00	1.00	5.00	1.00
	จุดหมาย				
86	ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในงานอาชีพ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5.00	0.00	5.00	0.00
87	.ให้แรงงานต่างด้าวสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม	5.00	0.00	5.00	0.00
88	ให้แรงงานต่างด้าวใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบอาชีพมีทักษะในการจัดการ และพัฒนาอาชีพ	5.00	1.00	5.00	1.00
89	ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	5.00	1.00	5.00	1.00
90	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพ สอดคล้องกับความสนใจความถนัด ตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ	5.00	1.00	5.00	1.00
91	ให้แรงงานต่างด้าวตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคมชุมชน และมีสำนึกในแผ่นดินที่อยู่อาศัย	5.00	0.50	5.00	0.50

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
	โครงสร้าง				
92	จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556	5.00	1.00	5.00	1.00
93	สถานศึกษาจัดการศึกษาแบ่งเป็น 6 ภาคเรียน จัดทำแผนการเรียน กำหนดวัน เวลาเรียน และแจ้งให้ผู้เรียนทุกคนทราบ	5.00	1.00	5.00	1.00
	สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย				
94	**หมวดวิชาทักษะชีวิต** เป็นสาระเกี่ยวกับกลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา	5.00	1.00	5.00	1.00
95	**หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ** เป็นสาระเกี่ยวกับ กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาเลือก ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ	5.00	1.00	5.00	1.00
96	**หมวดวิชาเลือกเสรี** เป็นสาระเกี่ยวกับรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ตามบริบทและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ	5.00	0.50	5.00	0.50
97	**กิจกรรมเสริมหลักสูตร** เป็นการจัดกิจกรรม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึก และเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผลและปรับปรุงการทำงาน	5.00	1.00	5.00	1.00
	กระบวนการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)				
98	ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละ 5 คน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือตลอดจนให้คำปรึกษากับผู้เรียนอย่างทั่วถึง	4.00	1.00	4.00	1.00
99	กำหนดวัน เวลาให้สอดคล้องกับสภาพการใช้เวลาในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
100	การจัดการเรียนรู้ มีแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ	5.00	0.00	5.00	0.00
101	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน	5.00	0.50	5.00	0.50

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
102	การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้ากับเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ต้องใช้งานจริงในการประกอบอาชีพ	5.00	1.00	5.00	1.00
	พัฒนาห้องเรียนปฏิบัติการให้มีศักยภาพ มีความพร้อม เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจำลองการทำงานจริงของสถานประกอบการ	5.00	1.00	5.00	1.00
104	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการตามสถานการณ์จริง และพัฒนาทักษะวิชาชีพให้มีความชำนาญ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา	5.00	1.00	5.00	1.00
105	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้สอนในสถานประกอบการ ทั้ง การเรียนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ หรือทบทวนความรู้รายงานความก้าวหน้าจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง	5.00	1.00	5.00	1.00
106	การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริง การลงมือปฏิบัติหรือสังเกต และสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน	5.00	0.00	5.00	0.00
107	จัดให้มีวิทยากรสอนเสริมในสาระของรายวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาด้วยตนเองได้	5.00	0.50	5.00	0.50
108	จัดให้มีการติดตาม ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนโดยเพื่อน กลุ่มเพื่อน และการให้คำปรึกษา แนะนำจากครูผู้สอน หรือผู้เชี่ยวชาญ	5.00	1.00	5.00	1.00
109	ภาคีเครือข่ายและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	5.00	0.50	5.00	0.50

จากตาราง 17 องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร

ข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด (Mdn. = 5, I.R. = 0 หรือ 1) ทั้งรอบที่ 2 และรอบที่ 3 มี 106 ข้อ ได้แก่

ด้านกลุ่มเป้าหมาย ข้อ 1 การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล **ข้อ 4** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม เช่น ผู้เรียนที่ได้รับการศึกษามาแล้วหรือจบการศึกษามาจากประเทศต้นทาง **ข้อ 5** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสภาพปัญหา เช่น ผู้เรียนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาจากประเทศต้นทาง แต่ไม่สามารถ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย ได้ และ **ข้อ 6** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามทักษะอาชีพและวิถีชีวิต เช่น ทักษะด้านเครื่องจักรกล ทักษะด้านการประมงหรือการประมงต่อเนื่อง ทักษะด้านเกษตรกรรม ทักษะด้านการค้าขาย ทักษะด้านงานก่อสร้าง เป็นต้น

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ

หลักการ **ข้อ 7** เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าว ได้เรียนรู้หนังสือไทย (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) เพื่อสามารถสื่อสารและอยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข **ข้อ 8** แรงงานต่างด้าวได้รับการเรียนรู้ภาษาไทย ตามศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน **ข้อ 9** การจัดการเรียนรู้เพื่อการรู้หนังสือไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคล **ข้อ 10** มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน โดยเน้นการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล **ข้อ 11** บูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย **ข้อ 12** ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวพัฒนาตนเองเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน **ข้อ 13** จัดให้มีการประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย **ข้อ 14** ออกหลักฐานรับรองทักษะการรู้ภาษาไทย และ **ข้อ 15** ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายแรงงานต่างด้าว

จุดหมาย : **ข้อ 16** ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวันได้ **ข้อ 17** ให้แรงงานต่างด้าวเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อการเข้าถึงการใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ **ข้อ 18** ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะการคิดคำนวณเบื้องต้นได้ เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน **ข้อ 19** ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวสามารถใช้ภาษาไทยและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่อสถานประกอบการและสังคมไทย

โครงสร้าง : ข้อ 20 การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น **ข้อ 21** การจัดการศึกษาโดยบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน **ข้อ 22** การจัดการศึกษาโดยบูรณาการระหว่างความรู้ประสบการณ์ของผู้เรียนกับ การรู้หนังสือ และ **ข้อ 23** การจัดการศึกษาใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง ระยะเวลา 1 ปี หรือสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐาน และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน

สาระการเรียนรู้ : ผู้เรียนต้องเรียนรู้ในเรื่อง ข้อ 24 สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ **ข้อ 25** เรื่องใกล้ตัว เช่นร่างกาย ครอบครัว โภชนาการ สุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บ **ข้อ 26** อุบัติเหตุต่างๆ เช่น อุบัติเหตุเกิดจากการเดินทาง อุบัติเหตุจาการทำงาน และภัยจากสิ่งเสพติด **ข้อ 27** การรักษาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ เป็นต้น **ข้อ 28** กฎหมายเบื้องต้น เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายการจราจร กฎหมายแรงงาน กฎระเบียบของชุมชน ท้องถิ่น เป็นต้น **ข้อ 29** การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย **ข้อ 30** ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ชาติ **ข้อ 31** หน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดีที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย

ข้อ 32 เนื้อหาอาชีพพื้นฐานที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และ **ข้อ 33** การติดต่อและการขอรับบริการจากหน่วยงานของทางราชการ

กระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือ ข้อ 34 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการนำสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ บูรณาการให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น **ข้อ 35** การจัดการเรียนรู้โดยนำสภาพปัญหา ตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มาจัดทำเป็นประเด็นในการอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียนกับเนื้อหาสาระนั้นๆ **ข้อ 36** การจัดการเรียนรู้โดยนำปรัชญา “คิดเป็น” กับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” มาใช้ในการคิดวิเคราะห์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน **ข้อ 37** การจัดการเรียนรู้โดยนำเรื่องเหตุการณ์ในปัจจุบัน ที่ผู้เรียนมีความสนใจมาจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อ **38** การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จัดคิดหาเหตุผลและแปลความหมาย จากภาษาชาติพันธุ์เป็นภาษาไทย และ **ข้อ 39** การจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น ศึกษาดูงาน ศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้รู้ เป็นต้น

ขั้นตอนการสอนภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น ข้อ 40 การฟัง เป็นการสอนและฝึกทักษะเป็นลำดับแรกโดยผู้สอนนำเนื้อหาที่เตรียมไว้ อ่านให้ผู้เรียนฟังแล้วอ่านคำหลักในเนื้อหาที่เสียงใกล้เคียงกับภาษาของผู้เรียนมาอธิบายความหมายของคำนั้นๆ โดยใช้สื่อประกอบ เช่น บัตรคำ แผ่นภาพ สื่อของจริง เป็นต้น **ข้อ 41 การพูด** ผู้เรียนฝึกพูดคำหลักจากสื่อโดยการฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง และเข้าใจความหมายของคำนั้นๆ ตลอดจนนำไปสู่การพูดเป็นประโยค **ข้อ 42 การอ่าน** ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงจากคำหลัก โดยการผสมสระพยัญชนะวรรณยุกต์ และการแจกลูกให้ถูกต้องจากสื่อการเรียนรู้ **ข้อ 43 การเขียน** เป็นทักษะขั้นสุดท้ายของภาษาไทย ซึ่งการเขียนจะสอนควบคู่ไปกับการอ่าน โดยให้อ่านและเขียนจากคำง่ายๆ และ **ข้อ 44 การคิดคำนวณเบื้องต้น** ให้ผู้เรียนฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนเลขอารบิค เลขไทย คำอ่านคำศัพท์คณิตศาสตร์ สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ และฝึกให้รู้วิธีการ บวก ลบ คูณ หาร ตามลำดับ

การแบ่งช่วง การใช้ภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอน เพื่ออธิบายขยายความและสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน ออกเป็น 4 ช่วง คือ ข้อ 45 ช่วงที่ 1 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 20 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 80 **ข้อ 46** ช่วงที่ 2 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 50 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 50 **ข้อ 47** ช่วงที่ 3 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 80 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 20 และ **ข้อ 48** ช่วงที่ 4 ใช้ภาษาไทย ร้อยละ 100

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักการ ข้อ 49 จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษา **ข้อ 50** ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำและผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน **ข้อ 51** มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เรียน เน้นบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล **ข้อ 52** ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย สภาพปัญหา การเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข **ข้อ 53** ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาจากประเทศต้นทาง และ **ข้อ 54**ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จุดหมาย ข้อ 55 ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตที่ดีอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข **ข้อ 56** ให้แรงงานต่างด้าวมีทักษะชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข **ข้อ 57** ให้แรงงานต่างด้าวสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น **ข้อ 58** ให้แรงงานต่างด้าวมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข **ข้อ 59** ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพ รักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น และ **ข้อ 60** ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ

โครงสร้าง ข้อ 61 การจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. **ข้อ 62** จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 **ข้อ 63** การจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย **ข้อ 64** การจัดการศึกษาเรียนร่วม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 **(ทวิศึกษา) ข้อ 65** กิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถดำเนินการเองและเทียบโอนได้ **ข้อ 66** สาระการเรียนรู้รายวิชาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี สามารถนำมาเทียบโอนได้

ผู้เรียนต้องเรียนรู้สาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ ข้อ 67 สาระทักษะการเรียนรู้ เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็นและการวิจัยอย่างง่าย **ข้อ 68 สาระความรู้พื้นฐาน** เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี **ข้อ 69 สาระการประกอบอาชีพ** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง **ข้อ 70 สาระทักษะการดำเนินชีวิต** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษาและศิลปศึกษา และ **ข้อ 71 สาระการพัฒนาสังคม** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ข้อ 72 ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนและเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระวิชาที่จัดการเรียนการสอน **ข้อ 73** ศึกษาวิเคราะห์ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม **ข้อ 74** นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระวิชา ความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียนมาจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ **ข้อ 75** การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีที่หลากหลาย การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ **ข้อ 76** การบันทึกหลังการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ **ข้อ 77** การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเองเพื่อนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และ **ข้อ 78** จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

หลักการ ข้อ 79 ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำ และผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน **ข้อ 80** จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษาต่อหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ **ข้อ 81** การจัดการศึกษาวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน **ข้อ 82** การจัดการศึกษาเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้ **ข้อ 83** การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง และสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน **ข้อ 84** การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนสะสมผลการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และ **ข้อ 85** การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของชุมชน และสถานประกอบการ

จุดหมาย ข้อ 86 ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในงานอาชีพและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ข้อ 87** .ให้แรงงานต่างด้าวสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม **ข้อ 88** ให้แรงงานต่างด้าวใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบอาชีพ มีทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพ **ข้อ 89** ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น **ข้อ 90** ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพ สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ และ **ข้อ 91** ให้แรงงานต่างด้าวตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม ชุมชน และมีสำนึกในแผ่นดินที่อยู่อาศัย

โครงสร้าง ข้อ 92 จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 และ **ข้อ 93** สถานศึกษาจัดการศึกษาแบ่งเป็น 6 ภาคเรียน จัดทำแผนการเรียน กำหนดวัน เวลาเรียน และแจ้งให้ผู้เรียนทุกคนทราบ

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ข้อ 94 หมวดวิชาทักษะชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับกลุ่มวิชาภาษาไทยกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา **ข้อ 95 หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ** เป็นสาระเกี่ยวกับ กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาเลือก ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ **ข้อ 96 หมวดวิชาเลือกเสรี** เป็นสาระเกี่ยวกับรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางานตามบริบทและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ และ **ข้อ 97 กิจกรรมเสริมหลักสูตร** เป็นการจัดกิจกรรม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึก และเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน

กระบวนการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คือ**ข้อ 99** กำหนดวัน เวลาให้สอดคล้องกับสภาพการใช้เวลาในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน **ข้อ 100** การจัดการเรียนรู้ มีแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ **ข้อ 101** การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน **ข้อ 102** การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้ากับเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ต้องใช้งานจริงในการประกอบอาชีพ **ข้อ 103** พัฒนาห้องเรียนปฏิบัติการให้มีศักยภาพ มีความพร้อม เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจำลองการทำงานจริงของสถานประกอบการ **ข้อ 104** การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการตามสถานการณ์จริง และพัฒนาทักษะวิชาชีพให้มีความชำนาญ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริง

เมื่อสำเร็จการศึกษา **ข้อ 105** จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้สอนในสถานประกอบการ ทั้ง การเรียนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ หรือทบทวนความรู้ รายงานความก้าวหน้าจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง **ข้อ 106** การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริง การลงมือปฏิบัติหรือสังเกต และสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน **ข้อ 107** จัดให้มีวิทยากรสอนเสริมในสาระของรายวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาด้วยตนเองได้ **ข้อ 108** จัดให้มีการติดตาม ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนโดยเพื่อน กลุ่มเพื่อน และการให้คำปรึกษาแนะนำจากครูผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญ และ **ข้อ 109** ภาคีเครือข่ายและสถานประกอบการ
มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

ข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมาก (Mdn. = 4, I.R. = 0 หรือ 1) มี 1 ข้อ คือ กระบวนการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) **ข้อ 98** ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละ 5 คน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือตลอดจนให้คำปรึกษากับผู้เรียนอย่างทั่วถึง

ส่วนข้อที่ผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย มี 2 ข้อ คือ **ด้านกลุ่มเป้าหมาย ข้อ 2** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามช่วงอายุ เช่น ช่วงอายุระหว่าง 18–25 ปี, 26–30 ปี, 31–35 ปี, 36–40 ปี และอายุ 41 ปีขึ้นไป และ **ข้อ 3** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสัญชาติหรือชาติพันธุ์ เพื่อสะดวกในการจัดหาผู้สอนที่สามารถใช้ภาษาเดียวกับผู้เรียน เช่น ผู้เรียนสัญชาติลาวมีพื้นฐานด้านภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทย สามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็วกว่าผู้เรียนสัญชาติอื่น

ตาราง 18 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน ของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลรอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
	องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน				
	ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน				
1	**การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม** เพื่อให้ผู้เรียนได้มาพบกัน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาข้อสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน	5.00	0.00	5.00	0.00
2	**การเรียนรู้ด้วยตนเอง** เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนกำหนดแผน การเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระรายวิชา	5.00	0.50	5.00	0.50
3	**การเรียนรู้แบบชั้นเรียน** เพื่อให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียนในบางกลุ่มเนื้อหาสาระวิชา เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โดยครูผู้สอนจัดทำปฏิทินกำหนดวัน และ เวลาการเข้าชั้นเรียน	5.00	0.50	5.00	0.50
4	**การเรียนรู้แบบทางไกล** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ เช่นการใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารกัน Line E-mail Chat room เป็นต้น	5.00	1.00	5.00	1.00
5	**การเรียนจากการทำโครงงาน** เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกันจนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในชีวิตจริงได้	5.00	0.50	5.00	0.50
6	**การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ ได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติและวิธีการใหม่ๆ	5.00	0.00	5.00	0.00
7	**การเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยี** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ และฝึกความสามารถทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรียนรู้ทักษะใหม่ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น	5.00	0.50	5.00	0.50
8	**การเรียนรู้จากสื่อ** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพความสนใจ ความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน	5.00	0.00	5.00	0.00
9	**การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพจริงที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้าน วัด ชุมชน และสถานประกอบการ เป็นต้น	5.00	0.00	5.00	0.00

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
10	**การสอนเสริม** เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความสามารถตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีวัตถุประสงค์ และต้องมีการวางแผน จึงจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ	5.00	0.50	5.00	0.50
11	**การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ** ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารร่วมกันออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ ตามความต้องการของผู้เรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
	ด้านสื่อการเรียนการสอน				
12	สื่อสถานการณ์ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนในลักษณะชุดการเรียน ที่มีประเด็นปัญหาสู่การอภิปราย แสวงหาแนวทางสู่การปฏิบัติ	5.00	0.50	5.00	0.50
13	สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเสริมบทเรียน เนื้อหา แบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ และสามารถใช้ในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนได้	5.00	0.00	5.00	0.00
14	สื่อสิ่งพิมพ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเรื่องนั้นๆ ประกอบด้วย บัตรคำ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ แผ่นภาพ สื่อโฆษณา แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ละครจากโทรทัศน์ เป็นต้น	5.00	0.50	5.00	0.50
15	สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อผสมหลายรูปแบบที่มีเสียง ภาพเคลื่อนไหว สามารถให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) e–Learning E-book E-Training และ Learning Object เป็นต้น	5.00	0.50	5.00	0.50
16	สื่อของจริงที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสื่อต่างๆที่สามารถสัมผัสหรือจับต้องได้ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งมีทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่คนในชุมชนสร้างขึ้น เช่น ต้นไม้ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพหรือใช้ในชีวิต ประจำวัน	5.00	1.00	5.00	1.00
17	แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่เรียน เช่น ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ผลิตภัณฑ์ OTOP โรงสีข้าว สถานประกอบการ เป็นต้น	5.00	0.50	5.00	0.50
18	การเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์ฝึกทักษะวิชาชีพ สถานประกอบการ หรือวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ตามสาขาวิชาชีพที่เรียน	5.00	0.00	5.00	0.00

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
	ด้านการวัดและประเมินผล				
	การวัดและประเมินผลการเรียน การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ				
19	การวัดและประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย เป็นประโยคได้ถูกต้อง สามารถคิดคำนวณเบื้องต้น ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้	5.00	0.00	5.00	0.00
20	การวัดและประเมินผลทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น ควร**ประเมินผลก่อนเรียน** เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนต่อไป	5.00	0.00	5.00	0.00
21	**ประเมินผลระหว่างเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อศึกษาผลการเรียน และการจัดสอนซ่อมเสริม	5.00	0.00	5.00	0.00
22	**ประเมินหลังเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อทดสอบผลการเรียนโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระวิชาและจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในภาพรวมโดยสรุป	5.00	0.00	5.00	0.00
23	หลักเกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนจะต้องผ่านการประเมินทักษะและสมรรถนะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้นทั้ง 5 ทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้	5.00	0.00	5.00	0.00
	วิธีการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ				
24	การประเมินโดยการสนทนากับผู้เรียน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการฟัง และพูด	5.00	0.00	5.00	0.00
25	การประเมินโดยการให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงจาก ข้อความ บทความแบบเรียนหรือเนื้อหาความรู้ต่างๆ เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในด้านการอ่าน	5.00	0.00	5.00	0.00
26	การประเมินโดยการให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากการอ่าน แล้วเขียน และเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟัง เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการพูด เขียน และการใช้ภาษาไทย	5.00	0.00	5.00	0.00
27	การประเมินโดยการเขียนตามคำบอก หรือการประเมินโดยใช้เครื่องมือการประเมิน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการเขียนและคิดคำนวณเบื้องต้น	5.00	0.00	5.00	0.00
28	การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ผู้เรียนผ่านการประเมินจะต้องได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละ **50** ในแต่ละทักษะ (การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น**)**	5.00	0.50	5.00	0.50

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
	การวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)				
29	การวัดและประเมินผลรายวิชา ประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยการ **ประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน**	5.00	0.00	5.00	0.00
30	การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
31	การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ	5.00	0.00	5.00	0.00
32	การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้าน ความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบ และแฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น	5.00	0.50	5.00	0.50
33	การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร	5.00	1.00	5.00	1.00
34	การกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ดำเนินการโดยคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการ หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ	5.00	0.00	5.00	0.00
35	การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ	4.00	2.00	4.00	✯ 2.00

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
	การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ				
36	หลักเกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ น้อย พอใช้ ดี และดีมาก **ดังนี้**ได้คะแนนร้อยละ **0 - 49** ระดับ น้อย	5.00	1.00	5.00	1.00
37	ได้คะแนนร้อยละ **50 – 64** ระดับ พอใช้	5.00	1.00	5.00	1.00
38	ได้คะแนนร้อยละ **65 – 79** ระดับ ดี	5.00	1.00	5.00	1.00
39	ได้คะแนนร้อยละ **80** ขึ้นไป ระดับ ดีมาก	5.00	1.00	5.00	1.00
40	เกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น ในแต่ละด้านต้องผ่านในระดับปานกลางขึ้นไป	5.00	1.00	5.00	1.00
	การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556				
41	ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	5.00	1.00	5.00	1.00
42	ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาอาชีพ หรือประสบการณ์การทำงาน มาเทียบโอนผลการเรียนได้	5.00	1.00	5.00	1.00
43	คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา กำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนยื่นคำร้องขอการเทียบโอนผลการเรียน	5.00	1.00	5.00	1.00
44	การเทียบโอนรายวิชามาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ สู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี	5.00	0.50	5.00	0.50
45	**การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษา** ที่ออกให้โดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หรือรับรองในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ	5.00	1.00	5.00	1.00

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
46	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง** เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดขึ้นตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ	5.00	1.00	5.00	1.00
47	**การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ** เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่างประเทศที่หน่วยงานของประเทศนั้นๆ รับรองมาตรฐานการจัดการศึกษา หรือที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง	5.00	1.00	5.00	1.00
48	**การเทียบโอนการเรียนวิชาอาชีพจากแหล่งวิทยาการ** เช่น ศูนย์ฝึกอาชีพ วิทยาลัยชุมชนวิทยาลัยสารพัดช่าง ผู้เรียนไปศึกษาจากสถานที่สอนอาชีพของเอกชน หรือหน่วยงานของทางราชการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ แล้วนำผลการเรียนมา เทียบโอน	5.00	1.00	5.00	1.00
49	**การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ** เป็นการนำผลการเรียนที่ผู้เรียนที่ไปเรียนในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ตามที่สถานศึกษากำหนดมาเทียบโอน	5.00	1.00	5.00	1.00
50	**การเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่** เป็นการนำความรู้และทักษะจากการทำงานอาชีพของผู้เรียนมารับการตรวจสอบเพื่อกำหนดค่า และประเมินเป็นผลการเรียน	5.00	1.00	5.00	1.00
51	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ** โดยผู้เรียนนำอาชีพปัจจุบันของตน โดยอธิบายรายละเอียดอาชีพให้ชัดเจนเพื่อกำหนดค่า แล้วประเมินเป็นผลการเรียนได้	5.00	1.00	5.00	1.00
52	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ** เป็นการเทียบโอนโดยการให้ผู้เรียนเสนอโครงการประกอบอาชีพ แล้วประกอบอาชีพตามโครงการดังกล่าวแล้วสถานศึกษาจะจัดให้มีการติดตามประเมินผลเป็นผลการเรียนของผู้เรียน	5.00	1.00	5.00	1.00

จากตาราง 18 องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน

ข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด (Mdn. = 5, I.R. = 0 หรือ 1) ทั้งรอบที่ 2 และรอบที่ 3 มี 52 ข้อ ได้แก่

ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน คือ **ข้อ 1 การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม** เพื่อให้ผู้เรียนได้มาพบกัน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาข้อสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน **ข้อ 2 การเรียนรู้ด้วยตนเอง** เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระรายวิชา **ข้อ 3 การ**

เรียนรู้แบบชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียนในบางกลุ่มเนื้อหา สาระวิชา เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โดยครูผู้สอนจัดทำปฏิทินกำหนดวัน และ เวลาการเข้าชั้นเรียน **ข้อ 4 การเรียนรู้แบบทางไกล** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ เช่นการใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารกัน Line E-mail Chat room เป็นต้น **ข้อ 5 การเรียนจากการทำโครงงาน** เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกันจนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในชีวิตจริงได้ **ข้อ 6 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ ได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติและวิธีการใหม่ๆ **ข้อ 7 การเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยี** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ และฝึกความสามารถทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรียนรู้ทักษะใหม่ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น **ข้อ 8 การเรียนรู้จากสื่อ** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพความสนใจ ความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน **ข้อ 9 การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพจริงที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้าน วัด ชุมชน และสถานประกอบการ เป็นต้น **ข้อ 10 การสอนเสริม** เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความสามารถตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีวัตถุประสงค์ และต้องมีการวางแผน จึงจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ **ข้อ 11 การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ** ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารร่วมกันออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ ตามความต้องการของผู้เรียน

ด้านสื่อการเรียนการสอน คือ **ข้อ 12** สื่อสถานการณ์ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนในลักษณะชุดการเรียน ที่มีประเด็นปัญหาสู่การอภิปราย แสวงหาแนวทางสู่การปฏิบัติ **ข้อ 13** สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเสริมบทเรียน เนื้อหา แบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ และสามารถใช้ในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนได้ **ข้อ 14** สื่อสิ่งพิมพ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเรื่องนั้นๆ ประกอบด้วย บัตรคำ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ แผ่นภาพ สื่อโฆษณา แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ละครจากโทรทัศน์ เป็นต้น **ข้อ 15** สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อผสมหลายรูปแบบที่มีเสียง ภาพเคลื่อนไหว สามารถให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) e–Learning E-book E-Training และ Learning Object เป็นต้น **ข้อ 16** สื่อของจริงที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสื่อต่างๆที่สามารถสัมผัสหรือจับต้องได้ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งมีทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่คนในชุมชนสร้างขึ้น เช่น ต้นไม้ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิต ประจำวัน**ข้อ 17** แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่เรียน เช่น ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ผลิตภัณฑ์ OTOP

โรงสีข้าว สถานประกอบการ เป็นต้น และ **ข้อ 18** การเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์ฝึกทักษะวิชาชีพ สถานประกอบการ หรือวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ตามสาขาวิชาชีพที่เรียน

ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียน การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ คือ **ข้อ 19** การวัดและประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยเป็นประโยคได้ถูกต้อง สามารถคิดคำนวณเบื้องต้นได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ **ข้อ 20** การวัดและประเมินผลทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้นควร **ประเมินผลก่อนเรียน** เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนต่อไป **ข้อ 21 ประเมินผลระหว่างเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อศึกษาผลการเรียน และการจัดสอนซ่อมเสริม **ข้อ 22 ประเมินหลังเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อทดสอบผลการเรียนโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระวิชาและจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในภาพรวมโดยสรุป และ **ข้อ 23** หลักเกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนจะต้องผ่านการประเมินทักษะและสมรรถนะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้นทั้ง 5 ทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

วิธีการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ คือ **ข้อ 24** การประเมินโดยการสนทนากับผู้เรียน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการฟัง และพูด **ข้อ 25** การประเมินโดยการให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงจาก ข้อความ บทความ แบบเรียนหรือเนื้อหาความรู้ต่างๆ เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในด้านการอ่าน **ข้อ 26** การประเมินโดยการให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากการอ่าน แล้วเขียน และเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟัง เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการพูด เขียน และการใช้ภาษาไทย **ข้อ 27** การประเมินโดยการเขียนตามคำบอก หรือการประเมินโดยใช้เครื่องมือการประเมิน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการเขียนและคิดคำนวณเบื้องต้น และ **ข้อ 28** การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ผู้เรียนผ่านการประเมินจะต้องได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละ **50** ในแต่ละทักษะ (การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น**)**

การวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คือ **ข้อ 29** การวัดและประเมินผลรายวิชา ประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยการ **ประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน** **ข้อ 30** การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน **ข้อ 31** การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ **ข้อ 32** การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพ

อย่างต่อเนื่องในด้าน ความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบ และแฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น**ข้อ 33** การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร และ **ข้อ 34** การกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ดำเนินการโดยคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการ หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

ด้านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ คือ หลักเกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ น้อย พอใช้ ดี และดีมาก ประกอบด้วย **ข้อ 36** ได้คะแนนร้อยละ **0 - 49** ระดับ น้อย **ข้อ 37** ได้คะแนนร้อยละ **50 – 64** ระดับ พอใช้ **ข้อ 38** ได้คะแนนร้อยละ **65 – 79** ระดับ ดี **ข้อ 39** ได้คะแนนร้อยละ **80** ขึ้นไป ระดับ ดีมาก และ **ข้อ 40** เกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น ในแต่ละด้านต้องผ่านในระดับปานกลางขึ้นไป

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 คือ **ข้อ 41** ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 **ข้อ 42** ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาอาชีพ หรือประสบการณ์การทำงาน มาเทียบโอนผลการเรียนได้ **ข้อ 43** คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา กำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนยื่นคำร้องขอการเทียบโอนผลการเรียน **ข้อ 44** การเทียบโอนรายวิชามาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรายวิชาบังคับสู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี **ข้อ 45 การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษา** ที่ออกให้โดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หรือรับรองในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ **ข้อ 46 การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง** เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดขึ้นตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ **ข้อ 47 การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ** เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่างประเทศที่หน่วยงานของประเทศนั้นๆ รับรองมาตรฐานการจัดการศึกษา หรือที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

ข้อ 48 การเทียบโอนการเรียนวิชาอาชีพจากแหล่งวิทยาการ เช่น ศูนย์ฝึกอาชีพ วิทยาลัยชุมชนวิทยาลัยสารพัดช่าง ผู้เรียนไปศึกษาจากสถานที่สอนอาชีพของเอกชน หรือหน่วยงานของทางราชการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ แล้วนำผลการเรียนมาเทียบโอน **ข้อ 49 การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ** เป็นการนำผลการเรียนที่ผู้เรียนที่ไปเรียนในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ตามที่สถานศึกษากำหนดมาเทียบโอน **ข้อ 50 การเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่** เป็นการนำความรู้และทักษะจากการทำงานอาชีพของผู้เรียนมารับการตรวจสอบเพื่อกำหนดค่า และประเมินเป็นผลการเรียน **ข้อ 51 การเทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ** โดยผู้เรียนนำอาชีพปัจจุบันของตน โดยอธิบายรายละเอียดอาชีพให้ชัดเจนเพื่อกำหนดค่า แล้วประเมินเป็นผลการเรียนได้ และ **ข้อ 52 การเทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ** เป็นการเทียบโอนโดยการให้ผู้เรียนเสนอโครงการประกอบอาชีพแล้วประกอบอาชีพตามโครงการดังกล่าวแล้วสถานศึกษาจะจัดให้มีการติดตามประเมินผลเป็นผลการเรียนของผู้เรียน

ส่วนข้อที่ผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย มี 1 ข้อ คือ การวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) **ข้อ 35** การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ

ตาราง 19 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าว ของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล รอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
	องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าว				
	ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา				
1	**การวางแผนการจัดการศึกษา** สถานศึกษาชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	5.00	1.00	5.00	1.00
2	**การอบรมครู** สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำและการใช้สื่อ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน และอื่นๆ ทั้งก่อนปฏิบัติงานและระหว่างปฏิบัติงาน	5.00	0.00	5.00	0.00
3	**การประชาสัมพันธ์** เน้นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการ ครอบครัว ชุมชน ที่มีแรงงานต่างด้าวทำงานและอาศัยอยู่ ด้วยสื่อที่หลากหลาย	5.00	0.00	5.00	0.00
4	**การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย** ให้สถานศึกษาประสานงาน ชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันจัดส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว	5.00	0.00	5.00	0.00
5	**การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน** สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่าย ดำเนินการรับสมัครและ ขึ้นทะเบียนผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	5.00	0.50	5.00	0.50
6	**การแนะแนวการเรียน** เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้รับการแนะแนว เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อกำหนดเงื่อนไขต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	5.00	0.00	5.00	0.00
7	การ**เทียบโอน** สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ที่เป็นแรงงานต่างด้าว	5.00	1.00	5.00	1.00
8	การ**วางแผนการเรียน** สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษาและการดำเนินชีวิตของผู้เรียนรายบุคคล/กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตาม และประเมินผู้เรียน	5.00	1.00	5.00	1.00

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
9	**การลงทะเบียน** สถานศึกษาให้ผู้เรียนแรงงานต่างด้าว ลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา	5.00	1.00	5.00	1.00
10	**การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน** สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามปรัชญา หลักการการศึกษานอกระบบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5.00	1.00	5.00	1.00
11	**การวัดและประเมินผลการเรียน** สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำระเบียบ / แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด	5.00	0.50	5.00	0.50
12	**การจบหลักสูตร** เป็นการจบหลักสูตรระดับต่างๆของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	5.00	0.00	5.00	0.00
	ด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว				
13	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำนโยบายและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศเป็นนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว ของกระทรวงศึกษาธิการ	5.00	1.00	5.00	0.00
14	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ตามมาตรา 30 และมาตรา 80 แห่งรัฐธรรมนูญ 2550 และมาตรา 8 และมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	5.00	1.00	5.00	0.50
15	องค์กรภาคีเครือข่ายภาครัฐ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	5.00	1.00	5.00	1.00
16	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ / เขต จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	5.00	1.00	5.00	1.00
17	กระทรวงศึกษาธิการและองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวอย่างพอเพียง ทั่วถึง และเป็นธรรม	5.00	1.00	5.00	1.00
18	กระทรวงศึกษาธิการระดมทุนจากองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	5.00	1.00	5.00	1.00

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
19	กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสำนักทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย สำหรับกลุ่มแรงงานต่างด้าว	5.00	1.00	5.00	1.00
20	กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมด้านภาษาและอาชีพพื้นฐานสำหรับแรงงานต่างด้าว	5.00	1.00	5.00	1.00
21	กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในระดับพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	5.00	1.00	5.00	0.50

จากตาราง 19 องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าว

ข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด (Mdn. = 5, I.R. = 0 หรือ 1) ทั้งรอบที่ 2 และรอบที่ 3 มี 21 ข้อ ได้แก่

ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา คือ **ข้อ 1 การวางแผนการจัดการศึกษา** สถานศึกษาชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 2 การอบรมครู** สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำและการใช้สื่อ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน และอื่นๆ ทั้งก่อนปฏิบัติงานและระหว่างปฏิบัติงาน**ข้อ 3 การประชาสัมพันธ์** เน้นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการ ครอบครัว ชุมชน ที่มีแรงงานต่างด้าวทำงานและอาศัยอยู่ ด้วยสื่อที่หลากหลาย **ข้อ 4 การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย** ให้สถานศึกษาประสานงาน ชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมกันจัด ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 5 การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน** สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่าย ดำเนินการรับสมัครและ ขึ้นทะเบียนผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าวตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน **ข้อ 6 การแนะแนวการเรียน** เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้รับการแนะแนว เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อกำหนดเงื่อนไขต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง **ข้อ 7** การ**เทียบโอน** สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ที่เป็นแรงงานต่างด้าว **ข้อ 8** การ**วางแผนการเรียน** สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ

ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนรายบุคคล/กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตาม และประเมินผู้เรียน **ข้อ 9 การลงทะเบียน** สถานศึกษาให้ผู้เรียนแรงงานต่างด้าว ลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา **ข้อ 10 การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน** สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามปรัชญา หลักการการศึกษานอกระบบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต **ข้อ 11 การวัดและประเมินผลการเรียน** สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำระเบียบ / แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนด และ **ข้อ 12 การจบหลักสูตร** เป็นการจบหลักสูตรระดับต่างๆของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว คือ **ข้อ 13** สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำนโยบายและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศเป็นนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว ของกระทรวงศึกษาธิการ **ข้อ 14** สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ตามมาตรา 30 และมาตรา 80 แห่งรัฐธรรมนูญ 2550 และมาตรา 8 และมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม **ข้อ 15** องค์กรภาคีเครือข่ายภาครัฐ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 16** สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ / เขต จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 17** กระทรวงศึกษาธิการและองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร สื่อวัสดุอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวอย่างพอเพียง ทั่วถึง และเป็นธรรม **ข้อ 18** กระทรวงศึกษาธิการระดมทุนจากองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 19** กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสำนักทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย สำหรับกลุ่มแรงงานต่างด้าว **ข้อ 20** กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมด้านภาษาและอาชีพพื้นฐานสำหรับแรงงานต่างด้าว และ **ข้อ 21** กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในระดับพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

จากตาราง17 – 21 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ที่มีต่อองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีเนื้อหาสาระสำคัญจำนวนทั้งสิ้น 219 ข้อ มีข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในการนำไปกำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล (Mdn. ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และ I.R. ตั้งแต่ 1.50 ลงมา) จำนวน 217 ข้อ และมีข้อที่ไม่เห็นด้วย จำนวน 2 ข้อ

4. ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมโดยภาพรวมของ รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ดังนี้

4.1 รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ควรใช้รูปแบบที่เหมาะสม ดังนี้

4.1.1 การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว ควรเป็นกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป โดยไม่มีการแยกสัญชาติ เนื่องจากผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ภาษาไทย

4.1.2 ผู้จัดการศึกษาต้องสำรวจความรู้พื้นฐานของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนได้รับการศึกษามาแล้วจากประเทศต้นทาง ให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาไทยจนสามารถอ่านออกเขียนได้ และสามารถใช้ภาษาไทยได้แล้ว ควรแยกผู้เรียนออกตามความรู้พื้นฐาน เข้าสู่กระบวนการสอบวัดความรู้เพื่อเทียบระดับ

4.1.3 ผู้จัดการศึกษานำหลักสูตรการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จมาบูรณาการ จัดทำแผนการสอน หลักสูตร โครงสร้างรายละเอียดของเนื้อหาสาระวิชาให้สอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิตของผู้เรียน ในหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ

4.1.4 กระบวนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว จำเป็นต้องให้ผู้เรียนเรียนผ่านหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ (ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณพื้นฐาน) ก่อน เพราะเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อในระดับอื่นๆ ต่อไป

4.1.5 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีหน่วยงานที่จัดการศึกษาน้อยมาก หรือมีในสาขาวิชาที่หน่วยจัดมีความพร้อม ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสเข้าถึงการศึกษาในระดับนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยเทียบเคียงจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือจัดในรูปแบบทวิศึกษา

4.2 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ทั้ง 5 องค์ประกอบ ควรจำแนกให้ชัดเจน เช่น

4.2.1 ควรแยกองค์ประกอบที่ 3 ด้านหลักสูตร ออกเป็นองค์ประกอบใหม่ คือ องค์ประกอบด้านหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ องค์ประกอบด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และองค์ประกอบด้านหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

4.2.2 องค์ประกอบที่ 1 กฎหมายและกฎบัตรสหประชาชาติ เช่น รัฐธรรมนูญ มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบ ขาดความเชื่อมั่นในนโยบาย รวมถึงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กฎกระทรวง ประกาศใช้ค่อนข้างล่าช้าไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ส่วนกฎบัตรสหประชาชาติที่ประเทศไทยเป็นภาคี ให้การรับรองหรือจัดทำพันธสัญญาต่อนานาประเทศ เป็นเชิงนโยบายไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

4.2.3 องค์ประกอบหลายองค์ประกอบรวมแนวปฏิบัติของหลักสูตร ทั้ง 3 หลักสูตรเข้าร่วมเป็นองค์ประกอบหลัก เช่น วิธีการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน เมื่อพัฒนารูปแบบแล้ว ต้องนำลงในรายละเอียดของแต่ละหลักสูตรให้ชัดเจน

4.3 การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จะมีขั้นตอนในการดำเนินงานมีผลในทางปฏิบัติ

4.3.1 ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนทราบเกี่ยวกับหน่วยงานที่จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว เช่น ชื่อหน่วยงาน สถานที่ตั้ง ระดับการศึกษาที่จัด

4.3.2 สร้างความเข้าใจต่อสังคม ชุมชนและผู้เรียน เกี่ยวกับนโยบายรัฐ ที่มีผลต่อกระบวนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

4.3.3 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้จัดการศึกษา ผู้สอน กับแรงงานต่างด้าว ให้เกิดความเชื่อมั่น มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ให้การยอมรับถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

4.3.4 สร้างความเข้าใจต่อหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถานประกอบการ องค์กรภาคีเครือข่าย ในด้านนโยบาย กระบวนการดำเนินการ เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

4.3.5 ผู้จัดการศึกษา ครูผู้สอน สังคม ชุมชน มีเจตคติที่ดี ไม่เลือกปฏิบัติอันเนื่องจากความแตกต่างของสัญชาติ ให้ความเสมอภาคและและเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และยอมรับความแตกต่างของปัจเจกบุคคล

4.4 ในการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีปัญหาและอุปสรรคทำให้การดำเนินงานชะงักและไม่พัฒนา

4.4.1 กฎหมาย ระเบียบ นโยบาย ไม่มีความสอดคล้องกันในทางปฏิบัติ เป็นอุปสรรคต่อผู้จัดการศึกษา

4.4.2 การยอมรับความแตกต่างในเรื่องของสัญชาติ ถิ่นกำเนิด หน่วยงานภาครัฐ ผู้บริหารของหน่วยงาน ผู้จัดการศึกษาบางคน ยังมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อแรงงานต่างด้าว

4.4.3 ผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา ครู ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

4.4.4 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว ขาดงบประมาณสนับสนุน หรือไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด

4.4.5 การจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีปัญหาอุปสรรคในด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกร อาคารสถานที่ สาขาวิชาชีพที่เปิดสอนไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษาที่มีต่อความเหมะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ไปปฏิบัติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 การประเมินรูปแบบ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่พัฒนาจากแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้จัดการศึกษา

ข้อมูลสถานภาพของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 84 คน จำแนกตาม เพศ ผู้จัดการศึกษา อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การจัดการศึกษา ดังแสดงในตาราง 22

ตาราง 20 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล (N = 84)

สถานภาพ		จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
ชาย		29	34.52
หญิง		55	65.47
	รวม	84	100.00
ผู้จัดการศึกษา			
ผู้อำนวยการศูนย์ กศน.เขต/อำเภอ		33	39’29
ครูผู้สอน ศูนย์ กศน.เขต/อำเภอ		33	39.29
อาสาสมัครองค์เอกชน		18	21.42
	รวม	84	100.00
อายุ			
ต่ำกว่า 35 ปี		15	17.86
35 – 45 ปี		23	27.38
46 – 55 ปี		36	42.86
56 ปี ขึ้นไป		10	11.90
	รวม	84	100.00
วุฒิการศึกษา			
ปริญญาตรี		44	52.38
ปริญญาโท		36	42.86
ปริญญาโทขึ้นไป		4	4.76
	รวม	84	10.00

ตาราง 20 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์การจัดการศึกษา		
ต่ำกว่า 10 ปี	30	35.71
10 – 20 ปี	31	36.91
21 – 30 ปี	16	19.05
31 ปีขึ้นไป	7	8.33
รวม	84	100.00

จากตาราง 20 แสดงสถานภาพของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 84 คน ปรากฏผล ดังต่อไปนี้

ด้านเพศ พบว่า ผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 55 คน (ร้อยละ 65.47) เพศชาย จำนวน 29 คน (ร้อยละ 34.52)

ด้านผู้จัดการศึกษา พบว่า ผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ทั้งชายและหญิงเป็น ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขต/อำเภอ จำนวน 33 คน (ร้อยละ 39.29) ครูผู้สอนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขต/อำเภอ จำนวน 33 คน (ร้อยละ 39.29) และอาสาสมัครองค์กรเอกชนจำนวน 18 คน (ร้อยละ 21.42)

ด้านอายุ พบว่า ผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ทั้งชายและหญิงมีอายุต่ำกว่า 35 ปี จำนวน 16 คน (ร้อยละ 17.86) อายุระหว่าง 35 – 45 ปี จำนวน 23 คน (ร้อยละ 27.38) อายุระหว่าง 46 – 55 ปี จำนวน 36 คน (ร้อยละ 42.86) และอายุ 56 ปี ขึ้นไป จำนวน 10 คน (ร้อยละ 11.90)

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ทั้งชายและหญิง ส่วนใหญ่จบปริญญาตรี จำนวน 44 คน (ร้อยละ 52.38) จบปริญญาโท จำนวน 36 คน (ร้อยละ 42.86 คน) และจบสูงกว่าปริญญาโท จำนวน 4 คน (ร้อยละ 4.76)

ด้านประสบการณ์ พบว่า ผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ทั้งชายและหญิง มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 30 คน (ร้อยละ 35.71) ระหว่าง 10 - 20 ปี จำนวน 31 คน (ร้อยละ 36.91) ระหว่าง 21 - 30 ปี จำนวน 16 คน (ร้อยละ 19.05) และ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน (ร้อยละ 8.33) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการนำรูปแบบไปปฏิบัติของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติโดยการสอบถามความคิดเห็นต่อการนำไปปฏิบัติของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความคิดเห็นจากการคำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน โดยรวม รายองค์ประกอบ รายด้าน ส่วนประกอบรายด้าน และรายข้อ จำนวน 219 ข้อ และข้อเสนอแนะของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ดังตาราง 21 - 25

ตาราง 21 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อการนำรูปแบบไปปฏิบัติในองค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	การนำรูปแบบไปปฏิบัติของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	**4.42**	**.37**	**มาก**
	องค์ประกอบที่ 1 : กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ	**4.58**	**.40**	**มากที่สุด**
1	คนทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน	4.81	.42	มากที่สุด
2	ความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่า ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานของบุคคล ย่อมได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน	4.58	.56	มากที่สุด
3	รัฐส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษา สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.64	.53	มากที่สุด
4	รัฐพึงปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนอย่างเสมอภาค ตามที่ทำไว้กับนานาประเทศ	4.64	.51	มากที่สุด
5	สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ	4.57	.59	มากที่สุด
6	การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานภาคีเครือข่าย และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน	4.49	.55	มาก
7	การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มตามความสามารถและตามศักยภาพ	4.60	.52	มากที่สุด
8	บุคคล ครอบครัว องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางสังคม มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.42	.66	มาก
9	การจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ควรเน้นความสำคัญด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และทักษะชีวิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.68	.50	มากที่สุด

ตาราง 21(ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
10	การจัดการศึกษา ต้องสนองต่อความต้องการของผู้เรียน	4.67	.47	มากที่สุด
11	การเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เป็นทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดของทุกคน	4.61	.54	มากที่สุด
12	การรู้หนังสือและการคิดคำนวณพื้นฐาน เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.67	.47	มากที่สุด
13	การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต มีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์	4.55	.55	มากที่สุด
14	การจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต	4.39	.60	มาก
15	การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการจัดการเรียนเพื่อรู้ ปฏิบัติได้จริง มีชีวิตที่จะอยู่ร่วมกัน	4.44	.55	มาก
16	ประชาชนทุกคน สามารถเข้าถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม อย่างเท่าเทียมกัน	4.52	.55	มากที่สุด

จากตาราง 21 องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ แสดงให้เห็นว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบโดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ โดยเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ซึ่งอยู่**ในระดับมากที่สุด** 12 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 1** คนทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ศักยภาพ **ข้อ 9** การจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ควรเน้นความสำคัญด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และทักษะชีวิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล **ข้อ 10** การจัดการศึกษาต้องสนองต่อความต้องการของผู้เรียน **ข้อ 12** การรู้หนังสือและการคิดคำนวณพื้นฐานเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต **ข้อ 3** รัฐส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษา สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ตลอดชีวิต **ข้อ 4** รัฐพึงปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนอย่างเสมอภาค ตามที่ทำไว้กับนานาประเทศ **ข้อ 11** การเรียนรู้ขั้นพื้นฐานเป็นทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดของทุกคน**ข้อ 7** การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มตามความสามารถและตามศักยภาพ **ข้อ 2** ความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่า ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานของบุคคล ย่อมได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน **ข้อ 5** สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ **ข้อ 13** การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตมีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ **และข้อ 16** ประชาชนทุกคน สามารถ

เข้าถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม อย่างเท่าเทียมกัน และ **ในระดับมาก** 4 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 6** การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานภาคีเครือข่าย และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน **ข้อ 15** การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการจัดการเรียนเพื่อรู้ ปฏิบัติได้จริง มีชีวิตที่จะอยู่ร่วมกัน **ข้อ 8** บุคคล ครอบครัว องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางสังคม มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ **ข้อ 14** การจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต

ตาราง 22 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อการนำรูปแบบไปปฏิบัติในองค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา	**4.50**	**.36**	**มากที่สุด**
	ด้านปรัชญา	**4.67**	**.44**	**มากที่สุด**
1	ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) : กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน สังคม และประเทศชาติ	4.67	.47	มากที่สุด
2	ปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) : กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ด้วยการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	4.68	.47	มากที่สุด
	ด้านทฤษฎี	**4.50**	**.45**	**มากที่สุด**
3	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) : การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ตามความต้องการ	4.55	.50	มากที่สุด
4	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพุทธินิยม (Cognitivism) : การจัดลำดับของกระบวนการคิด การรับรู้ และประสบการณ์ของบุคคลจากการเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจไปสู่การแก้ปัญหา	4.43	.57	มาก
5	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม(Humanism) : การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมเกิดประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาตัดสินใจได้ด้วยตนเอง	4.52	.52	มากที่สุด
	ด้านแนวทางการจัดการศึกษา	**4.33**	**.40**	**มาก**
6	การจัดการศึกษาตามหลักแห่งสิทธิมนุษยชนให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลอยู่ภายใต้หลักแห่งสิทธิมนุษยชน	4.45	.55	มาก
7	การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียน ของมูลนิธิ องค์กรเอกชนที่จัดการศึกษา หรือสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	4.30	.53	มาก
8	การจัดการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย บุทธศักราช 2557 ให้กับแรงงานต่างด้าวที่ไม่รู้หนังสือไทย	4.36	.51	มาก

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
9	การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว รวมทั้งผู้ไม่มีสัญชาติไทย	4.31	.51	มาก
10	การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.38	.51	มาก
11	การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556	4.26	.54	มาก
12	การจัดการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าถึงและประสบผลสำเร็จในด้านการศึกษา	4.33	.55	มาก
13	การจัดการศึกษา จัดเนื้อหา หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของแรงงานต่างด้าว	4.32	.52	มาก
14	การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว โดยมีหลักสูตรภาษาไทยกับภาษาของกลุ่มแรงงานต่างด้าว	4.37	.51	มาก
15	การจัดการศึกษาให้สามารถเชื่อมโยง และถ่ายโอนกับการศึกษาในประเทศต้นทางได้	4.23	.55	มาก
16	การเชื่อมโยงการศึกษากับประเทศต้นทางด้วยการปรับเนื้อหาสารการเรียนรู้ให้สอดคล้องกันทั้ง 2 ประเทศ	4.30	.53	มาก
17	การจัดการอบรมครูผู้สอนให้สามารถจัดการศึกษาตามหลักสูตร เนื้อหา วิธีการสอนที่เหมาะสมกับแรงงานต่างด้าว โดยการสนับสนุน สื่อ แหล่งเรียนรู้ และอุปกรณ์การเรียนการสอน	4.36	.53	มาก
18	การจัดการเรียนรู้ และการฝึกทักษะที่หลากหลายให้ เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และสอดคล้องกับวิถีชีวิต	4.40	.52	มาก
19	การจัดการศึกษา ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายวิธี หรือเรียนด้วยวิธีใดตามความต้องการของผู้เรียน โดยสามารถนำผลการเรียนมาประเมินร่วมกันได้	4.32	.52	มาก
20	การจัดการศึกษาผู้เรียนผ่านการประเมินใน แต่ละระดับการศึกษาตามหลักสูตรที่ลงทะเบียนเรียน สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้	4.39	.54	มาก
21	การจัดการศึกษา ใช้ภาษาชาติพันธุ์ในการสื่อสาร อธิบายขยายความ เพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้	4.26	.56	มาก

จากตาราง 22 องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา แสดงให้เห็นว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบโดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติโดยเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยซึ่งอยู่**ในระดับมากที่สุด**เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

ด้านปรัชญา พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำด้านปรัชญา ไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับ**มากที่สุด**เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ใน**ระดับมากที่สุด** ทั้ง 2 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 1** ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) : กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน สังคมและประเทศชาติ **ข้อ 2** ปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต(Lifelong Learning) : กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ด้วยการแสวงหาความรู้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ด้านทฤษฎี พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำด้านทฤษฎี ไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน**ระดับมากที่สุด** เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ใน**ระดับมากที่สุด** 2 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 3** ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) : การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ตามความต้องการ **และข้อ 5** ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม(Humanism) : การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมเกิดประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และอยู่ใน**ระดับมาก** 1 ข้อ คือ **ข้อ 4** ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพุทธินิยม (Cognitivism) : การจัดลำดับของกระบวนการคิด การรับรู้ และประสบการณ์ของบุคคลจากการเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจไปสู่การแก้ปัญหา

ด้านแนวทางการจัดการศึกษา พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำด้านทฤษฎี ไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 16 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 6** การจัดการศึกษาตามหลักแห่งสิทธิมนุษยชนให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลอยู่ภายใต้หลักแห่งสิทธิมนุษยชน **ข้อ 18** การจัดการเรียนรู้ และการฝึกทักษะที่หลากหลายให้ เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนและสอดคล้องกับวิถีชีวิต **ข้อ 20** การจัดการศึกษาผู้เรียนผ่านการประเมินใน แต่ละระดับการศึกษาตามหลักสูตรที่ลงทะเบียนเรียน สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ **ข้อ 10** การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 **ข้อ 14** การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว โดยมีหลักสูตรภาษาไทยกับภาษาของกลุ่มแรงงานต่างด้าว **ข้อ 8** การจัดการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ให้กับแรงงานต่างด้าวที่ไม่รู้หนังสือไทย **ข้อ 17** การจัดการอบรมครูผู้สอนให้สามารถจัดการศึกษาตามหลักสูตร เน้อหาวิธีการสอนที่เหมาะสมกับแรงงานต่างด้าว โดยการสนับสนุน สื่อ แหล่งเรียนรู้ และอุปกรณ์การเรียนการสอน **ข้อ 12** การจัดการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าถึงและประสบผลสำเร็จในด้านการศึกษา **ข้อ 13** การจัดการศึกษา จัดเนื้อหา หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของแรงงานต่างด้าว **ข้อ 19** การจัดการศึกษาผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายวิธี หรือเรียนด้วยวิธีใดตามความต้องการของผู้เรียน โดยสามารถนำผลการเรียนมาประเมินร่วมกันได้ **ข้อ 9** การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ

ระดับประถมศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว รวมทั้งผู้ไม่มีสัญชาติไทย **ข้อ 7** การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียน ของมูลนิธิ องค์กรเอกชนที่จัดการศึกษา หรือสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย **ข้อ 16** การเชื่อมโยงการศึกษากับประเทศต้นทางด้วยการปรับเนื้อหาสารการเรียนรู้ให้สอดคล้องกันทั้ง 2 ประเทศ **ข้อ 11** การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 **ข้อ 21** การจัดการศึกษา ใช้ภาษาชาติพันธุ์ในการสื่อสาร อธิบายขยายความ เพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้ **และ ข้อ 15** การจัดการศึกษาให้สามารถเชื่อมโยง และถ่ายโอนกับการศึกษาในประเทศต้นทางได้

ตาราง 23 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อการนำรูปแบบไปปฏิบัติในองค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร	**4.35**	**.39**	**มาก**
	ด้านกลุ่มเป้าหมาย	**4.24**	**.47**	**มาก**
1	การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	4.32	.50	มาก
2	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามช่วงอายุ เช่น ช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี, 26 – 30 ปี, 31 – 35 ปี, 36 – 40 ปี และ อายุ 41 ปีขึ้นไป	4.18	.58	มาก
3	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสัญชาติหรือชาติพันธุ์ เพื่อสะดวกในการจัดหาผู้สอนที่สามารถใช้ภาษาเดียวกับผู้เรียน เช่น ผู้เรียนสัญชาติลาวมีพื้นฐานด้านภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทย สามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็วกว่าผู้เรียนสัญชาติอื่น	4.27	.59	มาก
4	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม เช่น ผู้เรียนที่ได้รับการศึกษามาแล้วหรือจบการศึกษามาจากประเทศต้นทาง	4.23	.61	มาก
5	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสภาพปัญหา เช่น ผู้เรียนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาจากประเทศต้นทาง แต่ไม่สามารถ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย ได้	4.35	.59	มาก
6	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามทักษะอาชีพและวิถีชีวิต เช่น ทักษะด้านเครื่องจักรกล ทักษะด้านการประมงหรือการประมงต่อเนื่อง ทักษะด้านเกษตรกรรม ทักษะด้านการค้าขาย ทักษะด้านงานก่อสร้าง เป็นต้น	4.12	.57	มาก
	ด้านหลักสูตร	**4.39**	**.41**	**มาก**
	หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ	**4.44**	**.38**	**มาก**
	หลักการ	**4.47**	**.42**	**มาก**
7	เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าว ได้เรียนรู้หนังสือไทย (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) เพื่อสามารถสื่อสารและอยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข	4.56	.50	มากที่สุด
8	แรงงานต่างด้าวได้รับการเรียนรู้ภาษาไทย ตามศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน	4.50	.50	มากที่สุด
9	การจัดการเรียนรู้เพื่อการรู้หนังสือไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคล	4.46	.50	มาก
10	มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน โดยเน้นการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล	4.48	.50	มาก
11	บูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย	4.43	.50	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
12	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวพัฒนาตนเองเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.44	.50	มาก
13	จัดให้มีการประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย	4.46	.50	มาก
14	ออกหลักฐานรับรองทักษะการรู้ภาษาไทย	4.46	.50	มาก
15	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายแรงงานต่างด้าว	4.45	.50	มาก
	จุดหมาย	**4.41**	**.49**	**มาก**
16	ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวันได้	4.39	.49	มาก
17	ให้แรงงานต่างด้าวเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อการเข้าถึงการใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้	4.39	.49	มาก
18	ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะการคิดคำนวณเบื้องต้นได้ เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	4.38	.49	มาก
19	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวสามารถใช้ภาษาไทยและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่อสถานประกอบการและสังคมไทย	4.49	.50	มาก
	โครงสร้าง	**4.51**	**.41**	**มากที่สุด**
	การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	**4.47**	**.43**	มาก
20	การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น	4.54	.50	มากที่สุด
21	การจัดการศึกษาโดยบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน	4.44	.50	มาก
22	การจัดการศึกษาโดยบูรณาการระหว่างความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียนกับ การรู้หนังสือ	4.52	.50	มากที่สุด
23	การจัดการศึกษาใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง ระยะเวลา 1 ปี หรือสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐาน และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.39	.49	มาก
	สาระการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ในเรื่อง ดังนี้	**4.55**	**.43**	**มากที่สุด**
24	สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	4.61	.49	มากที่สุด
25	เรื่องใกล้ตัว เช่น ร่างกาย ครอบครัว โภชนาการ สุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บ	4.60	.49	มากที่สุด
26	อุบัติเหตุต่างๆ เช่น อุบัติเหตุเกิดจากการเดินทาง อุบัติเหตุจาการทำงาน และภัยจากสิ่งเสพติด	4.56	.50	มากที่สุด
27	การรักษาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ เป็นต้น	4.54	.50	มากที่สุด

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D	ระดับปฏิบัติ
28	กฎหมายเบื้องต้น เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายการจราจร กฎหมายแรงงาน กฎ ระเบียบของชุมชน ท้องถิ่น เป็นต้น	4.60	.49	มากที่สุด
29	การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย	4.51	.50	มากที่สุด
30	ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ชาติ	4.55	.50	มากที่สุด
31	หน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดีที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย	4.57	.50	มากที่สุด
32	เนื้อหาอาชีพพื้นฐาน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.51	.50	มากที่สุด
33	การติดต่อและการขอรับบริการจากหน่วยงานของทางราชการ	4.50	.50	มากที่สุด
	กระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือ	**4.42**	**.41**	**มาก**
34	การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นำสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ บูรณาการให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น	4.40	.52	มาก
35	การจัดการเรียนรู้โดยนำสภาพปัญหา ตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มาจัดทำเป็นประเด็นในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียนกับเนื้อหาสาระ นั้นๆ	4.37	.51	มาก
36	การจัดการเรียนรู้โดยนำปรัชญา “คิดเป็น” กับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” มาใช้ในการคิดวิเคราะห์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน	4.49	.50	มาก
37	การจัดการเรียนรู้โดยนำเรื่องเหตุการณ์ในปัจจุบัน ที่ผู้เรียนมีความสนใจมาจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.49	.50	มาก
38	การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จัดคิดหาเหตุผลและแปลความหมาย จากภาษาชาติพันธุ์เป็นภาษาไทย	4.37	.49	มาก
39	การจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น ศึกษาดูงาน ศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้รู้ เป็นต้น	4.42	.50	มาก
	ขั้นตอนการสอนภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น กล่าวคือ	**4.51**	**.47**	**มากที่สุด**
40	**การฟัง** เป็นการสอนและฝึกทักษะเป็นลำดับแรก โดยผู้สอนนำเนื้อหาที่เตรียมไว้อ่านให้ผู้เรียนฟังแล้วนำคำหลักในเนื้อหาที่เสียงใกล้เคียงกับภาษาของผู้เรียนมาอธิบายความหมายของคำนั้นๆ โดยใช้สื่อประกอบ เช่น บัตรคำ แผ่นภาพ สื่อของจริง เป็นต้น	4.48	.52	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
41	**การพูด** ผู้เรียนฝึกพูดคำหลักจากสื่อ โดยการฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง และเข้าใจความหมายของคำนั้นๆ ตลอดจนนำไปสู่การพูดเป็นประโยค	4.49	.53	มาก
42	**การอ่าน** ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงจากคำหลัก โดยการผสมสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และการแจกลูกให้ถูกต้องจากสื่อการเรียนรู้	4.55	.50	มากที่สุด
43	**การเขียน** เป็นทักษะขั้นสุดท้ายของภาษาไทย ซึ่งการเขียนจะสอนควบคู่ไปกับการอ่าน โดยให้อ่านและเขียนจากคำง่ายๆ	4.52	.50	มากที่สุด
44	**การคิดคำนวณเบื้องต้น** ให้ผู้เรียนฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียน เลขอารบิค เลขไทย คำอ่าน คำศัพท์คณิตศาสตร์ สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ และฝึกให้รู้วิธีการบวก ลบ คูณ หาร ตามลำดับ	4.51	.50	มากที่สุด
	การแบ่งช่วง การใช้ภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอน เพื่ออธิบาย ขยายความ และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน ออกเป็น 4 ช่วง คือ	**4.30**	**.56**	**มาก**
45	ช่วงที่ 1 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 20 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 80	4.19	.59	มาก
46	ช่วงที่ 2 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 50 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 50	4.36	.61	มาก
47	ช่วงที่ 3 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 80 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 20	4.35	.59	มาก
48	ช่วงที่ 4 ใช้ภาษาไทย ร้อยละ 100	4.30	.58	มาก
	หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	**4.40**	**.39**	**มาก**
	หลักการ	**4.38**	**.44**	**มาก**
49	จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษา	4.42	.52	มาก
50	ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำ และผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน	4.37	.49	มาก
51	มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เรียน เน้นบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.42	.50	มาก
52	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย สภาพปัญหา การเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข	4.46	.50	มาก
53	ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาจากประเทศต้นทาง	4.29	.50	มาก
54	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.36	.57	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	จุดหมาย	**4.47**	**.47**	**มาก**
55	ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตที่ดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข	4.48	.53	มาก
56	ให้แรงงานต่างด้าวมีทักษะชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข	4.46	.53	มาก
57	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น	4.46	.53	มาก
58	ให้แรงงานต่างด้าวมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข	4.51	.53	มากที่สุด
59	ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพ รักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	4.46	.53	มาก
60	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ	4.42	.52	มาก
	โครงสร้าง	**4.39**	**.42**	**มาก**
	การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	**4.35**	**.42**	**มาก**
61	การจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	4.45	.52	มาก
62	จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.49	.53	มาก
63	การจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย	4.30	.51	มาก
64	การจัดการศึกษา**<u>เรียนร่วม</u>** ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 **(ทวิศึกษา)**	4.23	.55	มาก
65	กิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถดำเนินการเองและเทียบโอนได้	4.32	.54	มาก
66	สาระการเรียนรู้รายวิชาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี สามารถนำมาเทียบโอนได้	4.32	.54	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	สาระการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระ ดังนี้	**4.42**	**.47**	**มาก**
67	**สาระทักษะการเรียนรู้** เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย	4.37	.56	มาก
68	**สาระความรู้พื้นฐาน** เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	4.45	.50	มาก
69	**สาระการประกอบอาชีพ** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง	4.44	.50	มาก
70	**สาระทักษะการดำเนินชีวิต** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษา	4.40	.52	มาก
71	**สาระการพัฒนาสังคม** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม	4.44	.52	มาก
	กระบวนการจัดการเรียนรู้	**4.36**	**.44**	**มาก**
72	ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนและเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ เนื้อหาสาระวิชาที่จัดการเรียนการสอน	4.29	.57	มาก
73	ศึกษา วิเคราะห์ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม	4.29	.57	มาก
74	นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระวิชา ความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียน มาจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.29	.55	มาก
75	การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีที่หลากหลาย การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.44	.50	มาก
76	การบันทึกหลังการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	4.43	.52	มาก
77	การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง	4.43	.52	มาก
78	จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.35	.53	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	**4.31**	**.46**	**มาก**
	หลักการ	**4.36**	**.46**	**มาก**
79	ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำ และผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน	4.39	.54	มาก
80	จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษาต่อหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ	4.37	.53	มาก
81	การจัดการศึกษาวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน	4.31	.56	มาก
82	การจัดการศึกษาเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้	4.39	.56	มาก
83	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง และสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน	4.36	.51	มาก
84	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ	4.35	.53	มาก
85	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของชุมชน และสถานประกอบการ	4.37	.51	มาก
	จุดหมาย	**4.30**	**.50**	**มาก**
86	ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในงานอาชีพ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.35	.57	มาก
87	.ให้แรงงานต่างด้าวสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม	4.32	.52	มาก
88	ให้แรงงานต่างด้าวใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบอาชีพ มีทักษะในการจัดการ และพัฒนาอาชีพ	4.27	.55	มาก
89	ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	4.26	.58	มาก
90	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพ สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ	4.23	.55	มาก
91	ให้แรงงานต่างด้าวตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม ชุมชน และมีสำนึกในแผ่นดินที่อยู่อาศัย	4.35	.57	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D	ระดับปฏิบัติ
	โครงสร้าง	**4.27**	**.50**	**มาก**
92	จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556	4.25	.58	มาก
93	สถานศึกษาจัดการศึกษาแบ่งเป็น 6 ภาคเรียน จัดทำแผนการเรียน กำหนดวัน เวลาเรียน และแจ้งให้ผู้เรียนทุกคนทราบ	4.26	.58	มาก
94	**หมวดวิชาทักษะชีวิต** เป็นสาระเกี่ยวกับกลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา	4.26	.56	มาก
95	**หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ** เป็นสาระเกี่ยวกับ กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาเลือก ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ	4.23	.52	มาก
96	**หมวดวิชาเลือกเสรี** เป็นสาระเกี่ยวกับรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ตามบริบทและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ	4.30	.60	มาก
97	**กิจกรรมเสริมหลักสูตร** เป็นการจัดกิจกรรม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึก และเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน	4.30	.53	มาก
	กระบวนการจัดการเรียนรู้ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	**4.32**	**.51**	**มาก**
98	ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละ 5 คน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือตลอดจนให้คำปรึกษากับผู้เรียนอย่างทั่วถึง	4.19	.65	มาก
99	กำหนดวัน เวลาให้สอดคล้องกับสภาพการใช้เวลาในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน	4.31	.58	มาก
100	การจัดการเรียนรู้ มีแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ	4.38	.58	มาก
101	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน	4.32	.56	มาก
102	การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้ากับเครื่องมืออุปกรณ์ ที่ต้องใช้งานจริงในการประกอบอาชีพ	4.33	.55	มาก
103	พัฒนาห้องเรียนปฏิบัติการให้มีศักยภาพ มีความพร้อม เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจำลองการทำงานจริงของสถานประกอบการ	4.30	.56	มาก
104	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการตามสถานการณ์จริงและพัฒนาทักษะวิชาชีพให้มีความชำนาญ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา	4.30	.53	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\overline{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
105	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้สอนในสถานประกอบการ ทั้งการเรียนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ หรือทบทวนความรู้ รายงานความก้าวหน้าจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.32	.56	มาก
106	การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริง การลงมือปฏิบัติหรือสังเกต และสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน	4.39	.56	มาก
107	จัดให้มีวิทยากรสอนเสริมในสาระของรายวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาด้วยตนเองได้	4.31	.58	มาก
108	จัดให้มีการติดตาม ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนโดยเพื่อน กลุ่มเพื่อน และการให้คำปรึกษาแนะนำจากครูผู้สอน หรือผู้เชี่ยวชาญ	4.26	.56	มาก
109	ภาคีเครือข่ายและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	4.39	.60	มาก

จากตาราง 23 องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร แสดงให้เห็นว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบโดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ โดยเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

ด้านกลุ่มเป้าหมาย พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำด้านกลุ่มเป้าหมายไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทั้ง 6 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 5** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสภาพปัญหา เช่น ผู้เรียนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาจากประเทศต้นทาง แต่ไม่สามารถ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทยได้ **ข้อ 1** การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล **ข้อ 3** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสัญชาติหรือชาติพันธุ์ เพื่อสะดวกในการจัดหาผู้สอนที่สามารถใช้ภาษาเดียวกับผู้เรียน เช่น ผู้เรียนสัญชาติลาวมีพื้นฐานด้านภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทย สามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็วกว่าผู้เรียนสัญชาติอื่น **ข้อ 4** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม เช่น ผู้เรียนที่ได้รับการศึกษามาแล้วหรือจบการศึกษามาจากประเทศต้นทาง **ข้อ 2** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามช่วงอายุ เช่น ช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี, 26 – 30 ปี, 31 – 35 ปี, 36 – 40 ปี และ อายุ 41 ปีขึ้นไป **และข้อ 6** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามทักษะอาชีพและวิถีชีวิต เช่น ทักษะด้านเครื่องจักรกล ทักษะด้านการประมงหรือการประมงต่อเนื่อง ทักษะด้านเกษตรกรรม ทักษะด้านการค้าขาย ทักษะด้านงานก่อสร้าง เป็นต้น

ด้านหลักสูตร พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำด้านหลักสูตรไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักสูตรที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ประกอบด้วย

หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือไปปฏิบัติโดยรวม อยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบของหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ โดยมีรายละเอียดจำแนก ดังนี้

หลักการ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อหลักการของหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือไปปฏิบัติโดยรวม อยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมากที่สุด** 2 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 7** เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าว ได้เรียนรู้หนังสือไทย (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) เพื่อสามารถสื่อสารและอยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข **และข้อ 8** แรงงานต่างด้าวได้รับการเรียนรู้ภาษาไทย ตามศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน และอยู่ใน**ระดับมาก** 7 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 10** มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน โดยเน้นการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล **ข้อ 9** การจัดการเรียนรู้เพื่อการรู้หนังสือไทยต้องคำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคล **ข้อ 13** จัดให้มีการประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย **ข้อ 14** ออกหลักฐานรับรองทักษะการรู้ภาษาไทย**ข้อ 15** ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายแรงงานต่างด้าว **ข้อ 12** ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวพัฒนาตนเองเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน **และ ข้อ 11** บูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย

จุดหมาย พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อจุดหมายของหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 4 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 19** ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวสามารถใช้ภาษาไทยและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่อสถานประกอบการและสังคมไทย **ข้อ 16** ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ **ข้อ 17** ให้แรงงานต่างด้าวเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อการเข้าถึงการใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ **และ ข้อ 18** ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะการคิดคำนวณเบื้องต้นได้ เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

โครงสร้าง พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำโครงสร้างของหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบย่อยของโครงสร้างของหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ ดังนี้

การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 20** การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้นและ**ข้อ 22** การจัดการศึกษาโดยบูรณาการระหว่างความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียนกับ การรู้หนังสือ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 21** การจัดการศึกษาโดยบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน และ**ข้อ 23**การจัดการศึกษาใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง ระยะเวลา 1 ปี หรือสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐาน และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน

สาระการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อสาระการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด 10 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 24** สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ **ข้อ 25** เรื่องใกล้ตัว เช่น ร่างกาย ครอบครัว โภชนาการ สุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บ **ข้อ 28** กฎหมายเบื้องต้น เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายการจราจร กฎหมายแรงงาน กฎ ระเบียบของชุมชน ท้องถิ่น เป็นต้น **ข้อ 31** หน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดีที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย **ข้อ 26** อุบัติเหตุต่างๆ เช่น อุบัติเหตุเกิดจากการเดินทาง อุบัติเหตุจาการทำงานและภัยจากสิ่งเสพติด **ข้อ 30** ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ชาติ **ข้อ 27** การรักษาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ เป็นต้น **ข้อ 29** การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย **ข้อ 32** เนื้อหาอาชีพพื้นฐาน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน **และ ข้อ 33** การติดต่อและการขอรับบริการจากหน่วยงานของทางราชการ

กระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำกระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 36** การจัดการเรียนรู้โดยนำปรัชญา “คิดเป็น” กับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง”มาใช้ในการคิดวิเคราะห์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน **ข้อ 37** การจัดการเรียนรู้โดยนำเรื่องเหตุการณ์ในปัจจุบันที่ผู้เรียนมีความสนใจ มาจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ **ข้อ 39** การจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น ศึกษาดูงาน ศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้รู้ เป็นต้น **ข้อ 34** การจัดการเรียนรู้

แบบบูรณาการ นำสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ บูรณาการให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น **ข้อ 35** การจัดการเรียนรู้โดยนำสภาพปัญหา ตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มาจัดทำเป็นประเด็นในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียนกับเนื้อหาสาระ นั้นๆ **และข้อ 38** การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จัดคิดหาเหตุผลและแปลความหมาย จากภาษาชาติพันธุ์เป็นภาษาไทย

ขั้นตอนการสอนภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำขั้นตอนการสอนภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น ไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน**ระดับมากที่สุด** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมากที่สุด** 3 ข้อ คือ **ข้อ 42 การอ่าน** ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงจากคำหลัก โดยการผสมสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และการแจกลูกให้ถูกต้องจากสื่อการเรียนรู้ **ข้อ 43 การเขียน** เป็นทักษะขั้นสุดท้ายของภาษาไทย ซึ่งการเขียนจะสอนควบคู่ไปกับการอ่าน โดยให้อ่านและเขียนจากคำง่ายๆ **และข้อ 44 การคิดคำนวณเบื้องต้น** ให้ผู้เรียนฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียน เลขอารบิค เลขไทย คำอ่าน คำศัพท์คณิตศาสตร์ สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ และฝึกให้รู้วิธีการ บวก ลบ คูณ หาร ตามลำดับ และอยู่ใน**ระดับมาก** 2 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 41 การพูด** ผู้เรียนฝึกพูดคำหลักจากสื่อ โดยการฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง และเข้าใจความหมายของคำนั้นๆ ตลอดจนนำไปสู่การพูดเป็นประโยค **และข้อ** 40 **การฟัง** เป็นการสอนและฝึกทักษะเป็นลำดับแรก โดยผู้สอนนำเนื้อหาที่เตรียมไว้ อ่านให้ผู้เรียนฟังแล้วนำคำหลักในเนื้อหาที่เสียงใกล้เคียงกับภาษาของผู้เรียนมาอธิบายความหมายของคำนั้นๆ โดยใช้สื่อประกอบ เช่น บัตรคำ แผ่นภาพ สื่อของจริง เป็นต้น

การแบ่งช่วง การใช้ภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอน เพื่ออธิบายขยายความและสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนแบ่งออกเป็น 4 ช่วง พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการแบ่งช่วงการใช้ภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอน เพื่ออธิบายขยายความ และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก 4 ข้อ** คือ **ข้อ 46** ช่วงที่ 2 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 50 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 50 **ข้อ 47** ช่วงที่ 3 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 80 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 20 **ข้อ 48** ช่วงที่ 4 ใช้ภาษาไทย ร้อยละ 100 **และข้อ 45** ช่วงที่ 1 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 20 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 80

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปปฏิบัติโดยรวม อยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีรายละเอียดจำแนก ดังนี้

หลักการ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 52** ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย สภาพปัญหา การเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข **ข้อ 49** จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงานต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษา **ข้อ 51** มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เรียน เน้นบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล **ข้อ 50** ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำและผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน **ข้อ 54** ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา **และข้อ 53** ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาจากประเทศต้นทาง

จุดหมาย พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 58** ให้แรงงานต่างด้าวมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข และอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 55** ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตที่ดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข **ข้อ 56** ให้แรงงานต่างด้าวมีทักษะชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข **ข้อ 57** ให้แรงงานต่างด้าวสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น **ข้อ 59** ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพ รักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น และ**ข้อ 60** ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ

โครงสร้าง พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบย่อยของโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 62** จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 **ข้อ 61** การจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. **ข้อ 65** กิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถดำเนินการเองและเทียบโอนได้ **ข้อ 66** สาระการเรียนรู้รายวิชาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี สามารถนำมาเทียบโอนได้ **ข้อ 63** การจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย **และข้อ 64** การจัดการศึกษาเรียนร่วม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 **(ทวิศึกษา)**

สาระการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้โดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 5 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 68 สาระความรู้พื้นฐาน** เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี **ข้อ 69 สาระการประกอบอาชีพ** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง **ข้อ 71 สาระการพัฒนาสังคม** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม **ข้อ 70 สาระทักษะ การดำเนินชีวิต** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษา **และข้อ 67 สาระทักษะการเรียนรู้** เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย

กระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 7 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 75** การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีที่หลากหลาย การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ **ข้อ 76** การบันทึกหลังการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ **ข้อ 77** การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง **ข้อ 78** จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง **ข้อ 72** ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนและเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ เนื้อหาสาระวิชาที่จัดการเรียนการสอน **ข้อ 73** ศึกษา วิเคราะห์ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม **และข้อ 74** นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระวิชา ความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียน มาจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)ไปปฏิบัติโดยรวม อยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)โดยมีรายละเอียดจำแนก ดังนี้

หลักการ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อหลักการของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 7 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 79** ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำ และผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน **ข้อ 82** การจัดการศึกษาเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้ **ข้อ 80** จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษาต่อ หลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ **ข้อ 85** การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของชุมชน และสถานประกอบการ **ข้อ 83** การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง และสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน **ข้อ 84** การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ **และข้อ 81** การจัดการศึกษาวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน

จุดหมาย พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อจุดหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 6 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 86** ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในงานอาชีพ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ข้อ 91** ให้แรงงานต่างด้าวตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคมชุมชน และมีสำนึกในแผ่นดินที่อยู่อาศัย **ข้อ 87** ให้แรงงานต่างด้าวสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม **ข้อ 88** ให้แรงงานต่างด้าวใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบอาชีพมีทักษะในการจัดการ และพัฒนาอาชีพ **ข้อ 89** ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น **และข้อ 90** ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพ สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ

โครงสร้าง พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำโครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบย่อยของโครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)ดังนี้

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 2 ข้อ ได้แก่ **ข้อ92** จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 และ**ข้อ 93** สถานศึกษาจัดการศึกษาแบ่งเป็น 6 ภาคเรียน จัดทำแผนการเรียน กำหนดวัน เวลาเรียน และแจ้งให้ผู้เรียนทุกคนทราบ

สาระการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ 4 กลุ่มสาระ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้โดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 4 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 96** หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นสาระเกี่ยวกับรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ตามบริบทและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น และสถานประกอบการ **ข้อ 97** กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นการจัดกิจกรรม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึก และเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทำนุบำรุงขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน **ข้อ** 94 หมวดวิชาทักษะชีวิตเป็นสาระเกี่ยวกับกลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา **และข้อ 95** หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับ กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาเลือก ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ

กระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 12 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 106** การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริง การลงมือปฏิบัติหรือสังเกต และสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน **ข้อ 109** ภาคีเครือข่ายและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ **ข้อ 100** การจัดการเรียนรู้ มีแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ข้อ **102** การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้ากับเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ต้องใช้งานจริงในการประกอบอาชีพ **ข้อ 101** การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน **ข้อ 105** จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้สอนในสถานประกอบการ ทั้ง การเรียนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ หรือทบทวนความรู้ รายงานความก้าวหน้าจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง **ข้อ 99** กำหนดวัน เวลาให้สอดคล้องกับสภาพการใช้เวลา

ในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน **ข้อ 107** จัดให้มีวิทยากรสอนเสริมในสาระของรายวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาด้วยตนเองได้ **ข้อ 103** พัฒนาห้องเรียนปฏิบัติการให้มีศักยภาพ มีความพร้อม เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจำลองการทำงานจริงของสถานประกอบการ **ข้อ 104** การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการตามสถานการณ์จริง และพัฒนาทักษะวิชาชีพให้มีความชำนาญ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา **ข้อ 108** จัดให้มีการติดตาม ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนโดยเพื่อน กลุ่มเพื่อน และการให้คำปรึกษา แนะนำจากครูผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญ **และข้อ 98** ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละ 5 คน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือตลอดจนให้คำปรึกษากับผู้เรียนอย่างทั่วถึง

ตาราง 24 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อการนำรูปแบบไปปฏิบัติในองค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน	**4.36**	**.41**	**มาก**
	ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน	**4.35**	**.46**	**มาก**
1	**การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม** เพื่อให้ผู้เรียนได้มาพบกัน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาข้อสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน	4.42	.52	มาก
2	**การเรียนรู้ด้วยตนเอง** เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระรายวิชา	4.27	.55	มาก
3	**การเรียนรู้แบบชั้นเรียน** เพื่อให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียนในบางกลุ่มเนื้อหา สาระวิชา เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โดยครูผู้สอนจัดทำปฏิทินกำหนดวัน และ เวลาการเข้าชั้นเรียน	4.33	.57	มาก
4	**การเรียนรู้แบบทางไกล** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ เช่นการใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารกัน Line E-mail Chat room เป็นต้น	4.31	.60	มาก
5	**การเรียนจากการทำโครงงาน** เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกันจนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในชีวิตจริงได้	4.38	.51	มาก
6	**การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ ได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติและวิธีการใหม่ๆ	4.36	.57	มาก
7	**การเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยี** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ และฝึกความสามารถทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรียนรู้ทักษะใหม่ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น	4.32	.52	มาก
8	**การเรียนรู้จากสื่อ** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพความสนใจ ความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน	4.42	.52	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
9	**การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพจริงที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้าน วัด ชุมชน และสถานประกอบการ เป็นต้น	4.36	.55	มาก
10	**การสอนเสริม** เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความสามารถตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีวัตถุประสงค์ และต้องมีการวางแผน จึงจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ	4.40	.54	มาก
11	**การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ** ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารร่วมกันออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ ตามความต้องการของผู้เรียน	4.31	.54	มาก
	ด้านสื่อการเรียนการสอน	**4.36**	**.48**	**มาก**
12	สื่อสถานการณ์ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนในลักษณะชุดการเรียน ที่มีประเด็นปัญหาสู่การอภิปราย แสวงหาแนวทางสู่การปฏิบัติ	4.35	.55	มาก
13	สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเสริมบทเรียน เนื้อหา แบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ และสามารถใช้ในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนได้	4.33	.56	มาก
14	สื่อสิ่งพิมพ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเรื่องนั้นๆ ประกอบด้วย บัตรคำ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ แผ่นภาพ สื่อโฆษณา แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ละครจากโทรทัศน์ เป็นต้น	4.32	.58	มาก
15	สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อผสมหลายรูปแบบที่มีเสียง ภาพเคลื่อนไหว สามารถให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) e–Learning E-book E-Training และ Learning Object เป็นต้น	4.39	.56	มาก
16	สื่อของจริงที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสื่อต่างๆที่สามารถสัมผัสหรือจับต้องได้ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งมีทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่คนในชุมชนสร้างขึ้น เช่น ต้นไม้ เครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิต ประจำวัน	4.38	.54	มาก
17	แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่เรียน เช่น ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ผลิตภัณฑ์ OTOP โรงสีข้าว สถานประกอบการ เป็นต้น	4.37	.56	มาก
18	การเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์ฝึกทักษะวิชาชีพ สถานประกอบการ หรือวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ตามสาขาวิชาชีพที่เรียน	4.40	.54	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการวัดและประเมินผล	**4.33**	**.47**	**มาก**
	การวัดและประเมินผลการเรียน การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	**4.44**	**.44**	**มาก**
	การประเมินผลการเรียน การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	**4.45**	**.46**	**มาก**
19	การวัดและประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย เป็นประโยคได้ถูกต้อง สามารถคิดคำนวณเบื้องต้นได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้	4.46	.53	มาก
20	การวัดและประเมินผลทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น ควร**ประเมินผลก่อนเรียน** เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนต่อไป	4.40	.52	มาก
21	**ประเมินผลระหว่างเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อศึกษาผลการเรียน และการจัดสอนซ่อมเสริม	4.46	.50	มาก
22	**ประเมินหลังเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อทดสอบผลการเรียนโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระวิชาและจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในภาพรวมโดยสรุป	4.48	.50	มาก
23	หลักเกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนจะต้องผ่านการประเมินทักษะและสมรรถนะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้น ทั้ง 5 ทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้	4.45	.52	มาก
	วิธีการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	**4.43**	**.45**	**มาก**
24	การประเมินโดยการสนทนากับผู้เรียน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการฟังและพูด	4.44	.50	มาก
25	การประเมินโดยการให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงจาก ข้อความ บทความ แบบเรียนหรือเนื้อหาความรู้ต่างๆ เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในด้านการอ่าน	4.48	.53	มาก
26	การประเมินโดยการให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากการอ่าน แล้วเขียน และเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟัง เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการพูด เขียน และการใช้ภาษาไทย	4.42	.50	มาก
27	การประเมินโดยการเขียนตามคำบอก หรือการประเมินโดยใช้เครื่องมือการประเมิน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการเขียนและคิดคำนวณเบื้องต้น	4.42	.52	มาก
28	การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ผู้เรียนผ่านการประเมินจะต้องได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละ **50** ในแต่ละทักษะ (การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น)	4.39	.52	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	การวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	**4.33**	**.47**	**มาก**
29	การวัดและประเมินผลรายวิชา ประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยการ **ประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน**	4.43	.57	มาก
30	การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน	4.43	.52	มาก
31	การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิตรวมทั้ง การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ	4.45	.52	มาก
32	การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้าน ความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบ และแฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น	4.39	.52	มาก
33	การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชา ตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร	4.38	.54	มาก
34	การกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพดำเนินการโดยคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการ หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ	4.27	.73	มาก
35	การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ	3.94	.94	มาก
	การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	**4.39**	**.48**	**มาก**
36	หลักเกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ น้อย พอใช้ ดี และ ดีมาก **ดังนี้** ได้คะแนนร้อยละ **0 - 49** ระดับ น้อย	4.38	.54	มาก
37	ได้คะแนนร้อยละ **50 – 64** ระดับ พอใช้	4.40	.54	มาก
38	ได้คะแนนร้อยละ **65 – 79** ระดับ ดี	4.38	.56	มาก
39	ได้คะแนนร้อยละ **80** ขึ้นไป ระดับ ดีมาก	4.33	.52	มาก
40	เกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้นในแต่ละด้านต้องผ่านในระดับปานกลางขึ้นไป	4.44	.52	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556	**4.29**	**.47**	**มาก**
41	ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.30	.56	มาก
42	ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาอาชีพ หรือประสบการณ์การทำงาน มาเทียบโอนผลการเรียนได้	4.30	.56	มาก
43	คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา กำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนยื่นคำร้องขอการเทียบโอนผลการเรียน	4.26	.54	มาก
44	การเทียบโอนรายวิชามาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ สู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี	4.35	.57	มาก
45	**การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษา** ที่ออกให้โดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวง ศึกษาธิการประกาศใช้หรือรับรองในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ	4.30	.53	มาก
46	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง** เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดขึ้นตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ	4.31	.54	มาก
47	**การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ** เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่างประเทศที่หน่วยงานของประเทศนั้นๆ รับรองมาตรฐานการจัดการศึกษา หรือที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง	4.27	.52	มาก
48	**การเทียบโอนการเรียนวิชาอาชีพจากแหล่งวิทยาการ** เช่น ศูนย์ฝึกอาชีพ วิทยาลัยชุมชนวิทยาลัยสารพัดช่าง ผู้เรียนไปศึกษาจากสถานที่สอนอาชีพของเอกชนหรือหน่วยงานของทางราชการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ แล้วนำผลการเรียนมา เทียบโอน	4.27	.52	มาก
49	**การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ** เป็นการนำผลการเรียนที่ผู้เรียนที่ไปเรียนในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ตามที่สถานศึกษากำหนดมาเทียบโอน	4.26	.52	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
50	**การเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่** เป็นการนำความรู้และทักษะจากการทำงานอาชีพของผู้เรียนมารับการตรวจสอบเพื่อกำหนดค่า และประเมินเป็นผลการเรียน	4.29	.51	มาก
51	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ** โดยผู้เรียนนำอาชีพปัจจุบันของตน โดยอธิบายรายละเอียดอาชีพให้ชัดเจน เพื่อกำหนดค่า แล้วประเมินเป็นผลการเรียนได้	4.25	.49	มาก
52	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ** เป็นการเทียบโอนโดยการให้ผู้เรียนเสนอโครงการประกอบอาชีพ แล้วประกอบอาชีพตามโครงการดังกล่าวแล้วสถานศึกษาจะจัดให้มีการติดตามประเมินผลเป็นผลการเรียนของผู้เรียน	4.35	.55	มาก

จากตาราง 24 องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน แสดงให้เห็นว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบโดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ โดยเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ซึ่งอยู่ใน**ระดับมาก** เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำวิธีการจัดการเรียนการสอน ไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 11 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 1 การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม** เพื่อให้ผู้เรียนได้มาพบกันโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาข้อสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน **ข้อ 8 การเรียนรู้จากสื่อ** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพความสนใจ ความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน **ข้อ 10 การสอนเสริม** เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความสามารถตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีวัตถุประสงค์และต้องมีการวางแผน จึงจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ **ข้อ 5 การเรียนจากการทำโครงงาน** เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกันจนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในชีวิตจริงได้ **ข้อ 6 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ ได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติและวิธีการใหม่ๆ **ข้อ 9 การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพจริงที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้าน วัด ชุมชน และสถานประกอบการ เป็นต้น **ข้อ 3 การเรียนรู้แบบชั้นเรียน** เพื่อให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียนในบางกลุ่มเนื้อหาสาระวิชา เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

โดยครูผู้สอนจัดทำปฏิทินกำหนดวัน และ เวลาการเข้าชั้นเรียน **ข้อ 7 การเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยี** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ และฝึกความสามารถทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรียนรู้ทักษะใหม่ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น **ข้อ 4 การเรียนรู้แบบทางไกล** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ เช่นการใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารกัน Line E-mail Chat room เป็นต้น **ข้อ 11 การเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ** ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารร่วมกันออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ ตามความต้องการของผู้เรียน **และข้อ 2 การเรียนรู้ด้วยตนเอง** เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระรายวิชา

ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำสื่อการเรียนการสอน ไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก 7 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 18** การเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์ฝึกทักษะวิชาชีพ สถานประกอบการ หรือวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ตามสาขาวิชาชีพที่เรียน **ข้อ 15** สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อผสมหลายรูปแบบที่มีเสียง ภาพเคลื่อนไหว สามารถให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) e–Learning E-book E-Training และ Learning Object เป็นต้น **ข้อ 16** สื่อของจริงที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสื่อต่างๆที่สามารถสัมผัสหรือจับต้องได้ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งมีทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่คนในชุมชนสร้างขึ้น เช่น ต้นไม้ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิต ประจำวัน **ข้อ 17** แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่เรียน เช่น ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ผลิตภัณฑ์ OTOP โรงสีข้าว สถานประกอบการ เป็นต้น **ข้อ 12** สื่อสถานการณ์ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนในลักษณะชุดการเรียน ที่มีประเด็นปัญหาสู่การอภิปราย แสวงหาแนวทางสู่การปฏิบัติ **ข้อ 13** สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเสริมบทเรียน เนื้อหา แบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ และสามารถใช้ในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนได้ **และข้อ 14** สื่อสิ่งพิมพ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเรื่องนั้นๆ ประกอบด้วย บัตรคำ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ แผ่นภาพ สื่อโฆษณาแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ละครจากโทรทัศน์ เป็นต้น

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำการวัดและประเมินผลไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบย่อยของการวัดและประเมินผล ดังนี้

การวัดและประเมินผลการเรียนการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการวัดและประเมินผลการเรียนการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก

และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบย่อยของการวัดและประเมินผลการเรียนการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ดังนี้

การประเมินผลการเรียนการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการประเมินผลการเรียนการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ โดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 5 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 22 ประเมินหลังเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อทดสอบผลการเรียนโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระวิชาและจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในภาพรวมโดยสรุป **ข้อ 19** การวัดและประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย เป็นประโยคได้ถูกต้อง สามารถคิดคำนวณเบื้องต้น ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ **ข้อ 21 ประเมินผลระหว่างเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อศึกษาผลการเรียน และการจัดสอนซ่อมเสริม **ข้อ 23** หลักเกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนจะต้องผ่านการประเมินทักษะและสมรรถนะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น ทั้ง 5 ทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ **และข้อ 20** การวัดและประเมินผลทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น ควรประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนต่อไป

วิธีการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อวิธีการประเมินผลการเรียนการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ โดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 5 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 25** การประเมินโดยการให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงจากข้อความ บทความแบบเรียนหรือเนื้อหาความรู้ต่างๆ เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในด้านการอ่าน **ข้อ 24** การประเมินโดยการสนทนากับผู้เรียนเพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการฟังและพูด **ข้อ 26** การประเมินโดยการให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากการอ่าน แล้วเขียน และเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟัง เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการพูด เขียน และการใช้ภาษาไทย **ข้อ 27** การประเมินโดยการเขียนตามคำบอก หรือการประเมินโดยใช้เครื่องมือการประเมิน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการเขียนและคิดคำนวณเบื้องต้น **และข้อ 28** การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ผู้เรียนผ่านการประเมินจะต้องได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละ 50 ในแต่ละทักษะ (การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น**)**

การวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 7 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 31** การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิตรวมทั้ง การเข้าร่วมกิจกรรมการ

เรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ **ข้อ 29** การวัดและประเมินผลรายวิชา ประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน **ข้อ 30** การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน **ข้อ 32** การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้าน ความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบ และแฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น **ข้อ 33** การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชา ตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชาหรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร **ข้อ 34** การกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ดำเนินการโดยคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการ หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และ**ข้อ 35** การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ พบว่า ผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ โดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 5 ข้อ ได้แก่หลักเกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ น้อย พอใช้ ดี และดีมาก ดังนี้ **ข้อ 40** เกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น ในแต่ละด้านต้องผ่านในระดับพอใช้ขึ้นไป **ข้อ 37** ได้คะแนนร้อยละ 50 – 64 ระดับพอใช้ **ข้อ 36** ได้คะแนนร้อยละ 0 - 49 ระดับ น้อย **ข้อ 38** ได้คะแนนร้อยละ 65 – 79 ระดับ ดี **และข้อ 39** ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ระดับ ดีมาก

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 โดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 12 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 44** การเทียบโอนรายวิชามาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ สู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี **ข้อ 52** การเทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ เป็นการเทียบโอนโดยการให้ผู้เรียนเสนอโครงการประกอบอาชีพ แล้วประกอบอาชีพตามโครงการดังกล่าวแล้วสถานศึกษาจะจัดให้มีการติดตาม

ประเมินผลเป็นผลการเรียนของผู้เรียน **ข้อ 46** การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดขึ้นตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ **ข้อ 41** ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 **ข้อ 42** ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาอาชีพ หรือประสบการณ์การทำงาน มาเทียบโอนผลการเรียนได้ **ข้อ 45** การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษา ที่ออกให้โดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวง ศึกษาธิการประกาศใช้หรือรับรองในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ **ข้อ 50** การเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่ เป็นการนำความรู้และทักษะจากการทำงานอาชีพของผู้เรียนมารับการตรวจสอบเพื่อกำหนดค่า และประเมินเป็นผลการเรียน **ข้อ 47** การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่างประเทศที่หน่วยงานของประเทศนั้นๆ รับรองมาตรฐานการจัดการศึกษา หรือที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง **ข้อ 48** การเทียบโอนการเรียนวิชาอาชีพจากแหล่งวิทยาการ เช่น ศูนย์ฝึกอาชีพ วิทยาลัยชุมชนวิทยาลัยสารพัดช่าง ผู้เรียนไปศึกษาจากสถานที่สอนอาชีพของเอกชนหรือหน่วยงานของทางราชการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ แล้วนำผลการเรียนมาเทียบโอน **ข้อ 43** คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา กำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนยื่นคำร้องขอการเทียบโอนผลการเรียน **ข้อ 49** การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ เป็นการนำผลการเรียนที่ผู้เรียนที่ไปเรียนในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ตามที่สถานศึกษากำหนดมาเทียบโอน **และข้อ 51** การเทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ โดยผู้เรียนนำอาชีพปัจจุบันของตนโดยอธิบายรายละเอียดอาชีพให้ชัดเจน เพื่อกำหนดค่า แล้วประเมินเป็นผลการเรียนได้

ตาราง 25 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อการนำรูปแบบไปปฏิบัติในองค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าว

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D	ระดับปฏิบัติ
	องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าว	**4.28**	**.52**	**มาก**
	ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	**4.38**	**.44**	**มาก**
1	**การวางแผนการจัดการศึกษา** สถานศึกษาชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	4.38	.59	มาก
2	**การอบรมครู** สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำและการใช้สื่อ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน และอื่นๆ ทั้งก่อนปฏิบัติงานและระหว่างปฏิบัติงาน	4.37	.51	มาก
3	**การประชาสัมพันธ์** เน้นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการ ครอบครัว ชุมชน ที่มีแรงงานต่างด้าวทำงานและอาศัยอยู่ ด้วยสื่อที่หลากหลาย	4.39	.54	มาก
4	**การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย** ให้สถานศึกษาประสานงาน ชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันจัด ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับแรงงาน ต่างด้าว	4.37	.60	มาก
5	**การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน** สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่าย ดำเนินการรับสมัครและ ขึ้นทะเบียนผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.39	.52	มาก
6	**การแนะแนวการเรียน** เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้รับการแนะแนว เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อกำหนดเงื่อนไขต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	4.33	.55	มาก
7	การ**เทียบโอน** สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือ เทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ที่เป็นแรงงานต่างด้าว	4.38	.51	มาก
8	การ**วางแผนการเรียน** สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนรายบุคคล/กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตาม และประเมินผู้เรียน	4.40	.49	มาก
9	**การลงทะเบียน** สถานศึกษาให้ผู้เรียนแรงงานต่างด้าว ลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา	4.40	.52	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	$\bar{X}$	S.D	ระดับปฏิบัติ
10	**การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน** สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามปรัชญา หลักการการศึกษานอกระบบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.43	.52	มาก
11	**การวัดและประเมินผลการเรียน** สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำระเบียบ / แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนด	4.40	.56	มาก
12	**การจบหลักสูตร** เป็นการจบหลักสูตรระดับต่างๆของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	4.29	.63	มาก
	ด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว	**4.19**	**.65**	**มาก**
13	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำนโยบายและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศเป็นนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับแรงงาน ต่างด้าว ของกระทรวงศึกษาธิการ	4.33	.63	มาก
14	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ตามมาตรา 30 และมาตรา 80 แห่งรัฐธรรมนูญ 2550 และมาตรา 8 และมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	4.21	.75	มาก
15	องค์กรภาคีเครือข่ายภาครัฐ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	4.24	.71	มาก
16	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ / เขต จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	4.18	.75	มาก
17	กระทรวงศึกษาธิการและองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวอย่างพอเพียง ทั่วถึง และเป็นธรรม	4.14	.75	มาก
18	กระทรวงศึกษาธิการระดมทุนจากองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	4.13	.80	มาก
19	กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสำนักทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย สำหรับกลุ่มแรงงานต่างด้าว	4.13	.77	มาก
20	กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมด้านภาษาและอาชีพพื้นฐานสำหรับแรงงานต่างด้าว	4.18	.76	มาก
21	กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในระดับพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	4.17	.76	มาก

จากตาราง 25 องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวแสดงให้เห็นว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบโดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ โดยเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ซึ่งอยู่ใน**ระดับมาก** เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 12 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 10 การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน** สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามปรัชญาหลักการการศึกษานอกระบบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต **ข้อ 8** การ**วางแผนการเรียน** สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษาและการดำเนินชีวิตของผู้เรียนรายบุคคล/กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตามและประเมินผู้เรียน **ข้อ 9 การลงทะเบียน** สถานศึกษาให้ผู้เรียนแรงงานต่างด้าว ลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา **ข้อ 11 การวัดและประเมินผลการเรียน** สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำระเบียบ / แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนด **ข้อ 3 การประชาสัมพันธ์** เน้นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการ ครอบครัว ชุมชน ที่มีแรงงานต่างด้าวทำงานและอาศัยอยู่ ด้วยสื่อที่หลากหลาย **ข้อ 5 การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน** สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่าย ดำเนินการรับสมัครและ ขึ้นทะเบียนผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน **ข้อ 1 การวางแผนการจัดการศึกษา** สถานศึกษาชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 7** การ**เทียบโอน** สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือ เทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ที่เป็นแรงงานต่างด้าว **ข้อ 2 การอบรมครู** สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำและการใช้สื่อ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียนและอื่นๆ ทั้งก่อนปฏิบัติงานและระหว่างปฏิบัติงาน **ข้อ 4 การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย** ให้สถานศึกษาประสานงาน ชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันจัด ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 6 การแนะแนวการเรียน** เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้

ผู้เรียน ได้รับการแนะแนว เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง **และข้อ 12 การจบหลักสูตร** เป็นการจบหลักสูตรระดับต่าง ๆ ของการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน**ระดับมาก** และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ใน**ระดับมาก** 9 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 13** สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำนโยบายและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศเป็นนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว ของกระทรวงศึกษาธิการ **ข้อ 15** องค์กรภาคีเครือข่ายภาครัฐ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 14** สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ตามมาตรา 30 และมาตรา 80 แห่งรัฐธรรมนูญ 2550 และมาตรา 8 และมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม **ข้อ 16** สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ / เขต จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว ด้าว **ข้อ 20** กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมด้านภาษาและอาชีพพื้นฐานสำหรับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 21** กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในระดับพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 17** กระทรวงศึกษาธิการและองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวอย่างพอเพียง ทั่วถึง และเป็นธรรม **ข้อ 18** กระทรวงศึกษาธิการระดมทุนจากองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว **และข้อ 19** กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสำนักทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย สำหรับกลุ่มแรงงานต่างด้าว

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ผู้จัดการศึกษาได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมโดยภาพรวมของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ดังนี้

1. การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว ควรเป็นกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่เข้าเมืองถูกกฎหมายและขึ้นทะเบียนเป็นแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย โดยไม่มีการแยกสัญชาติ เพราะผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ภาษาไทย

2. ผู้จัดการศึกษาคัดกรองผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนได้รับการศึกษามาแล้วจากประเทศต้นทาง เมื่อผู้เรียนได้เรียนภาษาไทยจนสามารถอ่านออกเขียนได้ และสามารถใช้ภาษาไทยได้แล้ว นำเข้าสู่กระบวนการสอบวัดความรู้เพื่อเทียบระดับ

3. ผู้จัดการศึกษานำหลักสูตรการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จมาบูรณาการ จัดทำแผนการสอน หลักสูตร โครงสร้างรายละเอียดของเนื้อหาสาระวิชาให้สอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิตของผู้เรียน ในหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ

4. กระบวนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว จำเป็นต้องให้ผู้เรียนเรียนผ่านหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ (ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณพื้นฐาน) ก่อน เพราะเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อในระดับอื่นๆ ต่อไป

5. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สถานศึกษาไม่มีความพร้อมในการจัด เนื่องจากไม่มีสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ หากมีความจำเป็นต้องจัดการศึกษาในระดับนี้ ต้องอาศัยภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น สถาบันอาชีวศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

สรุปจากตาราง 21 - 25 แสดงว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติโดยรวมในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติในระดับมากที่สุด 34 ข้อ ($\overline{X} \geq 4.50$) และในระดับมาก 175 ข้อ ($\overline{X} \geq 3.50$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน กับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 84 คน โดยใช้ค่าสถิติ t - test for Independent Samples ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม ซึ่งมีความเป็นอิสระต่อกัน ผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษา มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ว่ามีความน่าจะเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จำนวน 118 ข้อ จากจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 209 ข้อ ดังรายละเอียดจำแนกแต่ละองค์ประกอบในตาราง 26 - 30

ตาราง 26 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อองค์ประกอบที่ 1 กฎหมายและกฎบัตรสหประชาชาติ

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	**4.70**	**0.32**	**4.42**	**0.37**	**3.22**	**0.00**
	องค์ประกอบที่ 1 : กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ	**4.76**	**0.35**	**4.58**	**0.39**	**1.87**	**0.06**
1	คนทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน	4.95	0.22	4.81	0.42	1.49	0.14
2	ความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่า ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานของบุคคล ย่อมได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน	4.90	0.30	4.58	0.56	2.52	0.01
3	รัฐส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษา สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.86	0.36	4.64	0.53	1.75	0.08
4	รัฐพึงปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนอย่างเสมอภาค ตามที่ทำไว้กับนานาประเทศ	4.81	0.40	4.64	0.51	1.40	0.16
5	สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ	4.71	0.64	4.57	0.59	0.98	0.33
6	การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานภาคีเครือข่าย และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน	4.76	0.54	4.49	0.55	2.05	0.04
7	การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มตามความสามารถและตามศักยภาพ	4.81	0.51	4.60	0.52	1.70	0.09
8	บุคคล ครอบครัว องค์กรเอกชน สถานประกอบการ องค์กรชุมชน สถาบันทางสังคม มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.57	0.75	4.42	0.66	0.93	0.35
9	การจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ควรเน้นความสำคัญด้านความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และทักษะชีวิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.76	0.62	4.68	0.49	0.65	0.51
10	การจัดการศึกษา ต้องสนองต่อความต้องการของผู้เรียน	4.81	0.60	4.67	0.47	1.17	0.25
11	การเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เป็นทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดของทุกคน	4.86	0.48	4.61	0.54	1.94	0.05
12	การรู้หนังสือและการคิดคำนวณพื้นฐาน เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.81	0.51	4.67	0.47	1.22	0.23
13	การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต มีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์	4.76	0.62	4.55	0.55	1.56	0.12

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
14	การจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต	4.43	0.81	4.39	0.60	0.23	0.82
15	การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการจัดการเรียนเพื่อรู้ ปฏิบัติได้จริง มีชีวิตที่จะอยู่ร่วมกัน	4.62	0.97	4.44	0.55	1.12	0.26
16	ประชาชนทุกคน สามารถเข้าถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม อย่างเท่าเทียมกัน	4.67	0.58	4.52	0.55	1.06	0.29

จากตาราง 26 องค์ประกอบที่ 1 กฎหมายและกฎบัตรสหประชาชาติ ผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เห็นด้วยว่า มีความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ไปปฏิบัติได้ทุกข้อในองค์ประกอบที่ 1 ได้แก่ **ข้อ 1** คนทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน **ข้อ 2** ความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่า ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานของบุคคล ย่อมได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน **ข้อ 3** รัฐส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษา สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ตลอดชีวิต **ข้อ 4** รัฐพึงปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนอย่างเสมอภาค ตามที่ทำไว้กับนานาประเทศ **ข้อ 5** สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ **ข้อ 6** การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานภาคีเครือข่าย และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน **ข้อ 7** การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มตามความสามารถและตามศักยภาพ **ข้อ 8** บุคคล ครอบครัว องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางสังคม มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน **ข้อ 9** การจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ควรเน้นความสำคัญด้านความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และทักษะชีวิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล **ข้อ 10** การจัดการศึกษาต้องสนองต่อความต้องการของผู้เรียน **ข้อ 11** การเรียนรู้ขั้นพื้นฐานเป็นทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดของทุกคน **ข้อ 12** การรู้หนังสือและการคิดคำนวณพื้นฐานเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต **ข้อ 13** การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต มีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ **ข้อ 14** การจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต **และข้อ 15** การจัดการเรียนรู้

ตลอดชีวิตเป็นการจัดการเรียนเพื่อรู้ ปฏิบัติได้จริง มีชีวิตที่จะอยู่ร่วมกัน**และข้อ 16** ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม อย่างเท่าเทียม

ตาราง 27 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อองค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21 df = 103		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
	องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา	**4.75**	**0.29**	**4.50**	**0.36**	**2.88**	**0.00**
	ด้านปรัชญา	**4.90**	**0.26**	**4.67**	**0.44**	**2.34**	**0.02**
1	ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) : กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน สังคม และประเทศชาติ	4.90	0.30	4.67	0.47	2.19	0.03
2	ปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) : กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วยการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	4.90	0.30	4.68	0.47	2.10	0.04
	ด้านทฤษฎี	**4.75**	**0.41**	**4.50**	**0.45**	**2.28**	**0.02**
3	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) : การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่เหมาะสมก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ตามความต้องการ	4.81	0.40	4.55	0.50	2.22	0.03
4	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพุทธินิยม (Cognitivism) : การจัดลำดับของกระบวนการคิด การรับรู้ และประสบการณ์ของบุคคลจากการเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจไปสู่การแก้ปัญหา	4.71	0.56	4.43	0.57	2.07	0.04
5	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม(Humanism) : การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมเกิดประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาตัดสินใจได้ด้วยตนเอง	4.71	0.56	4.52	0.53	1.47	0.15
	ด้านแนวทางการจัดการศึกษา	**4.59**	**0.39**	**4.33**	**0.40**	**2.58**	**0.01**
6	การจัดการศึกษาตามหลักแห่งสิทธิมนุษยชนให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลอยู่ภายใต้หลักแห่งสิทธิมนุษยชน	4.62	0.59	4.45	0.55	1.23	0.22
7	การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียน ของมูลนิธิ องค์กรเอกชนที่จัดการศึกษา หรือสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	4.62	0.50	4.30	0.53	2.50	0.01

ตาราง 27 ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21 df = 103 $\overline{X}$	S.D.	ผู้จัดการศึกษา N = 84 $\overline{X}$	S.D.	t	p
8	การจัดการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ให้กับแรงงาน ต่างด้าวที่ไม่รู้หนังสือไทย	4.33	0.97	4.36	0.51	0.16	0.88
9	การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว รวมทั้งผู้ไม่มีสัญชาติไทย	4.62	0.59	4.31	0.51	2.39	0.02
10	การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.52	0.51	4.38	0.51	1.14	0.26
11	การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556	4.57	0.51	4.26	0.54	2.38	0.02
12	การจัดการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าถึงและประสบผลสำเร็จในด้านการศึกษา	4.67	0.48	4.33	0.55	2.56	0.01
13	การจัดการศึกษา จัดเนื้อหา หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของแรงงานต่างด้าว	4.67	0.48	4.32	0.52	2.76	0.01
14	การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว โดยมีหลักสูตรภาษาไทยกับภาษาของกลุ่มแรงงานต่างด้าว	4.62	0.50	4.37	0.51	2.02	0.05
15	การจัดการศึกษาให้สามารถเชื่อมโยง และถ่ายโอนกับการศึกษาในประเทศต้นทางได้	4.52	0.81	4.23	0.55	2.01	0.05
16	การเชื่อมโยงการศึกษากับประเทศต้นทางด้วยการปรับเนื้อหาสารการเรียนรู้ให้สอดคล้องกันทั้ง 2 ประเทศ	4.71	0.46	4.30	0.53	3.28	0.00
17	การจัดการอบรมครูผู้สอนให้สามารถจัดการศึกษาตามหลักสูเนื้อหา วิธีการสอนที่เหมาะสมกับแรงงานต่างด้าว โดยการสนับสนุน สื่อ แหล่งเรียนรู้ และอุปกรณ์การเรียนการสอน	4.67	0.58	4.36	0.53	2.35	0.02
18	การจัดการเรียนรู้ และการฝึกทักษะที่หลากหลายให้ เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และสอดคล้องกับวิถีชีวิต	4.67	0.58	4.40	0.52	2.03	0.05
19	การจัดการศึกษา ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายวิธี หรือเรียนด้วยวิธีใดตามความต้องการของผู้เรียน โดยสามารถนำผลการเรียนมาประเมินร่วมกันได้	4.52	0.75	4.32	0.52	1.45	0.15
20	การจัดการศึกษาผู้เรียนผ่านการประเมินใน แต่ละระดับการศึกษาตามหลักสูตรที่ลงทะเบียนเรียน สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้	4.62	0.59	4.39	0.54	1.69	0.09
21	การจัดการศึกษา ใช้ภาษาชาติพันธุ์ในการสื่อสาร อธิบายขยายความ เพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้	4.43	0.68	4.26	0.56	1.17	0.25

จากตาราง 27 องค์ประกอบที่ **2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา** ผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เห็นด้วยว่า มีความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ไปปฏิบัติได้ทุกข้อในองค์ประกอบที่ **2** ได้แก่

ด้านปรัชญา พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำด้านปรัชญาไปปฏิบัติได้ ทั้ง 2 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 1** ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) : กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน สังคมและประเทศชาติ **ข้อ 2** ปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) : กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ด้วยการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ด้านทฤษฎี พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำด้านทฤษฎี ไปปฏิบัติทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 3** ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) : การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ตามความต้องการ **ข้อ 4** ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพุทธินิยม (Cognitivism) : การจัดลำดับของกระบวนการคิด การรับรู้ และประสบการณ์ของบุคคลจากการเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจไปสู่การแก้ปัญหา **และข้อ 5** ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม(Humanism) : การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมเกิดประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

ด้านแนวทางการจัดการศึกษา พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำแนวทางการจัดการศึกษา ไปปฏิบัติทั้ง 16 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 6** การจัดการศึกษาตามหลักแห่งสิทธิมนุษยชนให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลอยู่ภายใต้หลักแห่งสิทธิมนุษยชน **ข้อ 7** การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียน ของมูลนิธิ องค์กรเอกชนที่จัดการศึกษา หรือสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย **ข้อ 8** การจัดการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ให้กับแรงงานต่างด้าวที่ไม่รู้หนังสือไทย **ข้อ 9** การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว รวมทั้งผู้ไม่มีสัญชาติไทย **ข้อ 10** การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 **ข้อ 11** การจัดการศึกษาตามหลักสูตประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 **ข้อ 12** การจัดการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าถึงและประสบผลสำเร็จในด้านการศึกษา **ข้อ 13** การจัดการศึกษา จัดเนื้อหา หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของแรงงานต่างด้าว **ข้อ 14** การจัดการ ศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว โดยมีหลักสูตรภาษาไทยกับภาษาของกลุ่มแรงงานต่างด้าว **ข้อ 15** การจัดการศึกษาให้สามารถเชื่อมโยง

และถ่ายโอนกับการศึกษาในประเทศต้นทางได้ **ข้อ 16** การเชื่อมโยงการศึกษากับประเทศต้นทางด้วยการปรับเนื้อหาสารการเรียนรู้ให้สอดคล้องกันทั้ง 2 ประเทศ **ข้อ 17** การจัดการอบรมครูผู้สอนให้สามารถจัดการศึกษาตามหลักสูตร เน้อหา วิธีการสอนที่เหมาะสมกับแรงงานต่างด้าว โดยการสนับสนุน สื่อ แหล่งเรียนรู้ และอุปกรณ์การเรียนการสอน **ข้อ 18** การจัดการเรียนรู้ และการฝึกทักษะที่หลากหลายให้ เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และสอดคล้องกับวิถีชีวิต **ข้อ 19** การจัดการศึกษาผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายวิธี หรือเรียนด้วยวิธีใดตามความต้องการของผู้เรียน โดยสามารถนำผลการเรียนมาประเมินร่วมกันได้ **ข้อ 20** การจัดการศึกษาผู้เรียนผ่านการประเมินในแต่ละระดับการศึกษาตามหลักสูตรที่ลงทะเบียนเรียน สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ **และข้อ 21** การจัดการศึกษา ใช้ภาษาชาติพันธุ์ในการสื่อสาร อธิบายขยายความ เพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้

ตาราง 28 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อองค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t (df = 103)	p
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
	องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร	**4.64**	**0.33**	**4.35**	**0.39**	**3.17**	**0.00**
	<u>ด้านกลุ่มเป้าหมาย</u>	**4.33**	**0.63**	**4.24**	**0.47**	**0.66**	**0.51**
1	การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	4.71	0.56	4.32	0.49	3.17	0.00
2	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามช่วงอายุ เช่น ช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี, 26 – 30 ปี, 31 – 35 ปี, 36 – 40 ปี และ อายุ 41 ปีขึ้นไป	4.05	1.16	4.18	0.58	-0.73	0.47
3	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสัญชาติหรือชาติพันธุ์ เพื่อสะดวกในการจัดหาผู้สอนที่สามารถใช้ภาษาเดียวกับผู้เรียน เช่น ผู้เรียนสัญชาติลาวมีพื้นฐานด้านภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทย สามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็วกว่าผู้เรียนสัญชาติอื่น	4.05	0.86	4.27	0.59	-1.42	0.16
4	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม เช่น ผู้เรียนที่ได้รับการศึกษามาแล้วหรือจบการศึกษามาจากประเทศต้นทาง	4.24	0.94	4.23	0.61	0.07	0.94
5	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสภาพปัญหา เช่น ผู้เรียนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาจากประเทศต้นทาง แต่ไม่สามารถ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย ได้	4.48	0.68	4.35	0.59	0.88	0.38
6	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามทักษะอาชีพและวิถีชีวิต เช่น ทักษะด้านเครื่องจักรกล ทักษะด้านการประมงหรือการประมงต่อเนื่อง ทักษะด้านเกษตรกรรม ทักษะด้านการค้าขาย ทักษะด้านงานก่อสร้าง เป็นต้น	4.43	0.81	4.12	0.57	2.04	0.04
	ด้านหลักสูตร	**4.75**	**0.33**	**4.38**	**0.41**	**3.80**	**0.00**
	หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ	**4.78**	**0.26**	**4.44**	**0.38**	**3.85**	**0.00**
	หลักการ	**4.83**	**0.29**	**4.47**	**0.42**	**3.64**	**0.00**
7	เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าว ได้เรียนรู้หนังสือไทย (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) เพื่อสามารถสื่อสารและอยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข	4.90	0.30	4.56	0.50	3.03	0.00

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t (df = 103)	p
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
8	แรงงานต่างด้าวได้รับการเรียนรู้ภาษาไทย ตามศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน	4.90	0.30	4.50	0.50	3.53	0.00
9	การจัดการเรียนรู้เพื่อการรู้หนังสือไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคล	4.95	0.22	4.46	0.50	4.34	0.00
10	มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน โดยเน้นการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล	4.90	0.30	4.48	0.50	3.74	0.00
11	บูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย	4.81	0.40	4.43	0.50	3.25	0.00
12	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวพัฒนาตนเองเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.48	0.75	4.44	0.50	0.26	0.79
13	จัดให้มีการประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย	4.81	0.40	4.46	0.50	2.92	0.00
14	ออกหลักฐานรับรองทักษะการรู้ภาษาไทย	4.76	0.62	4.46	0.50	2.31	0.02
15	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายแรงงานต่างด้าว	4.90	0.30	4.45	0.50	3.96	0.00
	จุดหมาย	**4.92**	**0.28**	**4.41**	**0.45**	**4.90**	**0.00**
16	ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวันได้	4.90	0.44	4.39	0.49	4.36	0.00
17	ให้แรงงานต่างด้าวเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อการเข้าถึงการใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้	4.95	0.22	4.39	0.49	5.08	0.00
18	ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะการคิดคำนวณเบื้องต้นได้ เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	4.86	0.36	4.38	0.49	4.19	0.00
19	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวสามารถใช้ภาษาไทยและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่อสถานประกอบการและสังคมไทย	4.95	0.22	4.49	0.50	4.12	0.00

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
	โครงสร้าง	**4.80**	**0.27**	**4.51**	**0.41**	**3.10**	**0.00**
	การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	**4.77**	**0.33**	**4.47**	**0.43**	**3.00**	**0.00**
20	การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น	4.81	0.51	4.54	0.50	2.23	0.03
21	การจัดการศึกษาโดยบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน	4.90	0.30	4.44	0.50	4.07	0.00
22	การจัดการศึกษาโดยบูรณาการระหว่างความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียนกับ การรู้หนังสือ	4.71	0.56	4.52	0.50	1.52	0.13
23	การจัดการศึกษาใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง ระยะเวลา 1 ปี หรือสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐานและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.67	0.58	4.39	0.49	2.20	0.03
	สาระการเรียนรู้ผู้เรียนต้องเรียนรู้ในเรื่อง ดังนี้	**4.83**	**0.30**	**4.55**	**0.43**	**2.83**	**0.01**
24	สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	4.81	0.60	4.61	0.49	1.61	0.11
25	เรื่องใกล้ตัว เช่น ร่างกาย ครอบครัว โภชนาการ สุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บ	4.95	0.22	4.60	0.49	3.23	0.00
26	อุบัติเหตุต่างๆ เช่น อุบัติเหตุเกิดจากการเดินทาง อุบัติเหตุจากการทำงาน และภัยจากสิ่งเสพติด	4.95	0.22	4.56	0.50	3.51	0.00
27	การรักษาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ เป็นต้น	4.76	0.54	4.54	0.50	1.82	0.07
28	กฎหมายเบื้องต้น เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายการจราจร กฎหมายแรงงาน กฎ ระเบียบของชุมชน ท้องถิ่น เป็นต้น	4.86	0.48	4.60	0.49	2.19	0.03
29	การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย	4.76	0.54	4.51	0.50	2.01	0.05
30	ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ชาติ	4.76	0.54	4.55	0.50	1.73	0.09
31	หน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดีที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย	4.86	0.48	4.57	0.50	2.37	0.02
32	เนื้อหาอาชีพพื้นฐาน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.86	0.36	4.51	0.50	2.96	0.00
33	การติดต่อและการขอรับบริการจากหน่วยงานของทางราชการ	4.76	0.62	4.50	0.50	2.03	0.04

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
	กระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือ	**4.80**	**0.34**	**4.42**	**0.41**	**3.87**	**0.00**
34	การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นำสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ บูรณาการให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น	4.76	0.44	4.40	0.52	2.91	0.00
35	การจัดการเรียนรู้โดยนำสภาพปัญหา ตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มาจัดทำเป็นประเด็นในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียนกับเนื้อหาสาระ นั้นๆ	4.86	0.36	4.37	0.51	4.13	0.00
36	การจัดการเรียนรู้โดยนำปรัชญา “คิดเป็น” กับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” มาใช้ในการคิดวิเคราะห์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน	4.67	0.66	4.49	0.50	1.36	0.18
37	การจัดการเรียนรู้โดยนำเรื่องเหตุการณ์ในปัจจุบัน ที่ผู้เรียนมีความสนใจมาจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.90	0.30	4.49	0.50	3.63	0.00
38	การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จัดคิดหาเหตุผลและแปลความหมาย จากภาษาชาติพันธุ์เป็นภาษาไทย	4.81	0.51	4.37	0.49	3.68	0.00
39	การจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น ศึกษาดูงาน ศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้รู้ เป็นต้น	4.81	0.40	4.42	0.50	3.36	0.00
	ขั้นตอนการสอนภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น กล่าวคือ	**4.77**	**0.37**	**4.51**	**0.47**	**2.39**	**0.02**
40	**การฟัง** เป็นการสอนและฝึกทักษะเป็นลำดับแรก โดยผู้สอนนำเนื้อหาที่เตรียมไว้ อ่านให้ผู้เรียนฟังแล้วนำคำหลักในเนื้อหาที่เสียงใกล้เคียงกับภาษาของผู้เรียนมาอธิบายความหมายของคำนั้นๆ โดยใช้สื่อประกอบ เช่น บัตรคำ แผ่นภาพ สื่อของจริง เป็นต้น	**4.76**	**0.54**	**4.48**	**0.53**	**2.22**	**0.03**

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
41	**การพูด** ผู้เรียนฝึกพูดคำหลักจากสื่อ โดยการฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง และเข้าใจความหมายของคำนั้นๆ ตลอดจนนำไปสู่การพูดเป็นประโยค	4.76	0.54	4.49	0.53	2.12	0.04
42	**การอ่าน** ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงจากคำหลัก โดยการผสมสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และการแจกลูกให้ถูกต้องจากสื่อการเรียนรู้	4.76	0.54	4.55	0.50	1.73	0.09
43	**การเขียน** เป็นทักษะขั้นสุดท้ายของภาษาไทย ซึ่งการเขียนจะสอนควบคู่ไปกับการอ่าน โดยให้อ่านและเขียนจากคำง่ายๆ	4.81	0.40	4.52	0.50	2.42	0.02
44	**การคิดคำนวณเบื้องต้น** ให้ผู้เรียนฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนเลขอารบิค เลขไทย คำอ่าน คำศัพท์คณิตศาสตร์ สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ และฝึกให้รู้วิธีการ บวก ลบ คูณ หาร ตามลำดับ	4.76	0.89	4.51	0.50	1.71	0.09
	การแบ่งช่วง การใช้ภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนเพื่ออธิบายขยายความ และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน ออกเป็น 4 ช่วง คือ	**4.55**	**0.78**	**4.30**	**0.55**	**1.70**	**0.09**
45	ช่วงที่ 1 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 20 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 80	4.38	1.02	4.19	0.59	1.12	0.26
46	ช่วงที่ 2 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 50 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 50	4.62	0.80	4.36	0.61	1.64	0.10
47	ช่วงที่ 3 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 80 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 20	4.57	0.81	4.35	0.59	1.45	0.15
48	ช่วงที่ 4 ใช้ภาษาไทย ร้อยละ 100	4.62	0.80	4.30	0.58	2.10	0.04

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
	หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	**4.79**	**0.29**	**4.40**	**0.39**	**4.33**	**0.00**
	หลักการ	**4.79**	**0.32**	**4.38**	**0.44**	**4.01**	**0.00**
49	จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษา	4.81	0.40	4.42	0.52	3.23	0.00
50	ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำ และผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน	4.62	0.59	4.37	0.49	2.02	0.05
51	มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เรียน เน้นบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.76	0.54	4.42	0.50	2.80	0.01
52	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย สภาพปัญหา การเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข	4.95	0.22	4.46	0.50	4.34	0.00
53	ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาจากประเทศต้นทาง	4.71	0.56	4.29	0.50	3.40	0.00
54	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.90	0.30	4.36	0.57	4.22	0.00
	จุดหมาย	**4.78**	**0.38**	**4.47**	**0.47**	**2.80**	**0.01**
55	ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตที่ดีอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข	4.86	0.36	4.48	0.53	3.14	0.00
56	ให้แรงงานต่างด้าวมีทักษะชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับชีวิตชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข	4.81	0.40	4.46	0.53	2.81	0.01
57	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น	4.76	0.44	4.46	0.53	2.40	0.02
58	ให้แรงงานต่างด้าวมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข	4.81	0.51	4.51	0.53	2.33	0.02
59	ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพ รักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	4.76	0.44	4.46	0.53	2.40	0.02
60	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ	4.67	0.48	4.42	0.52	2.00	0.05

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
	โครงสร้าง	**4.75**	**0.33**	**4.39**	**0.42**	**3.73**	**0.00**
	การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	**4.71**	**0.34**	**4.35**	**0.42**	**3.68**	**0.00**
61	การจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	4.86	0.36	4.45	0.52	3.34	0.00
62	จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.76	0.44	4.49	0.53	2.20	0.03
63	การจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย	4.81	0.40	4.30	0.51	4.28	0.00
64	การจัดการศึกษา**เรียนร่วม** ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 **(ทวิศึกษา)**	4.57	0.68	4.23	0.55	2.47	0.02
65	กิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถดำเนินการเองและเทียบโอนได้	4.67	0.58	4.32	0.54	2.58	0.01
66	สาระการเรียนรู้รายวิชาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี สามารถนำมาเทียบโอนได้	4.62	0.67	4.32	0.54	2.15	0.03

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
	ผู้เรียนต้องเรียนรู้สาระการเรียนรู้ 5 สาระ ดังนี้	**4.79**	**0.38**	**4.42**	**0.47**	**3.33**	**0.00**
67	**สาระทักษะการเรียนรู้** เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็นและการวิจัยอย่างง่าย	4.76	0.44	4.37	0.55	3.02	0.00
68	**สาระความรู้พื้นฐาน** เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	4.81	0.40	4.45	0.50	3.03	0.00
69	**สาระการประกอบอาชีพ** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง	4.81	0.40	4.44	0.50	3.14	0.00
70	**สาระทักษะการดำเนินชีวิต** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษา	4.71	0.46	4.40	0.52	2.50	0.01
71	**สาระการพัฒนาสังคม** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนาประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม	4.86	0.36	4.44	0.52	3.45	0.00
	กระบวนการจัดการเรียนรู้	**4.85**	**0.32**	**4.36**	**0.44**	**4.78**	**0.00**
72	ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนและเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ เนื้อหาสาระวิชาที่จัดการเรียนการสอน	4.81	0.40	4.29	0.57	3.95	0.00
73	ศึกษา วิเคราะห์ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม	4.81	0.40	4.29	0.57	3.95	0.00
74	นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระวิชา ความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียน มาจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.81	0.40	4.29	0.55	4.09	0.00
75	การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีที่หลากหลาย การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.95	0.22	4.44	0.50	4.58	0.00

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
76	การบันทึกหลังการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	4.90	0.30	4.43	0.52	4.01	0.00
77	การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง	4.86	0.36	4.43	0.52	3.56	0.00
78	จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.81	0.40	4.35	0.53	3.77	0.00
	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	**4.67**	**0.43**	**4.31**	**0.46**	**3.24**	**0.00**
	หลักการ	**4.63**	**0.49**	**4.36**	**0.46**	**2.30**	**0.02**
79	ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำ และผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน	4.67	0.58	4.39	0.54	2.06	0.04
80	จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษาต่อ หลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ	4.62	0.59	4.37	0.53	1.88	0.06
81	การจัดการศึกษาวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน	4.57	0.60	4.31	0.56	1.89	0.06
82	การจัดการศึกษาเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้	4.71	0.56	4.39	0.56	2.35	0.02
83	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง และสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน	4.57	0.68	4.36	0.51	1.62	0.11
84	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ	4.57	0.60	4.35	0.53	1.71	0.09
85	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของชุมชน และสถานประกอบการ	4.67	0.58	4.37	0.51	2.33	0.02

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
	จุดหมาย	**4.75**	**0.41**	**4.30**	**0.49**	**3.85**	**0.00**
86	ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในงานอาชีพและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.81	0.40	4.35	0.57	3.51	0.00
87	.ให้แรงงานต่างด้าวสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม	4.81	0.40	4.32	0.52	4.02	0.00
88	ให้แรงงานต่างด้าวใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบอาชีพ มีทักษะในการจัดการ และพัฒนาอาชีพ	4.71	0.46	4.27	0.55	3.40	0.00
89	ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	4.71	0.46	4.26	0.58	3.30	0.00
90	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพ สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ	4.67	0.48	4.23	0.55	3.38	0.00
91	ให้แรงงานต่างด้าวตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม ชุมชน และมีสำนึกในแผ่นดินที่อยู่อาศัย	4.76	0.44	4.35	0.57	3.12	0.00
	โครงสร้าง	**4.65**	**0.54**	**4.27**	**0.50**	**3.11**	**0.00**
92	จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556	4.67	0.58	4.25	0.58	2.95	0.00
93	สถานศึกษาจัดการศึกษาแบ่งเป็น 6 ภาคเรียน จัดทำแผนการเรียน กำหนดวัน เวลาเรียน และแจ้งให้ผู้เรียนทุกคนทราบ	4.67	0.58	4.26	0.58	2.85	0.01
94	**หมวดวิชาทักษะชีวิต** เป็นสาระเกี่ยวกับกลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา	4.62	0.59	4.26	0.56	2.58	0.01
95	**หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ** เป็นสาระเกี่ยวกับ กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาเลือก ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ	4.67	0.58	4.23	0.52	3.38	0.00

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
96	**หมวดวิชาเลือกเสรี** เป็นสาระเกี่ยวกับรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ตามบริบทและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ	4.71	0.56	4.30	0.60	2.89	0.00
97	**กิจกรรมเสริมหลักสูตร** เป็นการจัดกิจกรรม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึก และเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน	4.57	0.68	4.30	0.53	1.99	0.05
	กระบวนการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	**4.66**	**0.51**	**4.32**	**0.51**	**2.74**	**0.01**
98	ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละ 5 คน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือตลอดจนให้คำปรึกษากับผู้เรียนอย่างทั่วถึง	4.33	0.80	4.19	0.65	0.86	0.39
99	กำหนดวัน เวลาให้สอดคล้องกับสภาพการใช้เวลาในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน	4.76	0.54	4.31	0.58	3.24	0.00
100	การจัดการเรียนรู้ มีแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ	4.76	0.54	4.38	0.58	2.73	0.01
101	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน	4.71	0.56	4.32	0.56	2.86	0.01
102	การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้ากับเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ต้องใช้งานจริงในการประกอบอาชีพ	4.67	0.58	4.33	0.55	2.48	0.01
103	พัฒนาห้องเรียนปฏิบัติการให้มีศักยภาพ มีความพร้อมเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจำลองการทำงานจริงของสถานประกอบการ	4.62	0.59	4.30	0.55	2.34	0.02

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
104	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการตามสถานการณ์จริง และพัฒนาทักษะวิชาชีพให้มีความชำนาญ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา	4.67	0.58	4.30	0.53	2.79	0.01
105	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้สอนในสถานประกอบการ ทั้ง การเรียนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ หรือทบทวนความรู้ รายงานความก้าวหน้าจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.62	0.59	4.32	0.56	2.15	0.03
106	การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริง การลงมือปฏิบัติหรือสังเกต และสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน	4.76	0.54	4.39	0.56	2.72	0.01
107	จัดให้มีวิทยากรสอนเสริมในสาระของรายวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาด้วยตนเองได้	4.71	0.56	4.31	0.58	2.88	0.00
108	จัดให้มีการติดตาม ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนโดยเพื่อน กลุ่มเพื่อน และการให้คำปรึกษา แนะนำจากครูผู้สอน หรือผู้เชี่ยวชาญ	4.57	0.60	4.26	0.56	2.23	0.03
109	ภาคีเครือข่ายและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	4.71	0.56	4.39	0.60	2.22	0.03

จากตาราง 28 **องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร**ผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เห็นด้วยว่ามีความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ไปปฏิบัติได้ทุกข้อในองค์ประกอบที่ 3 ทั้ง รายด้านรายองค์ประกอบย่อย ได้แก่

ด้านกลุ่มเป้าหมาย พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำด้านกลุ่มเป้าหมายไปปฏิบัติได้ทั้ง 6 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 1** การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล **ข้อ 2** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามช่วงอายุ เช่น ช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี, 26 – 30 ปี, 31 – 35 ปี, 36 – 40 ปี และ อายุ 41 ปีขึ้นไป **ข้อ 3** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสัญชาติหรือชาติพันธุ์ เพื่อสะดวกในการจัดหาผู้สอนที่สามารถใช้ภาษาเดียวกับ

ผู้เรียน เช่น ผู้เรียนสัญชาติลาวมีพื้นฐานด้านภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทย สามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็วกว่าผู้เรียนสัญชาติอื่น **ข้อ 4** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม เช่น ผู้เรียนที่ได้รับการศึกษามาแล้วหรือจบการศึกษามาจากประเทศต้นทาง **ข้อ 5** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสภาพปัญหา เช่น ผู้เรียนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาจากประเทศต้นทาง แต่ไม่สามารถ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย ได้ **และข้อ 6** การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามทักษะอาชีพและวิถีชีวิต เช่น ทักษะด้านเครื่องจักรกล ทักษะด้านการประมงหรือการประมงต่อเนื่อง ทักษะด้านเกษตรกรรม ทักษะด้านการค้าขาย ทักษะด้านงานก่อสร้าง เป็นต้น

ด้านหลักสูตร พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรไปปฏิบัติได้ทั้ง 3 หลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักสูตรที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ประกอบด้วย

หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือไปปฏิบัติได้ และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบของหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือไปปฏิบัติได้โดยมีรายละเอียดจำแนก ดังนี้

หลักการ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อหลักการของหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือไปปฏิบัติได้ ทั้ง 9 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 7** เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าว ได้เรียนรู้หนังสือไทย (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) เพื่อสามารถสื่อสารและอยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข **และข้อ 8** แรงงานต่างด้าวได้รับการเรียนรู้ภาษาไทย ตามศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน **ข้อ 9** การจัดการเรียนรู้เพื่อการรู้หนังสือไทยต้องคำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคล **ข้อ 10** มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน โดยเน้นการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล **ข้อ 11** บูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย **ข้อ 12** ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวพัฒนาตนเองเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน **ข้อ 13** จัดให้มีการประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย **ข้อ 14** ออกหลักฐานรับรองทักษะการรู้ภาษาไทย **และข้อ 15** ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายแรงงานต่างด้าว

จุดหมาย พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อจุดหมายของหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือไปปฏิบัติได้ทั้ง 4 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 16** ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ **ข้อ 17** ให้แรงงานต่างด้าวเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อการเข้าถึงการใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ **ข้อ 18** ให้แรงงาน

ต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะการคิดคำนวณเบื้องต้นได้ เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและ **ข้อ19** ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวสามารถใช้ภาษาไทยและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่อสถานประกอบการและสังคมไทย

โครงสร้าง พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำโครงสร้างของหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือไปปฏิบัติได้ และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบย่อยของโครงสร้างของหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือดังนี้

การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือไปปฏิบัติได้ทั้ง 4 ข้อ ได้แก่**ข้อ 20** การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น **ข้อ 21** การจัดการศึกษาโดยบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน **ข้อ 22** การจัดการศึกษาโดยบูรณาการระหว่างความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียนกับการรู้หนังสือ และ**ข้อ 23**การจัดการศึกษาใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง ระยะเวลา 1 ปี หรือสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐานและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน

สาระการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำสาระการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ ไปปฏิบัติทั้ง 10 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 24** สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ **ข้อ 25** เรื่องใกล้ตัว เช่น ร่างกาย ครอบครัว โภชนาการ สุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บ **ข้อ 26** อุบัติเหตุต่างๆ เช่น อุบัติเหตุเกิดจากการเดินทาง อุบัติเหตุจาการทำงานและภัยจากสิ่งเสพติด **ข้อ 27** การรักษาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ เป็นต้น **ข้อ 28** กฎหมายเบื้องต้น เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายการจราจร กฎหมายแรงงาน กฎ ระเบียบของชุมชน ท้องถิ่น เป็นต้น **ข้อ 29** การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย **ข้อ 30** ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ชาติ **ข้อ 31** หน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดีที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย **ข้อ 32** เนื้อหาอาชีพพื้นฐาน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และ**ข้อ 33** การติดต่อและการขอรับบริการจากหน่วยงานของทางราชการ

กระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำกระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือไปปฏิบัติได้ทั้ง 6 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 34** การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นำสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ บูรณาการให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น **ข้อ 35** การจัดการเรียนรู้โดยนำสภาพปัญหา ตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มาจัดทำเป็นประเด็นในการอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียนกับเนื้อหาสาระ นั้นๆ

ข้อ 36 การจัดการเรียนรู้โดยนำปรัชญา “คิดเป็น” กับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง”มาใช้ในการคิดวิเคราะห์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน **ข้อ 37** การจัดการเรียนรู้โดยนำเรื่องเหตุการณ์ในปัจจุบันที่ผู้เรียนมีความสนใจ มาจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ **ข้อ 38** การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จัดคิดหาเหตุผลและแปลความหมาย จากภาษาชาติพันธุ์เป็นภาษาไทย และ**ข้อ 39** การจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น ศึกษาดูงาน ศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้รู้ เป็นต้น

ขั้นตอนการสอนภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำขั้นตอนการสอนภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น ไปปฏิบัติได้ทั้ง 5 ข้อ ได้แก่ **ข้อ** 40 การฟัง เป็นการสอนและฝึกทักษะเป็นลำดับแรก โดยผู้สอนนำเนื้อหาที่เตรียมไว้ อ่านให้ผู้เรียนฟังแล้วนำคำหลักในเนื้อหาที่เสียงใกล้เคียงกับภาษาของผู้เรียนมาอธิบายความหมายของคำนั้นๆ โดยใช้สื่อประกอบ เช่น บัตรคำ แผ่นภาพ สื่อของจริง เป็นต้น **ข้อ 41** การพูด ผู้เรียนฝึกพูดคำหลักจากสื่อ โดยการฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง และเข้าใจความหมายของคำนั้นๆ ตลอดจนนำไปสู่การพูดเป็นประโยค **ข้อ 42** การอ่าน ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงจากคำหลักโดยการผสมสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และการแจกลูกให้ถูกต้องจากสื่อการเรียนรู้ **ข้อ 43** การเขียน เป็นทักษะขั้นสุดท้ายของภาษาไทย ซึ่งการเขียนจะสอนควบคู่ไปกับการอ่าน โดยให้อ่านและเขียนจากคำง่ายๆ และ**ข้อ 44** การคิดคำนวณเบื้องต้น ให้ผู้เรียนฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียน เลขอารบิค เลขไทย คำอ่าน คำศัพท์คณิตศาสตร์ สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ และฝึกให้รู้วิธีการ บวก ลบ คูณ หาร ตามลำดับ

การแบ่งช่วง การใช้ภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอน เพื่ออธิบายขยายความ และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนแบ่งออกเป็น 4 ช่วง พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำการแบ่งช่วงการใช้ภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอน เพื่ออธิบายขยายความ และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนไปปฏิบัติได้ ทั้ง **4 ข้อ** คือ **ข้อ 45** ช่วงที่ 1 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 20 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 80 **ข้อ 46** ช่วงที่ 2 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 50 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 50 **ข้อ 47** ช่วงที่ 3 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 80 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 20 และ **ข้อ 48** ช่วงที่ 4 ใช้ภาษาไทย ร้อยละ 100

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปปฏิบัติได้ทุกข้อ และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปปฏิบัติได้ โดยมีรายละเอียดจำแนก ดังนี้

หลักการ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อหลักการของหลักสูตการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติได้ ทั้ง 6 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 49** จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษา **ข้อ 50** ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำ และผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน **ข้อ 51** มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เน้นบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล **ข้อ 52** ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย สภาพปัญหา การเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข **ข้อ 53** ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาจากประเทศต้นทาง **และข้อ 54** ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จุดหมาย พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติไปปฏิบัติได้ทั้ง 6 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 55** ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตที่ดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข **ข้อ 56** ให้แรงงานต่างด้าวมีทักษะชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข **ข้อ 57** ให้แรงงานต่างด้าวสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น **ข้อ** 58 ให้แรงงานต่างด้าวมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข **ข้อ 59** ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพ รักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น และ**ข้อ 60** ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ

โครงสร้าง พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติได้ และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบย่อยของโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทั้ง 6 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 61** การจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. **ข้อ 62** จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 **ข้อ 63** การจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย **ข้อ 64** การจัดการศึกษาเรียนร่วม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 (ทวิศึกษา) **ข้อ 65** กิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ

และการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถดำเนินการเองและเทียบโอนได้ และ**ข้อ 66** สาระการเรียนรู้รายวิชาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี สามารถนำมาเทียบโอนได้

สาระการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อสาระการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ไปปฏิบัติได้ทั้ง 5 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 67** สาระทักษะการเรียนรู้เป็นสาระ เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย **ข้อ 68** สาระความรู้พื้นฐานเป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี **ข้อ 69** สาระการประกอบอาชีพ เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรมและพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง **ข้อ 70** สาระทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษาและศิลปศึกษา และ**ข้อ 71** สาระการพัฒนาสังคม เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม

กระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ ไปปฏิบัติได้ทั้ง 7 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 72** ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนและเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ เนื้อหาสาระวิชาที่จัดการเรียนการสอน **ข้อ 73** ศึกษา วิเคราะห์ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม **ข้อ 74** นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระวิชา ความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียน มาจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ **ข้อ 75** การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีที่หลากหลาย การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ **ข้อ 76** การบันทึกหลังการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ **ข้อ 77** การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง **และข้อ 78** จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)ไปปฏิบัติได้ทุกข้อ และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)โดยมีรายละเอียดจำแนก ดังนี้

หลักการ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อหลักการของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)ไปปฏิบัติได้ ทั้ง 7 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 79** ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำ และผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน **ข้อ 80** จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษาต่อ หลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ **ข้อ 81** การจัดการศึกษาวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน **ข้อ 82** การจัดการศึกษาเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้ **ข้อ 83** การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง และสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน **ข้อ 84** การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และ**ข้อ 85** การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของชุมชน และสถานประกอบการ

จุดหมาย พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อจุดหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)ไปปฏิบัติได้ทั้ง 6 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 86** ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในงานอาชีพ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ข้อ 87** ให้แรงงานต่างด้าวสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม **ข้อ 88** ให้แรงงานต่างด้าวใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบอาชีพ มีทักษะในการจัดการ และพัฒนาอาชีพ **ข้อ 89** ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น **ข้อ 90** ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพ สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ และ**ข้อ 91** ให้แรงงานต่างด้าวตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม ชุมชน และมีสำนึกในแผ่นดินที่อยู่อาศัย

โครงสร้าง พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำโครงสร้างของหลักสูตประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ไปปฏิบัติได้ทุกข้อ เมื่อพิจารณาส่วนประกอบย่อยของโครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)ดังนี้

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ไปปฏิบัติ ได้**ทั้ง** 2 ข้อ ได้แก่ **ข้อ92** จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

พุทธศักราช 2556 และ**ข้อ 93** สถานศึกษาจัดการศึกษาแบ่งเป็น 6 ภาคเรียน จัดทำแผนการเรียน กำหนดวัน เวลาเรียน และแจ้งให้ผู้เรียนทุกคนทราบ

สาระการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ 4 กลุ่มสาระ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อสาระการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ ได้ทั้ง 4 ข้อ ได้แก่ **ข้อ** 94 หมวดวิชาทักษะชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับกลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา **ข้อ 95** หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับ กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาเลือก ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ **ข้อ 96** หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นสาระเกี่ยวกับรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางานตามบริบทและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ และ**ข้อ 97** กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นการจัดกิจกรรม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึก และเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทำนุบำรุงขนบธรรมเนียม

กระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ ไปปฏิบัติได้ทั้ง 12 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 98** ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือตลอดจนให้คำปรึกษากับผู้เรียนอย่างทั่วถึง **ข้อ 99** กำหนดวันเวลาให้สอดคล้องกับสภาพการใช้เวลาในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน **ข้อ 100** การจัดการเรียนรู้มีแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ **ข้อ 101** การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน **ข้อ 102** การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้ากับเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ต้องใช้งานจริงในการประกอบอาชีพ **ข้อ 103** พัฒนาห้องเรียนปฏิบัติการให้มีศักยภาพ มีความพร้อม เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจำลองการทำงานจริงของสถานประกอบการ **ข้อ 104** การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการตามสถานการณ์จริง และพัฒนาทักษะวิชาชีพให้มีความชำนาญ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา **ข้อ 105** จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้สอนในสถานประกอบการ ทั้ง การเรียนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ หรือทบทวนความรู้ รายงานความก้าวหน้าจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง **ข้อ 106** การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริง การลงมือปฏิบัติหรือสังเกต และสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน **ข้อ 107** จัดให้มีวิทยากรสอนเสริมในสาระของรายวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาด้วยตนเองได้ **ข้อ 108** จัดให้มีการติดตาม

ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนโดยเพื่อน กลุ่มเพื่อน และการให้คำปรึกษา แนะนำจากครูผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญ และ**ข้อ 109** ภาคีเครือข่ายและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

ตาราง 29 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อ องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
	องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน	**4.70**	**0.34**	**4.36**	**0.41**	**3.52**	**0.00**
	ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน	**4.75**	**0.47**	**4.35**	**0.46**	**3.51**	**0.00**
1	**การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม** เพื่อให้ผู้เรียนได้มาพบกัน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาข้อสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน	4.76	0.54	4.42	0.52	2.70	0.01
2	**การเรียนรู้ด้วยตนเอง** เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนกำหนดแผน การเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระรายวิชา	4.71	0.56	4.27	0.55	3.29	0.00
3	**การเรียนรู้แบบชั้นเรียน** เพื่อให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียนในบางกลุ่มเนื้อหา สาระวิชา เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โดยครูผู้สอนจัดทำปฏิทินกำหนดวัน และ เวลาการเข้าชั้นเรียน	4.76	0.44	4.33	0.57	3.23	0.00
4	**การเรียนรู้แบบทางไกล** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ เช่นการใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารกัน Line E-mail Chat room เป็นต้น	4.67	0.58	4.31	0.56	2.60	0.01
5	**การเรียนจากการทำโครงงาน** เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกันจนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในชีวิตจริงได้	4.71	0.56	4.38	0.51	2.62	0.01
6	**การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ ได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติและวิธีการใหม่ๆ	4.86	0.36	4.36	0.57	3.81	0.00
7	**การเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยี** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ และฝึกความสามารถทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรียนรู้ทักษะใหม่ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น	4.71	0.56	4.32	0.52	3.06	0.00

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21 df = 103		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
8	**การเรียนรู้จากสื่อ** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพความสนใจ ความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน	4.76	0.54	4.42	0.52	2.70	0.01
9	**การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพจริงที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้าน วัด ชุมชน และสถานประกอบการ เป็นต้น	4.76	0.54	4.36	0.55	3.02	0.00
10	**การสอนเสริม** เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความสามารถตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีวัตถุประสงค์ และต้องมีการวางแผน จึงจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ	4.71	0.56	4.39	0.54	2.43	0.02
11	**การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ** ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารร่วมกันออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ ตามความต้องการของผู้เรียน	4.81	0.40	4.31	0.54	3.99	0.00
	ด้านสื่อการเรียนการสอน	**4.76**	**0.45**	**4.36**	**0.48**	**3.42**	**0.00**
12	สื่อสถานการณ์ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนในลักษณะชุดการเรียน ที่มีประเด็นปัญหาสู่การอภิปราย แสวงหาแนวทางสู่การปฏิบัติ	4.71	0.56	4.35	0.55	2.75	0.01
13	สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเสริมบทเรียน เนื้อหาแบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ และสามารถใช้ในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนได้	4.76	0.54	4.33	0.55	3.23	0.00
14	สื่อสิ่งพิมพ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเรื่องนั้นๆ ประกอบด้วย บัตรคำ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ แผ่นภาพ สื่อโฆษณา แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ละครจากโทรทัศน์ เป็นต้น	4.71	0.56	4.32	0.58	2.78	0.01
15	สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อผสมหลายรูปแบบที่มีเสียง ภาพเคลื่อนไหว สามารถให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI e–Learning E-book E-Training และ Learning Object เป็นต้น	4.76	0.44	4.39	0.56	2.81	0.01

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
16	สื่อของจริงที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสื่อต่าง ๆที่สามารถสัมผัสหรือจับต้องได้ที่มีอยู่ในชุมชนซึ่งมีทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่คนในชุมชนสร้างขึ้น เช่น ต้นไม้ เครื่องมือ เครื่องจักรอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิต ประจำวัน	4.71	0.46	4.38	0.54	2.62	0.01
17	แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่เรียน เช่น ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ผลิตภัณฑ์ OTOP โรงสีข้าว สถานประกอบการ เป็นต้น	4.81	0.51	4.37	0.55	3.30	0.00
18	การเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์ฝึกทักษะวิชาชีพ สถานประกอบการ หรือวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ตามสาขาวิชาชีพที่เรียน	4.86	0.48	4.40	0.54	3.51	0.00
	ด้านการวัดและประเมินผล	**4.76**	**0.30**	**4.39**	**0.46**	**3.61**	**0.00**
	<u>การวัดและประเมินผลการเรียน การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ</u>	**4.83**	**0.28**	**4.44**	**0.44**	**3.83**	**0.00**
	<u>การวัดและประเมินผลการเรียนเพื่อการรู้หนังสือ</u>	**4.83**	**0.34**	**4.45**	**0.46**	**3.54**	**0.00**
19	การวัดและประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย เป็นประโยคได้ถูกต้อง สามารถคิดคำนวณเบื้องต้น ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้	4.81	0.40	4.46	0.53	2.81	0.01
20	การวัดและประเมินผลทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น ควร**ประเมินผลก่อนเรียน** เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนต่อไป	4.86	0.36	4.40	0.52	3.78	0.00
21	**ประเมินผลระหว่างเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อศึกษาผลการเรียน และการจัดสอนซ่อมเสริม	4.86	0.36	4.46	0.50	3.37	0.00
22	**ประเมินหลังเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อทดสอบผลการเรียนโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระวิชาและจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในภาพรวมโดยสรุป	4.81	0.40	4.48	0.50	2.82	0.01
23	หลักเกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนจะต้องผ่านการประเมินทักษะและสมรรถนะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้น ทั้ง 5 ทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้	4.81	0.40	4.45	0.52	2.91	0.00

ตาราง 29 ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
	วิธีการประเมินเพื่อการรู้หนังสือ	**4.83**	**0.31**	**4.43**	**0.45**	**3.83**	**0.00**
24	การประเมินโดยการสนทนากับผู้เรียน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการฟัง และพูด	4.95	0.22	4.44	0.50	4.58	0.00
25	การประเมินโดยการให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงจาก ข้อความ บทความ แบบเรียนหรือเนื้อหาความรู้ต่างๆ เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในด้านการอ่าน	4.90	0.30	4.48	0.53	3.58	0.00
26	การประเมินโดยการให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากการอ่าน แล้วเขียนและเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟัง เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการพูด เขียน และการใช้ภาษาไทย	4.81	0.40	4.42	0.50	3.36	0.00
27	การประเมินโดยการเขียนตามคำบอก หรือการประเมินโดยใช้เครื่องมือการประเมิน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการเขียนและคิดคำนวณเบื้องต้น	4.81	0.40	4.42	0.52	3.23	0.00
28	การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ผู้เรียนผ่านการประเมินจะต้องได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละ **50** ในแต่ละทักษะ (การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น**)**	4.67	0.66	4.39	0.52	2.06	0.04
	การวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	**4.69**	**0.32**	**4.33**	**0.47**	**3.38**	**0.00**
29	การวัดและประเมินผลรายวิชา ประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยการ **ประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน**	4.90	0.30	4.43	0.57	3.72	0.00
30	การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน	4.90	0.30	4.43	0.52	4.01	0.00
31	การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ	4.86	0.36	4.45	0.52	3.34	0.00

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
32	การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้าน ความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบ และแฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น	4.71	0.56	4.39	0.52	2.51	0.01
33	การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชา ตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร	4.71	0.46	4.38	0.54	2.62	0.01
34	การกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ดำเนินการโดยคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการ หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ	4.81	0.40	4.27	0.73	3.22	0.00
35	การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ	3.95	1.28	3.94	0.94	0.05	0.96
	ด้านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์	**4.59**	**0.59**	**4.34**	**0.48**	**2.10**	**0.08**
	การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ	**4.57**	**0.67**	**4.39**	**0.48**	**1.44**	**0.15**
36	หลักเกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ น้อย พอใช้ ดี และดีมาก **ดังนี้** ได้คะแนนร้อยละ **0 - 49** ระดับ น้อย	4.57	0.68	4.38	0.54	1.38	0.17
37	ได้คะแนนร้อยละ **50 – 64** ระดับ พอใช้	4.57	0.68	4.40	0.54	1.20	0.23
38	ได้คะแนนร้อยละ **65 – 79** ระดับ ดี	4.57	0.68	4.38	0.56	1.34	0.18
39	ได้คะแนนร้อยละ **80** ขึ้นไป ระดับ ดีมาก	4.57	0.68	4.33	0.52	1.76	0.08
40	เกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น ในแต่ละด้านต้องผ่านในระดับปานกลางขึ้นไป	4.57	0.75	4.44	0.52	0.94	0.35

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
	การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556	**4.61**	**0.47**	**4.29**	**0.47**	**2.75**	**0.01**
41	ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.71	0.46	4.30	0.55	3.17	0.00
42	ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาอาชีพ หรือประสบการณ์การทำงานมาเทียบโอนผลการเรียนได้	4.67	0.48	4.30	0.55	2.79	0.01
43	คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา กำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนยื่นคำร้องขอการเทียบโอนผลการเรียน	4.57	0.75	4.26	0.54	2.16	0.03
44	การเทียบโอนรายวิชามาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ สู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี	4.76	0.44	4.35	0.57	3.12	0.00
45	**การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษา** ที่ออกให้โดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวง ศึกษาธิการประกาศใช้หรือรับรองในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ	4.57	0.75	4.30	0.53	1.93	0.06
46	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง** เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดขึ้นตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ	4.62	0.59	4.31	0.54	2.32	0.02
47	**การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ** เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่างประเทศที่หน่วยงานของประเทศนั้นๆ รับรองมาตรฐานการจัดการศึกษา หรือที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง	4.62	0.74	4.27	0.52	2.48	0.01

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
48	**การเทียบโอนการเรียนวิชาอาชีพจากแหล่งวิทยาการ** เช่น ศูนย์ฝึกอาชีพ วิทยาลัยชุมชนวิทยาลัยสารพัดช่าง ผู้เรียนไปศึกษาจากสถานที่สอนอาชีพของเอกชน หรือหน่วยงานของทางราชการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ แล้วนำผลการเรียนมา เทียบโอน	4.62	0.74	4.27	0.52	2.48	0.01
49	**การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ** เป็นการนำผลการเรียนที่ผู้เรียนที่ไปเรียนในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ตามที่สถานศึกษากำหนดมาเทียบโอน	4.52	0.81	4.26	0.52	1.83	0.07
50	**การเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่** เป็นการนำความรู้และทักษะจากการทำงานอาชีพของผู้เรียนมารับการตรวจสอบเพื่อกำหนดค่า และประเมินเป็นผลการเรียน	4.62	0.50	4.29	0.50	2.71	0.01
51	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ** โดยผู้เรียนนำอาชีพปัจจุบันของตน โดยอธิบายรายละเอียดอาชีพให้ชัดเจน เพื่อกำหนดค่า แล้วประเมินเป็นผลการเรียนได้	4.52	0.60	4.25	0.49	2.19	0.03
52	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ** เป็นการเทียบโอนโดยการให้ผู้เรียนเสนอโครงการประกอบอาชีพ แล้วประกอบอาชีพตามโครงการดังกล่าวแล้ว สถานศึกษาจะจัดให้มีการติดตามประเมินผลเป็นผลการเรียนของผู้เรียน	4.48	0.75	4.35	0.55	0.91	0.37

จากตาราง 29 **องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการส**อน ผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เห็นด้วยว่ามีความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ไปปฏิบัติได้ทุกข้อในองค์ประกอบที่ 4 ทั้ง รายด้าน รายองค์ประกอบย่อย ได้แก่

ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำด้านการจัดการเรียนการสอน ไปปฏิบัติได้ทั้ง 11 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 1** การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้มาพบกันโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหา

ข้อสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน **ข้อ 2** การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระรายวิชา **ข้อ 3** การเรียนรู้แบบชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียนในบางกลุ่มเนื้อหา สาระวิชา เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โดยครูผู้สอนจัดทำปฏิทินกำหนดวัน และ เวลาการเข้าชั้นเรียน **ข้อ 4** การเรียนรู้แบบทางไกลเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ เช่นการใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารกัน Line E-mail Chat room เป็นต้น **ข้อ 5** การเรียนจากการทำโครงงานเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกันจนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในชีวิตจริงได้ **ข้อ 6** การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ ได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติและวิธีการใหม่ๆ **ข้อ 7** การเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ และฝึกความสามารถทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรียนรู้ทักษะใหม่ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น **ข้อ 8** การเรียนรู้จากสื่อ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพความสนใจ ความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน **ข้อ 9** การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพจริงที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้าน วัด ชุมชน และสถานประกอบการ เป็นต้น **ข้อ 10** การสอนเสริม เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความสามารถตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีวัตถุประสงค์และต้องมีการวางแผน จึงจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ**ข้อ 11** การเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารร่วมกันออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ ตามความต้องการของผู้เรียน

ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำสื่อการเรียนการสอน ไปปฏิบัติได้ทั้ง 7 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 12** สื่อสถานการณ์ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนในลักษณะชุดการเรียน ที่มีประเด็นปัญหาสู่การอภิปราย แสวงหาแนวทางสู่การปฏิบัติ **ข้อ 13** สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเสริมบทเรียน เนื้อหา แบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ และสามารถใช้ในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนได้ **ข้อ 14** สื่อสิ่งพิมพ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเรื่องนั้นๆ ประกอบด้วย บัตรคำ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ แผ่นภาพ สื่อโฆษณา แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ละครจากโทรทัศน์ เป็นต้น **ข้อ 15** สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อผสมหลายรูปแบบที่มีเสียง ภาพเคลื่อนไหว สามารถให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) e–Learning E-book E-Training และ Learning Object เป็นต้น **ข้อ 16** สื่อของจริงที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสื่อต่างๆที่สามารถสัมผัสหรือจับต้องได้ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งมีทั้งที่มีอยู่ตาม

ธรรมชาติและที่คนในชุมชนสร้างขึ้น เช่น ต้นไม้ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิต ประจำวัน **ข้อ 17** แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่เรียน เช่น ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ผลิตภัณฑ์ OTOP โรงสีข้าว สถานประกอบการ เป็นต้น และ**ข้อ 18** การเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์ฝึกทักษะวิชาชีพ สถานประกอบการ หรือวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ตามสาขาวิชาชีพที่เรียน

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำการวัดและประเมินผลไปปฏิบัติได้ทุกข้อ และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบย่อยของการวัดและประเมินผล ได้แก่

การวัดและประเมินผลการเรียนการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการวัดและประเมินผลการเรียนการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือไปปฏิบัติได้และเมื่อพิจารณาส่วนประกอบย่อยของการวัดและประเมินผลการเรียนการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ดังนี้

การประเมินผลการเรียนการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำการประเมินผลการเรียนการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ไปปฏิบัติได้ทั้ง 5 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 19** การวัดและประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย เป็นประโยคได้ถูกต้อง สามารถคิดคำนวณเบื้องต้น ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ **ข้อ 20** การวัดและประเมินผลทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น ควรประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนต่อไป **ข้อ 21** ประเมินผลระหว่างเรียน ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อศึกษาผลการเรียน และการจัดสอนซ่อมเสริม **ข้อ 22** ประเมินหลังเรียน ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อทดสอบผลการเรียนโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระวิชาและจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในภาพรวมโดยสรุป และ**ข้อ 23** หลักเกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนจะต้องผ่านการประเมินทักษะและสมรรถนะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้น ทั้ง 5 ทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

วิธีการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ พบว่าผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อวิธีการประเมินผลการเรียนการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ไปปฏิบัติได้ทั้ง 5 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 24** การประเมินโดยการสนทนากับผู้เรียนเพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการฟังและพูด **ข้อ 25** การประเมินโดยการให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงจากข้อความ บทความ แบบเรียนหรือเนื้อหาความรู้ต่างๆ เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในด้านการอ่าน **ข้อ 26** การประเมินโดยการให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากการอ่าน แล้วเขียน และเล่า

เรื่องที่อ่านให้ฟัง เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการพูด เขียน และการใช้ภาษาไทย **ข้อ 27** การประเมินโดยการเขียนตามคำบอก หรือการประเมินโดยใช้เครื่องมือการประเมิน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการเขียนและคิดคำนวณเบื้องต้น และ**ข้อ 28** การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ผู้เรียนผ่านการประเมินจะต้องได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละ 50 ในแต่ละทักษะ (การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น**)**

การวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำการวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ไปปฏิบัติได้ทั้ง 7 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 29** การวัดและประเมินผลรายวิชา ประเมินผลการเรียนรายวิชาสถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน **ข้อ 30** การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน **ข้อ 31** การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิตรวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ **ข้อ 32** การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้าน ความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบ และแฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น **ข้อ 33** การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชา ตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชาหรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร **ข้อ 34** การกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ดำเนินการโดยคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการ หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และ**ข้อ 35** การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำ การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ไปปฏิบัติได้ทั้ง 5 ข้อ คือหลักเกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ น้อย พอใช้ ดี และดีมาก ดังนี้ **ข้อ 36** ได้คะแนนร้อยละ 0 - 49 ระดับ น้อย **ข้อ 37**ได้คะแนนร้อยละ 50 – 64 ระดับ พอใช้ **ข้อ 38** ได้คะแนนร้อยละ 65 – 79 ระดับ ดี **ข้อ 39** ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ระดับ ดีมาก และ**ข้อ 40** เกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น ในแต่ละด้านต้องผ่านในระดับพอใช้ขึ้นไป

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ได้ทั้ง 12 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 41** ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 **ข้อ 42** ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาอาชีพ หรือประสบการณ์การทำงาน มาเทียบโอนผลการเรียนได้ **ข้อ 43** คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษากำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนยื่นคำร้องขอการเทียบโอนผลการเรียน **ข้อ 44** การเทียบโอนรายวิชามาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ สู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี **ข้อ 45** การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษา ที่ออกให้โดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวง ศึกษาธิการประกาศใช้หรือรับรองในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ **ข้อ 46** การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดขึ้นตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ **ข้อ 47** การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่างประเทศที่หน่วยงานของประเทศนั้นๆ รับรองมาตรฐานการจัดการศึกษา หรือที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง **ข้อ 48** การเทียบโอนการเรียนวิชาอาชีพจากแหล่งวิทยาการ เช่น ศูนย์ฝึกอาชีพ วิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่าง ผู้เรียนไปศึกษาจากสถานที่สอนอาชีพของเอกชน หรือหน่วยงานของทางราชการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ แล้วนำผลการเรียนมา เทียบโอน **ข้อ 49** การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ เป็นการนำผลการเรียนที่ผู้เรียนที่ไปเรียนในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ตามที่สถานศึกษากำหนดมาเทียบโอน **ข้อ 50** การเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่ เป็นการนำความรู้และทักษะจากการทำงานอาชีพของผู้เรียนมารับการตรวจสอบเพื่อกำหนดค่าและประเมินเป็นผลการเรียน **ข้อ 51** การเทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ โดยผู้เรียนนำอาชีพปัจจุบันของตน โดยอธิบายรายละเอียดอาชีพให้ชัดเจน เพื่อกำหนดค่า แล้วประเมินเป็นผลการเรียนได้ และ**ข้อ 52** การเทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ เป็นการ

เทียบโอนโดยการให้ผู้เรียนเสนอโครงการประกอบอาชีพ แล้วประกอบอาชีพตามโครงการดังกล่าว แล้วสถานศึกษาจะจัดให้มีการติดตามประเมินผลเป็นผลการเรียนของผู้เรียน

ตาราง 30 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อ องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
	องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าว	**4.64**	**0.53**	**4.28**	**0.52**	**2.79**	**0.01**
	ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	**4.75**	**0.39**	**4.38**	**0.44**	**3.53**	**0.00**
1	**การวางแผนการจัดการศึกษา** สถานศึกษาชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	4.67	0.58	4.38	0.56	2.09	0.04
2	**การอบรมครู** สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำและการใช้สื่อ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน และอื่นๆ ทั้งก่อนปฏิบัติงานและระหว่างปฏิบัติงาน	4.81	0.40	4.37	0.51	3.68	0.00
3	**การประชาสัมพันธ์** เน้นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการ ครอบครัว ชุมชน ที่มีแรงงานต่างด้าวทำงานและอาศัยอยู่ ด้วยสื่อที่หลากหลาย	4.81	0.40	4.39	0.54	3.32	0.00
4	**การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย** ให้สถานศึกษาประสานงาน ชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันจัด ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว	4.81	0.40	4.37	0.60	3.20	0.00

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21 df = 103		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
5	**การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน** สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่าย ดำเนินการรับสมัครและ ขึ้นทะเบียนผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.76	0.44	4.39	0.52	3.02	0.00
6	**การแนะแนวการเรียน** เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้รับการแนะแนว เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	4.81	0.40	4.33	0.55	3.75	0.00
7	การ**เทียบโอน** สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนหรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ที่เป็นแรงงานต่างด้าว	4.67	0.58	4.38	0.51	2.23	0.03
8	การ**วางแผนการเรียน** สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนรายบุคคล/กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตาม และประเมินผู้เรียน	4.71	0.46	4.40	0.49	2.60	0.01
9	**การลงทะเบียน** สถานศึกษาให้ผู้เรียนแรงงานต่างด้าวลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา	4.67	0.48	4.40	0.52	2.10	0.04
10	**การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน** สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามปรัชญา หลักการการศึกษานอกระบบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.67	0.48	4.43	0.52	1.90	0.06
11	**การวัดและประเมินผลการเรียน** สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำระเบียบ / แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนด	4.76	0.44	4.40	0.56	2.71	0.01
12	**การจบหลักสูตร** เป็นการจบหลักสูตรระดับต่าง ๆของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	4.81	0.40	4.29	0.63	3.61	0.00

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญ n = 21		ผู้จัดการศึกษา N = 84		t	p
		df = 103					
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
	ด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว	**4.53**	**0.72**	**4.19**	**0.65**	**2.09**	**0.04**
13	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำนโยบายและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศเป็นนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับแรงงาน ต่างด้าว ของกระทรวงศึกษาธิการ	4.76	0.54	4.33	0.63	2.87	0.00
14	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ตามมาตรา 30 และมาตรา 80 แห่งรัฐธรรมนูญ 2550 และมาตรา 8 และมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	4.71	0.56	4.21	0.75	2.87	0.00
15	องค์กรภาคีเครือข่ายภาครัฐ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	4.57	0.75	4.24	0.70	1.92	0.06
16	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ / เขต จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	4.67	0.58	4.18	0.75	2.79	0.01
17	กระทรวงศึกษาธิการและองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวอย่างพอเพียง ทั่วถึง และเป็นธรรม	4.57	0.81	4.14	0.75	2.31	0.02
18	กระทรวงศึกษาธิการระดมทุนจากองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	4.19	1.44	4.13	0.80	0.25	0.80
19	กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสำนักทดสอบวัดความรู้ภาษาไทยสำหรับกลุ่มแรงงานต่างด้าว	4.33	1.24	4.13	0.77	0.94	0.35
20	กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมด้านภาษาและอาชีพพื้นฐานสำหรับแรงงานต่างด้าว	4.24	1.34	4.18	0.76	0.27	0.79
21	กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในระดับพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	4.71	0.56	4.17	0.76	3.10	0.00

จากตาราง 30 **องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว** ผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เห็นด้วยว่า มีความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ไปปฏิบัติได้ทุกข้อในองค์ประกอบที่ 5 ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่

ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ไปปฏิบัติได้ทั้ง 12 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 1** การวางแผนการจัดการศึกษา สถานศึกษาชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 2** การอบรมครู สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำและการใช้สื่อ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียนและอื่นๆ ทั้งก่อนปฏิบัติงานและระหว่างปฏิบัติงาน **ข้อ 3** การประชาสัมพันธ์ เน้นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการ ครอบครัว ชุมชน ที่มีแรงงานต่างด้าวทำงานและอาศัยอยู่ด้วยสื่อที่หลากหลาย **ข้อ 4** การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ให้สถานศึกษาประสานงานชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันจัด ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 5** การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่าย ดำเนินการรับสมัครและ ขึ้นทะเบียนผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน **ข้อ 6** การแนะแนวการเรียน เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้รับการแนะแนว เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อกำหนดเงื่อนไขต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง **ข้อ 7** การเทียบโอน สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือ เทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ที่เป็นแรงงานต่างด้าว **ข้อ 8** การวางแผนการเรียน สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษาและการดำเนินชีวิตของผู้เรียนรายบุคคล/กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตามและประเมินผู้เรียน **ข้อ 9** การลงทะเบียน สถานศึกษาให้ผู้เรียนแรงงานต่างด้าว ลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา **ข้อ 10** การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามปรัชญาหลักการการศึกษานอกระบบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต **ข้อ 11** การวัดและประเมินผลการเรียน สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำระเบียบ / แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลที่สำนักงานส่งเสริม

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนด และ**ข้อ 12** การจบหลักสูตร เป็นการจบหลักสูตรระดับต่าง ๆของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความคิดเห็นต่อการนำด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ไปปฏิบัติได้ทั้ง 9 ข้อ ได้แก่ **ข้อ 13** สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำนโยบายและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศเป็นนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว ของกระทรวงศึกษาธิการ **ข้อ 14** สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ตามมาตรา 30 และมาตรา 80 แห่งรัฐธรรมนูญ 2550 และมาตรา 8 และมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม **ข้อ 15** องค์กรภาคีเครือข่ายภาครัฐ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 16** สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ / เขต จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 17** กระทรวงศึกษาธิการและองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวอย่างพอเพียง ทั่วถึง และเป็นธรรม **ข้อ 18** กระทรวงศึกษาธิการระดมทุนจากองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว **ข้อ 19** กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสำนักทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย สำหรับกลุ่มแรงงานต่างด้าว **ข้อ 20** กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมด้านภาษาและอาชีพพื้นฐานสำหรับแรงงานต่างด้าว และ**ข้อ 21** กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในระดับพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

สรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ดังตาราง 31

ตาราง 31 สรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	**ผู้เชี่ยวชาญ N = 21**		**ผู้จัดการศึกษา N = 84**		**t**	**P**
			df = 103			
	$\overline{X}$	**S.D.**	$\overline{X}$	**S.D.**		
องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ	**4.76**	**0.35**	**4.58**	**0.40**	**1.87**	**.06**
องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา	**4.75**	**0.29**	**4.50**	**0.36**	**2.88**	**.01**
ด้านปรัชญา	4.90	0.26	4.67	0.44	2.34	.02
ด้านทฤษฎี	4.75	0.41	4.50	0.45	2.28	.02
ด้านแนวทางการจัดการศึกษา	4.59	0.39	4.33	0.40	2.58	.01
องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร	**4.64**	**0.33**	**4.35**	**0.39**	**3.17**	**.00**
ด้านกลุ่มเป้าหมาย	4.33	0.63	4.24	0.47	0.66	.51
ด้านหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ	4.78	0.26	4.44	0.38	3.85	.00
ด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.79	0.29	4.40	0.39	4.33	.00
ด้านหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	4.67	0.43	4.31	0.46	3.24	.00
องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน	**4.70**	**0.34**	**4.36**	**0.41**	**3.52**	**.00**
ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน	4.75	0.47	4.35	0.46	3.51	.00
ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.76	0.45	4.36	0.48	3.42	.00
ด้านการวัดและประเมินผล	4.80	0.31	4.41	0.45	3.65	.00
ด้านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์	4.59	0.59	4.34	0.46	2.06	.08
องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว	**4.64**	**0.53**	**4.28**	**0.52**	**2.79**	**.00**
ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา	4.75	0.39	4.38	0.44	3.53	.00
ด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว	4.53	0.72	4.19	0.65	2.09	.04
รวมทุกองค์ประกอบ	**4.70**	**0.32**	**4.42**	**0.37**	**3.22**	**.00**

จากตาราง 31 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้จัดการศึกษาในภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=4.70, S.D.=0.32) ในขณะที่ผู้จัดการศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก ($\overline{X}$=4.42 , S.D.=0.37) และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่ามี 4 องค์ประกอบ คือ **องค์ประกอบที่ 2** ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา **องค์ประกอบที่ 3** กลุ่มเป้าหมายและหลักสูตร **องค์ประกอบที่ 4** การจัดการเรียนการสอน **และองค์ประกอบที่ 5** บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ยกเว้น **องค์ประกอบที่ 1** กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ ที่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ

องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=4.76, S.D.=0.35) และผู้จัดการศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=4.58, S.D.=0.40)

องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และผู้จัดการศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$= 4.75, S.D.=0.29) และ ($\overline{X}$=4.50, S.D.=0.36) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน ดังนี้ ด้านปรัชญา ($\overline{X}$= 4.90, S.D.=0.26) ด้านทฤษฎี ($\overline{X}$= 4.75, S.D.=0.41) และ ด้านแนวทางการจัดการศึกษา ($\overline{X}$= 4.59, S.D.=0.39) ส่วนผู้จัดการศึกษามีความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านปรัชญา ($\overline{X}$= 4.67, S.D.=0.44) ด้านทฤษฎี ($\overline{X}$=4.50, S.D.=0.45)ส่วนด้านแนวทางการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$= 4.33, S.D.=0.40)

องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นโดยรวมในระดับมากที่สุด($\overline{X}$=4.64, S.D.=0.33) ส่วนผู้จัดการศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก ($\overline{X}$=4.35, S.D.=0.39) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือด้านหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ ($\overline{X}$= 4.78, S.D.=0.26) ด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\overline{X}$= 4.79, S.D.=0.29) และด้านหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ($\overline{X}$= 4.67, S.D.=0.43) ส่วนด้านกลุ่มเป้าหมาย มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\overline{X}$= 4.33, S.D.=0.63) และผู้จัดการศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก ทุกด้าน คือ ด้านกลุ่มเป้าหมาย ($\overline{X}$= 4.24, S.D.=0.47) ด้านหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ ($\overline{X}$=4.44, S.D.=0.38) ด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\overline{X}$=4.40, S.D.=0.39) และด้านหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ($\overline{X}$= 4.31, S.D.=0.46)

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นโดยรวมในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$= 4.70, S.D.=0.34) ส่วนผู้จัดการศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก ($\overline{X}$= 4.36, S.D.=0.41) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ทุกด้าน คือ ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ($\overline{X}$= 4.75, S.D.=0.47) ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\overline{X}$= 4.76, S.D.=0.45) ด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$= 4.80, S.D.=0.31) และ ด้านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ($\overline{X}$= 4.59, S.D.=0.59) และผู้จัดการศึกษามีความคิดเห็นในระดับ มาก ทุกด้าน ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ($\overline{X}$= 4.35, S.D.=0.46) ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\overline{X}$= 4.36, S.D.=0.48) ด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$= 4.41, S.D.=0.45) และ ด้านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ($\overline{X}$= 4.34, S.D.=0.46)

องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นโดยรวมในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$= 4.64, S.D.=0.53) ส่วนผู้จัดการศึกษามีความคิดเห็นในระดับ มาก ($\overline{X}$= 4.28, S.D.=0.52) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน คือ ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.75, S.D.=0.39) และด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุน

การจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ($\overline{X}$ = 4.53, S.D. = 0.72) และผู้จัดการศึกษามีความคิดเห็นในระดับ มาก ทุกด้าน คือ ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. = 0.44) และด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.65)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน กับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 84 คน รวม 105 คน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ว่ามีความน่าจะเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามตัวแปร เพศ ผู้ทรงคุณวุฒิ อายุ วุฒิ และประสบการณ์ ของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษา ด้วยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม ใช้ค่า t (t – test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One–Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ค่า เอฟ (F – test) รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 32 – 39

ตาราง 32 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาที่มีต่อองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษา n = 105		t	p
	$\overline{X}$	S.D.		
องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ	4.61	0.39	121.03	.00**
องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา	4.55	0.36	130.14	.00**
องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร	4.41	0.40	113.79	.00**
องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน	4.43	0.42	108.40	.00**
องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว	4.36	0.54	83.41	.00**
รวมทุกองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	4.47	0.37	122.57	.00**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 32 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาที่มีต่อองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยรวม และรายองค์ประกอบ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ ($\overline{X}$ = 4.61, S.D. = 0.39) และองค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.36) และอยู่ในระดับมาก 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร ($\overline{X}$ = 4.41, S.D. = 0.40) องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน ($\overline{X}$ = 4.43, S.D. = 0.42) และองค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ($\overline{X}$ = 4.36, S.D. = 0.54) ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษามีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยรวม และรายองค์ประกอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามตามตัวแปร เพศ และสถานภาพ เพื่อทดสอบความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม (t – test) ดังปรากฏในตาราง 33

ตาราง 33 เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษา เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามประเภทของสถานภาพโดยรวม และรายองค์ประกอบ

ความคิดเห็น	สถานภาพ				t
	ผู้เชี่ยวชาญ (N = 21)		ผู้จัดการศึกษา (N = 84)		
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.	
องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ	4.76	0.35	4.58	0.95	1.87*
องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา	4.75	0.29	4.50	0.36	2.88**
องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร	4.64	0.33	4.35	0.39	3.17**
องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน	4.70	0.34	4.36	0.41	3.52**
องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว	4.64	0.53	4.28	0.52	2.79**
รวมทุกองค์ประกอบ	4.70	0.32	4.42	0.37	3.22**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 33 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษา ที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน และองค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ส่วนองค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามตามตัวแปรอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ ของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษา เพื่อทดสอบความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F – test) ดังปรากฏในตาราง 34 - 35

ตาราง 34 เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษา เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายองค์ประกอบ

ความคิดเห็น	แหล่งแปรปรวน	df	SS	MS	F
องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.67	0.22	1.49
	ภายในกลุ่ม	101	15.20	0.15	
	รวม	104	15.88		
องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	0.74	0.25	1.97
	ภายในกลุ่ม	101	12.62	0.13	
	รวม	104	13.35		
องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	0.62	0.21	1.32
	ภายในกลุ่ม	101	15.67	0.16	
	รวม	104	16.38		
องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.05	0.35	2.05
	ภายในกลุ่ม	101	17.18	0.17	
	รวม	104	18.23		
องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว	ระหว่างกลุ่ม	3	1.51	0.50	1.80
	ภายในกลุ่ม	101	28.26	0.28	
	รวม	104	29.77		
รวมทุกองค์ประกอบ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.80	0.27	1.96
	ภายในกลุ่ม	101	13.73	0.14	
	รวม	104	14.53		

จากตาราง 34 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 35 เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษา เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายองค์ประกอบ

ความคิดเห็น	แหล่งแปรปรวน	df	SS	MS	F
องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.40	0.70	4.94**
	ภายในกลุ่ม	102	14.47	0.14	
	รวม	104	15.88		
องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.19	1.10	10.00**
	ภายในกลุ่ม	102	11.17	0.11	
	รวม	104	13.35		
องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.66	0.83	5.74**
	ภายในกลุ่ม	102	14.72	0.14	
	รวม	104	16.38		
องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.63	1.32	8.62**
	ภายในกลุ่ม	102	15.59	0.15	
	รวม	104	18.23		
องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว	ระหว่างกลุ่ม	2	2.10	1.05	3.86*
	ภายในกลุ่ม	102	27.68	0.27	
	รวม	104	29.77		
รวมทุกองค์ประกอบ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.78	0.89	7.12**
	ภายในกลุ่ม	102	12.75	0.13	
	รวม	104	14.53		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 35 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยรวมขององค์ประกอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ได้แก่ **องค์ประกอบที่ 1** กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ **องค์ประกอบที่ 2** ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา **องค์ประกอบที่ 3** กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร และ**องค์ประกอบที่ 4** การจัดการเรียนการสอน ส่วน**องค์ประกอบที่ 5** บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ดังนั้น เพื่อให้ทราบว่าองค์ประกอบที่ 1 - 5 และโดยรวมมีรายคู่ใดบ้างแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe) ดังปรากฏในตาราง 36 - 41

ตาราง 36 การทดสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามวุฒิการศึกษา องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ เป็นรายคู่

องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาโทขึ้นไป
	$\overline{X}$	4.49	4.71	4.75
ปริญญาตรี	4.49	-	0.22*	0.26
ปริญญาโท	4.71	-	-	0.04
ปริญญาโทขึ้นไป	4.75	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 36 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรี และปริญญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 37 การทดสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามวุฒิการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา เป็นรายคู่

องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาโทขึ้นไป
	$\overline{X}$	4.40	4.65	4.77
ปริญญาตรี	4.40	-	0.25**	0.37**
ปริญญาโท	4.65	-	-	0.12
ปริญญาโทขึ้นไป	4.77	-	-	-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 37 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรี และปริญญาโท และปริญญาตรีและปริญญาโทขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ส่วนปริญญาโทและปริญญาโทขึ้นไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 38 การทดสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามวุฒิการศึกษา องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมายและหลักสูตร เป็นรายคู่

องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และ หลักสูตร		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาโทขึ้นไป
	$\overline{X}$	4.32	4.41	4.72
ปริญญาตรี	4.32	-	0.90	0.40**
ปริญญาโท	4.41	-	-	0.31
ปริญญาโทขึ้นไป	4.72	-	-	-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 38 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรีและปริญญาโทขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมายและหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 39 การทดสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามวุฒิการศึกษา องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน เป็นรายคู่

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาโทขึ้นไป
	$\overline{X}$	4.31	4.44	4.82
ปริญญาตรี	4.31	-	0.13	0.51**
ปริญญาโท	4.44	-	-	0.38
ปริญญาโทขึ้นไป	4.82	-	-	-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 39 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรีและปริญญาโทขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 40 การทดสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามวุฒิการศึกษา องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว เป็นรายคู่

องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาโทขึ้นไป
	$\overline{X}$	4.25	4.37	4.70
ปริญญาตรี	4.25	-	0.12	0.45*
ปริญญาโท	4.37	-	-	0.33
ปริญญาโทขึ้นไป	4.70	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 40 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรีและปริญญาโทขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 41 การทดสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมขององค์ประกอบ เป็นรายคู่

รวมทุกองค์ประกอบ		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาโทขึ้นไป
	$\overline{X}$	4.35	4.52	4.75
ปริญญาตรี	4.35	-	0.17	0.40**
ปริญญาโท	4.52	-	-	0.18
ปริญญาโทขึ้นไป	4.75	-	-	-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 41 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรีและปริญญาโทขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยรวมขององค์ประกอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 42 เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษา เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายองค์ประกอบ

ความคิดเห็น	แหล่งแปรปรวน	df	SS	MS	F
องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.69	0.23	1.53
	ภายในกลุ่ม	101	15.19	0.15	
	รวม	104	15.88		
องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	1.04	0.35	2.83*
	ภายในกลุ่ม	101	12.32	0.12	
	รวม	104	13.35		
องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	0.27	0.09	0.56
	ภายในกลุ่ม	101	16.11	0.16	
	รวม	104	16.38		
องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.52	0.17	0.99
	ภายในกลุ่ม	101	17.71	0.18	
	รวม	104	18.23		
องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว	ระหว่างกลุ่ม	3	0.17	0.06	0.19
	ภายในกลุ่ม	101	29.61	0.29	
	รวม	104	29.77		
รวมทุกองค์ประกอบ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.43	0.14	1.02
	ภายในกลุ่ม	101	14.11	0.14	
	รวม	104	14.53		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 42แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยรวมขององค์ประกอบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ .05

เพื่อให้ทราบว่าใน องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา มีรายคู่ใดบ้างแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe) ดังปรากฏผลในตาราง 43

ตาราง 43 การทดสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำแนกตามประสบการณ์ องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา เป็นรายคู่

องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา		ต่ำกว่า 10 ปี	10 – 20 ปี	21 – 30 ปี	31 ปีขึ้นไป
	$\overline{X}$	4.43	4.55	4.71	4.57
ต่ำกว่า 10 ปี	4.43	-	0.12	0.28*	0.14
10 – 20 ปี	4.55		-	0.16	0.02
21 – 30 ปี	4.71			-	- 0.14
31 ปีขึ้นไป	4.57				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 43 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และที่มีประสบการณ์ 21–30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

จากผลการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques) จำนวน 3 รอบ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในด้านบริหารการศึกษา ด้านการศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษานอกระบบ ด้านการทดสอบและวัดผลการศึกษา ด้านอาชีวศึกษา และด้านพัฒนาชุมชนและสังคม จำนวน 21 คน และประเมินประสิทธิภาพและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ โดยผู้จัดการศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ ครูผู้สอน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขต/อำเภอ และอาสาสมัครองค์กรเอกชน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 84 คน ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามที่ผู้เชียวชาญและผู้จัดการศึกษามีความคิดเห็นในการนำไปปฏิบัติได้ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 209 ข้อ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มากำหนดเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล สามารถสรุปแต่ละประเด็นในองค์ประกอบของรูปแบบ ได้ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 กฎหมายและกฎบัตรสหประชาชาติ

กฎหมายและกฎบัตรสหประชาชาติ เป็นบทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติกฎบัตรสหประชาชาติ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ให้ทุกคนได้รับการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบที่หลากหลาย โดยยึดหลักของสิทธิมนุษยชน เนื่องด้วยคนทุกคนมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพและมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันไม่ว่าความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานของบุคคล ย่อมได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ตลอดจนสามารถเข้าถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สวัสดิการสังคม ความยุติธรรม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนี้

1. คนทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่า ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานของบุคคล ย่อมได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน

3. รัฐส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษา สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ตลอดชีวิต

4. รัฐพึงปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนอย่างเสมอภาค ตามที่ทำไว้กับนานาประเทศ

5. สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

6. การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานภาคีเครือข่าย และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

7. การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มตามความสามารถและตามศักยภาพ

8. บุคคล ครอบครัว องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางสังคม มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

9. การจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ควรเน้นความสำคัญด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และทักษะชีวิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

10. การจัดการศึกษา ต้องสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

11. การเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เป็นทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดของทุกคน

12. การรู้หนังสือและการคิดคำนวณพื้นฐาน เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

13. การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต มีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

14. การจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต

15. การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการจัดการเรียนเพื่อรู้ ปฏิบัติได้จริง มีชีวิตที่จะอยู่ร่วมกัน

16. ประชาชนทุกคน สามารถเข้าถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม อย่างเท่าเทียมกัน

องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา

ปรัชญา ทฤษฎี แนวทางการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตด้วยการผสมผสานระหว่างปรัชญากับความเชื่อในทฤษฎี เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและสนองต่อความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความต้องการของผู้เรียน ดังนี้

ด้านปรัชญา

1. ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) : กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน สังคมและประเทศชาติ

2. ปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) : กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ด้วยการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ด้านทฤษฎี

3. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) : การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ตามความต้องการ

4. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพุทธินิยม (Cognitivism) : การจัดลำดับของกระบวนการคิด การรับรู้ และประสบการณ์ของบุคคลจากการเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจไปสู่การแก้ปัญหา

5. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม(Humanism) : การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมเกิดประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

ด้านแนวทางการจัดการศึกษา

6. การจัดการศึกษาตามหลักแห่งสิทธิมนุษยชนให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลอยู่ภายใต้หลักแห่งสิทธิมนุษยชน

7. การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียน ของมูลนิธิ องค์กรเอกชนที่จัดการศึกษา หรือสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

8. การจัดการศึกษานอกระบบตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ให้กับแรงงานต่างด้าวที่ไม่รู้หนังสือไทย

9. การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว รวมทั้งผู้ไม่มีสัญชาติไทย

10. การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

11. การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

12. การจัดการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าถึงและประสบผลสำเร็จในด้านการศึกษา

13. การจัดการศึกษา จัดเนื้อหา หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของแรงงานต่างด้าว

14. การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว โดยมีหลักสูตรภาษาไทยกับภาษาของกลุ่มแรงงานต่างด้าว

15. การจัดการศึกษาให้สามารถเชื่อมโยง และถ่ายโอนกับการศึกษาในประเทศต้นทางได้

16. การเชื่อมโยงการศึกษากับประเทศต้นทางด้วยการปรับเนื้อหาสารการเรียนรู้ให้สอดคล้องกันทั้ง 2 ประเทศ

17. การจัดการอบรมครูผู้สอนให้สามารถจัดการศึกษาตามหลักสูตร เนื้อหา วิธีการสอนที่เหมาะสมกับแรงงานต่างด้าว โดยการสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ และอุปกรณ์การเรียนการสอน

18. การจัดการเรียนรู้ และการฝึกทักษะที่หลากหลายให้ เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และสอดคล้องกับวิถีชีวิต

19. การจัดการศึกษา ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายวิธี หรือเรียนด้วยวิธีใดตามความต้องการของผู้เรียน โดยสามารถนำผลการเรียนมาประเมินร่วมกันได้

20. การจัดการศึกษาผู้เรียนผ่านการประเมินใน แต่ละระดับการศึกษาตามหลักสูตรที่ลงทะเบียนเรียน สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

21. การจัดการศึกษา ใช้ภาษาชาติพันธุ์ในการสื่อสาร อธิบายขยายความ เพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร

กลุ่มเป้าหมาย เป็นแรงงานต่างด้าวที่ใช้แรงงานในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่ต้องการพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้จากแหล่งการจัดการศึกษาที่มีรูปแบบและไม่มีรูปแบบ เช่น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต/อำเภอ ใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และศูนย์การเรียนขององค์กรเอกชน ใช้หลักสูตรของศูนย์การเรียนที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อเป็นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสารโดยเชื่อมโยงกับ

บริบทของชีวิตประจำวัน ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการการเรียนรู้ของแรงงานต่างด้าวสู่ประชาคมสังคมแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีรูปแบบ ดังนี้

ด้านกลุ่มเป้าหมาย

1. การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

2. การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามช่วงอายุ เช่น ช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี, 26 – 30 ปี, 31 – 35 ปี, 36 – 40 ปี และ อายุ 41 ปีขึ้นไป

3. การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสัญชาติหรือชาติพันธุ์ เพื่อสะดวกในการจัดหาผู้สอนที่สามารถใช้ภาษาเดียวกับผู้เรียน เช่น ผู้เรียนสัญชาติลาวมีพื้นฐานด้านภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทย สามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็วกว่าผู้เรียนสัญชาติอื่น

4. การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม เช่น ผู้เรียนที่ได้รับการศึกษามาแล้วหรือจบการศึกษามาจากประเทศต้นทาง

5. การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสภาพปัญหา เช่น ผู้เรียนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาจากประเทศต้นทาง แต่ไม่สามารถ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย ได้

6. การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามทักษะอาชีพและวิถีชีวิต เช่น ทักษะด้านเครื่องจักรกล ทักษะด้านการประมงหรือการประมงต่อเนื่อง ทักษะด้านเกษตรกรรม ทักษะด้านการค้าขาย ทักษะด้านงานก่อสร้าง เป็นต้น

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ

หลักการ

7. เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าว ได้เรียนรู้หนังสือไทย (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) เพื่อสามารถสื่อสารและอยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข

8. แรงงานต่างด้าวได้รับการเรียนรู้ภาษาไทย ตามศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน

9. การจัดการเรียนรู้เพื่อการรู้หนังสือไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคล

10. มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน โดยเน้นการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล

11. บูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย

12. ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวพัฒนาตนเองเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

13. จัดให้มีการประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย

14. ออกหลักฐานรับรองทักษะการรู้ภาษาไทย

15. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายแรงงานต่างด้าว

จุดหมาย

16. ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวันได้

17. ให้แรงงานต่างด้าวเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อการเข้าถึงการใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้

18. ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะการคิดคำนวณเบื้องต้นได้ เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

19. ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวสามารถใช้ภาษาไทยและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่อสถานประกอบการและสังคมไทย

โครงสร้าง

การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ

20. การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น

21. การจัดการศึกษาโดยบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน

22. การจัดการศึกษาโดยบูรณาการระหว่างความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียนกับ การรู้หนังสือ

23. การจัดการศึกษาใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง ระยะเวลา 1 ปี หรือสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐาน และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน

สาระการเรียนรู้ผู้เรียนต้องเรียนรู้ในเรื่อง ดังนี้

24. สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

25. เรื่องใกล้ตัว เช่น ร่างกาย ครอบครัว โภชนาการ สุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บ

26. อุบัติเหตุต่างๆ เช่น อุบัติเหตุเกิดจากการเดินทาง อุบัติเหตุจาการทำงาน และภัยจากสิ่งเสพติด

27. การรักษาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ เป็นต้น

28. กฎหมายเบื้องต้น เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายการจราจร กฎหมายแรงงาน กฎ ระเบียบของชุมชน ท้องถิ่น เป็นต้น

29. การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

30. ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ชาติ

31. หน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดีที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย

32. เนื้อหาอาชีพพื้นฐาน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

33. การติดต่อและการขอรับบริการจากหน่วยงานของทางราชการ

กระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือ

34. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นำสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ บูรณาการให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น

35. การจัดการเรียนรู้โดยนำสภาพปัญหา ตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มาจัดทำเป็นประเด็นในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียนกับเนื้อหาสาระ นั้นๆ

36. การจัดการเรียนรู้โดยนำปรัชญา “คิดเป็น” กับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” มาใช้ในการคิดวิเคราะห์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน

37. การจัดการเรียนรู้โดยนำเรื่องเหตุการณ์ในปัจจุบัน ที่ผู้เรียนมีความสนใจมาจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

38. การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จัดคิดหาเหตุผลและแปลความหมาย จากภาษาชาติพันธุ์เป็นภาษาไทย

39. การจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น ศึกษาดูงาน ศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้รู้ เป็นต้น

ขั้นตอนการสอนภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น กล่าวคือ

40. การฟัง เป็นการสอนและฝึกทักษะเป็นลำดับแรก โดยผู้สอนนำเนื้อหาที่เตรียมไว้อ่านให้ผู้เรียนฟังแล้วนำคำหลักในเนื้อหาที่เสียงใกล้เคียงกับภาษาของผู้เรียนมาอธิบายความหมายของคำนั้นๆ โดยใช้สื่อประกอบ เช่น บัตรคำ แผ่นภาพ สื่อของจริง เป็นต้น

41. การพูด ผู้เรียนฝึกพูดคำหลักจากสื่อ โดยการฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง และเข้าใจความหมายของคำนั้นๆ ตลอดจนนำไปสู่การพูดเป็นประโยค

42. การอ่าน ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงจากคำหลัก โดยการผสมสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และการแจกลูกให้ถูกต้องจากสื่อการเรียนรู้

43. การเขียน เป็นทักษะขั้นสุดท้ายของภาษาไทย ซึ่งการเขียนจะสอนควบคู่ไปกับการอ่าน โดยให้อ่านและเขียนจากคำง่ายๆ

44. การคิดคำนวณเบื้องต้น ให้ผู้เรียนฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียน เลขอารบิค เลขไทย คำอ่าน คำศัพท์คณิตศาสตร์ สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ และฝึกให้รู้วิธีการ บวก ลบ คูณ หาร ตามลำดับ

การแบ่งช่วง การใช้ภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอน เพื่ออธิบายขยายความและสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน ออกเป็น 4 ช่วง คือ

45. ช่วงที่ 1 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 20 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 80

46. ช่วงที่ 2 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 50 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 50

47. ช่วงที่ 3 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 80 และภาษาชาติพันธุ์ เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 20

48. ช่วงที่ 4 ใช้ภาษาไทย ร้อยละ 100

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักการ

49. จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษา

50. ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำ และผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน

51. มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เรียน เน้นบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

52. ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย สภาพปัญหาการเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข

53. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาจากประเทศต้นทาง

54. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จุดหมาย

55. ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตที่ดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

56. ให้แรงงานต่างด้าวมีทักษะชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข

57. ให้แรงงานต่างด้าวสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

58. ให้แรงงานต่างด้าวมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

59. ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพ รักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

60. ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ

โครงสร้าง

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

61. การจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.

62. จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

63. การจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย

64. การจัดการศึกษาเรียนร่วม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 (ทวิศึกษา)

65. กิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถดำเนินการเองและเทียบโอนได้

66. สาระการเรียนรู้รายวิชาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี สามารถนำมาเทียบโอนได้

ผู้เรียนต้องเรียนรู้สาระการเรียนรู้ 5 สาระ ดังนี้

67. สาระทักษะการเรียนรู้ เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย

68. สาระความรู้พื้นฐาน เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

69. สาระการประกอบอาชีพ เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

70. สาระทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษา

71. สาระการพัฒนาสังคม เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม

กระบวนการจัดการเรียนรู้

72. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนและเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ เนื้อหาสาระวิชาที่จัดการเรียนการสอน

73. ศึกษา วิเคราะห์ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

74. นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระวิชา ความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียน มาจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้

75. การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีที่หลากหลาย การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้

76. การบันทึกหลังการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

77. การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้วยวิธีการหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

78. จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

หลักการ

79. ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำและผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน

80. จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษาต่อ หลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ

81. การจัดการศึกษาวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน

82. การจัดการศึกษาเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้

83. การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง และสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน

84. การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ

85. การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของชุมชน และสถานประกอบการ

จุดหมาย

86. ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในงานอาชีพ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

87. ให้แรงงานต่างด้าวสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม

88. ให้แรงงานต่างด้าวใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบอาชีพ มีทักษะในการจัดการ และพัฒนาอาชีพ

89. ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

90. ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพ สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ

91. ให้แรงงานต่างด้าวตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม ชุมชน และมีสำนึกในแผ่นดินที่อยู่อาศัย

โครงสร้าง

92. จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556

93. สถานศึกษาจัดการศึกษาแบ่งเป็น 6 ภาคเรียน จัดทำแผนการเรียน กำหนดวัน เวลาเรียน และแจ้งให้ผู้เรียนทุกคนทราบ

94. หมวดวิชาทักษะชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับกลุ่มวิชาภาษาไทยกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา

95. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับ กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาเลือก ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ

96. หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นสาระเกี่ยวกับรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ตามบริบทและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น และสถานประกอบการ

97. กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นการจัดกิจกรรม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึก และเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามโดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน

กระบวนการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

98. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละ 5 คน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือตลอดจนให้คำปรึกษากับผู้เรียนอย่างทั่วถึง

99. กำหนดวัน เวลาให้สอดคล้องกับสภาพการใช้เวลาในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน

100. การจัดการเรียนรู้ มีแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

101. การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

102. การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้ากับเครื่องมืออุปกรณ์ ที่ต้องใช้งานจริงในการประกอบอาชีพ

103. พัฒนาห้องเรียนปฏิบัติการให้มีศักยภาพ มีความพร้อม เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจำลองการทำงานจริงของสถานประกอบการ

104. การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการตามสถานการณ์จริง และพัฒนาทักษะวิชาชีพให้มีความชำนาญ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา

105. จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้สอนในสถานประกอบการ ทั้ง การเรียนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ หรือทบทวนความรู้ รายงานความก้าวหน้าจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง

106. การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริง การลงมือปฏิบัติหรือสังเกต และสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

107จัดให้มีวิทยากรสอนเสริมในสาระของรายวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาด้วยตนเองได้

108. จัดให้มีการติดตาม ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนโดยเพื่อน กลุ่มเพื่อน และการให้คำปรึกษา แนะนำจากครูผู้สอน หรือผู้เชี่ยวชาญ

109. ภาคีเครือข่ายและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดศึกษาด้วยรูปแบบที่หลากหลาย โดยใช้สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร จากแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ สภาพแวดล้อมของสังคมที่อยู่อาศัย แหล่งวิทยาการต่าง ๆ รวมถึงสื่อต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น สถานประกอบการ ศาสนสถาน ภูมิปัญญา สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนได้ดีขึ้น นอกจากนี้ ผู้เรียนได้รับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น และจัดให้มีการสอบวัดความรู้ การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ตามหลักการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน

1. การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้มาพบกัน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาข้อสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน

2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระรายวิชา

3. การเรียนรู้แบบชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียนในบางกลุ่มเนื้อหา สาระวิชา เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โดยครูผู้สอนจัดทำปฏิทินกำหนดวัน และ เวลาการเข้าชั้นเรียน

4. การเรียนรู้แบบทางไกล เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ เช่นการใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารกัน Line E-mail Chat room เป็นต้น

5. การเรียนจากการทำโครงงาน เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกันจนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในชีวิตจริงได้

6. การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ ได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติและวิธีการใหม่ๆ

7. การเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ และฝึกความสามารถทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรียนรู้ทักษะใหม่ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น

8. การเรียนรู้จากสื่อ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพความสนใจ ความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน

9. การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพจริงที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษาการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้าน วัด ชุมชน และสถานประกอบการ เป็นต้น

10. การสอนเสริม เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความสามารถตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีวัตถุประสงค์ และต้องมีการวางแผน จึงจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

11. การเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารร่วมกันออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ ตามความต้องการของผู้เรียน

ด้านสื่อการเรียนการสอน

12. สื่อสถานการณ์ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนในลักษณะชุดการเรียน ที่มีประเด็นปัญหาสู่การอภิปราย แสวงหาแนวทางสู่การปฏิบัติ

13. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเสริมบทเรียน เนื้อหา แบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ และสามารถใช้ในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนได้

14. สื่อสิ่งพิมพ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเรื่องนั้นๆ ประกอบด้วย บัตรคำ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ แผ่นภาพ สื่อโฆษณา แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ละครจากโทรทัศน์ เป็นต้น

15. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อผสมหลายรูปแบบที่มีเสียง ภาพเคลื่อนไหว สามารถให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI e–Learning E-book E-Training และ Learning Object เป็นต้น

16. สื่อของจริงที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสื่อต่างๆที่สามารถสัมผัสหรือจับต้องได้ที่มีอยู่ในชุมชนซึ่งมีทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่คนในชุมชนสร้างขึ้น เช่น ต้นไม้ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิต ประจำวัน

17. แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่เรียน เช่น ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ผลิตภัณฑ์ OTOP โรงสีข้าว สถานประกอบการ เป็นต้น

18. การเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์ฝึกทักษะวิชาชีพ สถานประกอบการ หรือวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ตามสาขาวิชาชีพที่เรียน

ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ

การวัดและประเมินผลการเรียนเพื่อการรู้หนังสือ

19. การวัดและประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย เป็นประโยคได้ถูกต้อง สามารถคิดคำนวณเบื้องต้น ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

20. การวัดและประเมินผลทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น ควรประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนต่อไป

21. ประเมินผลระหว่างเรียน ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อศึกษาผลการเรียน และการจัดสอนซ่อมเสริม

22. ประเมินหลังเรียน ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อทดสอบผลการเรียนโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระวิชาและจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในภาพรวมโดยสรุป

23. หลักเกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนจะต้องผ่านการประเมินทักษะและสมรรถนะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้น ทั้ง 5 ทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

วิธีการประเมินเพื่อการรู้หนังสือ

24. การประเมินโดยการสนทนากับผู้เรียนเพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการฟังและพูด

25. การประเมินโดยการให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงจาก ข้อความ บทความ แบบเรียน หรือเนื้อหาความรู้ต่างๆ เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในด้านการอ่าน

26. การประเมินโดยการให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากการอ่าน แล้วเขียน และเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟัง เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการพูด เขียน และการใช้ภาษาไทย

27. การประเมินโดยการเขียนตามคำบอก หรือการประเมินโดยใช้เครื่องมือการประเมิน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการเขียนและคิดคำนวณเบื้องต้น

28. การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ผู้เรียนผ่านการประเมินจะต้องได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละ **50** ในแต่ละทักษะ (การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น)

การวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

29. การวัดและประเมินผลรายวิชา ประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยการ ประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

30. การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน

31. การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ

32. การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้าน ความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบ และแฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น

33. การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชา ตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร

34. การกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพดำเนินการโดยคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการ หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

35. การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ

ด้านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ

หลักเกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ น้อย พอใช้ ดี และดีมาก ดังนี้

36. ได้คะแนนร้อยละ **0 - 49** ระดับ น้อย

37. ได้คะแนนร้อยละ **50 – 64** ระดับ พอใช้

38. ได้คะแนนร้อยละ **65 – 79** ระดับ ดี

39. ได้คะแนนร้อยละ **80** ขึ้นไป ระดับ ดีมาก

40. เกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น ในแต่ละด้านต้องผ่านในระดับปานกลางขึ้นไป

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556

41. ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

42. ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาอาชีพ หรือประสบการณ์การทำงานมาเทียบโอนผลการเรียนได้

43. คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา กำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนยื่นคำร้องขอการเทียบโอนผลการเรียน

44. การเทียบโอนรายวิชามาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ สู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี

45. การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษา ที่ออกให้โดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวง ศึกษาธิการประกาศใช้หรือรับรองในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ

46. การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดขึ้นตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ

47. การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศเป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่างประเทศที่หน่วยงานของประเทศนั้นๆ รับรองมาตรฐานการจัดการศึกษาหรือที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

48. การเทียบโอนการเรียนวิชาอาชีพจากแหล่งวิทยาการ เช่น ศูนย์ฝึกอาชีพ วิทยาลัยชุมชนวิทยาลัยสารพัดช่าง ผู้เรียนไปศึกษาจากสถานที่สอนอาชีพของเอกชน หรือหน่วยงานของทางราชการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ แล้วนำผลการเรียนมา เทียบโอน

49. การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ เป็นการนำผลการเรียนที่ผู้เรียนที่ไปเรียนในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระตามที่สถานศึกษากำหนดมาเทียบโอน

50. การเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่ เป็นการนำความรู้และทักษะจากการทำงานอาชีพของผู้เรียนมารับการตรวจสอบเพื่อกำหนดค่าและประเมินเป็นผลการเรียน

51. การเทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ โดยผู้เรียนนำอาชีพปัจจุบันของตน โดยอธิบายรายละเอียดอาชีพให้ชัดเจน เพื่อกำหนดค่า แล้วประเมินเป็นผลการเรียนได้

52. การเทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ เป็นการเทียบโอนโดยการให้ผู้เรียนเสนอโครงการประกอบอาชีพ แล้วประกอบอาชีพตามโครงการดังกล่าวแล้ว สถานศึกษาจะจัดให้มีการติดตามประเมินผลเป็นผลการเรียนของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว

สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการบริหารการจัดการศึกษาและให้บริการการศึกษา การวางแผนการศึกษา การประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว การประสานภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมถึงการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ส่วนปัจจัยละเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำนโยบายและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานส่งเริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย วางแผนการจัดทำหลักสูตร สื่อ อุปกรณ์ คู่มือการเรียนการสอน จัดทำหลักเกณฑ์การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ และเทียบระดับการศึกษา การพัฒนาบุคลากร ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณให้พอเพียง ทั่วถึงและเป็นธรรมให้สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

1. การวางแผนการจัดการศึกษา สถานศึกษาชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

2. การอบรมครู สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำและการใช้สื่อ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน และอื่นๆ ทั้งก่อนปฏิบัติงานและระหว่างปฏิบัติงาน

3. การประชาสัมพันธ์ เน้นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการ ครอบครัว ชุมชน ที่มีแรงงานต่างด้าวทำงานและอาศัยอยู่ ด้วยสื่อที่หลากหลาย

4. การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ให้สถานศึกษาประสานงาน ชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันจัด ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว

5. การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่าย ดำเนินการรับสมัครและ ขึ้นทะเบียนผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. การแนะแนวการเรียน เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้รับการแนะแนว เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อกำหนดเงื่อนไขต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

7. การเทียบโอน สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว

8. การวางแผนการเรียน สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนรายบุคคล/กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตาม และประเมินผู้เรียน

9. การลงทะเบียน สถานศึกษาให้ผู้เรียนแรงงานต่างด้าว ลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา

10. การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามปรัชญาหลักการการศึกษานอกระบบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

11. การวัดและประเมินผลการเรียน สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำระเบียบ / แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด

12. การจบหลักสูตร เป็นการจบหลักสูตรระดับต่างๆของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว

13. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดทำนโยบายและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อประกาศเป็นนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว ของกระทรวงศึกษาธิการ

14. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ตามมาตรา 30 และมาตรา 80 แห่งรัฐธรรมนูญ 2550 และมาตรา 8 และมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

15. องค์กรภาคีเครือข่ายภาครัฐ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

16. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยส่งเสริม สนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ / เขต จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

17. กระทรวงศึกษาธิการและองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวอย่างพอเพียง ทั่วถึง และเป็นธรรม

18. กระทรวงศึกษาธิการระดมทุนจากองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

19. กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสำนักทดสอบวัดความรู้ภาษาไทยสำหรับกลุ่มแรงงานต่างด้าว

20. กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมด้านภาษาและอาชีพพื้นฐานสำหรับแรงงานต่างด้าว

21. กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในระดับพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้ คือ 1) เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล 2) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย จำนวน 3 รอบ และแบบสอบถาม เพื่อการประเมินประสิทธิภาพและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง โดยผู้จัดการศึกษา จำนวน 1 รอบ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

ขั้นการสร้างรูปแบบ เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ด้วยกระบวนการเทคนิคเดลฟาย ด้วยการสัมภาษณ์และแบบสนทนากลุ่มแบบมีโครงสร้าง ตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยได้กำหนด ในรอบที่ 1 ส่วนในรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และรอบที่ 3 ใช้แบบสอบถามชุดเดียวกับรอยที่ 2 แต่เพิ่มค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ที่ได้จากการวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญ ในรอบที่ 2

ขั้นประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติจริง ใช้แบบสอบถามที่ได้รับจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 มาปรับปรุงและจัดทำเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 84 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จากการศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ แนวคิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่สัญชาติไทยที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นกรอบในการสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques) จำนวน 3 รอบ จากการรวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินประสิทธิภาพ และความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติ โดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ จากความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 84 คน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามด้วยเทคนิคเดลฟาย นำค่าคะแนนความคิดเห็นมาคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ขั้นตอนการประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลที่พัฒนาขึ้น โดยศึกษาจากความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ นำคะแนนความคิดเห็นมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ด้วยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม ใช้ค่า t (t – test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ค่า เอฟ (F – test) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล สรุปได้ว่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตามเทคนิคเดลฟาย และกลุ่มผู้จัดการศึกษา ทั้ง 4 รอบ มีความคิดเห็นว่า รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.47, S.D. = 0.37) ในการนำไปปฏิบัติโดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1. องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล อาศัยตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2550 โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่างเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพร่างกายหรือสุขภาพ สถานของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ว่าการจัดการศึกษาเกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และบทบัญญัติในกฎบัตรสหประชาชาติ สนธิสัญญาหรือข้อตกลงที่ประเทศไทยได้ลงนามในข้อตกลงระหว่างประเทศ กล่าวคือ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All : EFA) กำหนดไว้ว่ามนุษย์ทุกคนไม่ว่าเด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ พึงมีโอกาสได้รับการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ การเรียนรู้ขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ทักษะสำหรับการเรียนรู้ที่จำเป็น ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติอันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอด เพื่อพัฒนาตนเองอย่างเต็มความสามารถ เพื่อดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพอย่างมีศักดิ์ศรี มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมได้อย่างเต็มที่ ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตน และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ตลอดจนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง

1.2 องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว เป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่เหมาะสม กระบวนการคิด การรับรู้ และประสบการณ์ของบุคคลจากการเรียนรู้ ย่อมเกิดประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง แนวทางการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความรู้และทักษะพื้นฐานแก่บุคคลให้เกิดการเรียนรู้ สามารถอ่านออกเขียนได้ รู้หนังสือ สามารถศึกษาต่อตามศักยภาพของตนเอง รวมถึงมีทักษะในการดำรงชีวิตสามารถอยู่รอดในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้

1.3 องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร เป็นการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปและเป็นกลุ่มผู้เรียนที่มิได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลัก ควรบูรณาการเนื้อหา จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยการนำหลักการ เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลด้วยรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรในแต่ละระดับ ประกอบด้วย หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1.4 องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนด้วยหลากหลายวิธี เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่รอบๆ ตัว และจัดสื่อช่วยสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่แสดงถึงการพัฒนาความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ การพัฒนาการของผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ เช่น การประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ประเมินผลการเรียนรายวิชา ประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ประเมินคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน ด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข นอกจากนั้นสถานศึกษาต้องจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนตามศักยภาพและความเหมาะสมของสถานศึกษา

1.5 องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว สถานศึกษาเป็นหน่วยจัดการศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการในเชิงการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การวางแผนการจัดการศึกษา การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย การจัดการเรียนรู้ การประชาสัมพันธ์ การพัฒนาครูและบุคลากร การวัดและประเมินผลการเรียน และจำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนทั้งด้านนโยบาย ด้านกฎหมาย ด้านการเงินและอื่นๆ จากหน่วยงานต้นสังกัด

2. การสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว จำนวน 21 คน ที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ด้วยเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย จำนวน 3 รอบ พบว่า ในรอบที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 21 คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันกับองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ในรอบที่ 2 และ 3 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.68 , S.D. = 0.34) และ($\overline{X}$ = 4.70 , S.D. = 0.32) ตามลำดับ

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติ โดยสอบถามความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษา จำนวน 84 คน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.47 , S.D. = 0.37) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.70 , S.D. = 0.32)

สูงกว่าผู้จัดการศึกษา ที่มีความคิดเห็นในการนำรูปแบบไปปฏิบัติได้ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.42 , S.D. = 0.37)

4. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้จัดการศึกษา ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความน่าจะเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติได้ทุกองค์ประกอบ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 111 ข้อ ที่ระดับ .05 จำนวน 49 ข้อ และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 59 ข้อ

5. ผู้วิจัยพบว่า ระดับคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ที่ผู้เชี่ยวชาญ($\overline{X}$ = 4.76 , S.D.= 0.35) และผู้จัดการศึกษา($\overline{X}$ = 4.58 , S.D.= 0.40) เห็นพ้องไปในทางเดียวกันได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย กฎบัตรสหประชาชาติ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน คนทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพและมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันซึ่งรัฐพึงปฏิบัติตามสนธิสัญญาที่ได้ลงนามไว้กับนานาประเทศ ที่ว่า รัฐส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้เรียน รวมถึงทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอด ทั้งนี้การจัดการศึกษาคำนึงถึงตามแตกต่างระหว่างบุคคลให้ได้เรียนรู้เต็มตามความสามารถและตามศักยภาพ ข้อสังเกตจะเห็นได้ว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ กฎบัตรสหประชาชาติ สนธิสัญญาหรือข้อตกลงที่ประเทศไทยได้ลงนามในข้อตกลงระหว่างประเทศ เป็นกรอบในการถือปฏิบัติตามหลักสากลที่นานาอารยประเทศยอมรับและเป็นที่รับรู้ของบุคคลทั่วไปถึงข้อตกลงนั้น และจากการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า P > .05)

6. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐที่เปิดให้ผู้ด้อยโอกาส รวมถึงผู้อพยพเข้าเมืองทั้งที่ถูกฎหมายหรือผิดกฎหมายได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการวิจัยพบว่า ผู้จัดการศึกษาภาครัฐยังไม่เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าวได้เข้ารับการศึกษาด้วยสาเหตุความไม่เข้าใจในด้านระเบียบ กฎหมาย ในการปฏิบัติ ประกอบกับหน่วยงานต้นสังกัดมิได้จัดสรรงบประมาณเพื่อในการนี้โดยตรง รวมถึงขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาของกลุ่มแรงงานต่างด้าว เว้นแต่องค์กรเอกชนที่มีอาสาสมัครเข้าไปจัดการศึกษาให้กับกลุ่มแรงงานต่างด้าวเพื่อการสื่อสาร ด้านสาธารณสุขพื้นฐาน และกฎหมายพื้นฐานสำหรับแรงงานต่างด้าว ไม่มีหลักสูตรรูปแบบในการจัดการศึกษา จึงทำให้แรงงานต่างด้าวขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา การเข้าถึงบริการจากภาครัฐ ตามหลักสิทธิมนุษยชน

7. จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ดังนี้

ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต/อำเภอ เป็นสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการในหลายๆ ด้าน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ยังไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจาก ขาดคู่มือในการ

ปฏิบัติงาน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านภาษาของกลุ่มแรงงานต่างด้าว ไม่มีแผนการจัดการศึกษารองรับไว้อย่างเป็นระบบ และขาดการประชาสัมพันธ์ให้ถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรง

ด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ยังไม่ได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านนโยบาย ด้านกฎหมาย ด้านงบประมาณ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว

รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ

กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ ที่นำมากำหนดเป็นกรอบนโยบายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 ให้คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดว่า การศึกษาตลอดชีวิตเกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่วนบทบัญญัติในกฎบัตรสหประชาชาติ สนธิสัญญาหรือข้อตกลงที่ประเทศไทยได้ลงนามในข้อตกลงระหว่างประเทศ ได้ยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน กล่าวคือ มนุษย์ทุกคนไม่ว่าเด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ พึงมีโอกาสได้รับการศึกษาที่จัดขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางและเอื้อต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ประกอบด้วย

1. คนทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน
2. ความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่า ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานของบุคคล ย่อมได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน
3. รัฐส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต
4. รัฐพึงปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนอย่างเสมอภาค ตามที่ทำไว้กับนานาประเทศ
5. สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ
6. การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานภาคีเครือข่าย และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน
7. การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มตามความสามารถและตามศักยภาพ

8. การจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ควรเน้นความสำคัญด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และทักษะชีวิต สนองต่อความต้องการของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

9. การรู้หนังสือและการคิดคำนวณ เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

10. การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต มีรูปแบบที่หลากหลายปฏิบัติได้จริง มีชีวิตที่จะอยู่ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

11. ประชาชนทุกคน สามารถเข้าถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม อย่างเท่าเทียมกัน

องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา

ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา เป็นการผสมผสานแนวคิดหรือความเชื่อจากปรัชญาและทฤษฎี เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ประกอบด้วย

ด้านปรัชญา

1. ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) : กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสมมีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน สังคมและประเทศชาติ

2. ปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) : กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ด้วยการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ด้านทฤษฎี

1. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) **:** การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ตามความต้องการ

2. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพุทธินิยม (Cognitivism) **:** การจัดลำดับของกระบวนการคิด การรับรู้ และประสบการณ์ของบุคคลจากการเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจไปสู่การแก้ปัญหา

3. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม (Humanism) **:** การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมเกิดประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

ด้านแนวทางการจัดการศึกษา

เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความรู้และทักษะพื้นฐานแก่บุคคลให้เกิดการเรียนรู้ สามารถอ่านออกเขียนได้ รู้หนังสือ สามารถศึกษาต่อตามศักยภาพของตนเอง รวมถึงมีทักษะในการดำรงชีวิตสามารถอยู่รอดในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้

1. การจัดการศึกษาตามหลักแห่งสิทธิมนุษยชนให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลอยู่ภายใต้หลักแห่งสิทธิมนุษยชน

2. การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียนของมูลนิธิ องค์กรเอกชนที่จัดการศึกษา หรือสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

3. การจัดการศึกษานอกระบบ โดยอาศัยแนวทางของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 และหลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือไทย

4. การจัดการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าถึงและประสบผลสำเร็จในด้านการศึกษา

5. การจัดการศึกษา จัดเนื้อหา หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของแรงงานต่างด้าว

6. การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว โดยมีหลักสูตรภาษาไทยกับภาษาของกลุ่มแรงงานต่างด้าว

7. การจัดการศึกษาให้สามารถเชื่อมโยงและถ่ายโอนกับการศึกษาในประเทศต้นทางได้

8. การเชื่อมโยงการศึกษากับประเทศต้นทางด้วยการปรับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกันทั้ง 2 ประเทศ

9. การจัดการอบรมครูผู้สอนให้สามารถจัดการศึกษาตามหลักสูตร เนื้อหา วิธีการสอนที่เหมาะสมกับแรงงานต่างด้าว โดยการสนับสนุน สื่อ แหล่งเรียนรู้ และอุปกรณ์การเรียนการสอน

10. การจัดการเรียนรู้ และการฝึกทักษะที่หลากหลายให้ เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และสอดคล้องกับวิถีชีวิต

11. การจัดการศึกษา ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายวิธี หรือเรียนด้วยวิธีใดตามความต้องการของผู้เรียน โดยสามารถนำผลการเรียนมาประเมินร่วมกันได้

12. การจัดการศึกษาผู้เรียนผ่านการประเมินใน แต่ละระดับการศึกษาตามหลักสูตรที่ลงทะเบียนเรียน สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

13. การจัดการศึกษา ใช้ภาษาชาติพันธุ์ในการสื่อสาร อธิบายขยายความ เพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร

ด้านกลุ่มเป้าหมาย เป็นกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ที่เข้ารับการศึกษาในสถานศึกษานอกระบบ (ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขต/อำเภอ) หรือศูนย์การเรียนที่องค์กรเอกชนจัดการศึกษา ทั้งนี้ ผู้จัดการศึกษาจำเป็นต้องมีข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน เช่น ระดับการศึกษาเดิมของผู้เรียน อาชีพ เพื่อผู้จัดการศึกษาสามารถจัดกลุ่มผู้เรียนให้สอดคล้องกับระดับการศึกษา คือ

1. การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

2. การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามช่วงอายุ เช่น ช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี, 26 – 30 ปี, 31 – 35 ปี, 36 – 40 ปี และ อายุ 41 ปีขึ้นไป

3. การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสัญชาติหรือชาติพันธุ์ เพื่อสะดวกในการจัดหาผู้สอนที่สามารถใช้ภาษาเดียวกับผู้เรียน เช่น ผู้เรียนสัญชาติลาวมีพื้นฐานด้านภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทย สามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็วกว่าผู้เรียนสัญชาติอื่น

4. การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม เช่น ผู้เรียนที่ได้รับการศึกษามาแล้วหรือจบการศึกษามาจากประเทศต้นทาง

5. การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสภาพปัญหา เช่น ผู้เรียนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาจากประเทศต้นทาง แต่ไม่สามารถ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย ได้

6. การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามทักษะอาชีพและวิถีชีวิต เช่น ทักษะด้านเครื่องจักรกล ทักษะด้านการประมงหรือการประมงต่อเนื่อง ทักษะด้านเกษตรกรรม ทักษะด้านการค้าขาย ทักษะด้านงานก่อสร้าง เป็นต้น

ด้านหลักสูตร การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เป็นการจัดหลักสูตรและแผนการเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยนำหลักการ เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน จากหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาเฉพาะกลุ่มเป้าหมายแรงงานต่างด้าว ทั้งนี้ การจัดการศึกษาต้องเน้นคุณธรรมและจริยธรรม โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ

หลักการ

1. เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าว ได้เรียนรู้หนังสือไทย (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) เพื่อสามารถสื่อสารและอยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข

2. แรงงานต่างด้าวได้รับการเรียนรู้ภาษาไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคลตามศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน

3. มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน โดยเน้นการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล

4. บูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย

5. ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวพัฒนาตนเองเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. จัดให้มีการประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย

7. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายแรงงานต่างด้าว

8. ออกหลักฐานรับรองทักษะการรู้ภาษาไทย

จุดหมาย

1. ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

2. ให้แรงงานต่างด้าวเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อการเข้าถึงการใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้

3. ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะการคิดคำนวณเบื้องต้นได้ เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

4. ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวสามารถใช้ภาษาไทยและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่อสถานประกอบการและสังคมไทย

โครงสร้าง

การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ

1. การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น

2. การจัดการศึกษาโดยบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน

3. การจัดการศึกษาโดยบูรณาการระหว่างความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียนกับการรู้หนังสือ

4. การจัดการศึกษาใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง ระยะเวลา 1 ปี หรือสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐาน และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน

สาระการเรียนรู้

1. สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

2. เรื่องใกล้ตัว เช่นร่างกาย ครอบครัว โภชนาการ สุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บ อุบัติเหตุต่างๆ เช่น อุบัติเหตุเกิดจากการเดินทาง อุบัติเหตุจาการทำงาน และภัยจากสิ่งเสพติด

3. การรักษาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ เป็นต้น

4. กฎหมายเบื้องต้น เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายการจราจร กฎหมายแรงงาน กฎ ระเบียบของชุมชน ท้องถิ่น เป็นต้น

5. การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

6. ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ชาติ และหน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดีที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย

7. เนื้อหาอาชีพพื้นฐาน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

8. การติดต่อและการขอรับบริการจากหน่วยงานของทางราชการ

กระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือ

1. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นำสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ บูรณาการให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น

2. การจัดการเรียนรู้โดยนำสภาพปัญหา ตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มาจัดทำเป็นประเด็นในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียนกับเนื้อหาสาระ นั้นๆ

3. การจัดการเรียนรู้โดยนำปรัชญา “คิดเป็น” กับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” มาใช้ในการคิดวิเคราะห์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน

4. การจัดการเรียนรู้โดยนำเรื่องเหตุการณ์ในปัจจุบัน ที่ผู้เรียนมีความสนใจมาจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จัดคิดหาเหตุผลและแปลความหมาย จากภาษาชาติพันธุ์เป็นภาษาไทย

6. การจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น ศึกษาดูงาน ศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้รู้ เป็นต้น

ขั้นตอนการสอนภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น

1. การฟัง เป็นการสอนและฝึกทักษะเป็นลำดับแรก โดยผู้สอนนำเนื้อหาที่เตรียมไว้ อ่านให้ผู้เรียนฟังแล้วนำคำหลักในเนื้อหาที่เสียงใกล้เคียงกับภาษาของผู้เรียนมาอธิบายความหมายของคำนั้นๆ โดยใช้สื่อประกอบ เช่น บัตรคำ แผ่นภาพ สื่อของจริง เป็นต้น

2. การพูด ผู้เรียนฝึกพูดคำหลักจากสื่อ โดยการฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง และเข้าใจความหมายของคำนั้นๆ ตลอดจนนำไปสู่การพูดเป็นประโยค

3. การอ่าน ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงจากคำหลัก โดยการผสมสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และการแจกลูกให้ถูกต้องจากสื่อการเรียนรู้

4. การเขียน เป็นทักษะขั้นสุดท้ายของภาษาไทย ซึ่งการเขียนจะสอนควบคู่ไปกับการอ่าน โดยให้อ่านและเขียนจากคำง่ายๆ

5. การคิดคำนวณเบื้องต้น ให้ผู้เรียนฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนเลขอารบิค เลขไทย คำอ่าน คำศัพท์คณิตศาสตร์ สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ และฝึกให้รู้วิธีการ บวก ลบ คูณ หาร ตามลำดับ

การแบ่งช่วง การใช้ภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนเพื่ออธิบายขยายความ และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน ออกเป็น 4 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 20 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 80

ช่วงที่ 2 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 50 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 50

ช่วงที่ 3 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 80 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 20
ช่วงที่ 4 ใช้ภาษาไทย ร้อยละ 100

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักการ

1. จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษา
2. ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษาการมีงานทำและผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน
3. มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เน้นบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย สภาพปัญหาการเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข
5. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาจากประเทศต้นทาง
6. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จุดหมาย

1. ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตที่ดี มีทักษะชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข
2. ให้แรงงานต่างด้าวสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น
3. ให้แรงงานต่างด้าวมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพ รักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
4. ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ

โครงสร้าง

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. การจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
2. จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การจัดการศึกษาเรียนร่วม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 (ทวิศึกษา)

3. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสามารถดำเนินการเองและเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ได้ตามมติคณะกรรมการสถานศึกษา

4. สาระการเรียนรู้รายวิชาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี สามารถนำมาเทียบโอนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระทักษะการเรียนรู้ เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย

2. สาระความรู้พื้นฐาน เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

3. สาระการประกอบอาชีพ เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

4. สาระทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษา

5. สาระการพัฒนาสังคม เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนและเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ เนื้อหาสาระวิชาที่จัดการเรียนการสอน

2. ศึกษา วิเคราะห์ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

3. นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระวิชา ความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียน มาจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้

4. การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีที่หลากหลาย การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้

5. การบันทึกหลังการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

6. การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

7. จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

หลักการ

1. ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำและผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน

2. จัดการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงานต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษาต่อหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ

3. การจัดการศึกษาวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน

4. การจัดการศึกษาเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพสามารถประกอบอาชีพได้

5. การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง และสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน

6. การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ

7. การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการและชุมชน

จุดหมาย

1. ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในงานอาชีพ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ให้แรงงานต่างด้าวสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม

3. ให้แรงงานต่างด้าวใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบอาชีพ มีทักษะในการจัดการ และพัฒนาอาชีพ

4. ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

5. ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพ สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ

6. ให้แรงงานต่างด้าวตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม ชุมชน และมีสำนึกในแผ่นดินที่อยู่อาศัย

โครงสร้าง

1. จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556

2. สถานศึกษาจัดการศึกษาแบ่งเป็น 6 ภาคเรียน จัดทำแผนการเรียน กำหนดวัน เวลาเรียน และแจ้งให้ผู้เรียนทุกคนทราบ

สาระการเรียนรู้

1. หมวดวิชาทักษะชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับกลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา

2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับ กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาเลือก ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ

3. หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นสาระเกี่ยวกับรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ตามบริบทและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ

4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นการจัดกิจกรรม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึก และเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละ 5 คน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือตลอดจนให้คำปรึกษากับผู้เรียนอย่างทั่วถึง

2. กำหนดวัน เวลาให้สอดคล้องกับสภาพการใช้เวลาในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน

3. การจัดการเรียนรู้ มีแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

4. การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

5. การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้ากับเครื่องมืออุปกรณ์ ที่ต้องใช้งานจริงในการประกอบอาชีพ

6. พัฒนาห้องเรียนปฏิบัติการให้มีศักยภาพ มีความพร้อม เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจำลองการทำงานจริงของสถานประกอบการ

7. การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการตามสถานการณ์จริง และพัฒนาทักษะวิชาชีพให้มีความชำนาญ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา

8. จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้สอนในสถานประกอบการ ทั้ง การเรียนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ หรือทบทวนความรู้ รายงานความก้าวหน้าจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง

9. การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริง การลงมือปฏิบัติหรือสังเกต และสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

10. จัดให้มีวิทยากรสอนเสริมในสาระของรายวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาด้วยตนเองได้

11. จัดให้มีการติดตาม ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนโดยเพื่อน กลุ่มเพื่อน และการให้คำปรึกษา แนะนำจากครูผู้สอน หรือผู้เชี่ยวชาญ

12. ภาคีเครือข่ายและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน เป็นกระบวนการการจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้กับแรงงานต่างด้าว ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน

1. การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้มาพบกัน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาข้อสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน

2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระรายวิชา

3. การเรียนรู้แบบชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียนในบางกลุ่มเนื้อหา สาระวิชา เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โดยครูผู้สอนจัดทำปฏิทินกำหนดวัน และ เวลาการเข้าชั้นเรียน

4. การเรียนรู้แบบทางไกล เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ เช่นการใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารกัน Line E-mail Chat room เป็นต้น

5. การเรียนจากการทำโครงงาน เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกันจนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในชีวิตจริงได้

6. การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ ได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติและวิธีการใหม่ๆ

7. การเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ และฝึกความสามารถทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรียนรู้ทักษะใหม่ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น

8. การเรียนรู้จากสื่อ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพความสนใจ ความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน

9. การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพจริงที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้าน วัด ชุมชน และสถานประกอบการ เป็นต้น

10. การสอนเสริม เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความสามารถตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีวัตถุประสงค์ และต้องมีการวางแผน จึงจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

11. การเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารร่วมกันออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ ตามความต้องการของผู้เรียน

ด้านสื่อการเรียนการสอน

1. สื่อสถานการณ์ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนในลักษณะชุดการเรียน ที่มีประเด็นปัญหาสู่การอภิปราย แสวงหาแนวทางสู่การปฏิบัติ

2. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเสริมบทเรียน เนื้อหา แบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ และสามารถใช้ในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนได้

3. สื่อสิ่งพิมพ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเรื่องนั้นๆ ประกอบด้วย บัตรคำ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ แผ่นภาพ สื่อโฆษณา แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ละครจากโทรทัศน์ เป็นต้น

4. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อผสมหลายรูปแบบที่มีเสียง ภาพเคลื่อนไหว สามารถให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน e–Learning E-book E-Training และ Learning Object เป็นต้น

5. สื่อของจริงที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสื่อต่างๆที่สามารถสัมผัสหรือจับต้องได้ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งมีทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่คนในชุมชนสร้างขึ้น เช่น ต้นไม้ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิต ประจำวัน

6. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่เรียน เช่น ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ผลิตภัณฑ์ OTOP โรงสีข้าว สถานประกอบการ เป็นต้น

7. การเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์ฝึกทักษะวิชาชีพ สถานประกอบการ หรือวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ตามสาขาวิชาชีพที่เรียน

ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียน การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ

1. การวัดและประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย เป็นประโยคได้ถูกต้อง สามารถคิดคำนวณเบื้องต้น ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. การวัดและประเมินผลทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น ควรประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนต่อไป

3. ประเมินผลระหว่างเรียน ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อศึกษาผลการเรียน และการจัดสอนซ่อมเสริม

4. ประเมินหลังเรียน ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อทดสอบผลการเรียนโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระวิชาและจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในภาพรวมโดยสรุป

5. หลักเกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนจะต้องผ่านการประเมินทักษะและสมรรถนะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้น ทั้ง 5 ทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

วิธีการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ

1. การประเมินโดยการสนทนากับผู้เรียน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการฟังและพูด

2. การประเมินโดยการให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงจาก ข้อความ บทความ แบบเรียน หรือเนื้อหาความรู้ต่างๆ เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในด้านการอ่าน

3. การประเมินโดยการให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากการอ่าน แล้วเขียน และเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟัง เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการพูด เขียน และการใช้ภาษาไทย

4. การประเมินโดยการเขียนตามคำบอก หรือการประเมินโดยใช้เครื่องมือการประเมิน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการเขียนและคิดคำนวณเบื้องต้น

5. การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ผู้เรียนผ่านการประเมินจะต้องได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละ 50 ในแต่ละทักษะ (การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น)

การวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

1. การวัดและประเมินผลรายวิชา ประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยการ ประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน

3. การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชา

4. การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติของผู้เรียนด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบ และแฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น

5. การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร

6. การกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ดำเนินการโดยคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการ หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

ด้านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ

1. หลักเกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ น้อย พอใช้ ดี และดีมาก ดังนี้

ได้คะแนนร้อยละ 0 - 49 ระดับ น้อย

ได้คะแนนร้อยละ 50 – 64 ระดับ พอใช้

ได้คะแนนร้อยละ 65 – 79 ระดับ ดี

ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ระดับ ดีมาก

2. เกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น ในแต่ละด้านต้องผ่านในระดับปานกลางขึ้นไป

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556

1. ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาอาชีพ หรือประสบการณ์การทำงานมาเทียบโอนผลการเรียนได้

3. คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา กำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนยื่นคำร้องขอการเทียบโอนผลการเรียน

4. การเทียบโอนรายวิชามาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ สู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี

5. การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษา ที่ออกให้โดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวง ศึกษาธิการประกาศใช้หรือรับรองในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ

6. การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดขึ้นตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ

7. การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่างประเทศที่หน่วยงานของประเทศนั้นๆ รับรองมาตรฐานการจัดการศึกษา หรือที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

8. การเทียบโอนการเรียนวิชาอาชีพจากแหล่งวิทยาการ เช่น ศูนย์ฝึกอาชีพ วิทยาลัยชุมชนวิทยาลัยสารพัดช่าง ผู้เรียนไปศึกษาจากสถานที่สอนอาชีพของเอกชน หรือหน่วยงานของทางราชการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ แล้วนำผลการเรียนมา เทียบโอน

9. การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ เป็นการนำผลการเรียนที่ผู้เรียนที่ไปเรียนในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ตามที่สถานศึกษากำหนดมาเทียบโอน

10. การเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่ เป็นการนำความรู้และทักษะจากการทำงานอาชีพของผู้เรียนมารับการตรวจสอบเพื่อกำหนดค่า และประเมินเป็นผลการเรียน

11. การเทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ โดยผู้เรียนนำอาชีพปัจจุบันของตน โดยอธิบายรายละเอียดอาชีพให้ชัดเจน เพื่อกำหนดค่า แล้วประเมินเป็นผลการเรียนได้

12. การเทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ เป็นการเทียบโอนโดยการให้ผู้เรียนเสนอโครงการประกอบอาชีพ แล้วประกอบอาชีพตามโครงการดังกล่าวแล้ว สถานศึกษาจะจัดให้มีการติดตามประเมินผลเป็นผลการเรียนของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขสนับสนุนการจัดการศึกษา

การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องเข้ามามีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

1. การวางแผนการจัดการศึกษา สถานศึกษาชี้แจงสร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

2. การอบรมครู สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำและการใช้สื่อทั้งก่อนปฏิบัติงานและระหว่างปฏิบัติงาน

3. การประชาสัมพันธ์ เน้นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการ ครอบครัว ชุมชน ที่มีแรงงานต่างด้าวทำงานและอาศัยอยู่ ด้วยสื่อที่หลากหลาย

4. การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ให้สถานศึกษาประสานงาน ชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันจัด ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว

5. การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่ายดำเนินการรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. การแนะแนวการเรียน เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้รับการแนะแนว เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อกำหนดเงื่อนไขต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

7. การเทียบโอน สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือ เทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ที่เป็นแรงงานต่างด้าว

8. การวางแผนการเรียน สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนรายบุคคล/กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตาม และประเมินผู้เรียน

9. การลงทะเบียน สถานศึกษาให้ผู้เรียนแรงงานต่างด้าว ลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา

10. การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามปรัชญา หลักการการศึกษานอกระบบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

11. การวัดและประเมินผลการเรียน สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำระเบียบ / แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนด

12. การจบหลักสูตร เป็นการจบหลักสูตรระดับต่างๆของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักเกณฑ์ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ด้านปัจจัยและเงื่อนไขสนับสนุนการจัดการศึกษา

1. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำนโยบายและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศเป็นนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว ของกระทรวงศึกษาธิการ

2. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ตามมาตรา 30 และมาตรา 80 แห่งรัฐธรรมนูญ 2550 และมาตรา 8 และมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3. องค์กรภาคีเครือข่ายภาครัฐ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

4. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

5. กระทรวงศึกษาธิการและองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวอย่างพอเพียง ทั่วถึง และเป็นธรรม

6. กระทรวงศึกษาธิการระดมทุนจากองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

7. กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสำนักทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย สำหรับกลุ่มแรงงานต่างด้าว

8. กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมด้านภาษาและอาชีพพื้นฐาน สำหรับแรงงานต่างด้าว

9. กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในระดับพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ผลการวิจัยที่นำมาอภิปรายประกอบด้วย 2 ประเด็น ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ คือ

1. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

2. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ผลการศึกษาการสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยเทคนิคเดลฟาย และตามความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ในการนำไปปฏิบัติ ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์ขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 รอบ ตามเทคนิคการวิจัยเดลฟาย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยต่อองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยรวมในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=4.70, S.D.=0.32) สามารถอภิปรายได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 กฎหมายและกฎบัตรสหประชาชาติ การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและอาศัย บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ แนวคิดของการศึกษานอกระบบจะเน้นการศึกษาตลอดชีวิตที่เชื่อในความเสมอภาคของโอกาสในการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่ให้เสรีภาพและอิสระในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล จะยึดปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (สำนักนิติการ, 2548) มาตรา 8 การจัดการศึกษายึดหลัก 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 15 การจัดการศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่ยืดหยุ่นในการการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ ที่ผสมผสานกับปรัชญาและทฤษฎีเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่เหมาะสม กระบวนการคิด การรับรู้ ย่อมเกิดประสบการณ์ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ตามหลักการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความรู้และทักษะพื้นฐานแก่บุคคลให้เกิดการเรียนรู้ สามารถอ่านออกเขียนได้ รู้หนังสือ สามารถศึกษาต่อตามศักยภาพของตนเอง รวมถึงมีทักษะในการดำรงชีวิตสามารถอยู่รอดในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศไทยในทศวรรษหน้า (อาชัญญา รัตนอุบล. 2550). กล่าวว่า ปรัชญาและแนวคิดของการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะเน้นการศึกษาตลอดชีวิตที่เชื่อในความเสมอภาคของโอกาสในการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ยึดปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย มีหลักสูตรที่มีชุมชนและสถานประกอบการเป็นฐาน มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของบุคคลและชุมชน เนื้อหาในหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ในการทำงาน การประกอบอาชีพและวิถีชีวิต พัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจตนเอง ชุมชนและสังคม และเป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิดและปฏิบัติจากการประยุกต์ใช้ความรู้จากประสบการณ์จริง

องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมายและหลักสูตร กลุ่มเป้าหมายในการจัดการศึกษาเป็นแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป เป็นการจัดการศึกษาที่บูรณาการเนื้อหาการเรียนการสอนให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยการนำหลักการ เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตามรูปแบบที่สร้างและผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญและผู้จัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ นำมาจัดการเรียนการสอนให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ซึ่งสอดคล้องกับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,2545 และกระทรวงศึกษาธิการ, 2547) ได้กำหนดรูปแบบของการจัดการศึกษาเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต ในส่วนของการศึกษานอกระบบเป็นการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม และครอบคลุมการจัดการศึกษาสายสามัญและการฝึกทักษะอาชีพ ซึ่งการศึกษานอกระบบสายสามัญมุ่งเน้นให้ผู้อยู่นอกระบบโรงเรียนได้รับการศึกษาที่เทียบเท่ากับในระบบโรงเรียน และการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งสามารถแบ่งเป็นสายสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว เป็นการจัดการเรียนการสอนด้วยหลากหลายวิธีตามบริบทและสถานการณ์ที่ผู้เรียนสนใจและสอดคล้องกับวิถีชีวิต ด้วยการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ช่วยสอนเพื่อประกอบและสร้างความเข้าใจในบทเรียน โดยผู้เรียนได้รับการวัดและประเมินผลการเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่แสดงถึงการพัฒนา

ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียน ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557) เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมใช้ในชีวิตประจำวัน หรือบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ความแตกต่างของบุคคล และชุมชน สังคม ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญทางภาษาไทย สภาพปัญหา และการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนไทยอย่างมีความสุข ได้รับการพัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตระหนักว่าผู้เรียนมีความสำคัญ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ด้วยให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว สถานศึกษาเป็นหน่วยจัดการศึกษาจำเป็นต้องดำเนินในเชิงการบริหารจัดการ อำนวยความสะดวก สนับสนุน แนะนำ ให้แก่ ครูผู้สอน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ภาคีเครือข่าย และผู้เรียน และจะต้องได้รับการสนับสนุนทั้งด้านนโยบาย ด้านกฎหมาย ด้านการเงิน ครูบุคลากร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย องค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการสังเคราะห์ผลการติดตามและประเมินการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษานับตั้งแต่ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ถึงสิ้นสุดปีงบประมาณ 2548 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2549) สรุปผลการติดตามและประเมินว่า เมื่อหน่วยงานได้ปรับระบบและกลไกการดำเนินงานก็ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติในบางเรื่อง โดยเฉพาะความชัดเจนเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ และแนวทางในการปฏิบัติ รวมทั้งความล่าช้าในการดำเนินงานด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดการศึกษาจึงยังไม่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายได้เท่าที่ควร และได้เสนอแนะว่า ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินงานประสานเชื่อมโยงเป็นภาคีเครือข่าย ทั้งระดับบุคคล องค์กรหรือสถาบัน และให้เร่งรัดการประกาศใช้กฎหมาย รวมทั้งกฎกระทรวงและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ

2. การประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

การประเมินรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลไปปฏิบัติ ด้วยการสำรวจความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการฯ ครูผู้สอนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขต/อำเภอ จำนวน 66 คน และอาสาสมัครองค์กร

เอกชนจำนวน 18 คน รวม 84 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 84 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติโดยรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.47, S.D.= 0.37) และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบที่ 1 และองค์ประกอบที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนองค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบที่ 4 และองค์ประกอบที่ 5 อยู่ในระดับมาก และผู้จัดการศึกษาได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวควรคำนึงถึงด้าน ด้านปรัชญา ด้านแนวคิด ด้านกลุ่มเป้าหมาย ด้านบทบาทของหน่วยจัดการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการบริหารการจัดการ ด้านการประสานงาน และด้านการประเมินและวัดผลการการศึกษา สอดคล้องกับแนวโน้มการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศไทยในทศวรรษหน้า (อาชัญญา รัตนอุบล, 2550) พบว่า 1) ด้านปรัชญาและแนวคิดเน้นการศึกษาตลอดชีวิต 2) ด้านหลักสูตร เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียน 3) ด้านการบริหาร การจัดการและการประสานงาน การบริหาร การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ ในชุมชน มีเอกภาพด้านการกำหนดนโยบาย มีการประสานงาน ในรูปภาคีเครือข่าย 4) ด้านการประเมินและวัดผลการจัดการศึกษา การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา มีหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของการประเมิน

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ดังภาพประกอบ 4

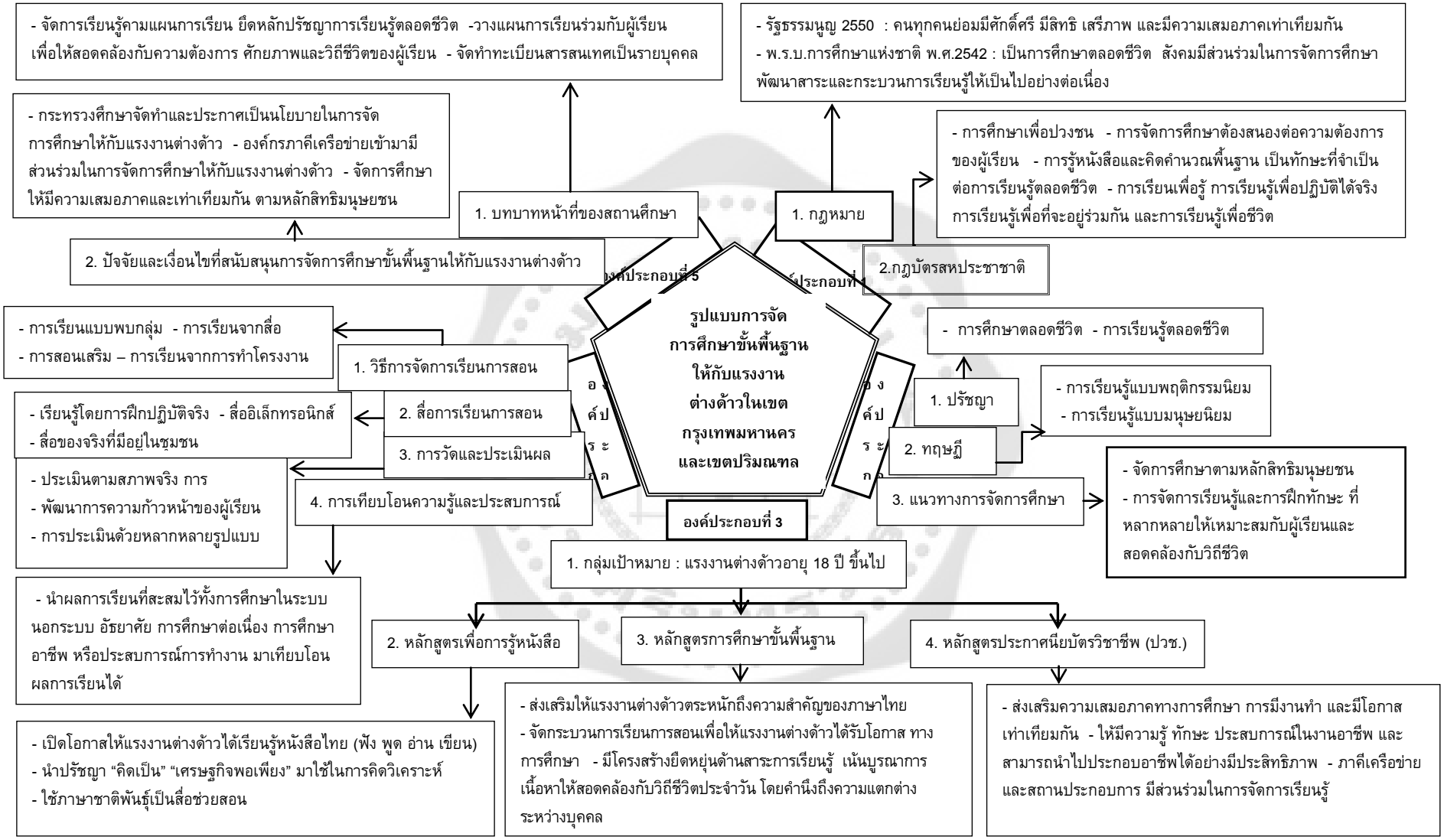

ภาพประกอบ 4 รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

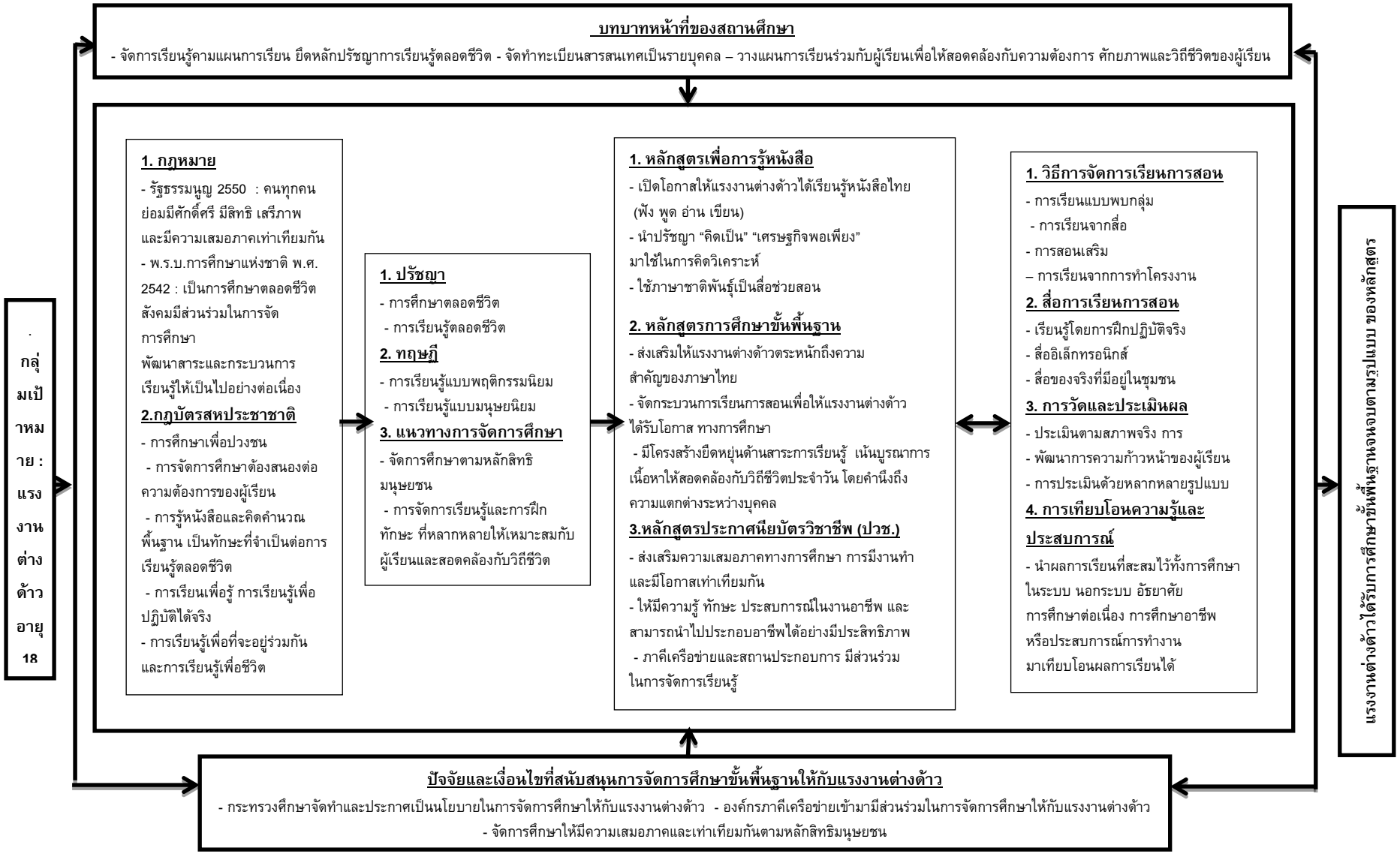

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนและกระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

7. ข้อเสนอแนะการวิจัย

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาอัธยาศัย กำหนดนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาอาชีวศึกษา ให้กับแรงงานต่างด้าว

7.1.2 ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำ กฎกระทรวง ว่าด้วย หลักการและวิธีการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว

7.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน จัดทำหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับแรงงานต่างด้าวในรูปแบบของหลักสูตรสถานศึกษา

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาและสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว

7.2.2 ควรนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ไปทดลองใช้ในเขตพื้นที่ภูมิภาค อื่นๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. (2556). **วารสารสถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานทั่วราชอาณาจักร ประจำปี 2555.** กกจ.11/2556/สนต.2

กรมการปกครอง. (2555). **สถานการณ์แรงงานต่างด้าว.** แผ่นพับ. ไม่ปรากฏเลขหน้า.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). **นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.

----------. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

----------. (2545). **แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียน.** เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

----------. (2545). **กฎหมายและระเบียบ เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็ก สำหรับข้าราชการครู.** กรุงเทพฯ : ศูนย์พิทักษ์เด็กและครอบครัว.

----------. (2547). **แผนปฏิบัติการการศึกษาเพื่อปวงชนสำหรับประเทศไทย ตามกรอบปฏิบัติการดาการ์ (พ.ศ.2545-2559).** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

----------. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กระทรวงศึกษาธิการ : ม.ป.พ.

----------. (2552). **หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

กมล สุดประเสริฐ. (2541). **การศึกษาขั้นพื้นฐาน.** รายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.

ไกรยุทธ์ ธีรตยานันท์. (2531). **แนวพระราชดำริด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.** กรุงเทพฯ : สถาบันไทยศึกษาและฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กุลวิภา รับชีพสุข. (2546). **อนาคตภาพการจัดการศึกษาไทยโดยครอบครัวในทศวรรษหน้า.** วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม.

คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตยในพม่า. (2550). **การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของเด็กแรงงานพม่า กรณีศึกษาพื้นที่แม่สอด มหาชัย และคุระบุรี.** กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.(ม.ป.ป.). **อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื่อชาติในทุกรูปแบบ.** กรุงเทพฯ : เอส.เอ็ม.เซอร์คิทเพลส จำกัด.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน. (2545). **การเรียนรู้เพื่อชีวิต การเรียนรู้ตลอดชีวิต.** สุรศักดิ์ หลาบมาลา และศรีน้อย โพวาทอง. แปล, สุมน อมรวิวัฒน์ เรียบเรียง. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

คณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา. (2547). ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี่.

จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา. (2551). **ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จิราภา เต็งไตรรัตน์ ; และคนอื่นๆ. (2543) **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชนกนารถ ชื่นเชย. (2550). **รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ฐิติมดี อาพัทธนานนท์. **(2556).** เนื้อหาความเป็นพหุวัฒนธรรมในแบบเรียนไทย. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. 24(2), 104-118.**

ณัฐฏา สรรพศรี. (2525). **แนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในอนาคต.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐธิดา จันทรมณี. (2552). **การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับชาวอูรักลาโว้ย.** ปริญญานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เดลินิวส์ ออนไลน์. (2557**). ศูนย์การเรียนต่างด้าวกับโอกาสการศึกษา.** สืบค้นเมื่อ 17 กันยายน 2557**.** จาก http://www.dailynews.co.th/Content/Article/186306/%E0%B8%A8%E0%.

ตูโอโม ปูตีไออาแนน. (2557). **การทบทวนและพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาให้กับเด็กต่างชาติในจังหวัดสมุทรสาคร** เอกสารประกอบการบรรยาย : หน้า 1-4.

ทิศนา แขมมณี และคนอื่นๆ. (2535). **หลักการและรูปแบบพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย.** โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงราม เศรษฐพานิช และคณะ. (2552). **รายงานการวิจัยโอกาสทางการศึกษาของเด็กอพยพต่างด้าว และชนเผ่า ในจังหวัดสมุทรสาคร.** กรุงเทพฯ : สกศ.

นัยน์ปพร สิปปภาส. (2552). **ความมั่นคงมนุษย์ด้านการศึกษาของเด็กต่างด้าว จังหวัดสมุทรสาคร.** กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประยูร ศรีประสาธน์. (2532). **เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย การวางแผนและการจัดทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : โรงพมพ์กรมศาสนา.

ประเวศ วะสี. (2537). **การพัฒนาการศึกษาไทยในอนาคต ในแนวทางการศึกษาไทยในอนาคต.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะการการศึกษาแห่งชาติ.

เปรมใจ วังศิริไพศาล. (2553). **รายงานการวิจัยการพัฒนารูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กต่างด้าว กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก**. กรุงเทพฯ : สกศ.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

พิศุทธิ์ วีระจิตต์. (2556). **รายงานการศึกษาส่วนบุคคล การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย : ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.** สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

มัณฑนา ศังขะกฤษณ์ และวราพรรณ น้อยสุวรรณ. (2535). **“ทิศทางการศึกษาในอนาคต” ใน 100 ปี กระทรวงศึกษาธิการ.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2550). **บริบททางการศึกษา (หน่วยที่ 1-4).** นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน. (2554). **เอกสารประกอบการประชุม สถานการณ์เด็กข้ามชาติในพื้นที่สมุทรสาคร ปี พ.ศ. 2554.** สมุทรสาคร : มูลนิธิฯ. ถ่ายเอกสาร.

มานพ จันทน์เทศ. **การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย.** สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2557. จาก www.home.dsd.go.th /kamphaengpet/km/information/

นิตยา สำเร็จผล. (2547). **การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (กการวิจัยแมะพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ราชกิจจานุเบกษา. (2550). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.** (2550,24 สิงหาคม). เล่ม 124. ตอนที่ 47 ก. หน้า 1 - 127.

วิชัย ตันศิริ. (2539, มกราคม-เมษายน). จะจัดระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างไร. **วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์.** 11 (1) : 9-15

ศักรินทร์ ชนประชา. (2550). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการศึกษานอกระบบสำหรับครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ. (2556). **หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออมก๋อย. (2556). **การส่งเสริมการรู้หนังสือ.** สืบค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2557. จาก http://www.omkoi-nfe.com/home/การศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐาน / การส่งเสริม.

ศูนย์สิทธิมนุษยชน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. (2554). **อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ.** สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2557. จาก http://www.humanrightscenter.go.th//IHR/SitePages/IHRg1h1p1.aspx

สนอง โลหิตวิเศษ. (2540). **การศึกษาตลอดชีวิต.** ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโฒ. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ..

----------. (2544). **ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษานอกระบบ.** ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโฒ. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

สภาความมั่นคง. (2550). **ความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าว พ.ศ.2547 – 2549.** เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา.

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. **พระราชดำรัส.** (4 ตุลาคม 2545). บางกอกโพสต์ . หน้า 3

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2531). **การดำเนินงานแก้ไขการไม่รู้หนังสือในประเทศไทย อดีต – ปัจจุบัน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

----------. (2542). **การศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ : บริษัทเบรฟ แมนพับลิเคชั่น. ปีที่ 2 ฉบับที่ 4 เดือนมีนาคม.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. **วิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยในอนาคต.** วารสารศรีปทุม. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2541).

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (2557). **รายงานการประชุมคณะทำงานจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว ด้านการศึกษาและวัฒนธรรม.** ครั้งที่ 1/2557 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2557 : หน้า 1-8.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2552). **เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนารูปแบบในการจัดการศึกษาแก่เด็กไร้สัญชาติ.** กรุงเทพฯ. : ม.ป.พ..

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2545). **แผนการศึกษาชาติ (2545-2559).** กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด

----------. (2545). **การเรียนรู้เพื่อชีวิต การเรียนรู้ตลอดชีวิต.** กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ดี การพิมพ์ จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (ม.ป.ป.). **แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา)**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ส.ศรีวิไล.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557). **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556.**กรุงเทพมหานคร : แผนกวิชาการพิมพ์วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.(2558). **หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557.** กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). **รายงานยุทธศาสตร์ของสังคมไทยในการสร้างวิถีการเรียนรู้.** กรุงเทพมหานคร : วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.

----------. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง. (พ.ศ.2552 - 2561).** กรุงเทพมหานคร : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด

สำนักนิติการ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2548). **รวมกฎหมายเพื่อการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร. : ม.ป.พ.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2553). **กรอบปฏิบัติการเบเล็ม.** กรุงเทพฯ : รุ่งศรีการพิมพ์.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธ (2553). **แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพมหานคร : บริษัทไฟว์ไอเดีย 2008.

สุภางค์ จันทวานิช และคณะ. (2549). **รายงานการวิจัย การใช้แรงงานเด็กภาคประมงต่อเนื่องประมง เกษตรกรรม และคนรับใช้ในบ้าน จังหวัดสมุทรสาคร.** กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมาลี ปิตยานนท์. (2545). **ตลาดแรงงานไทยกับนโยบายรัฐ.** กรุงเทพมหานคร : คณะศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมาลี สังข์ศรี. (2544). **รายงานการวิจัยการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยในศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2541). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิทย์ พิชญสถิต. (2544). ปฏิญญาฮัมบูร์ก ด้านการเรียนผู้ใหญ่. การประชุมระหว่างประเทศการศึกษาผู้ใหญ่ ครั้งที่ 5. คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ. 33.3 (ก.ค. – ก.ย. 2544). 30 – 32.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538). **จิตวิทยาการเรียนรู้วัยผู้ใหญ่.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

----------. (2547). **จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----------. (2551). **รวมบทความแนวคิดทางอาชีวศึกษาและการศึกษาผู้ใหญ่.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ. (2552). **รายงานการวิจัย สภาพการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนชายขอบในจังหวัดชายแดนของไทยที่ติดกับประเทศกัมพูชา.** กรุงเทพฯ : สกศ.

----------. (2553). **รายงานการวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้.** กรุงเทพฯ : สกศ.

เสาวนีย์ เลวัลย์. (2536). **การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน.** ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ. : ม.ป.พ..

อมรทิพย์ อมราภิบาล และ จิราพร วรเสน. (2544). **การประเมินความต้องการของเด็กต่างชาติกรณีศึกษาเด็กพม่าในจังหวัดระนอง.** กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัมพร พงษ์กังสนานันท์. (2550). **การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาชัญญา รัตนอุบล. (2550). **แนวโน้มการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศไทยในทศวรรษหน้า.** กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. (2551). **คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี.** วันที่ 30 ธันวาคม 2551. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2552, จาก http://www.women-family.go.th/pdf/

ฮานส์ คริสเตียน ฮานน์. (2545). **การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนและการฝึกอบรมอาชีพ : เครื่องมือเพื่อต่อต้านรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็กรวมถึงการค้าเด็ก.**กรุงเทพ : องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) .

Boonjai Srisatidnarakut. “Mobilization Forces to Make Lifelong Learning a Reality in the New Millennium” Present at January 11, 2002.

Cropley, A.J. (1977). **Lifelong Education. A Psychological Analysis.** UNESCO Institute for education. Hamburg.

Day, Christopher. (2001). **"Innovative Teachers : Promoting Lifelong Learning For All".** International Handbook of Lifelong Learning. Part Two. Kluwer Academic Publishers. Dordecht. The natherlands. P 495

Faure, E. etal. (1972). **Learning to be : The World of Education Today and Tomorrow.** Paris : UNESCO.

Hasan, A. (1996). "Lifelong Learning**". International Encyclopedia of Adult Education and Training.** Edited by Albert C Tuiijnman. 2nd ed. Oxford : Pergamon.

Knapper, Christopher K. & Cropley, Arthur. J. (2000). **Lifelong Learning In Higher Education.** Third-Edition. Kogan Page. London. 238 p

Knowles, M.S. **The Adult Learner : A. Neglected Species.** 2nd ed. Houston : Gulf Publishing Co., 1978.

Medel-Anonuevo, Carolyn ; et al. (2001). **Practicing Lifelong Learning in Asia in the 21st Century.** UNESCO Institute for education.

Osaka, Toshio. (2002). **"The Role of Inter-generational Programes (IP) in Promoting Lifelong Learning for All Ages"** Integrating Lifelong Learning Perspective. pp 188-189

Rogers, A. **Teaching Adults**. Milton Keynes : Open University Press, 1986.

Smith, Jim ; & Spurling, Andrea. (1999). **Lifelong Learning Riding the Tiger**. London : Cassell

Tuijnman ; Kirsch ; & Wagner. (1997). **Adult basic Skills** : Advances in Measurement and Policy : unpaged.

ULI. (2013). **2nd Global Report on Adult Learning and Education**. UNESCO Institute or Lifelong Learning. Hamburg Germany.

UNESCO. (2013). **UNESCO Research Project on Lifelong Learning and Employment Prospects Employability.** UNESCO Bangkok.

Zeya Thu. (2006). **Migrant Children's Access to Education : A Case Study of Myanmar Children in Samutsakhon Province.** (Master's thesis, Program in international Development Studies,Faculty of political Science, Chulalongkorm University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามตามเทคนิคเดลฟาย ด้านการศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว
- รายชื่อสถานศึกษา และหน่วยงานที่ตอบแบบสอบถามประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1, ผศ. ดร.ศักรินทร์ ชนประชา	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย
2. ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์	ผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน
3. อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ ไสยโสภณ	ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานอกระบบ
4. ดร.คมกฤช จันทร์ขจร	ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานอกระบบ
5. ดร. เปรมใจ วังศิริไพศาล	ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามตามเทคนิคเดลฟาย ด้านการศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

1. ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐาน การศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. ดร.จรรยา สิงห์ทอง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. ดร.รุ่งอรุณ ไสยโสภณ	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย
4. ดร.คมกฤช จันทร์ขจร	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางบอน
5. ดร.เปรมใจ วังศิริไพศาล	ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย สถาบันเอเชีย ศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. ดร.บัณฑิตตา จินดาทอง	นิติกรเชี่ยวชาญ สำนักจรรยาบรรณวิชาชีพและ นิติการสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
7. ดร.อัมพร พงษ์กังสนานนท์	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
8. นางสาวประภาพรรณ วงศาโรจน์	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
9. ดร.สมชัย ชวลิตธาดา	ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชัย
10. นางสาวมะลิ คงสกุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดป้อมวิเชียรโชติการาม
11. นายประสาร สารวงษ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีสุทธาราม
12. นางสาวฐิตาพร จินตะเกษกรณ์	นักวิชาการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเป้าหมายพิเศษ
13. นายนริศ ทวีสุข	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
14. นายพิเชษฐ์ เสือเฒ่า	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย เขตห้วยขวาง
15. นางสาวภัษรินทร์ พิณทอง	ครูอาสา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย เขตห้วยขวาง
16. นางสาวรัตติรัตน์ รถทอง	ครูอาสา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสาคร
17. นายมงคล สุวรรณศิริศิลป์	มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

18. นายอมร สิงห์วอน	ครูอาสาสมัครองค์กรเอกชนศูนย์เรียนวัดโคก ตำบลโคกขาม สมุทรสาคร
19. นางสาวธันยากร จันทรประภักษ์	ผู้จัดการมูลนิธิเตรียมชีวิต ศูนย์สมุทรสาคร
20. นางสาวปณิตา ทวีเหลือ	ครูอาสาสมัครมูลนิธิรักษ์ไทย
21. นางสาวบุษรินทร์ เตรูย่า	มูลนิธิโรงเรียนสตาร์ฟิช คันทรีโฮม

รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพิ่มเติม

1. นายชาครี ผูกกระแส	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยฐานเทคโนโลยี
2. นางมาลา สอนสำแดง	ครูอาสา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางขุนเทียน
3. นางสาวชุติกาญจน์	ครูอาสา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตจอมทอง
4. นางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ	ครูอาสา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตจอมทอง
5. นายพรายเพ็ชร รุ่งเรือง	ครูอาสา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางบอน

รายชื่อสถานศึกษา และหน่วยงานที่ตอบแบบสอบถามประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว

1. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตคลองเตย
2. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตจอมทอง
3. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางกะปิ
4. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางขุนเทียน
5. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางนา
6. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางบอน
7. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบึงกุ่ม
8. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตพระโขนง
9. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตมีนบุรี
10. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราษฎร์บูรณะ
11. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตลาดกระบัง
12. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตหนองแขม
13. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตหนองจอก
14. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตห้วยขวาง
15. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนครปฐม
16. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอนครชัยศรี
17. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอสามพราน
18. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอพุทธมณฑล
19. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนนทบุรี
20. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางกรวย
21. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางใหญ่
22. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางบัวทอง
23. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองปทุมธานี
24. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอสามโคก
25. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอลาดหลุมแก้ว
26. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอธัญบุรี

27. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองสมุทรปราการ
28. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอพระประแดง
29. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางพลี
30. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางบ่อ
31. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองสมุทรสาคร
32. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอกระทุ่มแบน
33. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านแพ้ว
34. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตคลองเตย
35. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตจอมทอง
36. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางกะปิ
37. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางขุนเทียน
38. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางนา
39. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางบอน
40. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบึงกุ่ม
41. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตพระโขนง
42. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตมีนบุรี
43. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตราษฎร์บูรณะ
44. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตลาดกระบัง
45. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตหนองแขม
46. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตหนองจอก
47. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตห้วยขวาง
48. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนครปฐม
49. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอนครชัยศรี
50. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอสามพราน
51. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอพุทธมณฑล
52. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนนทบุรี
53. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางกรวย
54. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางใหญ่
55. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางบัวทอง

56 .ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองปทุมธานี
57. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอสามโคก
58. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอลาดหลุมแก้ว
59. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอธัญบุรี
60. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมือสมุทรปราการ
61. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอพระประแดง
62. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางพลี
63. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางบ่อ
64. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองสมุทรสาคร
65. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอกระทุ่มแบน
66. ครูอาสาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านแพ้ว
67. อาสาสมัครองค์กรเอชน มูลนิธิโรงเรียนสตาร์ฟิช คันทรีโฮม
68. อาสาสมัครองค์กรเอชน มูลนิธิรักษ์ไทย
69. อาสาสมัครองค์กรเอชน มูลนิธิเตรียมชีวิต
70. อาสาสมัครองค์กรเอชน มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
71. อาสาสมัครองค์กรเอชน ศูนย์วัฒนธรรมแรงงานต่างด้าว การเคหะคลองจั่น
72. อาสาสมัครองค์กรเอชน ศูนย์การเรียนวัดบางพลี สมุทรปราการ

ภาคผนวก ข

- แบบสอบถามรอบที่ 1
- แบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3
- แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและและปริมณฑล ที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและและปริมณฑล ประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว

แบบสัมภาษณ์ / สนทนากลุ่ม
(รอบที่ 1)

เรื่อง

รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

MODEL OF BASIC EDUCATION FOR MIGRANT WORKERS IN THE BANGKOK AND PERIMETER

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

อาจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล กรรมการ

ผู้วิจัย

นายพงศ์เทพ โตมาดี
นิสิตปริญญาเอกสาขาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รอบที่ 1

แบบสัมภาษณ์ / สนทนากลุ่ม

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ / สนทนากลุ่ม

- ชื่อ.....นามสกุล.....
- ตำแหน่งทางวิชาการ .....
  .....
- ตำแหน่งทางการบริหาร.....
  .....
- คุณวุฒิการศึกษาสูงสุด .....
  .....
- ชื่อสถาบันการศึกษา / มหาวิทยาลัย / หน่วยงาน .....
  .....
  .....
- สถานที่ทำงาน หรือ บ้าน .....
  .....
- เพศ ชาย หญิง
- อายุ .....ปี
- ประสบการณ์และระยะเวลาการทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวกับงานด้านการบริหารการศึกษาด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษานอกระบบ ด้านการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษาให้กับเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว เป็นระยะเวลา.....ปี
- หน้าที่ความรับผิดชอบที่สำคัญ .....
  .....
  .....
  .....
- วัน / เดือน / ปี ที่สัมภาษณ์ / สนทนากลุ่ม .....
  .....
- สถานที่ / เวลา ที่สัมภาษณ์ / สนทนากลุ่ม *.....
  .....
  .....

รอบที่ 1

แบบสัมภาษณ์ / สนทนากลุ่ม

ตอนที่ 2

แบบสัมภาษณ์ / สนทนากลุ่ม รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการบริหารการศึกษาด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การจัดการศึกษาให้กับเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว ท่านมีความคิดว่า " **รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล** " ควรมีรูปแบบการจัดการศึกษาในลักษณะอย่างไรในองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

คำถามที่ 1 : รูปแบบการจัดการศึกษา

รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	**1. การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ** หมายถึง การเตรียมการให้ผู้เรียนมีความพร้อมเพื่อเข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการจัดให้มีความรู้ในด้านภาษาไทย คือ ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้นเป็น **2. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน** หมายถึง การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช)

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
.....
.....
.....
.....
.....
.....

คำถามที่ 2 : องค์ประกอบที่ 1

องค์ประกอบที่ 1 :กฎหมายและกฎบัตรสหประชาชาติ	ประเด็นที่ 1 บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ประเด็นที่ 2 บทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประเด็นที่ 3 บทบัญญัติ ในกฎบัตรสหประชาชาติ สนธิสัญญา หรือข้อตกลงที่ประเทศไทยได้ลงนามในข้อตกลงระหว่างประเทศ

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
....

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
....

คำถามที่ 3 : องค์ประกอบที่ 2

องค์ประกอบที่ 2 : ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา	ประเด็นที่ 1 ปรัชญา ประกอบด้วย ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต และปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประเด็นที่ 2 ทฤษฎี ประกอบด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพุทธินิยม และทฤษฎีการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม ประเด็นที่ 3 แนวทางการจัดการศึกษา ประกอบด้วย - การจัดการศึกษาตามหลักแห่งสิทธิมนุษยชนให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล - หน่วยงาน/องค์กรที่จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว - รูปแบบการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว - หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
....

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
....

คำถามที่ 4 : องค์ประกอบที่ 3

องค์ประกอบที่ 3 : กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร	ประเด็นที่ 1 กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย - แรงงานต่างด้าวที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล - แรงงานต่างด้าวมีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป - ภูมิหลังและสถานภาพของแรงงานต่างด้าว ประเด็นที่ 2 หลักสูตร ประกอบด้วย - หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ - หลักการ - จุดหมาย - โครงสร้างและสาระการเรียนรู้ - กระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือ - หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน - หลักการ - จุดหมาย - โครงสร้างและสาระการเรียนรู้ - กระบวนการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน - หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) - หลักการ - จุดหมาย - โครงสร้างและสาระการเรียนรู้ - กระบวนการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
....

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
....

คำถามที่ 5 : องค์ประกอบที่ 4

องค์ประกอบที่ 4 : การจัดการเรียนการสอน	การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ประเด็นที่ 1 วิธีการจัดการเรียนการสอน ประเด็นที่ 2 สื่อการเรียนการสอน ประเด็นที่ 3 การวัดและประเมินผล ประเด็นที่ 4 การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

คำถามที่ 6 : องค์ประกอบที่ 5

องค์ประกอบที่ 5 : บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษา	ประเด็นที่ 1 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ประเด็นที่ 2 ปัจจัยและเงื่อนไขสนับสนุนการจัดการศึกษา

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
....

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
....

(ลงชื่อ).....ผู้ให้สัมภาษณ์

ขอขอบพระคุณอย่างสูง
นายพงศ์เทพ โตมาดี
ผู้วิจัย

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

(รอบที่ 2)

เรื่อง

รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

MODEL OF BASIC EDUCATION FOR MIGRANT WORKERS IN BANGKOK AND VICINITY

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

อาจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์ ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล กรรมการ

ผู้วิจัย

นายพงศ์เทพ โตมาดี

นิสิตปริญญาเอกสาขาการศึกษาผู้ใหญ่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตามขั้นตอนเดลฟายรอบที่ 2

เรื่อง
รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว
ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2

1. การตอบแบบสอบถามในรอบนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ท่านได้ทบทวนคำตอบเดิมของท่านจากแบบสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 และศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมจำนวน **21** ท่าน เกี่ยวกับ รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลใน 5 องค์ประกอบ และ 1 ข้อคำถาม จำนวนทั้งสิ้น **219** ดัชนี

3. วิธีการตอบแบบสอบถาม

3.1 แบบสอบถามในรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีข้อคำถามที่พัฒนามาจากแบบสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 ซึ่งในแบบสอบถามรอบที่ 2 นี้จะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมวลค่า 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนระดับความคิดเห็นเป็น 5 เห็นด้วยมากที่สุด 4 เห็นด้วยมาก 3 เห็นด้วยปานกลาง 2 เห็นด้วยน้อย และ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด

3.2 วิธีตอบแบบสอบถามในรอบนี้ ขอให้ท่านพิจารณาคำตอบของท่านในแต่ละข้อคำถาม เพื่อเลือกค่าน้ำหนักคะแนนความคิดเห็น ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนนที่ต้องการ

3.3 โปรดตรวจสอบคำตอบของท่านว่าได้ตอบแบบสอบถามครบถ้วนทุกข้อแล้ว

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามตามเทคนิคเดลฟาย (Delphi) ในรอบที่ 2 นี้อีกครั้งหนึ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ ด้วย

นายพงศ์เทพ โตมาดี
นิสิตปริญญาเอกสาขาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1

ข้อมูลสถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ.....ชื่อสกุล.....

2. ตำแหน่งของท่าน .....

   .....

3. สถานที่ทำงาน หรือ บ้าน .....

   .....

4. เพศ

   ☐ ชาย ☐ หญิง

5. อายุ

   ☐ ต่ำกว่า 35 ปี

   ☐ 35 – 45 ปี

   ☐ 46 – 55 ปี

   ☐ 56 ปี ขึ้นไป

6. วุฒิการศึกษา

   ☐ ปริญญาตรี

   ☐ ปริญญาโท

   ☐ ปริญญาโท ขึ้นไป

7. ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์และระยะเวลาการทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวกับงานด้านการบริหารการศึกษาด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษานอกระบบ ด้านการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษาให้กับเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว

   ☐ ต่ำกว่า 10 ปี

   ☐ 10 - 20 ปี

   ☐ 21 – 30 ปี

   ☐ 30 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ขอให้ท่านโปรดพิจารณารายการแต่ละข้อและตัดสินใจว่า ***ความเป็นไปได้ของรูปแบบ*** การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ได้มากน้อยเพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ทั้งนี้ ขอความกรุณาท่านได้พิจารณาเพิ่มเติมข้อความเพื่อให้ รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความสมบูรณ์ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในตอนท้ายด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
องค์ประกอบที่ 1 : กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ							
1	คนทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน						
2	ความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่า ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานของบุคคล ย่อมได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน						
3	รัฐส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษา สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ตลอดชีวิต						
4	รัฐพึงปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนอย่างเสมอภาค ตามที่ทำไว้กับนานาประเทศ						
5	สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
6	การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานภาคีเครือข่าย และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน						
7	การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มตามความสามารถและตามศักยภาพ						
8	บุคคล ครอบครัว องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางสังคม มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน						
9	การจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ควรเน้นความสำคัญด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และทักษะชีวิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล						
10	การจัดการศึกษา ต้องสนองต่อความต้องการของผู้เรียน						
11	การเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เป็นทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดของทุกคน						
12	การรู้หนังสือและการคิดคำนวณพื้นฐาน เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต						
13	การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต มีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์						
14	การจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต						
15	การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการจัดการเรียนเพื่อรู้ ปฏิบัติได้จริง มีชีวิตที่จะอยู่ร่วมกัน						
16	ประชาชนทุกคน สามารถเข้าถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม อย่างเท่าเทียมกัน						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา							
	ด้านปรัชญา						
1	ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) : กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน สังคมและประเทศชาติ						
2	ปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) : กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ด้วยการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต						
	ด้านทฤษฎี						
3	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) : การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ตามความต้องการ						
4	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพุทธินิยม (Cognitivism) : การจัดลำดับของกระบวนการคิด การรับรู้ และประสบการณ์ของบุคคลจากการเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจไปสู่การแก้ปัญหา						
5	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม(Humanism) : การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมเกิดประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาตัดสินใจได้ด้วยตนเอง						
	ด้านแนวทางการจัดการศึกษา						
6	การจัดการศึกษาตามหลักแห่งสิทธิมนุษยชนให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลอยู่ภายใต้หลักแห่งสิทธิมนุษยชน						
7	การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียน ของมูลนิธิ องค์กรเอกชนที่จัดการศึกษา หรือสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย						
8	การจัดการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ให้กับแรงงาน ต่างด้าวที่ไม่รู้หนังสือไทย						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
9	การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว รวมทั้งผู้ไม่มีสัญชาติไทย						
10	การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551						
11	การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556						
12	การจัดการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าถึงและประสบผลสำเร็จในด้านการศึกษา						
13	การจัดการศึกษา จัดเนื้อหา หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของแรงงานต่างด้าว						
14	การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว โดยมีหลักสูตรภาษาไทยกับภาษาของกลุ่มแรงงานต่างด้าว						
15	การจัดการศึกษาให้สามารถเชื่อมโยง และถ่ายโอนกับการศึกษาในประเทศต้นทางได้						
16	การเชื่อมโยงการศึกษากับประเทศต้นทางด้วยการปรับเนื้อหาสารการเรียนรู้ให้สอดคล้องกันทั้ง 2 ประเทศ						
17	การจัดการอบรมครูผู้สอนให้สามารถจัดการศึกษาตามหลักสูตร เนื้อหา วิธีการสอนที่เหมาะสมกับแรงงานต่างด้าว โดยการสนับสนุน สื่อ แหล่งเรียนรู้ และอุปกรณ์การเรียนการสอน						
18	การจัดการเรียนรู้ และการฝึกทักษะที่หลากหลายให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และสอดคล้องกับวิถีชีวิต						
19	การจัดการศึกษา ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายวิธีหรือเรียนด้วยวิธีใดตามความต้องการของผู้เรียน โดยสามารถนำผลการเรียนมาประเมินร่วมกันได้						
20	การจัดการศึกษาผู้เรียนผ่านการประเมินใน แต่ละระดับการศึกษาตามหลักสูตรที่ลงทะเบียนเรียน สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้						
21	การจัดการศึกษา ใช้ภาษาชาติพันธุ์ในการสื่อสาร อธิบายขยายความ เพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร							
	ด้านกลุ่มเป้าหมาย						
1	การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล						
2	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามช่วงอายุ เช่น ช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี, 26 – 30 ปี, 31 – 35 ปี, 36 – 40 ปี และ อายุ 41 ปีขึ้นไป						
3	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสัญชาติหรือชาติพันธุ์ เพื่อสะดวกในการจัดหาผู้สอนที่สามารถใช้ภาษาเดียวกับผู้เรียน เช่น ผู้เรียนสัญชาติลาวมีพื้นฐานด้านภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทย สามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็วกว่าผู้เรียนสัญชาติอื่น						
4	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม เช่น ผู้เรียนที่ได้รับการศึกษามาแล้วหรือจบการศึกษามาจากประเทศต้นทาง						
5	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสภาพปัญหา เช่น ผู้เรียนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาจากประเทศต้นทาง แต่ไม่สามารถ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทยได้						
6	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามทักษะอาชีพและวิถีชีวิต เช่น ทักษะด้านเครื่องจักรกล ทักษะด้านการประมงหรือการประมงต่อเนื่อง ทักษะด้านเกษตรกรรม ทักษะด้านการค้าขาย ทักษะด้านงานก่อสร้าง เป็นต้น						
	ด้านหลักสูตร						
	หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ						
	หลักการ						
7	เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าว ได้เรียนรู้หนังสือไทย (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) เพื่อสามารถสื่อสารและอยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข						
8	แรงงานต่างด้าวได้รับการเรียนรู้ภาษาไทย ตามศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน						
9	การจัดการเรียนรู้เพื่อการรู้หนังสือไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคล						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
10	มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน โดยเน้นการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล						
11	บูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย						
12	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวพัฒนาตนเองเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน						
13	จัดให้มีการประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย						
14	ออกหลักฐานรับรองทักษะการรู้ภาษาไทย						
15	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายแรงงานต่างด้าว						
	<u>จุดหมาย</u>						
16	ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวันได้						
17	ให้แรงงานต่างด้าวเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อการเข้าถึงการใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้						
18	ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะการคิดคำนวณเบื้องต้นได้ เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน						
19	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวสามารถใช้ภาษาไทยและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่อสถานประกอบการและสังคมไทย						
	<u>โครงสร้าง</u>						
20	การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น						
21	การจัดการศึกษาโดยบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
22	การจัดการศึกษาโดยบูรณาการระหว่างความรู้ประสบการณ์ของผู้เรียนกับ การรู้หนังสือ						
23	การจัดการศึกษาใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง ระยะเวลา 1 ปี หรือสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐาน และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน						
	<u>สาระการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ในเรื่อง ดังนี้</u>						
24	สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์						
25	เรื่องใกล้ตัว เช่น ร่างกาย ครอบครัว โภชนาการ สุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บ						
26	อุบัติเหตุต่างๆ เช่น อุบัติเหตุเกิดจากการเดินทาง อุบัติเหตุจาการทำงาน และภัยจากสิ่งเสพติด						
27	การรักษาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ เป็นต้น						
28	กฎหมายเบื้องต้น เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายการจราจร กฎหมายแรงงาน กฎ ระเบียบของชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น						
29	การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย						
30	ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ชาติ						
31	หน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดีที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย						
32	เนื้อหาอาชีพพื้นฐาน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน						
33	การติดต่อและการขอรับบริการจากหน่วยงานของทางราชการ						
	<u>กระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือ</u>						
34	การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นำสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ บูรณาการให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น						
35	การจัดการเรียนรู้โดยนำสภาพปัญหา ตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มาจัดทำเป็นประเด็นในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียนกับเนื้อหาสาระนั้นๆ						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
36	การจัดการเรียนรู้โดยนำปรัชญา “คิดเป็น” กับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” มาใช้ในการคิดวิเคราะห์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน						
37	การจัดการเรียนรู้โดยนำเรื่องเหตุการณ์ในปัจจุบัน ที่ผู้เรียนมีความสนใจมาจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้						
38	การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จัดคิดหาเหตุผลและแปลความหมาย จากภาษาชาติพันธุ์เป็นภาษาไทย						
39	การจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น ศึกษาดูงาน ศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้รู้ เป็นต้น						
ขั้นตอนการสอนภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น							
40	**การฟัง** เป็นการสอนและฝึกทักษะเป็นลำดับแรก โดยผู้สอนนำเนื้อหาที่เตรียมไว้ อ่านให้ผู้เรียนฟังแล้วนำคำหลักในเนื้อหาที่เสียงใกล้เคียงกับภาษาของผู้เรียนมาอธิบายความหมายของคำนั้นๆ โดยใช้สื่อประกอบ เช่น บัตรคำ แผ่นภาพ สื่อของจริง เป็นต้น						
41	**การพูด** ผู้เรียนฝึกพูดคำหลักจากสื่อ โดยการฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง และเข้าใจความหมายของคำนั้นๆ ตลอดจนนำไปสู่การพูดเป็นประโยค						
42	**การอ่าน** ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงจากคำหลัก โดยการผสมสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และการแจกลูกให้ถูกต้องจากสื่อการเรียนรู้						
43	**การเขียน** เป็นทักษะขั้นสุดท้ายของภาษาไทย ซึ่งการเขียนจะสอนควบคู่ไปกับการอ่าน โดยให้อ่านและเขียนจากคำง่ายๆ						
44	**การคิดคำนวณเบื้องต้น** ให้ผู้เรียนฝึกฟัง พูด อ่านและเขียน เลขอารบิค เลขไทย คำอ่าน คำศัพท์คณิตศาสตร์ สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ และฝึกให้รู้วิธีการ บวก ลบ คูณ หาร ตามลำดับ						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
	<u>การแบ่งช่วง การใช้ภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอน เพื่ออธิบายขยายความ และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน ออกเป็น 4 ช่วง คือ</u>						
45	ช่วงที่ 1 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 20 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 80						
46	ช่วงที่ 2 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 50 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 50						
47	ช่วงที่ 3 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 80 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 20						
48	ช่วงที่ 4 ใช้ภาษาไทย ร้อยละ 100						
	หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน						
	<u>หลักการ</u>						
49	จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษา						
50	ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำ และผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน						
51	มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เรียน เน้นบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล						
52	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย สภาพปัญหา การเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข						
53	ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาจากประเทศต้นทาง						
54	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา						
	<u>จุดหมาย</u>						
55	ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตที่ดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข						
56	ให้แรงงานต่างด้าวมีทักษะชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข						
57	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
58	ให้แรงงานต่างด้าวมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข						
59	ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพ รักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น						
60	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ						
	<u>โครงสร้าง</u>						
61	การจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.						
62	จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551						
63	การจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย						
64	การจัดการศึกษา**<u>เรียนร่วม</u>** ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 **(ทวิศึกษา)**						
65	กิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถดำเนินการเองและเทียบโอนได้						
66	สาระการเรียนรู้รายวิชาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี สามารถนำมาเทียบโอนได้						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุประกอบ
		5	4	3	2	1	
	<u>ผู้เรียนต้องเรียนรู้สาระการเรียนรู้ 5 สาระ ดังนี้</u>						
67	**สาระทักษะการเรียนรู้** เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย						
68	**สาระความรู้พื้นฐาน** เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี						
69	**สาระการประกอบอาชีพ** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง						
70	**สาระทักษะการดำเนินชีวิต** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษา						
71	**สาระการพัฒนาสังคม** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนาประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม						
	<u>กระบวนการจัดการเรียนรู้</u>						
72	ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนและเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ เนื้อหาสาระวิชาที่จัดการเรียนการสอน						
73	ศึกษา วิเคราะห์ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม						
74	นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระวิชา ความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียน มาจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้						
75	การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีที่หลากหลาย การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
76	การบันทึกหลังการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้						
77	การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง						
78	จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง						
	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)						
	หลักการ						
79	ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำและผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน						
80	จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าว ได้รับโอกาสทางการศึกษาต่อ หลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ						
81	การจัดการศึกษาวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน						
82	การจัดการศึกษาเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้						
83	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง และสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน						
84	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ						
85	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของชุมชน และสถานประกอบการ						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
	<u>จุดหมาย</u>						
86	ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในงานอาชีพ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ						
87	.ให้แรงงานต่างด้าวสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม						
88	ให้แรงงานต่างด้าวใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบอาชีพ มีทักษะในการจัดการ และพัฒนาอาชีพ						
89	ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น						
90	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ						
91	ให้แรงงานต่างด้าวตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม ชุมชน และมีสำนึกในแผ่นดินที่อยู่อาศัย						
	<u>โครงสร้าง</u>						
92	จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556						
93	สถานศึกษาจัดการศึกษาแบ่งเป็น 6 ภาคเรียน จัดทำแผนการเรียน กำหนดวัน เวลาเรียน และแจ้งให้ผู้เรียนทุกคนทราบ						
	<u>สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย</u>						
94	**หมวดวิชาทักษะชีวิต** เป็นสาระเกี่ยวกับกลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา						
95	**หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ** เป็นสาระเกี่ยวกับ กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาเลือก ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และโครงการพัฒนาทักษะวิช าชีพ						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
96	**หมวดวิชาเลือกเสรี** เป็นสาระเกี่ยวกับรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ตามบริบทและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ						
97	**กิจกรรมเสริมหลักสูตร** เป็นการจัดกิจกรรม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผลและปรับปรุงการทำงาน						
	<u>กระบวนการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ</u> (ปวช.)						
98	ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือตลอดจนให้คำปรึกษากับผู้เรียนอย่างทั่วถึง						
99	กำหนดวัน เวลาให้สอดคล้องกับสภาพการใช้เวลาในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน						
100	การจัดการเรียนรู้ มีแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ						
101	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน						
102	การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้ากับเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ต้องใช้งานจริงในการประกอบอาชีพ						
103	พัฒนาห้องเรียนปฏิบัติการให้มีศักยภาพ มีความพร้อมเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจำลองการทำงานจริงของสถานประกอบการ						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
104	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการตามสถานการณ์จริง และพัฒนาทักษะวิชาชีพให้มีความชำนาญ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา						
105	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้สอนในสถานประกอบการ ทั้ง การเรียนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ หรือทบทวนความรู้ รายงานความก้าวหน้าจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง						
106	การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริง การลงมือปฏิบัติหรือสังเกต และสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน						
107	จัดให้มีวิทยากรสอนเสริมในสาระของรายวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาด้วยตนเองได้						
108	จัดให้มีการติดตาม ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนโดยเพื่อนกลุ่มเพื่อน และ การให้คำปรึกษา แนะนำจากครูผู้สอน หรือผู้เชี่ยวชาญ						
109	ภาคีเครือข่ายและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

……..

……..

……..

……..

……

……

……

……

……

……

……

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					
		5	4	3	2	1	
องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน **<u>ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน</u>**							
1	**การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม** เพื่อให้ผู้เรียนได้มาพบกัน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาข้อสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน						
2	**การเรียนรู้ด้วยตนเอง** เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนกำหนดแผน การเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระรายวิชา						
3	**การเรียนรู้แบบชั้นเรียน** เพื่อให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียนในบางกลุ่มเนื้อหา สาระวิชา เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โดยครูผู้สอนจัดทำปฏิทินกำหนดวัน และเวลาการเข้าชั้นเรียน						
4	**การเรียนรู้แบบทางไกล** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ เช่นการใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารกัน Line E-mail Chat room เป็นต้น						
5	**การเรียนจากการทำโครงงาน** เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกันจนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในชีวิตจริงได้						
6	**การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ ได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติและวิธีการใหม่ๆ						
7	**การเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยี** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ และฝึกความสามารถทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรียนรู้ทักษะใหม่ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น						
8	**การเรียนรู้จากสื่อ** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพความสนใจ ความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
9	**การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพจริงที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้าน วัด ชุมชน และสถานประกอบการ เป็นต้น						
10	**การสอนเสริม** เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความสามารถตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีวัตถุประสงค์ และต้องมีการวางแผน จึงจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ						
11	**การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ** ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารถร่วมกันออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ ตามความต้องการของผู้เรียน						
	<u>ด้านสื่อการเรียนการสอน</u>						
12	สื่อสถานการณ์ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนในลักษณะชุดการเรียน ที่มีประเด็นปัญหาสู่การอภิปราย แสวงหาแนวทางสู่การปฏิบัติ						
13	สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเสริมบทเรียน เนื้อหาแบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ และสามารถใช้ในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนได้						
14	สื่อสิ่งพิมพ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเรื่องนั้นๆ ประกอบด้วย บัตรคำ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ แผ่นภาพ สื่อโฆษณา แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ละครจากโทรทัศน์ เป็นต้น						
15	สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อผสมหลายรูปแบบที่มีเสียง ภาพเคลื่อนไหว สามารถให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) e–Learning E-book E-Training และ Learning Object เป็นต้น						
16	สื่อของจริงที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสื่อต่างๆที่สามารถสัมผัสหรือจับต้องได้ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งมีทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่คนในชุมชนสร้างขึ้น เช่น ต้นไม้ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิต ประจำวัน						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
17	แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่เรียน เช่น ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ผลิตภัณฑ์ OTOP โรงสีข้าว สถานประกอบการ เป็นต้น						
18	การเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์ฝึกทักษะวิชาชีพ สถานประกอบการ หรือวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ตามสาขาวิชาชีพที่เรียน						
	<u>ด้านการวัดและประเมินผล</u>						
	<u>การวัดและประเมินผลการเรียน การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ</u>						
19	การวัดและประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย เป็นประโยคได้ถูกต้อง สามารถคิดคำนวณเบื้องต้น ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้						
20	การวัดและประเมินผลทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น ควร**ประเมินผลก่อนเรียน** เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนต่อไป						
21	**ประเมินผลระหว่างเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและ คิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อศึกษาผลการเรียน และการจัดสอนซ่อมเสริม						
22	**ประเมินหลังเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อทดสอบผลการเรียนโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระวิชาและจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในภาพรวมโดยสรุป						
23	หลักเกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนจะต้องผ่านการประเมินทักษะและสมรรถนะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้น ทั้ง 5 ทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
	<u>วิธีการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ</u>						
24	การประเมินโดยการสนทนากับผู้เรียน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการฟัง และพูด						
25	การประเมินโดยการให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงจากข้อความ บทความ แบบเรียนหรือเนื้อหาความรู้ต่างๆ เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในด้านการอ่าน						
26	การประเมินโดยการให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากการอ่านแล้วเขียน และเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟัง เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการพูด เขียน และการใช้ภาษาไทย						
27	การประเมินโดยการเขียนตามคำบอก หรือการประเมินโดยใช้เครื่องมือการประเมิน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการเขียนและคิดคำนวณเบื้องต้น						
28	การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ผู้เรียนผ่านการประเมินจะต้องได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละ **50** ในแต่ละทักษะ (การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น**)**						
<u>การวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ</u>							
29	การวัดและประเมินผลรายวิชา ประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยการ **ประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน**						
30	การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน						
31	การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
32	การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบ และแฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น						
33	การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชา ตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร						
34	การกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ดำเนินการโดยคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการ หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ						
35	การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ						
<u>การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ</u>							
36	หลักเกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ น้อย พอใช้ ดี และดีมาก **ดังนี้**ได้คะแนนร้อยละ **0 - 49** ระดับ น้อย						
37	ได้คะแนนร้อยละ **50 – 64** ระดับ พอใช้						
38	ได้คะแนนร้อยละ **65 – 79** ระดับ ดี						
39	ได้คะแนนร้อยละ **80** ขึ้นไป ระดับ ดีมาก						
40	เกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น ในแต่ละด้านต้องผ่านในระดับปานกลางขึ้นไป						
<u>ด้านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556</u>							
41	ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
42	ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาอาชีพ หรือประสบการณ์การทำงาน มาเทียบโอนผลการเรียนได้						
43	คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษากำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนยื่นคำร้องขอการเทียบโอนผลการเรียน						
44	การเทียบโอนรายวิชามาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ สู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี						
45	**การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษา** ที่ออกให้โดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวง ศึกษาธิการประกาศใช้หรือรับรองในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ						
46	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง** เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรระยะสั้นหรือหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดขึ้นตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ						
47	**การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ** เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่างประเทศที่หน่วยงานของประเทศนั้นๆ รับรองมาตรฐานการจัดการศึกษา หรือที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง						
48	**การเทียบโอนการเรียนวิชาอาชีพจากแหล่งวิทยาการ** เช่น ศูนย์ฝึกอาชีพ วิทยาลัยชุมชนวิทยาลัยสารพัดช่าง ผู้เรียนไปศึกษาจากสถานที่สอนอาชีพของเอกชน หรือหน่วยงานของทางราชการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ แล้วนำผลการเรียนมา เทียบโอน						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
49	**การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ** เป็นการนำผลการเรียนที่ผู้เรียนที่ไปเรียนในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ตามที่สถานศึกษากำหนดมาเทียบโอน						
50	**การเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่** เป็นการนำความรู้และทักษะจากการทำงานอาชีพของผู้เรียนมารับการตรวจสอบเพื่อกำหนดค่า และประเมินเป็นผลการเรียน						
51	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ** โดยผู้เรียนนำอาชีพปัจจุบันของตน โดยอธิบายรายละเอียดอาชีพให้ชัดเจน เ พื่อกำหนดค่า แล้วประเมินเป็นผลการเรียนได้						
52	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ** เป็นการเทียบโอนโดยการให้ผู้เรียนเสนอโครงการประกอบอาชีพ แล้วประกอบอาชีพตามโครงการดังกล่าวแล้วสถานศึกษาจะจัดให้มีการติดตามประเมินผลเป็นผลการเรียนของผู้เรียน						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

……..

……..

……..

……..

……

……

……..

……..

……

……

……

……

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
	องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าว						
	<u>ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา</u>						
1	**การวางแผนการจัดการศึกษา** สถานศึกษาชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว						
2	**การอบรมครู** สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำและการใช้สื่อ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน และอื่นๆ ทั้งก่อนปฏิบัติงานและระหว่างปฏิบัติงาน						
3	**การประชาสัมพันธ์** เน้นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการ ครอบครัว ชุมชน ที่มีแรงงานต่างด้าวทำงานและอาศัยอยู่ ด้วยสื่อที่หลากหลาย						
4	**การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย** ให้สถานศึกษาประสานงาน ชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันจัด ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว						
5	**การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน** สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่าย ดำเนินการรับสมัครและ ขึ้นทะเบียนผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน						
6	**การแนะแนวการเรียน** เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้รับการแนะแนว เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อกำหนดเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
7	การ**เทียบโอน** สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว						
8	การ**วางแผนการเรียน** สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนรายบุคคล/กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตาม และประเมินผู้เรียน						
9	**การลงทะเบียน** สถานศึกษาให้ผู้เรียนแรงงานต่างด้าวลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา						
10	**การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน** สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามปรัชญา หลักการการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้ตลอดชีวิต						
11	**การวัดและประเมินผลการเรียน** สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำระเบียบ / แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด						
12	**การจบหลักสูตร** เป็นการจบหลักสูตรระดับต่างๆของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร						
<u>ด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว</u>							
13	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำนโยบายและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศเป็นนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว ของกระทรวงศึกษาธิการ						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
14	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ตามมาตรา 30 และมาตรา 80 แห่งรัฐธรรมนูญ 2550 และมาตรา 8 และมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม						
15	องค์กรภาคีเครือข่ายภาครัฐ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว						
16	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ / เขต จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว						
17	กระทรวงศึกษาธิการและองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวอย่างพอเพียง ทั่วถึง และเป็นธรรม						
18	กระทรวงศึกษาธิการระดมทุนจากองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว						
19	กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสำนักทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย สำหรับกลุ่มแรงงานต่างด้าว						
20	กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมด้านภาษาและอาชีพพื้นฐานสำหรับแรงงานต่างด้าว						
21	กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในระดับพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว						
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							

ข้อเสนอแนะในความคิดเห็นของท่านที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

1. ท่านมีความคิดเห็นต่อ รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ท่านมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ทั้ง 5 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง
นายพงศ์เทพ โตมาดี
ผู้วิจัย

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

(รอบที่ 3)

เรื่อง

รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว
ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

MODEL OF BASIC EDUCATION FOR MIGRANT WORKERS
IN BANGKOK AND VICINITY

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

อาจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล กรรมการ

ผู้วิจัย

นายพงศ์เทพ โตมาดี
นิสิตปริญญาเอกสาขาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตามขั้นตอนเดลฟายรอบที่ 3

เรื่อง
รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว
ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3

1. การตอบแบบสอบถามในรอบนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ท่านได้ทบทวนคำตอบเดิมของท่านจากแบบสอบถามในรอบที่ 2 โดยการเปรียบเทียบคำตอบของท่านกับคำตอบของกลุ่มว่ามีความสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด โดยที่คำตอบของกลุ่มได้จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทุกท่านแสดงด้วยค่าสถิติ 2 ค่า คือ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

2. วิธีการตอบแบบสอบถาม

2.1 แบบสอบถามในรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่มีข้อคำถามเช่นเดียวกับรอบที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมวลค่า 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนระดับความคิดเห็นเป็น 5 เห็นด้วยมากที่สุด 4 เห็นด้วยมาก 3 เห็นด้วยปานกลาง 2 เห็นด้วยน้อย และ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด

สำหรับแบบสอบถามในรอบที่ 3 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากรอบที่ 2 เป็นรายข้อ ด้วยค่าสถิติ 2 ค่าคือ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) พร้อมทั้งเสนอผลการตอบของท่านในรอบที่ 2 มาด้วย โดยมีจุดหมายให้ท่านได้พิจารณาเปรียบเทียบค่าสถิติของกลุ่มกับคำตอบของท่านในรอบที่ 2

2.2 สัญลักษณ์และค่าสถิติวิธีการตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะปรากฏในแต่ละข้อคำถามผู้วิจัยกำหนด ดังนี้

▲ หมายถึง ค่าระดับคะแนนของกลุ่ม (มัธยฐาน) ในรอบที่ 2

IR หมายถึง ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)
เป็นค่าแสดงการกระจายของระดับคะแนนของกลุ่มในแต่ละข้อโดยที่

- ข้อที่มีค่า **IR สูง** แสดงว่าข้อความนั้นผู้ตอบมีความคิดเห็น **สอดคล้องกันน้อย**
- ข้อที่มีค่า **IR ต่ำ** แสดงว่าข้อความนั้นผู้ตอบมีความคิดเห็น **สอดคล้องกันมาก**

■ หมายถึง ค่าระดับคะแนน**ของท่านในรอบที่ 2**

2.3 วิธีตอบแบบสอบถามในรอบนี้ ขอให้ท่านโปรดพิจารณาคำตอบของท่านในแต่ละข้อคำถามอีกครั้งหนึ่ง ดังต่อไปนี้

2.3.1 ท่านไม่ต้องทำเครื่องหมายใดๆ ในกรณีที่ท่านยังยืนยันความคิดเห็นเดิม เนื่องจาก

- ความคิดเห็นของท่าน**ตรงกับความคิดเห็นของกลุ่ม** หรือ

- ความ**คิดเห็นของท่านใกล้เคียงกับกลุ่ม** โดยห่างจากกลุ่มเพียง 1 ช่อง ความคิดเห็น เช่น ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป็น 3 ความคิดเห็นของท่านเป็น 4 หรือ 2 เป็นต้น

2.3.2 **แสดงความคิดเห็นประกอบ** ในกรณีที่ท่านยังคงยืนยันความคิดเห็นเดิมทั้งๆ ที่ความคิดเห็นของท่านแตกต่างกับกลุ่มมากกว่าหรือเท่ากับ 2 ดับ

2.3.3 **เปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่** โดยขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่ต้องการ ในกรณีที่ท่านต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับกลุ่ม

3. โปรดตรวจสอบคำตอบของท่านว่าได้ตอบแบบสอบถามครบถ้วนทุกข้อแล้ว

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามตามเทคนิคเดลฟาย (Delphi) ในรอบที่ 3 นี้อีกครั้งหนึ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ ด้วย

นายพงศ์เทพ โตมาดี
นิสิตปริญญาเอกสาขาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1

ข้อมูลสถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ

8. ชื่อ.....ชื่อสกุล.....

9. ตำแหน่งของท่าน .....

.....

10. สถานที่ทำงาน หรือ บ้าน .....*.....

.....

11. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

12. อายุ

☐ ต่ำกว่า 35 ปี

☐ 35 – 45 ปี

☐ 46 – 55 ปี

☐ 56 ปี ขึ้นไป

13. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาโท ขึ้นไป

14. ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์และระยะเวลาการทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวกับงานด้านการบริหารการศึกษาด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษานอกระบบ ด้านการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษาให้กับเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว

☐ ต่ำกว่า 10 ปี

☐ 10 - 20 ปี

☐ 21 – 30 ปี

☐ 30 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ขอให้ท่านโปรดพิจารณารายการแต่ละข้อและตัดสินใจว่า ***ความเป็นไปได้ของรูปแบบ*** การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ได้มากน้อยเพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ทั้งนี้ ขอความกรุณาท่านได้พิจารณาเพิ่มเติมข้อความเพื่อให้ รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความสมบูรณ์ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในตอนท้ายด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
องค์ประกอบที่ 1 : กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ								
1	คนทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน	▲					0.00	
2	ความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่า ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานของบุคคล ย่อมได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน	▲					0.00	
3	รัฐส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษา สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ตลอดชีวิต	▲					0.00	
4	รัฐพึงปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนอย่างเสมอภาค ตามที่ทำไว้กับนานาประเทศ	▲					0.00	
5	สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ	▲					0.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
6	การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานภาคีเครือข่าย และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน	▲					0.00	
7	การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มตามความสามารถและตามศักยภาพ	▲					0.00	
8	บุคคล ครอบครัว องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางสังคม มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	▲					1.00	
9	การจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ควรเน้นความสำคัญด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และทักษะชีวิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	▲					0.00	
10	การจัดการศึกษา ต้องสนองต่อความต้องการของผู้เรียน	▲					0.00	
11	การเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เป็นทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดของทุกคน	▲					0.00	
12	การรู้หนังสือและการคิดคำนวณพื้นฐาน เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	▲					0.00	
13	การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต มีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์	▲					0.00	
14	การจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต	▲					1.00	
15	การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการจัดการเรียนเพื่อรู้ ปฏิบัติได้จริง มีชีวิตที่จะอยู่ร่วมกัน	▲					0.00	
16	ประชาชนทุกคน สามารถเข้าถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม อย่างเท่าเทียมกัน	▲					1.00	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา								
	ด้านปรัชญา							
1	ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) : กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน สังคมและประเทศชาติ	▲					0.00	
2	ปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) : กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ด้วยการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	▲					0.00	
	ด้านทฤษฎี							
3	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) : การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ตามความต้องการ	▲					0.00	
4	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพุทธินิยม (Cognitivism) : การจัดลำดับของกระบวนการคิด การรับรู้ และประสบการณ์ของบุคคลจากการเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจไปสู่การแก้ปัญหา	▲					0.50	
5	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม(Humanism) : การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมเกิดประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาตัดสินใจได้ด้วยตนเอง	▲					0.50	
	ด้านแนวทางการจัดการศึกษา							
6	การจัดการศึกษาตามหลักแห่งสิทธิมนุษยชนให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลอยู่ภายใต้หลักแห่งสิทธิมนุษยชน	▲					1.00	
7	การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียน ของมูลนิธิ องค์กรเอกชนที่จัดการศึกษา หรือสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย	▲					1.00	
8	การจัดการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ให้กับแรงงาน ต่างด้าวที่ไม่รู้หนังสือไทย	▲					1.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
9	การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว รวมทั้งผู้ไม่มีสัญชาติไทย	▲					1.00	
10	การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	▲					1.00	
11	การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556	▲					1.00	
12	การจัดการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าถึงและประสบผลสำเร็จในด้านการศึกษา	▲					1.00	
13	การจัดการศึกษา จัดเนื้อหา หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของแรงงานต่างด้าว	▲					1.00	
14	การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว โดยมีหลักสูตรภาษาไทยกับภาษาของกลุ่มแรงงานต่างด้าว	▲					1.00	
15	การจัดการศึกษาให้สามารถเชื่อมโยง และถ่ายโอนกับการศึกษาในประเทศต้นทางได้	▲					1.00	
16	การเชื่อมโยงการศึกษากับประเทศต้นทางด้วยการปรับเนื้อหาสารการเรียนรู้ให้สอดคล้องกันทั้ง 2 ประเทศ	▲					1.00	
17	การจัดการอบรมครูผู้สอนให้สามารถจัดการศึกษาตามหลักสูตร เนื้อหา วิธีการสอนที่เหมาะสมกับแรงงานต่างด้าว โดยการสนับสนุน สื่อ แหล่งเรียนรู้ และอุปกรณ์การเรียนการสอน	▲					1.00	
18	การจัดการเรียนรู้ และการฝึกทักษะที่หลากหลายให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และสอดคล้องกับวิถีชีวิต	▲					1.00	
19	การจัดการศึกษา ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายวิธีหรือเรียนด้วยวิธีใดตามความต้องการของผู้เรียน โดยสามารถนำผลการเรียนมาประเมินร่วมกันได้	▲					1.00	
20	การจัดการศึกษาผู้เรียนผ่านการประเมินใน แต่ละระดับการศึกษาตามหลักสูตรที่ลงทะเบียนเรียน สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้	▲					1.00	
21	การจัดการศึกษา ใช้ภาษาชาติพันธุ์ในการสื่อสาร อธิบายขยายความ เพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้	▲					1.00	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร								
	<u>ด้านกลุ่มเป้าหมาย</u>							
1	การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	▲					1.00	
2	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามช่วงอายุ เช่น ช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี, 26 – 30 ปี, 31 – 35 ปี, 36 – 40 ปี และ อายุ 41 ปีขึ้นไป	▲					1.00	
3	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสัญชาติหรือชาติพันธุ์ เพื่อสะดวกในการจัดหาผู้สอนที่สามารถใช้ภาษาเดียวกับผู้เรียน เช่น ผู้เรียนสัญชาติลาวมีพื้นฐานด้านภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทย สามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็วกว่าผู้เรียนสัญชาติอื่น	▲					1.00	
4	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม เช่น ผู้เรียนที่ได้รับการศึกษามาแล้วหรือจบการศึกษามาจากประเทศต้นทาง	▲					1.00	
5	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสภาพปัญหา เช่น ผู้เรียนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาจากประเทศต้นทาง แต่ไม่สามารถ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย ได้	▲					1.00	
6	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามทักษะอาชีพและวิถีชีวิต เช่น ทักษะด้านเครื่องจักรกล ทักษะด้านการประมงหรือการประมงต่อเนื่อง ทักษะด้านเกษตรกรรม ทักษะด้านการค้าขาย ทักษะด้านงานก่อสร้าง เป็นต้น	▲					1.00	
	<u>ด้านหลักสูตร</u>							
	หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ							
	<u>หลักการ</u>							
7	เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าว ได้เรียนรู้หนังสือไทย (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) เพื่อสามารถสื่อสารและอยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข	▲					1.00	
8	แรงงานต่างด้าวได้รับการเรียนรู้ภาษาไทย ตามศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน	▲					1.00	
9	การจัดการเรียนรู้เพื่อการรู้หนังสือไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคล	▲					1.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
10	มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน โดยเน้นการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล	▲					1.00	
11	บูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย	▲					1.00	
12	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวพัฒนาตนเองเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน	▲					1.00	
13	จัดให้มีการประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย	▲					0.00	
14	ออกหลักฐานรับรองทักษะการรู้ภาษาไทย	▲					0.00	
15	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายแรงงานต่างด้าว	▲					0.00	
	<u>จุดหมาย</u>							
16	ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวันได้	▲					0.00	
17	ให้แรงงานต่างด้าวเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อการเข้าถึงการใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้	▲					0.00	
18	ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะการคิดคำนวณเบื้องต้นได้ เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	▲					0.00	
19	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวสามารถใช้ภาษาไทยและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่อสถานประกอบการและสังคมไทย	▲					0.00	
	<u>โครงสร้าง</u>							
20	การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น	▲					0.00	
21	การจัดการศึกษาโดยบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน	▲					0.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
22	การจัดการศึกษาโดยบูรณาการระหว่างความรู้ประสบการณ์ของผู้เรียนกับ การรู้หนังสือ	▲					0.50	
23	การจัดการศึกษาใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง ระยะเวลา 1 ปี หรือสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐาน และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน	▲					1.00	
	<u>สาระการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ในเรื่อง ดังนี้</u>							
24	สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	▲					0.00	
25	เรื่องใกล้ตัว เช่น ร่างกาย ครอบครัว โภชนาการ สุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บ	▲					0.00	
26	อุบัติเหตุต่างๆ เช่น อุบัติเหตุเกิดจากการเดินทาง อุบัติเหตุจาการทำงาน และภัยจากสิ่งเสพติด	▲					0.00	
27	การรักษาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ เป็นต้น	▲					0.00	
28	กฎหมายเบื้องต้น เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายการจราจร กฎหมายแรงงาน กฎ ระเบียบของชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น	▲					0.00	
29	การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย	▲					0.00	
30	ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ชาติ	▲					0.00	
31	หน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดีที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย	▲					0.00	
32	เนื้อหาอาชีพพื้นฐาน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	▲					0.00	
33	การติดต่อและการขอรับบริการจากหน่วยงานของทางราชการ	▲					0.00	
	<u>กระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือ</u>							
34	การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นำสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ บูรณาการให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น	▲					0.50	
35	การจัดการเรียนรู้โดยนำสภาพปัญหา ตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มาจัดทำเป็นประเด็นในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียนกับเนื้อหาสาระนั้นๆ	▲					0.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
36	การจัดการเรียนรู้โดยนำปรัชญา “คิดเป็น” กับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” มาใช้ในการคิดวิเคราะห์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน	▲					0.50	
37	การจัดการเรียนรู้โดยนำเรื่องเหตุการณ์ในปัจจุบัน ที่ผู้เรียนมีความสนใจมาจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	▲					0.00	
38	การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จัดคิดหาเหตุผลและแปลความหมาย จากภาษาชาติพันธุ์เป็นภาษาไทย	▲					0.00	
39	การจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น ศึกษาดูงาน ศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้รู้ เป็นต้น	▲					0.00	
	<u>ขั้นตอนการสอนภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น</u>							
40	**การฟัง** เป็นการสอนและฝึกทักษะเป็นลำดับแรก โดยผู้สอนนำเนื้อหาที่เตรียมไว้ อ่านให้ผู้เรียนฟังแล้วนำคำหลักในเนื้อหาที่เสียงใกล้เคียงกับภาษาของผู้เรียนมาอธิบายความหมายของคำนั้นๆ โดยใช้สื่อประกอบ เช่น บัตรคำ แผ่นภาพ สื่อของจริง เป็นต้น	▲					0.00	
41	**การพูด** ผู้เรียนฝึกพูดคำหลักจากสื่อ โดยการฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง และเข้าใจความหมายของคำนั้นๆ ตลอดจนนำไปสู่การพูดเป็นประโยค	▲					0.00	
42	**การอ่าน** ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงจากคำหลัก โดยการผสมสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และการแจกลูกให้ถูกต้องจากสื่อการเรียนรู้	▲					0.00	
43	**การเขียน** เป็นทักษะขั้นสุดท้ายของภาษาไทย ซึ่งการเขียนจะสอนควบคู่ไปกับการอ่าน โดยให้อ่านและเขียนจากคำง่ายๆ	▲					0.00	
44	**การคิดคำนวณเบื้องต้น** ให้ผู้เรียนฝึกฟัง พูด อ่านและเขียน เลขอารบิค เลขไทย คำอ่าน คำศัพท์คณิตศาสตร์ สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ และฝึกให้รู้วิธีการ บวก ลบ คูณ หาร ตามลำดับ	▲					0.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
	<u>การแบ่งช่วง การใช้ภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอน เพื่ออธิบายขยายความ และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน ออกเป็น 4 ช่วง คือ</u>							
45	ช่วงที่ 1 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 20 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 80	▲					1.00	
46	ช่วงที่ 2 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 50 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 50	▲					0.50	
47	ช่วงที่ 3 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 80 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 20	▲					1.00	
48	ช่วงที่ 4 ใช้ภาษาไทย ร้อยละ 100	▲					0.50	
	❹หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน							
	<u>หลักการ</u>							
49	จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษา	▲					0.00	
50	ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำและผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน	▲					1.00	
51	มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เรียน เน้นบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	▲					0.00	
52	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย สภาพปัญหา การเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข	▲					0.00	
53	ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาจากประเทศต้นทาง	▲					0.50	
54	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	▲					0.00	
	<u>จุดหมาย</u>							
55	ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตที่ดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข	▲					0.00	
56	ให้แรงงานต่างด้าวมีทักษะชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข	▲					0.00	
57	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น	▲					0.50	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
58	ให้แรงงานต่างด้าวมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข	▲					0.00	
59	ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพ รักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	▲					0.50	
60	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ	▲					1.00	
	<u>โครงสร้าง</u>							
61	การจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	▲					0.00	
62	จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	▲					0.50	
63	การจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย	▲					0.00	
64	การจัดการศึกษา**<u>เรียนร่วม</u>** ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 **(ทวิศึกษา)**	▲					1.00	
65	กิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสามารถดำเนินการเองและเทียบโอนได้	▲					1.00	
66	สาระการเรียนรู้รายวิชาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี สามารถนำมาเทียบโอนได้	▲					1.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุประกอบ
		5	4	3	2	1		
	<u>ผู้เรียนต้องเรียนรู้สาระการเรียนรู้ 5 สาระ ดังนี้</u>							
67	**สาระทักษะการเรียนรู้** เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย	▲					0.50	
68	**สาระความรู้พื้นฐาน** เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	▲					0.00	
69	**สาระการประกอบอาชีพ** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง	▲					0.00	
70	**สาระทักษะการดำเนินชีวิต** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษา	▲					1.00	
71	**สาระการพัฒนาสังคม** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม	▲					0.00	
	<u>กระบวนการจัดการเรียนรู้</u>							
72	ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนและเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ เนื้อหาสาระวิชาที่จัดการเรียนการสอน	▲					0.00	
73	ศึกษา วิเคราะห์ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม	▲					0.00	
74	นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระวิชา ความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียน มาจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้	▲					0.00	
75	การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีที่หลากหลาย การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้	▲					0.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
76	การบันทึกหลังการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	▲					0.00	
77	การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง	▲					0.00	
78	จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	▲					0.00	
	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)							
	หลักการ							
79	ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำและผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน	▲					1.00	
80	จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษาต่อ หลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ	▲					1.00	
81	การจัดการศึกษาวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน	▲					1.00	
82	การจัดการศึกษาเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้	▲					0.50	
83	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง และสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน	▲					1.00	
84	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ	▲					1.00	
85	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของชุมชน และสถานประกอบการ	▲					1.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
	<u>จุดหมาย</u>							
86	ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในงานอาชีพ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ	▲					0.00	
87	.ให้แรงงานต่างด้าวสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม	▲					0.00	
88	ให้แรงงานต่างด้าวใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประกอบอาชีพ มีทักษะในการจัดการ และพัฒนาอาชีพ	▲					1.00	
89	ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	▲					1.00	
90	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ	▲					1.00	
91	ให้แรงงานต่างด้าวตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม ชุมชน และมีสำนึกในแผ่นดินที่อยู่อาศัย	▲					0.50	
	<u>โครงสร้าง</u>							
92	จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556	▲					1.00	
93	สถานศึกษาจัดการศึกษาแบ่งเป็น 6 ภาคเรียน จัดทำแผนการเรียน กำหนดวัน เวลาเรียน และแจ้งให้ผู้เรียนทุกคนทราบ	▲					1.00	
	<u>สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย</u>							
94	**หมวดวิชาทักษะชีวิต** เป็นสาระเกี่ยวกับกลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา	▲					1.00	
95	**หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ** เป็นสาระเกี่ยวกับ กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาเลือก ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และโครงการพัฒนาทักษะวิช าชีพ	▲					1.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
96	**หมวดวิชาเลือกเสรี** เป็นสาระเกี่ยวกับรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ตามบริบทและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ	▲					0.50	
97	**กิจกรรมเสริมหลักสูตร** เป็นการจัดกิจกรรม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผลและปรับปรุงการทำงาน	▲					1.00	
	<u>กระบวนการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ</u> (ปวช.)							
98	ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละ 5 คน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือตลอดจนให้คำปรึกษากับผู้เรียนอย่างทั่วถึง		▲				1.00	
99	กำหนดวัน เวลาให้สอดคล้องกับสภาพการใช้เวลาในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน	▲					0.00	
100	การจัดการเรียนรู้ มีแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ	▲					0.00	
101	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน	▲					0.50	
102	การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้ากับเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ต้องใช้งานจริงในการประกอบอาชีพ	▲					1.00	
103	พัฒนาห้องเรียนปฏิบัติการให้มีศักยภาพ มีความพร้อมเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจำลองการทำงานจริงของสถานประกอบการ	▲					1.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
104	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการตามสถานการณ์จริง และพัฒนาทักษะวิชาชีพให้มีความชำนาญ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา	▲					1.00	
105	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้สอนในสถานประกอบการ ทั้ง การเรียนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ หรือทบทวนความรู้ รายงานความก้าวหน้าจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง	▲					1.00	
106	การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริง การลงมือปฏิบัติหรือสังเกต และสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน	▲					0.00	
107	จัดให้มีวิทยากรสอนเสริมในสาระของรายวิชาต่าง ๆ ที่ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาด้วยตนเองได้	▲					0.50	
108	จัดให้มีการติดตาม ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนโดยเพื่อนกลุ่มเพื่อน และ การให้คำปรึกษา แนะนำจากครูผู้สอน หรือผู้เชี่ยวชาญ	▲					1.00	
109	ภาคีเครือข่ายและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	▲					0.50	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

……..

……..

……..

……..

……

……

……

……

……

……

……

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน								
	<u>ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน</u>							
1	**การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม** เพื่อให้ผู้เรียนได้มาพบกัน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาข้อสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน	▲					0.00	
2	**การเรียนรู้ด้วยตนเอง** เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนกำหนดแผน การเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระรายวิชา	▲					0.50	
3	**การเรียนรู้แบบชั้นเรียน** เพื่อให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียนในบางกลุ่มเนื้อหา สาระวิชา เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โดยครูผู้สอนจัดทำปฏิทินกำหนดวัน และเวลาการเข้าชั้นเรียน	▲					0.50	
4	**การเรียนรู้แบบทางไกล** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ เช่นการใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารกัน Line E-mail Chat room เป็นต้น	▲					1.00	
5	**การเรียนจากการทำโครงงาน** เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกันจนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในชีวิตจริงได้	▲					0.50	
6	**การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ ได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติและวิธีการใหม่ๆ	▲					0.00	
7	**การเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยี** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ และฝึกความสามารถทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรียนรู้ทักษะใหม่ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น	▲					0.50	
8	**การเรียนรู้จากสื่อ** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพความสนใจ ความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน	▲					0.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
9	**การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพจริงที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้าน วัด ชุมชน และสถานประกอบการ เป็นต้น	▲					0.00	
10	**การสอนเสริม** เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความสามารถตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีวัตถุประสงค์ และต้องมีการวางแผน จึงจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ	▲					0.50	
11	**การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ** ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารถร่วมกันออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ตามความต้องการของผู้เรียน	▲					0.00	
	<u>ด้านสื่อการเรียนการสอน</u>							
12	สื่อสถานการณ์ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนในลักษณะชุดการเรียน ที่มีประเด็นปัญหาสู่การอภิปราย แสวงหาแนวทางสู่การปฏิบัติ	▲					0.50	
13	สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเสริมบทเรียน เนื้อหาแบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ และสามารถใช้ในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนได้	▲					0.00	
14	สื่อสิ่งพิมพ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเรื่องนั้นๆ ประกอบด้วย บัตรคำ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ แผ่นภาพ สื่อโฆษณา แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ละครจากโทรทัศน์ เป็นต้น	▲					0.50	
15	สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อผสมหลายรูปแบบที่มีเสียง ภาพเคลื่อนไหว สามารถให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) e–Learning E-book E-Training และ Learning Object เป็นต้น	▲					0.50	
16	สื่อของจริงที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสื่อต่างๆที่สามารถสัมผัสหรือจับต้องได้ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งมีทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่คนในชุมชนสร้างขึ้น เช่น ต้นไม้ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิต ประจำวัน	▲					1.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
17	แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่เรียน เช่น ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ผลิตภัณฑ์ OTOP โรงสีข้าวสถานประกอบการ เป็นต้น	▲					0.50	
18	การเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์ฝึกทักษะวิชาชีพ สถานประกอบการ หรือวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ตามสาขาวิชาชีพที่เรียน	▲					0.00	
	ด้านการวัดและประเมินผล							
	การวัดและประเมินผลการเรียน การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ							
19	การวัดและประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย เป็นประโยคได้ถูกต้อง สามารถคิดคำนวณเบื้องต้น ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้	▲					0.00	
20	การวัดและประเมินผลทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น ควร**ประเมินผลก่อนเรียน** เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนต่อไป	▲					0.00	
21	**ประเมินผลระหว่างเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและ คิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อศึกษาผลการเรียน และการจัดสอนซ่อมเสริม	▲					0.00	
22	**ประเมินหลังเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อทดสอบผลการเรียนโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระวิชาและจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในภาพรวมโดยสรุป	▲					0.00	
23	หลักเกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนจะต้องผ่านการประเมินทักษะและสมรรถนะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้น ทั้ง 5 ทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้	▲					0.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
	<u>วิธีการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ</u>							
24	การประเมินโดยการสนทนากับผู้เรียน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการฟัง และพูด	▲					0.00	
25	การประเมินโดยการให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงจากข้อความ บทความ แบบเรียนหรือเนื้อหาความรู้ต่างๆ เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในด้านการอ่าน	▲					0.00	
26	การประเมินโดยการให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากการอ่านแล้วเขียน และเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟัง เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการพูด เขียน และการใช้ภาษาไทย	▲					0.00	
27	การประเมินโดยการเขียนตามคำบอก หรือการประเมินโดยใช้เครื่องมือการประเมิน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการเขียนและคิดคำนวณเบื้องต้น	▲					0.00	
28	การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ผู้เรียนผ่านการประเมินจะต้องได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละ **50** ในแต่ละทักษะ (การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น**)**	▲					0.50	
<u>การวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ</u>								
29	การวัดและประเมินผลรายวิชา ประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยการ **ประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน**	▲					0.00	
30	การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน	▲					0.00	
31	การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ	▲					0.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
32	การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบ และแฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น	▲					0.50	
33	การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชา ตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร	▲					1.00	
34	การกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ดำเนินการโดยคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการ หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ	▲					0.00	
35	การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ		▲				2.00	
<u>การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ</u>								
36	หลักเกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ น้อย พอใช้ ดี และดีมาก **ดังนี้**ได้คะแนนร้อยละ **0 - 49** ระดับ น้อย	▲					1.00	
37	ได้คะแนนร้อยละ **50 – 64** ระดับ พอใช้	▲					1.00	
38	ได้คะแนนร้อยละ **65 – 79** ระดับ ดี	▲					1.00	
39	ได้คะแนนร้อยละ **80** ขึ้นไป ระดับ ดีมาก	▲					1.00	
40	เกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น ในแต่ละด้านต้องผ่านในระดับปานกลางขึ้นไป	▲					1.00	
<u>ด้านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556</u>								
41	ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	▲					1.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
42	ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาอาชีพ หรือประสบการณ์การทำงาน มาเทียบโอนผลการเรียนได้	▲					1.00	
43	คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษากำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนยื่นคำร้องขอการเทียบโอนผลการเรียน	▲					1.00	
44	การเทียบโอนรายวิชามาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ สู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี	▲					0.50	
45	**การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษา** ที่ออกให้โดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวง ศึกษาธิการประกาศใช้หรือรับรองในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ	▲					1.00	
46	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง** เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรระยะสั้นหรือหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดขึ้นตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ	▲					1.00	
47	**การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ** เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่างประเทศที่หน่วยงานของประเทศนั้นๆ รับรองมาตรฐานการจัดการศึกษา หรือที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง	▲					1.00	
48	**การเทียบโอนการเรียนวิชาอาชีพจากแหล่งวิทยาการ** เช่น ศูนย์ฝึกอาชีพ วิทยาลัยชุมชนวิทยาลัยสารพัดช่าง ผู้เรียนไปศึกษาจากสถานที่สอนอาชีพของเอกชน หรือหน่วยงานของทางราชการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ แล้วนำผลการเรียนมา เทียบโอน	▲					1.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
49	**การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ** เป็นการนำผลการเรียนที่ผู้เรียนที่ไปเรียนในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ตามที่สถานศึกษากำหนดมาเทียบโอน	▲					1.00	
50	**การเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่** เป็นการนำความรู้และทักษะจากการทำงานอาชีพของผู้เรียนมารับการตรวจสอบเพื่อกำหนดค่า และประเมินเป็นผลการเรียน	▲					1.00	
51	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ** โดยผู้เรียนนำอาชีพปัจจุบันของตน โดยอธิบายรายละเอียดอาชีพให้ชัดเจน เพื่อกำหนดค่า แล้วประเมินเป็นผลการเรียนได้	▲					1.00	
52	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ** เป็นการเทียบโอนโดยการให้ผู้เรียนเสนอโครงการประกอบอาชีพ แล้วประกอบอาชีพตามโครงการดังกล่าวแล้วสถานศึกษาจะจัดให้มีการติดตามประเมินผลเป็นผลการเรียนของผู้เรียน	▲					1.00	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

……..

……..

……..

……..

……

……

……..

……..

……

……

……

……

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
	องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าว							
	<u>ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา</u>							
1	**การวางแผนการจัดการศึกษา** สถานศึกษาชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	▲					1.00	
2	**การอบรมครู** สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำและการใช้สื่อ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน และอื่นๆ ทั้งก่อนปฏิบัติงานและระหว่างปฏิบัติงาน	▲					0.00	
3	**การประชาสัมพันธ์** เน้นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการ ครอบครัว ชุมชน ที่มีแรงงานต่างด้าวทำงานและอาศัยอยู่ ด้วยสื่อที่หลากหลาย	▲					0.00	
4	**การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย** ให้สถานศึกษาประสานงาน ชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันจัด ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว	▲					0.00	
5	**การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน** สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่าย ดำเนินการรับสมัครและ ขึ้นทะเบียนผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	▲					0.50	
6	**การแนะแนวการเรียน** เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้รับการแนะแนว เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อกำหนดเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	▲					0.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
7	การ**เทียบโอน** สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว	▲					1.00	
8	การ**วางแผนการเรียน** สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนรายบุคคล/กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตาม และประเมินผู้เรียน	▲					1.00	
9	**การลงทะเบียน** สถานศึกษาให้ผู้เรียนแรงงานต่างด้าวลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา	▲					1.00	
10	**การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน** สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามปรัชญา หลักการการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้ตลอดชีวิต	▲					1.00	
11	**การวัดและประเมินผลการเรียน** สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำระเบียบ / แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด	▲					0.50	
12	**การจบหลักสูตร** เป็นการจบหลักสูตรระดับต่างๆของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	▲					0.00	
ด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว								
13	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำนโยบายและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศเป็นนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว ของกระทรวงศึกษาธิการ	▲					1.00	

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					IR	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1		
14	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ตามมาตรา 30 และมาตรา 80 แห่งรัฐธรรมนูญ 2550 และมาตรา 8 และมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	▲					1.00	
15	องค์กรภาคีเครือข่ายภาครัฐ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	▲					1.00	
16	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ / เขต จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	▲					1.00	
17	กระทรวงศึกษาธิการและองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวอย่างพอเพียง ทั่วถึง และเป็นธรรม	▲					1.00	
18	กระทรวงศึกษาธิการระดมทุนจากองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	▲					1.00	
19	กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสำนักทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย สำหรับกลุ่มแรงงานต่างด้าว	▲					1.00	
20	กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมด้านภาษาและอาชีพพื้นฐานสำหรับแรงงานต่างด้าว	▲					1.00	
21	กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในระดับพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว	▲					1.00	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

……..

……..

……..

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นายพงศ์เทพ โตมาดี

ผู้วิจัย

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เพื่อประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสม

เรื่อง

รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว
ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

MODEL OF BASIC EDUCATION FOR MIGRANT WORKERS
IN BANGKOK AND VICINITY

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

อาจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล กรรมการ

ผู้วิจัย

นายพงศ์เทพ โตมาดี
นิสิตปริญญาเอกสาขาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม

เรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต ครูผู้สอนและอาสาสมัครองค์กรเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เกี่ยวกับระดับความเหมาะสมของการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลไปปฏิบัติ สำหรับรูปแบบดังกล่าวได้พัฒนาขึ้นมาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

2. รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบของการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว ซึ่งมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ
2. ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา
3. กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร
   - 3.1 กลุ่มเป้าหมาย
   - 3.2 หลักสูตรการรู้หนังสือ
   - 3.3 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
   - 3.4 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
4. การจัดการเรียนการสอน
   - 4.1 วิธีการจัดการเรียนการสอน
   - 4.2 สื่อการเรียนการสอน
   - 4.3 การวัดและประเมินผล
   - 4.4 การทียบโอนความรู้และประสบการณ์
5. บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว

3. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลไปปฏิบัติ

ตอนที่ 3 ข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

4. ขอให้ท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพ และความคิดเห็นของท่านทุกข้อ

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน หรือเติมข้อความให้สมบูรณ์

1. เพศ
   - ☐ ชาย
   - ☐ หญิง

2. อายุ
   - ☐ ต่ำกว่า 35 ปี
   - ☐ 35 – 45 ปี
   - ☐ 46 – 55 ปี
   - ☐ 56 ปี ขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา
   - ☐ ปริญญาตรี
   - ☐ ปริญญาโท
   - ☐ ปริญญาโท ขึ้นไป
   - ☐ อื่นๆ .....

4. ตำแหน่ง
   - ☐ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต
   - ☐ ครูผู้สอน
   - ☐ อาสาสมัครองค์กรเอกชน

5. ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์และระยะเวลาการทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว
   - ☐ ต่ำกว่า 10 ปี
   - ☐ 10 - 20 ปี
   - ☐ 21 – 30 ปี
   - ☐ 31 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ขอให้ท่านโปรดพิจารณารายการแต่ละข้อและตัดสินใจว่า ***ความเป็นไปได้ของรูปแบบ*** การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ได้มากน้อยเพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ทั้งนี้ ขอความกรุณาท่านได้พิจารณาเพิ่มเติมข้อความเพื่อให้ รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความสมบูรณ์ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในตอนท้ายด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น						เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	0	
	องค์ประกอบที่ 1 : กฎหมาย และกฎบัตรสหประชาชาติ							
1	คนทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน							
2	ความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่า ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานของบุคคล ย่อมได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน							
3	รัฐส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษา สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ตลอดชีวิต							
4	รัฐพึงปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนอย่างเสมอภาค ตามที่ทำไว้กับนานาประเทศ							
5	สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ							

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
6	การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานภาคีเครือข่าย และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน						
7	การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มตามความสามารถและตามศักยภาพ						
8	บุคคล ครอบครัว องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางสังคม มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน						
9	การจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ควรเน้นความสำคัญด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และทักษะชีวิต โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล						
10	การจัดการศึกษา ต้องสนองต่อความต้องการของผู้เรียน						
11	การเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เป็นทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดของทุกคน						
12	การรู้หนังสือและการคิดคำนวณพื้นฐาน เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต						
13	การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต มีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์						
14	การจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต						
15	การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการจัดการเรียนเพื่อรู้ปฏิบัติได้จริง มีชีวิตที่จะอยู่ร่วมกัน						
16	ประชาชนทุกคน สามารถเข้าถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม อย่างเท่าเทียมกัน						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....*.....

.....

.....

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา ทฤษฎี และแนวทางการจัดการศึกษา							
	ด้านปรัชญา						
1	ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) : กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน สังคมและประเทศชาติ						
2	ปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) : กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ด้วยการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต						
	ด้านทฤษฎี						
3	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) : การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงของสถานการณ์ที่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ตามความต้องการ						
4	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบพุทธินิยม (Cognitivism) : การจัดลำดับของกระบวนการคิด การรับรู้ และประสบการณ์ของบุคคลจากการเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจไปสู่การแก้ปัญหา						
5	ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมนุษยนิยม(Humanism) : การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมเกิดประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาตัดสินใจได้ด้วยตนเอง						
	ด้านแนวทางการจัดการศึกษา						
6	การจัดการศึกษาตามหลักแห่งสิทธิมนุษยชนให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลอยู่ภายใต้หลักแห่งสิทธิมนุษยชน						
7	การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียน ของมูลนิธิ องค์กรเอกชนที่จัดการศึกษา หรือสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย						
8	การจัดการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ให้กับแรงงาน ต่างด้าวที่ไม่รู้หนังสือไทย						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
9	การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับประถมศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว รวมทั้งผู้ไม่มีสัญชาติไทย						
10	การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551						
11	การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556						
12	การจัดการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าถึงและประสบผลสำเร็จในด้านการศึกษา						
13	การจัดการศึกษา จัดเนื้อหา หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของแรงงานต่างด้าว						
14	การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว โดยมีหลักสูตรภาษาไทยกับภาษาของกลุ่มแรงงานต่างด้าว						
15	การจัดการศึกษาให้สามารถเชื่อมโยง และถ่ายโอนกับการศึกษาในประเทศต้นทางได้						
16	การเชื่อมโยงการศึกษากับประเทศต้นทางด้วยการปรับเนื้อหาสารการเรียนรู้ให้สอดคล้องกันทั้ง 2 ประเทศ						
17	การจัดการอบรมครูผู้สอนให้สามารถจัดการศึกษาตามหลักสูตร เนื้อหา วิธีการสอนที่เหมาะสมกับแรงงานต่างด้าว โดยการสนับสนุน สื่อ แหล่งเรียนรู้ และอุปกรณ์การเรียนการสอน						
18	การจัดการเรียนรู้ และการฝึกทักษะที่หลากหลายให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และสอดคล้องกับวิถีชีวิต						
19	การจัดการศึกษา ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายวิธีหรือเรียนด้วยวิธีใดตามความต้องการของผู้เรียน โดยสามารถนำผลการเรียนมาประเมินร่วมกันได้						
20	การจัดการศึกษาผู้เรียนผ่านการประเมินใน แต่ละระดับการศึกษาตามหลักสูตรที่ลงทะเบียนเรียน สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้						
21	การจัดการศึกษา ใช้ภาษาชาติพันธุ์ในการสื่อสาร อธิบายขยายความ เพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
องค์ประกอบที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร							
	ด้านกลุ่มเป้าหมาย						
1	การจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล						
2	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามช่วงอายุ เช่น ช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี, 26 – 30 ปี, 31 – 35 ปี, 36 – 40 ปี และ อายุ 41 ปีขึ้นไป						
3	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสัญชาติหรือชาติพันธุ์ เพื่อสะดวกในการจัดหาผู้สอนที่สามารถใช้ภาษาเดียวกับผู้เรียน เช่น ผู้เรียนสัญชาติลาวมีพื้นฐานด้านภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทย สามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็วกว่าผู้เรียนสัญชาติอื่น						
4	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม เช่น ผู้เรียนที่ได้รับการศึกษามาแล้วหรือจบการศึกษามาจากประเทศต้นทาง						
5	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามสภาพปัญหา เช่น ผู้เรียนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาจากประเทศต้นทาง แต่ไม่สามารถ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทยได้						
6	การจัดการศึกษาแบ่งผู้เรียนออกตามทักษะอาชีพและวิถีชีวิต เช่น ทักษะด้านเครื่องจักรกล ทักษะด้านการประมงหรือการประมงต่อเนื่อง ทักษะด้านเกษตรกรรม ทักษะด้านการค้าขาย ทักษะด้านงานก่อสร้าง เป็นต้น						
	ด้านหลักสูตร						
	หลักสูตรเพื่อการรู้หนังสือ						
	หลักการ						
7	เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าว ได้เรียนรู้หนังสือไทย (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) เพื่อสามารถสื่อสารและอยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข						
8	แรงงานต่างด้าวได้รับการเรียนรู้ภาษาไทย ตามศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน						
9	การจัดการเรียนรู้เพื่อการรู้หนังสือไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคล						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
10	มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน โดยเน้นการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล						
11	บูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย						
12	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวพัฒนาตนเองเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน						
13	จัดให้มีการประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย						
14	ออกหลักฐานรับรองทักษะการรู้ภาษาไทย						
15	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายแรงงานต่างด้าว						
	<u>จุดหมาย</u>						
16	ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวันได้						
17	ให้แรงงานต่างด้าวเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อการเข้าถึงการใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้						
18	ให้แรงงานต่างด้าวได้เรียนรู้และมีทักษะการคิดคำนวณเบื้องต้นได้ เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน						
19	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวสามารถใช้ภาษาไทยและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่อสถานประกอบการและสังคมไทย						
	<u>โครงสร้าง</u>						
20	การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ ประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น						
21	การจัดการศึกษาโดยบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
22	การจัดการศึกษาโดยบูรณาการระหว่างความรู้ประสบการณ์ของผู้เรียนกับ การรู้หนังสือ						
23	การจัดการศึกษาใช้เวลาเรียน 200 ชั่วโมง ระยะเวลา 1 ปี หรือสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐาน และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน						
	<u>สาระการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ในเรื่อง ดังนี้</u>						
24	สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์						
25	เรื่องใกล้ตัว เช่น ร่างกาย ครอบครัว โภชนาการ สุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บ						
26	อุบัติเหตุต่างๆ เช่น อุบัติเหตุเกิดจากการเดินทาง อุบัติเหตุจาการทำงาน และภัยจากสิ่งเสพติด						
27	การรักษาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ เป็นต้น						
28	กฎหมายเบื้องต้น เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายการจราจร กฎหมายแรงงาน กฎ ระเบียบของชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น						
29	การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย						
30	ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ชาติ						
31	หน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดีที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย						
32	เนื้อหาอาชีพพื้นฐาน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน						
33	การติดต่อและการขอรับบริการจากหน่วยงานของทางราชการ						
	<u>กระบวนการจัดการเพื่อการรู้หนังสือ</u>						
34	การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นำสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ บูรณาการให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น						
35	การจัดการเรียนรู้โดยนำสภาพปัญหา ตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มาจัดทำเป็นประเด็นในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียนกับเนื้อหาสาระนั้นๆ						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
36	การจัดการเรียนรู้โดยนำปรัชญา “คิดเป็น” กับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” มาใช้ในการคิดวิเคราะห์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน						
37	การจัดการเรียนรู้โดยนำเรื่องเหตุการณ์ในปัจจุบัน ที่ผู้เรียนมีความสนใจมาจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้						
38	การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จัดคิดหาเหตุผลและแปลความหมาย จากภาษาชาติพันธุ์เป็นภาษาไทย						
39	การจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น ศึกษาดูงาน ศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้รู้ เป็นต้น						
	<u>ขั้นตอนการสอนภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น</u>						
40	**การฟัง** เป็นการสอนและฝึกทักษะเป็นลำดับแรก โดยผู้สอนนำเนื้อหาที่เตรียมไว้ อ่านให้ผู้เรียนฟังแล้วนำคำหลักในเนื้อหาที่เสียงใกล้เคียงกับภาษาของผู้เรียนมาอธิบายความหมายของคำนั้นๆ โดยใช้สื่อประกอบ เช่น บัตรคำ แผ่นภาพ สื่อของจริง เป็นต้น						
41	**การพูด** ผู้เรียนฝึกพูดคำหลักจากสื่อ โดยการฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง และเข้าใจความหมายของคำนั้นๆ ตลอดจนนำไปสู่การพูดเป็นประโยค						
42	**การอ่าน** ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงจากคำหลัก โดยการผสมสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และการแจกลูกให้ถูกต้องจากสื่อการเรียนรู้						
43	**การเขียน** เป็นทักษะขั้นสุดท้ายของภาษาไทย ซึ่งการเขียนจะสอนควบคู่ไปกับการอ่าน โดยให้อ่านและเขียนจากคำง่ายๆ						
44	**การคิดคำนวณเบื้องต้น** ให้ผู้เรียนฝึกฟัง พูด อ่านและเขียน เลขอารบิค เลขไทย คำอ่าน คำศัพท์คณิตศาสตร์ สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ และฝึกให้รู้วิธีการ บวก ลบ คูณ หาร ตามลำดับ						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
	<u>การแบ่งช่วง การใช้ภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอน เพื่ออธิบายขยายความ และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน ออกเป็น 4 ช่วง คือ</u>						
45	ช่วงที่ 1 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 20 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 80						
46	ช่วงที่ 2 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 50 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 50						
47	ช่วงที่ 3 ใช้ภาษาไทยร้อยละ 80 และภาษาชาติพันธุ์เป็นสื่อช่วยสอนร้อยละ 20						
48	ช่วงที่ 4 ใช้ภาษาไทย ร้อยละ 100						
	หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน						
	<u>หลักการ</u>						
49	จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษา						
50	ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำ และผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน						
51	มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เรียน เน้นบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล						
52	ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย สภาพปัญหา การเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข						
53	ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาจากประเทศต้นทาง						
54	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา						
	<u>จุดหมาย</u>						
55	ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตที่ดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข						
56	ให้แรงงานต่างด้าวมีทักษะชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข						
57	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
58	ให้แรงงานต่างด้าวมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข						
59	ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพ รักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น						
60	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ						
	<u>โครงสร้าง</u>						
61	การจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.						
62	จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551						
63	การจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับเด็กต่างด้าวและผู้ไม่มีสัญชาติไทย						
64	การจัดการศึกษา**<u>เรียนร่วม</u>** ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 **(ทวิศึกษา)**						
65	กิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถดำเนินการเองและเทียบโอนได้						
66	สาระการเรียนรู้รายวิชาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี สามารถนำมาเทียบโอนได้						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุประกอบ
		5	4	3	2	1	
	<u>ผู้เรียนต้องเรียนรู้สาระการเรียนรู้ 5 สาระ ดังนี้</u>						
67	**สาระทักษะการเรียนรู้** เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย						
68	**สาระความรู้พื้นฐาน** เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี						
69	**สาระการประกอบอาชีพ** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง						
70	**สาระทักษะการดำเนินชีวิต** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษา						
71	**สาระการพัฒนาสังคม** เป็นสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมืองการปกครอง ศาสนา ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม						
	<u>กระบวนการจัดการเรียนรู้</u>						
72	ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนและเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระวิชาที่จัดการเรียนการสอน						
73	ศึกษา วิเคราะห์ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม						
74	นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระวิชา ความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียน มาจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้						
75	การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีที่หลากหลาย การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มาใช้ในการจัด						

	กระบวนการเรียนรู้						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
76	การบันทึกหลังการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้						
77	การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง						
78	จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง						
	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)						
	หลักการ						
79	ส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การมีงานทำและผู้เรียนมีโอกาสเท่าเทียมกัน						
80	จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวได้รับโอกาสทางการศึกษาต่อ หลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ						
81	การจัดการศึกษาวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน						
82	การจัดการศึกษาเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้						
83	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง และสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน						
84	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ						

85	การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของชุมชน และสถานประกอบการ						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
	<u>จุดหมาย</u>						
86	ให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้ ทักษะประสบการณ์ในงานอาชีพ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ						
87	.ให้แรงงานต่างด้าวสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม						
88	ให้แรงงานต่างด้าวใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบอาชีพ มีทักษะในการจัดการ และพัฒนาอาชีพ						
89	ให้แรงงานต่างด้าวมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น						
90	ให้แรงงานต่างด้าวสามารถประกอบสัมมาอาชีพ สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ตามศักยภาพหรือตามความต้องการของสถานประกอบการ						
91	ให้แรงงานต่างด้าวตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม ชุมชน และมีสำนึกในแผ่นดินที่อยู่อาศัย						
	<u>โครงสร้าง</u>						
92	จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)						

	พุทธศักราช 2556						
93	สถานศึกษาจัดการศึกษาแบ่งเป็น 6 ภาคเรียน จัดทำแผนการเรียน กำหนดวัน เวลาเรียน และแจ้งให้ผู้เรียนทุกคนทราบ						
	<u>สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย</u>						
94	**หมวดวิชาทักษะชีวิต** เป็นสาระเกี่ยวกับกลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา						
95	**หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ** เป็นสาระเกี่ยวกับ กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาเลือก ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และโครงการพัฒนาทักษะวิช าชีพ						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	
96	**หมวดวิชาเลือกเสรี** เป็นสาระเกี่ยวกับรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ตามบริบทและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ						
97	**กิจกรรมเสริมหลักสูตร** เป็นการจัดกิจกรรม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผลและปรับปรุงการทำงาน						

	<u>กระบวนการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ</u> (ปวช.)						
98	ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือตลอดจนให้คำปรึกษากับผู้เรียนอย่างทั่วถึง						
99	กำหนดวัน เวลาให้สอดคล้องกับสภาพการใช้เวลาในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้เรียน						
100	การจัดการเรียนรู้ มีแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ						
101	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน						
102	การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้ากับเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ต้องใช้งานจริงในการประกอบอาชีพ						
103	พัฒนาห้องเรียนปฏิบัติการให้มีศักยภาพ มีความพร้อมเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจำลองการทำงานจริงของสถานประกอบการ						

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น						เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	0	
104	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการตามสถานการณ์จริง และพัฒนาทักษะวิชาชีพให้มีความชำนาญ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา							
105	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้สอนในสถานประกอบการ ทั้ง การเรียนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ หรือทบทวนความรู้ รายงานความก้าวหน้าจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง							
106	การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริง การลงมือปฏิบัติหรือสังเกต และสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน							
107	จัดให้มีวิทยากรสอนเสริมในสาระของรายวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาด้วยตนเองได้							

108	จัดให้มีการติดตาม ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนโดยเพื่อน กลุ่มเพื่อน และ การให้คำปรึกษา แนะนำจากครูผู้สอน หรือผู้เชี่ยวชาญ							
109	ภาคีเครือข่ายและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้							

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

……..

……..

……..

……..

……

……

……

……

……

……

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น						เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	0	
	องค์ประกอบที่ 4 การจัดการเรียนการสอน **<u>ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน</u>**							
1	**การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม** เพื่อให้ผู้เรียนได้มาพบกัน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาข้อสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน							
2	**การเรียนรู้ด้วยตนเอง** เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนกำหนดแผน การเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระรายวิชา							
3	**การเรียนรู้แบบชั้นเรียน** เพื่อให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียนในบางกลุ่มเนื้อหา สาระวิชา เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โดยครูผู้สอนจัดทำปฏิทินกำหนดวัน และ							

	เวลาการเข้าชั้นเรียน							
4	**การเรียนรู้แบบทางไกล** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ เช่นการใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารกัน Line E-mail Chat room เป็นต้น							
5	**การเรียนจากการทำโครงงาน** เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้เรียนเลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกันจนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในชีวิตจริงได้							
6	**การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ ได้รับประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติและวิธีการใหม่ๆ							
7	**การเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยี** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ และฝึกความสามารถทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรียนรู้ทักษะใหม่ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น							
8	**การเรียนรู้จากสื่อ** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพความสนใจ ความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน							

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น						เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	0	
9	**การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้** เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพจริงที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้าน วัด ชุมชน และสถานประกอบการ เป็นต้น							
10	**การสอนเสริม** เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความสามารถตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีวัตถุประสงค์ และต้องมีการวางแผน จึงจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ							
11	**การเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ** ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารถร่วมกันออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ ตามความต้องการของผู้เรียน							
	<u>ด้านสื่อการเรียนการสอน</u>							

12	สื่อสถานการณ์ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนในลักษณะชุดการเรียน ที่มีประเด็นปัญหาสู่การอภิปราย แสวงหาแนวทางสู่การปฏิบัติ							
13	สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเสริมบทเรียน เนื้อหาแบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ และสามารถใช้ในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนได้							
14	สื่อสิ่งพิมพ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเรื่องนั้นๆ ประกอบด้วย บัตรคำ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร ต่างๆ แผ่นภาพ สื่อโฆษณา แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ละครจากโทรทัศน์ เป็นต้น							
15	สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อผสมหลายรูปแบบที่มีเสียง ภาพเคลื่อนไหว สามารถให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) e–Learning E-book E-Training และ Learning Object เป็นต้น							
16	สื่อของจริงที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสื่อต่างๆที่สามารถสัมผัสหรือจับต้องได้ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งมีทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่คนในชุมชนสร้างขึ้น เช่น ต้นไม้ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในชีวิต ประจำวัน							

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น						เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	0	
17	แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่เรียน เช่น ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ผลิตภัณฑ์ OTOP โรงสีข้าวสถานประกอบการ เป็นต้น							
18	การเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์ฝึกทักษะวิชาชีพ สถานประกอบการ หรือวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ตามสาขาวิชาชีพที่เรียน							
	<u>ด้านการวัดและประเมินผล</u>							
	<u>การวัดและประเมินผลการเรียน การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ</u>							
19	การวัดและประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยเป็นประโยคได้ถูกต้อง สามารถคิดคำนวณเบื้องต้น ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้							

20	การวัดและประเมินผลทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น ควร**ประเมินผลก่อนเรียน** เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนต่อไป							
21	**ประเมินผลระหว่างเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยและ คิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อศึกษาผลการเรียน และการจัดสอนซ่อมเสริม							
22	**ประเมินหลังเรียน** ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยและคิดคำนวณเบื้องต้น เพื่อทดสอบผลการเรียนโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระวิชาและจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในภาพรวมโดยสรุป							
23	หลักเกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนจะต้องผ่านการประเมินทักษะและสมรรถนะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้น ทั้ง 5 ทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้							

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น						เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	0	
	<u>วิธีการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ</u>							
24	การประเมินโดยการสนทนากับผู้เรียน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการฟัง และพูด							
25	การประเมินโดยการให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงจาก ข้อความ บทความ แบบเรียนหรือเนื้อหาความรู้ต่างๆ เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในด้านการอ่าน							
26	การประเมินโดยการให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาจากการอ่านแล้วเขียน และเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟัง เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการพูด เขียน และการใช้ภาษาไทย							
27	การประเมินโดยการเขียนตามคำบอก หรือการประเมินโดยใช้เครื่องมือการประเมิน เพื่อวัดทักษะและสมรรถนะในการเขียนและคิดคำนวณเบื้องต้น							

28	การกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ผู้เรียนผ่านการประเมินจะต้องได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละ **50** ในแต่ละทักษะ (การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้น**)**							
<u>การวัดและประเมินผลการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ</u>								
29	การวัดและประเมินผลรายวิชา ประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยการ **ประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน**							
30	การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน							
31	การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ							

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น						เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	0	
32	การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบ และแฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น							
33	การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชา ตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร							
34	การกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ดำเนินการโดย							

	คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/สถานประกอบการ หรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ							
35	การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ							
	<u>การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ</u>							
36	หลักเกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ น้อย พอใช้ ดี และดีมาก **ดังนี้**ได้คะแนนร้อยละ **0 - 49** ระดับ น้อย							
37	ได้คะแนนร้อยละ **50 – 64** ระดับ พอใช้							
38	ได้คะแนนร้อยละ **65 – 79** ระดับ ดี							
39	ได้คะแนนร้อยละ **80** ขึ้นไป ระดับ ดีมาก							
40	เกณฑ์การประเมินทักษะการรู้หนังสือไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณเบื้องต้น ในแต่ละด้านต้องผ่านในระดับปานกลางขึ้นไป							
<u>ด้านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556</u>								
41	ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551							

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น						เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	0	
42	ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาอาชีพ หรือประสบการณ์การทำงาน มาเทียบโอนผลการเรียนได้							
43	คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษากำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนยื่นคำร้องขอการเทียบโอนผลการเรียน							
44	การเทียบโอนรายวิชามาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับ สู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชา							

	ทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรี							
45	**การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษา** ที่ออกให้โดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวง ศึกษาธิการประกาศใช้หรือรับรองในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ							
46	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาต่อเนื่อง** เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดขึ้นตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ							
47	**การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ** เป็นการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาหลักสูตรต่างประเทศที่หน่วยงานของประเทศนั้นๆ รับรองมาตรฐานการจัดการศึกษา หรือที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง							
48	**การเทียบโอนการเรียนวิชาอาชีพจากแหล่งวิทยาการ** เช่น ศูนย์ฝึกอาชีพ วิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่าง ผู้เรียนไปศึกษาจากสถานที่สอนอาชีพของเอกชน หรือหน่วยงานของทางราชการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบแล้วนำผลการเรียนมา เทียบโอน							

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น						เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	0	
49	**การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ** เป็นการนำผลการเรียนที่ผู้เรียนที่ไปเรียนในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ตามที่สถานศึกษากำหนดมาเทียบโอน							
50	**การเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่** เป็นการนำความรู้และทักษะจากการทำงานอาชีพของผู้เรียนมารับการตรวจสอบเพื่อกำหนดค่า และประเมินเป็นผลการเรียน							
51	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ** โดยผู้เรียนนำอาชีพปัจจุบันของตน โดยอธิบาย							

	รายละเอียดอาชีพให้ชัดเจน เพื่อกำหนดค่า แล้วประเมินเป็นผลการเรียนได้							
52	**การเทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ** เป็นการเทียบโอนโดยการให้ผู้เรียนเสนอโครงการประกอบอาชีพ แล้วประกอบอาชีพตามโครงการดังกล่าวแล้วสถานศึกษาจะจัดให้มีการติดตามประเมินผลเป็นผลการเรียนของผู้เรียน							
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม …… …… …… …… …… …… …… …… …… …… …… …… …… ……								

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น						เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	0	
องค์ประกอบที่ 5 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าว								
	<u>ด้านบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา</u>							
1	**การวางแผนการจัดการศึกษา** สถานศึกษาชี้แจงสร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว							
2	**การอบรมครู** สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครู เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำและการใช้สื่อ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน และอื่นๆ ทั้งก่อนปฏิบัติงานและระหว่างปฏิบัติงาน							

3	**การประชาสัมพันธ์** เน้นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับแรงงานต่างด้าวพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการ ครอบครัว ชุมชนที่มีแรงงานต่างด้าวทำงานและอาศัยอยู่ ด้วยสื่อที่หลากหลาย							
4	**การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย** ให้สถานศึกษาประสานงาน ชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันจัด ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว							
5	**การรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน** สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่าย ดำเนินการรับสมัครและ ขึ้นทะเบียนผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน							
6	**การแนะแนวการเรียน** เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้รับการแนะแนว เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อกำหนดเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง							

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น						เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	0	
7	การ**เทียบโอน** สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว							
8	การ**วางแผนการเรียน** สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนรายบุคคล/กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตาม และประเมินผู้เรียน							
9	**การลงทะเบียน** สถานศึกษาให้ผู้เรียนแรงงานต่างด้าวลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา							
10	**การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน** สถานศึกษา							

	ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามปรัชญา หลักการการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้ตลอดชีวิต							
11	**การวัดและประเมินผลการเรียน** สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำระเบียบ / แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด							
12	**การจบหลักสูตร** เป็นการจบหลักสูตรระดับต่าง ๆของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร							
	ด้านปัจจัยและเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว							
13	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำนโยบายและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศเป็นนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าว ของกระทรวงศึกษาธิการ							

ข้อ	รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล	ระดับความคิดเห็น						เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1	0	
14	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าว ตามมาตรา 30 และมาตรา 80 แห่งรัฐธรรมนูญ 2550 และมาตรา 8 และมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม							
15	องค์กรภาคีเครือข่ายภาครัฐ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว							
16	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา							

	ตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ / เขต จัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว							
17	กระทรวงศึกษาธิการและองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าวอย่างพอเพียง ทั่วถึง และเป็นธรรม							
18	กระทรวงศึกษาธิการระดมทุนจากองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว							
19	กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสำนักทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย สำหรับกลุ่มแรงงานต่างด้าว							
20	กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมด้านภาษาและอาชีพพื้นฐานสำหรับแรงงานต่างด้าว							
21	กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในระดับพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับแรงงานต่างด้าว							
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม								

ข้อเสนอแนะในความคิดเห็นของท่านที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

1. ท่านมีความคิดเห็นต่อ รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....

2. ท่านมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ทั้ง 5 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง
นายพงศ์เทพ โตมาดี
ผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายพงศ์เทพ โตมาดี
วันเดือนปีเกิด	8 มกราคม 2497
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	31/86 หมู่บ้านอรุณโรจน์ แยก 15 (ลุงโพ) ลาดพร้าว 1 แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อดีต ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรสาคร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ที่ปรึกษาโรงเรียนสมฤดีสมุทรสาคร อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร 74000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2514	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จาก โรงเรียนนราธิวาส
พ.ศ. 2517	ประกาศนียบัตรการศึกษา ชั้นสูง (ป.กศ.สูง) วิชาเอกคณิตศาสตร์ จาก วิทยาลัยครูยะลา
พ.ศ. 2525	ครุศาสตร์บัณฑิต (คบ.) วิชาเอกคณิตศาสตร์ จาก วิทยาลัยครูยะลา
พ.ศ. 2544	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2559	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ